

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ และให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลตามที่กำหนด โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นมา โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๑ คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ด้วยแล้ว

บัดนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเสนอ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ รับทราบแผนการปฏิรูปประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติแผน
และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ

๑.๑ บทนำ

การปฏิรูปประเทศมีความสำคัญต่อการก้าวข้ามข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีรัฐบาลเห็นความสำคัญและได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายหลายๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับรัฐธรรมนูญ ระดับพระราชบัญญัติ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจขึ้นเพื่อจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจในครั้งนี้ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจบนหลักการของการสร้างความยั่งยืนและครอบคลุมทุกมิติ โดยกำหนดด้านการปฏิรูปประเทศออกเป็น ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านที่ ๑ การเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และด้านที่ ๓ การปฏิรูปด้านสถาบันเศรษฐกิจ ซึ่งการปฏิรูปเศรษฐกิจทั้ง ๓ ด้าน ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับกฎหมายต่างๆ ดังนี้

๑.๑.๑ บริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มุ่งหวังที่จะให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งกลไกของ “การปฏิรูปประเทศ” เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริงภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญและกำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐในการส่งเสริมและจัดให้มีกลไกหรือมาตรการเพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังระบุไว้ในหลายมาตรา ซึ่งมาตราที่สอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ๓ ด้านข้างต้น มีดังนี้

มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยทางการเงินของรัฐอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐต้องมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงานได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชนในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

นอกจากนี้ ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศในภาพรวมไว้ใน มาตรา ๒๕๗ โดยมุ่งให้ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และในมาตรา ๒๕๘ จ. ได้มีการกำหนดประเด็นปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก คือ (๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล และ (๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

จากบริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญข้างต้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจจึงได้กำหนดกรอบการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คือ การปฏิรูปประเทศอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทุกมิติ โดยมุ่งให้เกิดการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เกิดการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจระดับฐานราก และเร่งความเร็วในยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างจริงจัง ผ่านการปฏิรูป ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านที่ ๑ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และด้านที่ ๓ การปฏิรูปด้านสถาบันเศรษฐกิจ

ด้านที่ ๑ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นั้น ถือเป็นหัวใจของการยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีจุดเน้นหลักที่การพัฒนาศักยภาพของภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง คือ ภาคการผลิตและบริการของประเทศ ซึ่งต้องเกิดจากความเข้มแข็งของปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน ทั้งด้านทรัพยากรมนุษย์ ศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มสูงสุด โดยในร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลัก อีกทั้งยังเกี่ยวข้องข้องกับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้วย นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งพัฒนาและ

ยกระดับภาคการผลิตและบริการ โดยการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้กำหนดประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้แก่ (๑) การพัฒนาอุตสาหกรรมหลักของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเกษตร (๒) การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต ได้แก่ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล ธุรกิจการศึกษาและบริการสุขภาพ รวมทั้งพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นปฏิรูป ได้แก่ (๑) การพัฒนาบุคลากรและแรงงานในอุตสาหกรรม (๒) การเพิ่มการแข่งขันทางการค้าภายในประเทศ (๓) การพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี (๔) การพัฒนาระบบนิเวศด้านการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม ผ่านการจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย (๕) การบูรณาการเศรษฐกิจกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ด้วยการส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการเปิดเสรีการค้าและบริการระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศ CLMV และภูมิภาคใกล้เคียง เช่น ภาคใต้ของจีน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศอินเดีย และบังคลาเทศ เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานและห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค (Regional supply chain/value chain) เป็นต้น

ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการพัฒนาให้ประชาชนชาวไทยทุกคนได้รับผลประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยผลักดันให้มีการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ชุมชนต่างๆ ต้องได้รับการสนับสนุนให้สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ คือ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ดังกล่าว จะอยู่บนหลักการพื้นฐานและมีจุดเน้นที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การสร้างโอกาสให้แก่เกษตรกรรายย่อยและแรงงาน เพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านการสนับสนุนทางการศึกษา การฝึกอบรม และเสริมสร้างทักษะแรงงาน (๒) การปฏิรูประบบโครงสร้างการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมประชากรในวงกว้างมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาระบบประกันสังคมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ (๓) การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนท้องถิ่น เพื่อวางรากฐานการพัฒนาและสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีการกระจายทั้งประเทศอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ด้านที่ ๓ การปฏิรูปกระบวนการและระบบสถาบันทางเศรษฐกิจ เป็นกลไกปฏิรูปประเทศที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาแม่บท และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดไว้ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดย

๑) **การปฏิรูปกระบวนการและระบบสถาบันการเงินการคลัง** โดยเฉพาะหน่วยงานจัดสรรงบประมาณ สถาบันทางเศรษฐกิจและการคลัง และหน่วยงานจัดการทรัพย์สิน เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนภารกิจของรัฐตาม **มาตรา ๖๒** ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

๒) **การปฏิรูปกระบวนการและสถาบันทางเศรษฐกิจตลอดวงจรนโยบาย (PDCA)** เป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องจนเกิดความมั่นคง มั่นคั่ง และ

ยั่งยืน ไม่ใช่เฉพาะด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองการปกครอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดไว้ใน **มาตรา ๒๕๗** การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ**มาตรา ๒๕๘** ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ฉ. ด้านเศรษฐกิจ (๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล และ (๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

๑.๑.๒ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดเรื่อง การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจไว้ใน **มาตรา ๘** โดยให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านการศึกษา (๖) ด้านเศรษฐกิจ (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๘) ด้านสาธารณสุข (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๑๐) ด้านสังคม (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

สำหรับ “**การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ**” ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้กำหนดการปฏิรูปเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และด้านการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายระดับและหลายด้าน ซึ่งที่สำคัญมีดังนี้

การปฏิรูปด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีการเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จำเป็นต้องมีการปฏิรูปหรือปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิบัตรและทรัพย์สินทางปัญญา อาทิ พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนประกอบธุรกิจ อาทิ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้น

การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการกระจายความมั่งคั่งและความเจริญเติบโตของประเทศให้ทั่วถึง และยั่งยืน โดยมีข้อกฎหมายที่ต้องได้รับการปฏิรูป ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ร่างพระราชบัญญัติสถาบันการเงินชุมชน พ.ศ. .... พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการเงินฝากที่ไม่มีการเคลื่อนไหวของสถาบันการเงิน พ.ศ. .... พระราชบัญญัติให้ใช้พบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรพุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้น

การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจให้สามารถรองรับบริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลง มีความสำคัญต่อการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการปฏิรูปนี้สอดคล้องกับข้อกฎหมายที่สำคัญดังนี้

๑) **กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลไกการวางแผนส่วนกลาง** ได้แก่ พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ (สำนักงานงบประมาณ) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ)

๒) **กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลไกการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Execution)** ในส่วนนี้จะมุ่งเน้นพิจารณากฎหมายที่กำกับการดำเนินงานของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายหลักที่กำหนดในกรอบปฏิรูปเศรษฐกิจในด้านที่ ๑ ความสามารถในการแข่งขันและผลิตภาพ และด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม เช่น สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริม SMEs สถาบันที่เกี่ยวข้องกับระบบนวัตกรรม สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม เป็นต้น มีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ...) พ.ศ.... พระราชบัญญัติว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น

๓) **กลไกการติดตามและประเมินผลนโยบาย (Policy Monitoring and Evaluation)** ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้น

๑.๑.๓ ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของ สปท. ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป

แนวคิดการทำงานของคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ จะเน้นการต่อยอดและใช้ประโยชน์จากการศึกษาวิเคราะห์ที่ได้จากการดำเนินการปฏิรูปที่ผ่านมา เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนประเด็นการปฏิรูปให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งข้อเสนอของ สปท. สามารถจัดแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ การออกกฎหมายใหม่ และการปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งการปรับปรุง ปรับบทบาท จัดระบบกลไกการพัฒนาที่อยู่ในปัจจุบัน โดยการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีดังนี้

๑) **ด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** มีข้อเสนอของ สปท. ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) การพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของแรงงานไทยและร่างพระราชบัญญัติบูรณาการการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. .... การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก การปฏิรูปข้าวทั้งระบบ (นำร่องเมืองข้าวจังหวัดกาฬสินธุ์/การจัดการข้าวโดยระบบสหกรณ์/แนวทางการปฏิรูปข้าวอย่างเป็นระบบ การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้าและร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. .... การปฏิรูปเรื่องการสร้างสังคมผู้ประกอบการและร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อนวัตกรรม การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และเชิงวัฒนธรรม (Creative and

Cultural Economy) และการปฏิรูปเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) แผนปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

๒) **ด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม** มีข้อเสนอของ สปท. ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ เศรษฐกิจเพื่อสังคม (Social Economy) การปฏิรูปการเงินฐานราก และ ร่างพระราชบัญญัติสถาบันการเงินชุมชน พ.ศ. .... ธนาคารที่ดินและร่างพระราชบัญญัติธนาคารที่ดิน พ.ศ. .... การปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน การปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร การปฏิรูประบบ การให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน และเศรษฐกิจผู้สูงอายุ เป็นต้น

๓) **ด้านการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังภาครัฐ** มีข้อเสนอและแนวทางการขับเคลื่อน ได้แก่ การสร้างวินัยทางการคลัง การปฏิรูปกระบวนการ งบประมาณ การปฏิรูปการคลังท้องถิ่น การสนับสนุนระบบการตัดสินใจของรัฐบาลในการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน การปรับแก้ไขนิยามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณและเงินกองทุนของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และ องค์การมหาชน รวมทั้งมีข้อเสนอให้การปรับแก้ไขกฎหมายและการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (๑) การแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ (ร่าง) พระราชบัญญัติการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. .... และ (ร่าง) พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. .... โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) การจัดทำ ปฏิทินการจัดทำงบประมาณเชิงพื้นที่ประจำปีงบประมาณ ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ในมิติยุทธศาสตร์ และมิติภารกิจของส่วนราชการ และมิติพื้นที่ของสำนักงานงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ (๓) การร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ และพัฒนากลไก กระบวนการและเครื่องมือ เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง และ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ (๔) การดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการประกาศใช้ พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. .... และ พ.ร.บ. การเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ... ให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนด ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (๕) การสนับสนุนให้มีสำนักงานงบประมาณของรัฐบาลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพัฒนาขีด ความสามารถในการทำหน้าที่วิเคราะห์และให้ความเห็นตามหลักวิชาการในการดำเนินนโยบายการคลัง ทั้งนี้ ในระยะเวลา ๕ ปี เมื่อสำนักงานงบประมาณของรัฐบาลได้พัฒนาขีดความสามารถจนเพียงพอแล้วสมควรขยายไปสู่ สถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภาต่อไป

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้ม

ขั้นตอนของการจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้ให้ความสำคัญกับบริบทของสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาในอนาคต ทั้งจากบริบทภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และบริบท ภายในที่อาจเป็นอุปสรรคให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งมีความซับซ้อน เกี่ยวพันกัน และมีพลวัตสูง โดยมีการพิจารณาและวิเคราะห์ผลกระทบจากบริบทภายนอกและภายใน ทั้งในทางบวกและทางลบที่จะกระทบต่อ การปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้สามารถกำหนดแผนการปฏิรูปที่มีความชัดเจนและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยสาระสำคัญของสถานการณ์และแนวโน้มภายนอกและภายในประเทศ มีดังนี้

๑.๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก

โลกในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตมีความซับซ้อน รวดเร็วฉับพลัน และสร้างความผลกระทบอัน ผันผวนให้กับประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยบางสถานการณ์อาจควบคุมหรือคาดการณ์ได้ยากมากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งบริบท

ภายนอกที่สำคัญที่กระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และการปฏิรูปสถาบันด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

๑) **ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี** มีบทบาทสำคัญพลิกโฉมเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก ช่วยสร้างโอกาสและส่งเสริมการยกระดับผลิตภาพของภาคเศรษฐกิจ รวมทั้งประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น เทคโนโลยีสำคัญ คือ เทคโนโลยีการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อน (data analytics) ซึ่งช่วยให้หน่วยงานต่างๆ สามารถใช้ข้อมูลในการกำหนดและตัดสินใจเชิงนโยบาย ขับเคลื่อนและผลักดันนโยบายที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย และติดตามและประเมินผลได้อย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ โดยในหน่วยงานภาครัฐของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วหลายแห่งและองค์กรระหว่างประเทศได้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนี้แล้ว ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญต่อประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยที่ยังมีระดับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในระดับต่ำ ต้องริเริ่มปฏิรูประบบและกลไกต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสทางเทคโนโลยีได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามการพัฒนาเทคโนโลยีอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดแนวโน้มขนาดช่องว่างของการเข้าถึงเทคโนโลยีขยายกว้างมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การปฏิรูปจำเป็นต้องคำนึงถึงการลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีด้วย

๒) **การแข่งขันทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ** การแข่งขันและแสวงหาโอกาสของการเติบโตทางธุรกิจในระดับประเทศและภูมิภาคมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้เกิดความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ และภูมิภาคมีความเข้มข้น และถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ซึ่งพบได้จากรูปแบบของมาตรการระหว่างประเทศต่างๆ เช่น มาตรการกีดกันทางการค้า มาตรการทางการเงินและการคลัง มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานระหว่างประเทศของสินค้าและบริการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่มีลักษณะซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากมาตรการต่างๆ เหล่านี้อย่างรู้เท่าทัน และแสวงหาการใช้ประโยชน์จากมาตรการเหล่านี้ โดยอาจมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปกลไกเชิงสถาบันบางอย่าง เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อสภาพการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้นดังกล่าว

๑.๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

สถานการณ์และแนวโน้มในประเทศซึ่งมีผลกระทบต่อเพิ่มเติมขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และการปฏิรูปสถาบันด้านเศรษฐกิจ ที่สำคัญมีดังนี้

๑) **ปัญหาความเหลื่อมล้ำหลากหลายมิติ** ในปัจจุบันประเทศไทยยังประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทั้งในด้านความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ทำให้ชุมชนในท้องถิ่นห่างไกลจำนวนมากยังขาดโอกาสในการเข้าถึงโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือบริการภาครัฐที่สำคัญ รวมทั้งขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อสร้างรายได้และการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประชาชนในพื้นที่จึงประสบปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทั้งด้านโอกาสและรายได้ ความยากจนจึงกระจุกตัวในเขตชนบทมากกว่าเขตเมือง โดยสัดส่วนคนจนในปี ๒๕๕๘ ในเขตชนบทมีสัดส่วนคนจนถึงร้อยละ ๘.๙๑ ขณะที่เขตเมืองมีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๕.๔๙ และในจังหวัดที่ยากจนที่สุด ๑๐ จังหวัดยังคงประสบปัญหาภาวะยากจนเรื้อรังตลอดระยะเวลา ๙ ปี ขณะเดียวกัน ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างกลุ่มรวยสุดและจนสุดยังมีความแตกต่างกันถึง ๒๒.๑ เท่า สะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของเศรษฐกิจที่กระจุกตัวเฉพาะบางกลุ่มและมีความเหลื่อมล้ำด้านการจัดสรรทรัพยากรไปยังพื้นที่ต่างๆ ในประเทศ

๒) **สถานะการแข่งขันกับต่างประเทศมีความรุนแรงขึ้นในขณะที่ศักยภาพด้านเทคโนโลยีของไทยยังต่ำ** ประเทศไทยติดอยู่ในกับดักของการแข่งขัน ทั้งจากประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศไทย และประเทศที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในด้านศักยภาพทางเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากอันดับ Global

Innovation Index ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการวิจัยพัฒนาและด้านการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ที่อันดับที่ ๕๑ ซึ่งยังตามหลังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอย่างเช่นมาเลเซีย ซึ่งได้อันดับที่ ๓๗ และประเทศจีนซึ่งได้อันดับที่ ๒๒ และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มรายได้ปานกลางทั้งหมด ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๐ และอยู่ในอันดับกึ่งกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งการจัดอันดับ Global Innovation Index นั้นประเมินจากสถานะของปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น สถาบัน การศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน และศักยภาพของภาคธุรกิจ เป็นต้น รวมทั้งตัวชี้วัดต่างๆ เช่น การสร้างองค์ความรู้ การกระจายความรู้ และ ผลผลิตความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกันและประเทศที่เป็นผู้นำด้านการวิจัย โดยค่าใช้จ่ายในการวิจัยพัฒนา (GERD) สำหรับภาครัฐและภาคเอกชนปัจจุบันที่ประมาณร้อยละ ๐.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ในขณะที่ประเทศที่เป็นผู้นำด้านการวิจัยส่วนใหญ่ เช่น ประเทศจีน สิงคโปร์ และเยอรมัน ตั้งเป้าหมายในการลงทุนวิจัยพัฒนาไว้ที่ ร้อยละ ๒.๕ ถึง ๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ส่วนประเทศในกลุ่มรายได้ปานกลางระดับสูง เช่น ประเทศจีน มาเลเซีย และรัสเซีย โดยมากจะตั้งเป้าหมายในการลงทุนวิจัยพัฒนาไว้ที่ระดับร้อยละ ๑ ขึ้นไป

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งเสริมและสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ผ่านการปฏิวัติทางเทคโนโลยีและดิจิทัลของประเทศ โดยต้องสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ไทยมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งและสามารถต่อยอดไปสู่ศักยภาพที่สูงขึ้นได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งรองรับแนวโน้มบริษัทโลกในอนาคตด้วย เช่น เกษตรกรรม ธุรกิจโรงแรมและบริการ อาหาร รถยนต์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ธุรกิจชีวภาพ ธุรกิจดิจิทัล ธุรกิจสุขภาพ และ ธุรกิจการศึกษา เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการที่จะสร้างการเติบโตของประเทศได้อย่างยั่งยืน

๓) **กลไกและกระบวนการในการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาประเทศ (Policy Cycle)** ผ่านระบบราชการยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถนำไปสู่ประสิทธิผลของนโยบายได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นผลจากระบบการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Execution) และการติดตามและประเมินผลนโยบาย (Policy Monitoring and Evaluation) ยังมีลักษณะเป็นเส้นตรง (Linear) โดยมิได้มีลักษณะที่ครบวงจร (Cycle) กล่าวคือ ไม่มีการนำผลการประเมินนโยบายมาใช้สำหรับการปรับปรุงนโยบาย กำหนดนโยบายใหม่ หรือปรับปรุงกระบวนการขับเคลื่อนนโยบายอย่างเข้มข้น (feedback) จึงเป็นปัจจัยที่ลดทอนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการถ่ายระดับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการดำเนินนโยบาย ด้านเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย

การปฏิรูประบบและสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจนั้น เป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผล ซึ่งในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและออกแบบแนวทางการปฏิรูป จะใช้กรอบแนวคิดวงจรนโยบาย หรือ P D C A ทั้งระบบ โดยจะมุ่งเน้นทั้งการปรับทั้งระบบด้วยการพัฒนาหลักความเชื่อมโยงและการจัดรูปแบบการแบ่งหน้าที่เสียใหม่ให้สอดคล้อง และการปรับในแต่ละส่วนของวงจร (นั่นคือปรับทั้งในส่วนของ P D C และส่วนของ A) โดยที่ในแต่ละส่วนของวงจรมันพิจารณาแนวทางการปฏิรูปโดยยึดหลักการ (Guiding principles) สำคัญที่จะมีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร นั่นคือหลักการ (guiding principles) ในการกำหนดอำนาจบทบาทที่ชัดเจนโดยอาจมีกฎหมายหรือกฎระเบียบรองรับ (Authority) หลักการ ของเรื่องกระบวนการ (Process) และหลักการของเรื่องขีดความสามารถ/ความเป็นผู้นำ/ความเป็นอิสระ/ความรับผิดชอบ (Leadership, autonomy, competency) ดังนั้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจจึงจัดกลุ่มองค์กรและระบบที่เกี่ยวข้องออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑) **กลุ่มที่หนึ่ง** ประกอบด้วย (๑) หน่วยงานกำหนดยุทธศาสตร์รวมของประเทศที่ทำหน้าที่เป็นต้นหนในการสนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาว ๒๐ ปี และถ่ายทอดลงสู่ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในระยะ ๕ ปี และ (๒) สำนักงานสถิติแห่งชาติ/สำนักงานสถิติของประเทศซึ่งรับผิดชอบการจัดทำระบบข้อมูลขนาดใหญ่

และการวิเคราะห์เบื้องต้นที่สามารถสนับสนุนระบบ P D C A ที่มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนของวงจรเพราะระบบสถิติและข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัยและครอบคลุมนับเป็นเครื่องมือสำคัญในทุกขั้นตอนของวงจรรายนโยบาย

๒) **กลุ่มที่สอง** เป็นกลุ่มสถาบันด้านการเงิน การคลังและการบริหารสินทรัพย์ของประเทศซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการสร้างและรักษาความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว ได้แก่ การปฏิรูปหน่วยจัดสรรงบประมาณ หน่วยงานด้านภาษี/หน่วยงานกำหนดนโยบายการคลัง หน่วยงานกำหนดนโยบายการเงิน และหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ ภายใต้กรอบหลักการปฏิรูปให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว

๓) **กลุ่มที่สาม** ประกอบด้วยการปฏิรูปหน่วยงานปฏิบัติ/หน่วยงานขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจและหน่วยงานติดตามและประเมินผล รวมถึงการกำหนดบทบาทหน่วยงานประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานในระดับปฏิบัติที่ต้องมีความรับผิดชอบชัดเจน

การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพปัญหาด้านการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ จะแบ่งการวิเคราะห์เป็น ๓ ระบบ ดังนี้

๑) **ระบบการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation):** ระบบการกำหนดนโยบายที่ดีจะต้องสามารถนำไปสู่การมีนโยบายที่มองภาพอนาคตอย่างชัดเจน ให้ทางเลือกการพัฒนาใหม่ๆ ที่สามารถทำให้เป็นจริงได้ (Visionary, Pragmatic and Innovative) มีจุดเน้นชัดเจน (Right Focus) เชื่อมโยงกันอย่างมีบูรณาการ (Synergy of Policies) ซึ่งปัจจุบันระบบการกำหนดนโยบายของไทยยังเผชิญสถานการณ์และสภาพปัญหาหลายด้านประกอบด้วย

สภาพปัญหาด้านโครงสร้าง (Structure) พบว่า กระบวนการจัดทำนโยบายในปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ (Authority) ที่ชัดเจน รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางการทำงาน และโครงสร้างกลไกที่มีความเชื่อมโยงรองรับภารกิจที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดบทบาทภารกิจของหน่วยงานวางแผนพัฒนาประเทศ คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ต้องเป็นหน่วยงานกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาประเทศ และเสนอแนะความคิดเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายพัฒนาประเทศที่สำคัญ ส่วนพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณและกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานงบประมาณ มีการกำหนดบทบาทภารกิจแก่สำนักงานงบประมาณให้ทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณให้กับส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาประเทศและนโยบายรัฐบาล รวมทั้งมีกำหนดกลไกและขั้นตอนในการทำงานร่วมกันของหน่วยงานนโยบายและหน่วยงานจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายและแผนพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งส่งผลให้มีการออกพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งทำให้เกิดเงื่อนไขใหม่ของกระบวนการวางแผนนโยบายของประเทศ กล่าวคือ โครงสร้างของกระบวนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์มีซับซ้อนและมีหลายระดับมากขึ้น และบางระดับมีความเหลื่อมซ้อนกัน เช่น การกำหนดให้มีแผนปฏิรูปประเทศในขณะเดียวกันในแผนแม่บทที่เกิดจากยุทธศาสตร์ชาติ และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งขอบเขตและรูปแบบของแผนไม่มีความชัดเจนว่าแตกต่างกันอย่างไร จึงทำให้หน่วยงานวางแผนในแต่ละระดับเกิดความสับสนและจัดทำแผนในลักษณะที่ไม่มีความชัดเจน ส่งผลให้หน่วยงานจัดสรรงบประมาณไม่สามารถอ้างอิงแผนที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณที่เกิดผลต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมได้อย่างประสิทธิผล รวมทั้งส่งผลต่อการเชื่อมต่อนโยบายจากระดับภาพรวม ถ่ายระดับ (Cascade) ลงมาระดับปฏิบัติระดับต่างๆ อีกด้วย

สภาพปัญหาด้านกระบวนการ (Process) จากปัญหาโครงสร้างดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้กระบวนการส่งต่อนโยบายจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปสู่การจัดสรรงบประมาณไม่สามารถนำไปสู่การตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้อย่างตรงจุดและมีผลกระทบสูง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนา

ประเทศอย่างแท้จริง แผน/ยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องสามารถชี้เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่เป็นระบบชัดเจน ประกอบด้วย การระบุประเด็นการพัฒนาในลักษณะบูรณาการ (Cross-Cutting / Agenda) การกำหนดแผนงาน/โครงการที่สำคัญและมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศสูง (Flagship) มีการกำหนดแนวคิด/ทิศทางพัฒนาประเทศในระยะยาว (Long-term Concept/Idea) และต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดในระดับผลลัพธ์ที่สามารถสะท้อนความสำเร็จของนโยบายได้อย่างแท้จริง ซึ่งหากกระบวนการกำหนดนโยบายสามารถกำหนดประเด็นต่างๆ ดังกล่าวได้ จะทำให้กระบวนการถ่ายทอด (Cascade) ไปสู่การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานปฏิบัติแต่ละระดับสอดคล้องกับกับเป้าหมายโดยรวมของประเทศ นอกจากนี้ประเด็นปัญหาที่พบอีกประการหนึ่งคือ การขาดกระบวนการประเมินก่อนการกำหนดนโยบาย (Ex-Ante Evaluation) ซึ่งทำให้ไม่สามารถประเมินความเป็นไปได้ของการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่เป้าหมายไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในภาพรวม

สภาพปัญหาด้านศักยภาพและภาวะผู้นำขององค์กร (Leadership and Competency)

จากปัญหาที่พบในด้านกระบวนการกำหนดนโยบาย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ปัญหาที่เป็นรากเหง้า คือ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับระบบวางแผนนโยบายยังขาดความเข้มแข็งทั้งในเชิงความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ (Competency) ที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในลักษณะที่เป็นการมองอนาคตอย่างมีพลวัต (Foresight Thinking) อีกทั้งยังขาดเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับสนับสนุนการวางแผนและการวิเคราะห์พลวัตทางเศรษฐกิจและความทันสมัยของเทคโนโลยีในปัจจุบัน เช่น Big Data หรือ Policy Lab เป็นต้น จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดแผนที่มีจุดเน้นชัดเจน มีเป้าประสงค์คมชัด และมีตัวชี้วัดที่สะท้อนผลสำเร็จของการพัฒนาประเทศที่ตรงจุดตรงประเด็น ซึ่งปัญหาด้านศักยภาพและภาวะผู้นำขององค์กรดังกล่าวนี้ ทำให้หน่วยงานไม่สามารถเป็นผู้มีบทบาทชี้นำการพัฒนาและขาดความเป็นอิสระในการดำเนินบทบาทของตน (Autonomy)

๒) ระบบการเชื่อมต่อนโยบายและแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Execution)

ในทางปฏิบัติการเชื่อมโยง และการถ่ายทอด (cascade) ของนโยบายและยุทธศาสตร์ จากระดับประเทศสู่ระดับหน่วยงานและพื้นที่ ยังขาดจุดเน้นที่ชัดเจน เนื่องจากสภาพปัญหาต่างๆ ดังนี้

สภาพปัญหาด้านโครงสร้าง (Structure) พบว่า แผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ในภาพรวมของประเทศ

ยังไม่มีกำหนดเป้าหมายและประเด็นที่ชัดเจน โดยเฉพาะในประเด็นที่เป็นบูรณาการหรือประเด็นที่ต้องมีการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงาน (cross-cutting) จึงทำให้แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบเพียงเฉพาะการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของตนเป็นหลัก และขาดการพิจารณาความเชื่อมโยงที่จะตอบโจทย์การพัฒนาในภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้ยังขาดการกำหนดกลไกหรือหน่วยงานที่ชัดเจนที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบการดำเนินงานขับเคลื่อนประเด็นเชิงบูรณาการสำคัญ โดยมีการกำหนดภารกิจหน้าที่และโครงสร้างกลไกที่เชื่อมโยงภารกิจกับหน่วยงานต่างๆ ที่สอดรับกันอย่างชัดเจน ทำให้หลายๆ กลไกมีภารกิจซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมกัน รวมทั้งไม่มีการกำหนดปัจจัยสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้หน่วยงานสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพด้วย

สภาพปัญหาด้านกระบวนการ (Process) พบว่า การดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายและ

ยุทธศาสตร์ต่างๆ ของหน่วยงานปฏิบัติ มีลักษณะที่มุ่งเน้นการดำเนินการให้ครบตามขั้นตอน แต่ไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ที่สะท้อนการแสดงผลจากกระบวนการดำเนินการดังกล่าว ควบคู่กับการกำหนดความรับผิดชอบ (accountability) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการจัดสรรงบประมาณ ที่เป็นกลไกสำคัญในเชื่อมต่อนโยบายไปสู่การขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การกำหนดเป็นปฏิทินงบประมาณไว้ชัดเจน และมีการดำเนินการตามขั้นตอนตามระยะเวลาที่กำหนดในปฏิทิน แต่ขาดการวิเคราะห์ประมวลแบบเชื่อมโยงทั้งระบบเพื่อกำหนดลักษณะกิจกรรมที่สะท้อนผลผลิต (output) และตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลต่อการบรรลุผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ในภาพรวมของประเทศได้อย่างแท้จริง ทำให้การกำหนดแผนงาน/โครงการต่างๆ ยังขาดคุณภาพและไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้อย่างมีนัยยะสำคัญ ซึ่งการปฏิรูปกระบวนการในการนำ

นโยบายสู่การปฏิบัติมีความสำคัญมากที่จะต้องทำให้เกิดความรับผิดชอบ (Accountability) ผลการดำเนินนโยบาย ตั้งแต่ระดับรัฐมนตรีเจ้าสังกัด จนถึงหน่วยปฏิบัติระดับต่างๆ

สภาพปัญหาด้านศักยภาพและภาวะผู้นำขององค์กร (Leadership and Competency)

พบว่า จุดอ่อนสำคัญของการถ่ายระดับนโยบายสู่การปฏิบัติ คือ ความเข้มแข็งของกลไกจัดสรรงบประมาณไปสู่หน่วยงานปฏิบัติ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และทักษะ (Competency) ที่จำเป็นในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนงาน/โครงการสำคัญ (Agenda-based) ที่จะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายในภาพรวมของประเทศ รวมทั้งยังขาดเครื่องมือและระบบข้อมูลในการช่วยวิเคราะห์ผลกระทบของการจัดสรรงบประมาณกับการประเมินความสำเร็จของนโยบายดังกล่าวได้อย่างแม่นยำ เพื่อจะสนับสนุนระบบการจัดสรรงบประมาณไปสู่แผนงาน/โครงการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การถ่ายระดับนโยบายและการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติสามารถส่งผลให้เกิดการบรรลุเป้าหมายภาพรวมของประเทศได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูปศักยภาพของกลไกการเชื่อมต่อการถ่ายระดับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

๓) ระบบการติดตามและประเมินผลนโยบาย (Policy Monitoring and Evaluation)

ปัจจุบันแม้ว่าจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลทั้งในระดับยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลค่าเป้าหมายเชิงผลกระทบและผลลัพธ์ และในระดับแผนงาน/โครงการที่ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลค่าเป้าหมายเชิงผลผลิต แต่ในทางปฏิบัติการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานยังไม่เกิดประสิทธิผล เพราะมีระบบประเมินผลแบบปิด ขาดการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยง ไม่สามารถทำให้ผลการประเมินผลถูกนำไปใช้ประโยชน์หรือใช้เป็นบทเรียนที่สำคัญต่อการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการต่อไปได้ ส่งผลให้การดำเนินการตามหลักการ PDCA ไม่ครบวงจรและขาดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการพัฒนาการวิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดลำดับความสำคัญในแผนระยะถัดไป (ไม่มี Big data และความไม่ทันสมัยและการวางระบบของหน่วยงานเก็บข้อมูล) ซึ่งมีสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน (๒) มีหน่วยงานด้านการติดตามประเมินผลหลายหน่วยงาน และมีระบบการติดตามประเมินผลแยกส่วนกัน ทำให้ผลการประเมินไม่สะท้อนข้อเท็จจริง (๓) การเชื่อมต่อระหว่างการประเมินผลในระดับ Impact/Outcome ลงมาสู่ระดับ Output ยังอ่อนแอ ทำให้ตัวชี้วัดในทุกระดับไม่สามารถสะท้อนผลสำเร็จของนโยบายประเทศได้อย่างเชื่อมโยงและชัดเจน (๔) ขาดการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลที่แสดงผลกระทบจากการดำเนินงานในระดับพื้นที่และระดับกระทรวง ทำให้ไม่มีระบบการจัดเก็บสารสนเทศด้านการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน (๕) การติดตามประเมินผลไม่สามารถดำเนินการได้ครบวงจรตามหลักวิชาการตั้งแต่ก่อน กำลังดำเนินการ และหลังดำเนินแผนงาน/โครงการเสร็จสิ้น (๖) เครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการเน้นการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการปฏิบัติงานในโครงการมากกว่ารายงานผลการประเมิน และ (๗) ขาดการนำผลการประเมินข้อมูลย้อนกลับไปยังหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ เพื่อนำไปประกอบการวางแผนในระยะต่อไป (Act)

๑.๓ ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ

๑.๓.๑ ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ

การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจยึดหลักการสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีเป็นหลักการชี้แนะ (Guiding Principles) ในภาพรวม อันได้แก่ (๑) หน่วยงานภาครัฐต้องมีขนาดกระทัดรัด โปร่งใส ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดแนวทางที่จะปรับเปลี่ยนบทบาทแยกแยะการทำหน้าที่ผู้กำกับ ตรวจสอบ/ออกกฎระเบียบ (Regulator) การเป็นผู้สนับสนุน/อำนวยความสะดวก (Facilitator) และการเป็นผู้ดำเนินการ (Operators) ให้มีความชัดเจน และขณะเดียวกันก็ลดความซ้ำซ้อน ย้อนแย้งในการติดตาม กำกับและตรวจสอบ และเพิ่มบทบาทในการอำนวยความสะดวกให้การเนิธุรกิจมีความคล่องตัวและให้สิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจให้

ภาคเอกชนเข้ามาลงทุน และ (๒) บทบาทภาครัฐในการส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพ การพัฒนานวัตกรรม ทรัพย์สินทางปัญญา และระบบมาตรฐานของภาคเอกชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องปฏิรูปในระดับองค์กร/สถาบันของรัฐ การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงสอดคล้องโดยตรงกับ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ชาติจำนวน ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑) **ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** โดยประเด็นพัฒนาประกอบด้วย

(๑) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ (๒) การพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ (๓) การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ (๔) การวางรากฐานที่แข็งแกร่งเพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒) **ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอทางสังคม** โดยประเด็นพัฒนาประกอบด้วย

(๑) การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนทุกกลุ่มในสังคม (๒) การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง และ (๓) การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๓) **ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** โดยประเด็น

พัฒนาประกอบด้วย (๑) การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ (๓) การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ (๔) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในการปฏิบัติราชการและมีความเป็นมืออาชีพ และ (๖) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๑.๓.๒ ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านสถาบันเศรษฐกิจกับแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ

การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ (Economic Institution Reform) จะมีบทบาทสำคัญต่อการปรับระบบสถาบันทางเศรษฐกิจให้มีโครงสร้างที่เหมาะสมเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในสองส่วน ดังนี้

๑) ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการแผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติใน

ภาพรวม ให้เป็นสถาบันชั้นนำที่สามารถบริหารจัดการแผนแม่บทด้านเศรษฐกิจ ตั้งแต่ การกำหนดแผน การนำแผนแม่บทสู่การปฏิบัติ และการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลให้มีพลวัตรและครบวงจรที่สะท้อนผลการประเมินย้อนกลับที่สามารถบริหารจัดการเศรษฐกิจไทยให้สามารถปรับตัวหรือมีความคล่องตัว ความหยุ่นตัว สามารถรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก

๒) ปรับกลไกทางราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันให้รองรับการดำเนินงาน เพื่อตอบโจทย์ประเด็น

พัฒนาสำคัญในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน โดยการยกระดับปรับปรุงองค์กรเดิม จัดตั้งองค์กรใหม่ และพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่สำคัญในด้านที่สำคัญในอนาคต เช่น แผนแม่บทผลผลิตภาพการผลิต เป็นต้น

๑.๔ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ

๑.๔.๑ วัตถุประสงค์รวม

๑) ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

๒) กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม

๓) ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลัก

PDCAและที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นการปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๑.๔.๒ เป้าหมายรวม

- ๑) มีผลิตภาพสูงขึ้น (higher productivity)
- ๒) มีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศสูงขึ้น (more competitive)
- ๓) มีการเติบโตอย่างครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วน (more inclusive)
- ๔) มีการเติบโตอย่างยั่งยืน (more sustainable)
- ๕) สถาบันทางเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูง (high performance economic institution)

๑.๕ ตัวชี้วัด

(กล่าวถึงตัวชี้วัดรวมของด้านการปฏิรูป)

๑.๖ วงเงินและแหล่งเงิน

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๑ : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย ๑.๑ ผลผลิตภาพ (Productivity)

เพื่อการสนับสนุนการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้เพิ่มเป็นมากกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี ในทศวรรษข้างหน้า (จากเดิมร้อยละ ๓.๐ ต่อปี) การปฏิรูปส่วนย่อยที่ ๑.๑ นำเสนอแนวทางและการดำเนินการเพื่อเพิ่มผลผลิตและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมใหม่ที่กำลังจะเติบโต รวมถึงปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน (Cross – Industry Enabler) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพแรงงานภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และ SMEs

กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ๓ อุตสาหกรรมกล่าวคือ อุตสาหกรรมการเกษตร ท่องเที่ยวและบริการ และอาหาร เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าโดยรวมกว่าร้อยละ ๔๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสามารถช่วยยกระดับและกระจายความเจริญของเศรษฐกิจไทยในระยะสั้นได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแรงงานมากกว่า ๒๐ ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของแรงงานทั้งประเทศ) ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเกษตรมีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของไทย โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และประมาณร้อยละ ๓๐ ของการจ้างงาน ดังนั้นการปฏิรูปเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและสมรรถภาพของอุตสาหกรรมการเกษตรจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และอุตสาหกรรมอาหาร มีโอกาสขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจากการเจริญเติบโตของ CLMVT (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย)

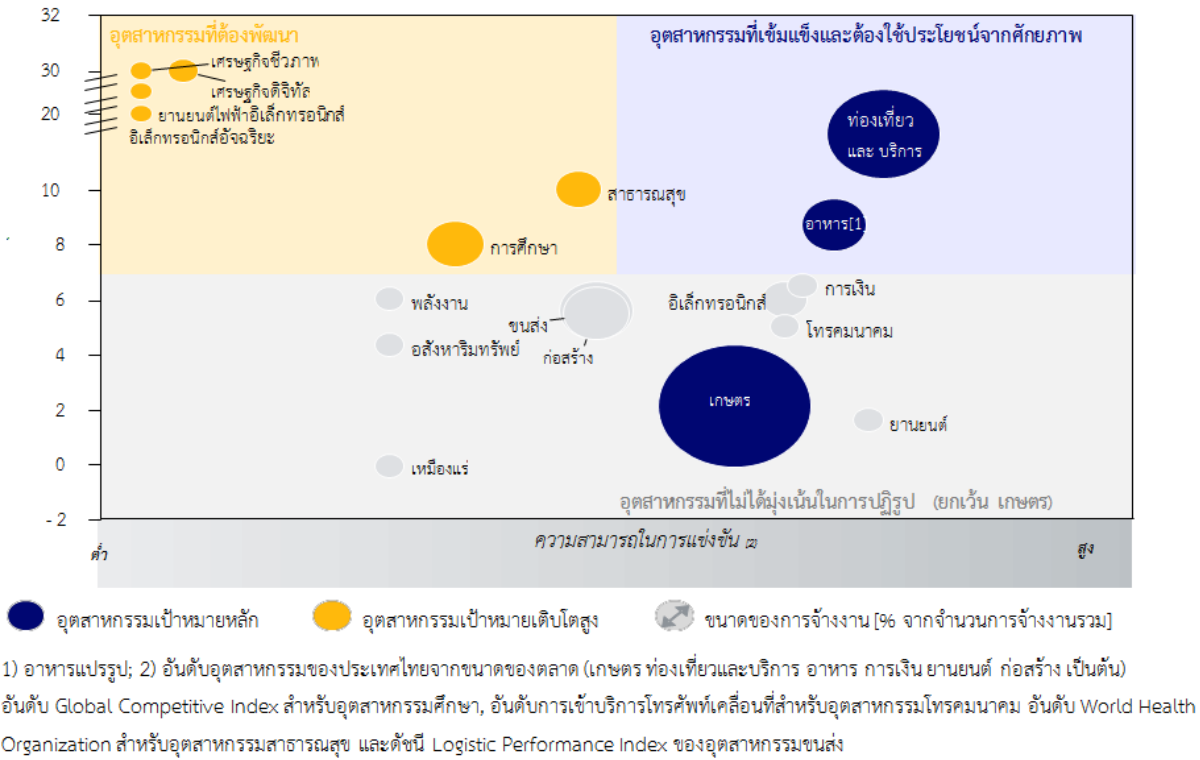
นอกจากนี้กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่กล่าวคือ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ และอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตสูงและเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในระยะยาวต่อเศรษฐกิจของไทยในอนาคต ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมชีวภาพ (บูรณาการเข้ากับอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร) อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (พัฒนาต่อยอดจากอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีอยู่แล้ว) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (พัฒนาจากอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์) อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการศึกษา และอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพ

นอกจากการปฏิรูปที่เฉพาะเจาะจงด้านอุตสาหกรรมแล้ว ยังมีปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน (Cross – Industry Enabler) อื่นๆ เช่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี และการควบคุมด้านกฎหมายเพื่อส่งเสริมทางการแข่งขันทางการค้า และตลาดเสรี ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการพัฒนาผลผลิตและประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยได้ นอกจากนี้ การรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration) และการส่งเสริมวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม เป็นปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มเติม ซึ่งจะครอบคลุมอยู่ในประเด็นการปฏิรูปส่วนย่อยที่ ๑.๒ และ ๑.๓

ในการเพิ่มผลผลิตภาพของเศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องปฏิรูปทั้งในด้านที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละอุตสาหกรรมและปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน ในการจัดทำประเด็นปฏิรูปสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศได้ถูกประเมินโดยใช้ปัญหาหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลผลิตภาพและตัวอย่างกรณีศึกษาของประเทศต่างๆ ในการเสนอแนะมาตรการในการแก้ปัญหาหลักเหล่านี้

แผนภาพที่ ๑ : การเจริญเติบโตและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ; Euromonitor; ธนาคารโลก

จากแผนภาพที่ ๑ การวิเคราะห์เพื่อหาอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักต่างๆ นั้น จะใช้ตัวแปรหลัก ๒ ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขัน และโอกาสในการเติบโตของกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย (CLMVT) ตัวแปรเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบันและศักยภาพในอนาคต (โอกาสในการเติบโตของภูมิภาค) ของแต่ละอุตสาหกรรม และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

- มีความสามารถในการแข่งขันสูงและมีการเติบโตของภูมิภาคที่สูง: อุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมที่ควรถูกใช้ศักยภาพให้เป็นประโยชน์ โดยใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถแข่งขันในปัจจุบันและการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมเพื่อให้บรรลุศักยภาพการเติบโตของภูมิภาค
- มีความสามารถในการแข่งขันต่ำและมีการเติบโตของภูมิภาคที่สูง: อุตสาหกรรมเหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้บรรลุศักยภาพการเติบโตของภูมิภาค
- มีความสามารถในการแข่งขันต่ำและมีการเติบโตของภูมิภาคที่ต่ำ: อุตสาหกรรมเหล่านี้ไม่ได้รับการพิจารณาเพิ่มเติมในการปฏิรูปด้านที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละอุตสาหกรรม แต่จะได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งผ่านการปฏิรูปด้านปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน

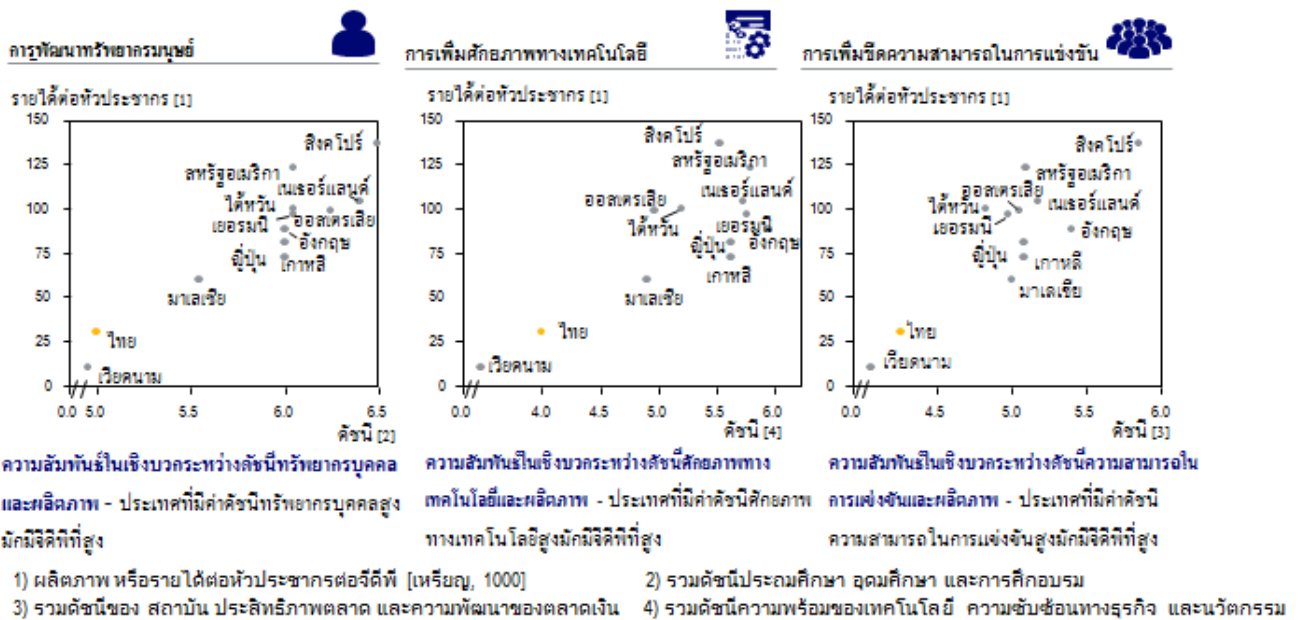
จากผลการประเมินอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ และอุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่มีความเข้มแข็งและควรเลือกใช้ศักยภาพให้เป็นประโยชน์ ในขณะที่อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล อุตสาหกรรมทางการศึกษา อุตสาหกรรมทางการแพทย์และสุขภาพ เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตสูงและควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศไทย ซึ่งจำเป็นต้องมีวัตถุดิบในรูปแบบของชีวมวลสามารถพัฒนาโดยอาศัยอุตสาหกรรมเกษตรที่มีขนาดใหญ่ของประเทศ อีกทั้งอุตสาหกรรมใหม่ที่มีการเติบโตสูง เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรม

เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ สามารถพัฒนาโดยอาศัยอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ปัจจุบันที่มีขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมที่มีการเติบโตสูงเหล่านี้จะเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์มวลรวมและการจ้างงานของประเทศในอนาคต ในลักษณะเดียวกันกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ และอุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจในปัจจุบัน

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการเกษตรได้รับเลือกให้เป็นอุตสาหกรรมหลักเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างมากในเชิงเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อุตสาหกรรมเกษตรนั้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และประมาณร้อยละ ๓๐ ของการจ้างแรงงานไทย

ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมใหม่จะคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ แต่ยังมีอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมเหล่านี้ แต่ยังไม่ได้ถูกเลือกเนื่องด้วยความจำเป็นในการจัดลำดับความสำคัญ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมเหล่านี้ก็จะได้รับประโยชน์จากการปฏิรูปปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน (Cross-industry enablers)

แผนภาพที่ ๒ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนร่วมกับผลิตภาพ

ดังที่ปรากฏในแผนภาพที่ ๒ ปัจจัยสนับสนุนที่ควรได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี และการควบคุมด้านกฎหมาย เนื่องจากประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับอันดับโลกและอันดับของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค เช่น เวียดนาม นอกจากนี้แผนภาพที่ ๒ ยังแสดงให้เห็นว่าปัจจัยสนับสนุนทั้ง ๓ ประเภทยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการค่าเฉลี่ยรายได้ต่อหัวประชากร ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มประสิทธิภาพของปัจจัยสนับสนุนทั้ง ๓ ปัจจัยจะนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพของประเทศไทยได้

อุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมใหม่

(๑) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในประเทศไทยได้ขยายตัวในเชิงของมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๙.๑ ต่อปี (ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๙) และมีมูลค่า ๒.๙ แสนล้านบาทในปี ๒๕๕๙ (รวมการใช้จ่ายโดยตรงและทางอ้อม) และ

ขยายตัวในเชิงของการสร้างงานร้อยละ ๓.๒ ต่อปี ในช่วงเวลาเดียวกัน และได้สร้างงานถึง ๒.๓ ล้านคน ในปี ๒๕๕๙ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวผลิตภาพได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐^๑

ถึงแม้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในประเทศไทยจะปรับตัวดีขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาและเป็นแกนหลักให้กับเศรษฐกิจไทย โดยมีมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจถึงร้อยละ ๒๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ศักยภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังไม่ได้ถูกดึงมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพด้วยปัญหาหลักเหล่านี้

- ความคลุมเครือในภาระและหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จำกัดความสามารถของหน่วยงานในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการและตามกลยุทธ์ต่างๆ ของรัฐ
- รายจ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ ๑๕๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีรายจ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวประมาณ ๒๔๐ และ ๔๔๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ตามลำดับ สืบเนื่องจากประเทศไทยมีส่วนของการท่องเที่ยวราคาประหยัดที่สูง และข้อเสนอบริการการท่องเที่ยวราคาสูงของประเทศไทยยังมีจำกัด^๒
- การท่องเที่ยวส่วนมากจำกัดอยู่ใน ๕ จังหวัดใหญ่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี เชียงใหม่ และสุราษฎร์ธานี โดยค่าใช้จ่ายในจังหวัดเหล่านี้คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของการท่องเที่ยวรวมของประเทศไทย
- แหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้น (Man-Made) มีจำกัด โดยแหล่งท่องเที่ยวของประเทศยังขาดกิจกรรมส่งเสริมสำหรับลูกค้าเป้าหมายเฉพาะ มีปัญหาการเชื่อมโยงทางคมนาคม ขาดความปลอดภัยและความสะอาด เมื่อเทียบกับประเทศญี่ปุ่นและฮ่องกง
- ข้อมูลการท่องเที่ยวกระจุกกระจาย ไม่สามารถเข้าถึงได้ และการขาดข้อมูลกลางที่น่าเชื่อถือซึ่งทำให้ไม่สามารถทำการวางแผนและดำเนินการขับเคลื่อนแผนสำหรับลูกค้าเฉพาะกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) อุตสาหกรรมการเกษตร

ภาคการเกษตรเป็นภาคที่สำคัญมากต่อประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และในภาคแรงงานคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของแรงงานทั้งหมด ในขณะที่อุตสาหกรรมเกษตรได้ขยายตัวในเชิงของมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๘.๗ ต่อปี (ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖) และแรงงานในภาคการเกษตรได้หดตัวลงร้อยละ ๓.๖ ในช่วงเดียวกันซึ่งแสดงถึงผลิตภาพที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวโน้มดังกล่าวกลับไปทางตรงกันข้ามในช่วงปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ อุตสาหกรรมเกษตรได้หดตัวในเชิงของมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๓.๔ ต่อปี (ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) และมีมูลค่า ๑.๗ แสนล้านบาทในปี ๒๕๕๙ ซึ่งแสดงถึงผลิตภาพที่ลดลงร้อยละ ๑๕ (ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙)^๓

อุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะหดตัวลง ทั้งในเชิงของการสร้างมูลค่าเพิ่ม การจ้างงาน และผลิตภาพ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาหลักเหล่านี้

- ขาดแหล่งข้อมูลที่ครบถ้วนและเชื่อถือได้ของปริมาณความต้องการ ปริมาณการผลิต และราคาของสินค้าเกษตร ซึ่งทำให้เกษตรกรรายย่อยเสียเปรียบเนื่องจากขาดข้อมูล
- ผลผลิตการเกษตรต่ำ เนื่องจากเทคโนโลยี เครื่องจักร และวิธีการเพาะปลูกที่ไม่ทันสมัย การเพาะปลูกในแปลงขนาดเล็ก และการขาดระบบชลประทานและการพัฒนาคุณภาพดินและพันธุ์พืชที่ดี

^๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ; World Travel & Tourism Council

^๒ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา; Euromonitor

^๓ สำนักงานสถิติแห่งชาติ; กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- ราคาสินค้าเกษตรต่ำ เกษตรกรในประเทศไทยมุ่งเน้นในการผลิตผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าต่ำ เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลรวมทั้งขาดความรู้และศักยภาพในการใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ อีกทั้งช่องทางการเข้าถึงตลาดของเกษตรกรโดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยยังจำกัด

(๓) อุตสาหกรรมอาหาร

อุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทยได้ขยายตัวในเชิงของมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๓.๕ ต่อปี (ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) และมีมูลค่า ๐.๖ แสนล้านบาทในปี ๒๕๕๘ และได้ขยายตัวในเชิงของการจ้างงานร้อยละ ๖.๖ ต่อปีในช่วงเวลาเดียวกัน และได้ก่อให้เกิดการจ้างงาน ๑.๕ ล้านงานในปี ๒๕๕๘ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการลดลงของผลิตภาพที่ร้อยละ ๘ ระหว่างปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘^๔

ถึงแม้อุตสาหกรรมอาหารในประเทศไทยจะเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมาแต่การเจริญเติบโตนั้นยังต่ำกว่าการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารของตลาดในทวีปเอเชียและผลผลิตของอาหารไทยได้ลดลง ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาหลักเหล่านี้

- ขาดหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าโดยตรงในการวางแผนและยุทธศาสตร์การผลิตอาหารและการจัดส่งเสริมการขายสำหรับลูกค้าเฉพาะกลุ่ม

- ขาดการวิจัยและพัฒนา ทั้งนี้การลงทุนในด้านการวิจัยพัฒนาในประเทศไทยนั้นยังต่ำกว่ามาตรฐานของภูมิภาคและนานาชาติ โดยประเทศไทยมีการลงทุนในด้านการวิจัยพัฒนารวมอยู่ที่ร้อยละ ๐.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในขณะที่ประเทศเกาหลีใต้มีการลงทุนในด้านการวิจัยพัฒนาที่ร้อยละ ๔.๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยมีจำนวนนักวิจัย ๐.๓ ราย ต่อจำนวนพนักงาน ๑,๐๐๐ ราย ในขณะที่ประเทศจีนมีนักวิจัย ๕.๓ ราย ต่อจำนวนพนักงาน ๑,๐๐๐ ราย^๕

- ขาดกิจกรรมส่งเสริมอาหารที่ผลิตในประเทศไทย “Made in Thailand” ในตลาดเป้าหมายต่างๆ และการค้าที่ลดต่ำลงกับประเทศคู่ค้าหลักเดิม เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ในขณะที่การค้าที่กำลังเติบโตกับประเทศคู่ค้า เช่น จีน เมียนมา เวียดนาม และกัมพูชา ยังไม่สามารถทดแทนการส่งออกที่หายไปได้

(๔) อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ

ในตลาดโลกผลิตภัณฑ์ชีวภาพนั้นได้เติบโตขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงที่ผ่านมาและคาดว่าจะเติบโตอย่างต่อเนื่องในอนาคต เช่น การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๖.๓ ต่อปี (ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๙) และคาดว่าจะเติบโตร้อยละ ๑๐.๒ ต่อปี ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๖

ถึงแม้อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นโดยคิดเป็นเพียงร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมยังเป็นจำนวนที่น้อยเมื่อเทียบกับแรงงานทั้งหมด แต่อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศไทยมีโอกาสในการพัฒนาที่สูงด้วยการสนับสนุนที่มั่นคงของภาครัฐ ยกตัวอย่างเช่น ตามเป้าหมายที่ประเทศไทยจะเพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนจากร้อยละ ๘ ในปัจจุบันเป็นร้อยละ ๑๗ ในปี ๒๕๗๙ การผลิตพลังงานจากพลังงานชีวภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ธุรกิจด้านเศรษฐกิจชีวภาพที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ จะขยายตัวเป็นสองเท่า^๗

^๔ Statista

^๕ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ; IHS Markit; สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

^๖ Pike Research; มหาวิทยาลัย อิมพีเรียล คอลเลจ

^๗ แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ

หากดูตัวอย่างความสำเร็จ อย่างเช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเศรษฐกิจชีวภาพคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปัจจัยหลักของความสำเร็จของการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเนเธอร์แลนด์ คือ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งชีวมวลของประเทศทั้งจากการนำเข้าและจากอุตสาหกรรม การเกษตรขนาดใหญ่ การมีระบบนิเวศที่ส่งเสริมธุรกิจ การมีนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนจากรัฐบาล และศูนย์วิจัยพัฒนาเฉพาะต่างๆ สำหรับอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ อีกทั้งภาครัฐยังเน้นการอำนวยความสะดวกและร่วมทุนระหว่างภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน และการส่งเสริมกิจกรรมในการพัฒนาห่วงโซ่ของอุตสาหกรรมชีวภาพต่างๆ ให้ครบถ้วนต่อเนื่อง

(๕) ยานยนต์ไฟฟ้า

ส่วนแบ่งของรถยนต์ไฟฟ้าในตลาดยานยนต์ของจีน อเมริกา และสหภาพยุโรป ถูกคาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน ๒๐ ปีข้างหน้า การคาดการณ์ของการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าที่มากขึ้นมาจากการที่หลายประเทศได้เริ่มออกนโยบายยับยั้งการใช้รถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ระบบเผาไหม้ภายใน โดยจะมีผลบังคับใช้ระหว่างปี ๒๕๖๘-๒๕๘๓ ถึงแม้ยอดขายยานยนต์ไฟฟ้าจะคิดเป็นร้อยละ ๑ ของยอดขายรถยนต์ในปัจจุบัน แต่ภายในปี ๒๕๘๓ กว่าร้อยละ ๕๐ ของรถใหม่จะเป็นยานยนต์ไฟฟ้า ดังนั้น สัดส่วนของยานยนต์ไฟฟ้าในยานยนต์ขนาดเล็ก (Light vehicle fleet) ของทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑ ในปัจจุบันเป็นร้อยละ ๓๐ ในปี ๒๕๘๓ ซึ่งตรงกับการคาดการณ์ของผู้ผลิตที่รายใหญ่ต่างๆ ที่ได้ตั้งเป้าการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าไว้ที่ ๒๐ ล้านคันต่อปีภายในปี ๒๕๖๘^{๘๘}

ประเทศไทยมีบทบาทอย่างมากในตลาดยานยนต์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในฐานะผู้ผลิตหลักของเครื่องยนต์ดั้งเดิมต่างๆ ผลิตเครื่องยนต์และรถบรรทุกมากกว่า ๒.๖ ล้านคันในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับทิศทางการผลิตยานยนต์ไปในการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้ามากขึ้น เพราะหากผู้ผลิตยานยนต์เปลี่ยนไปผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและไม่เลือกที่จะผลิตยานยนต์ในประเทศไทย แรงงานกว่า ๖๕๐,๐๐๐ ราย อาจได้รับความเสี่ยง เนื่องจากแรงงานกว่า ๔๕๐,๐๐๐ ราย ทำงานกับผู้ผลิตเทียร์ ๑ เทียร์ ๒ และเทียร์ ๓ มีแรงงานจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ราย ทำงานกับอุตสาหกรรมสนับสนุนต่างๆ และอีก ๑๐๐,๐๐๐ ราย ทำงานกับโรงงานประกอบรถยนต์

(๖) อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมาก สินค้าสินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ดั้งเดิมกำลังถูกทดแทนด้วยสินค้าอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ จำนวนของอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) จะเพิ่มขึ้นจาก ๑๗ พันล้านเครื่องในปี ๒๕๕๙ เป็น ๓๐ พันล้านเครื่องในปี ๒๕๖๓ และ ๗๕ พันล้านเครื่องในปี ๒๕๖๘

ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่และเน้นการส่งออกเป็นสำคัญ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ได้หดตัวที่ร้อยละ ๐.๔ ต่อปี^{๘๙} ในขณะเดียวกันการหดตัวของ การส่งออกนั้นสอดคล้องไปกับการที่ประมาณการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) ในอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยระหว่างปี ๒๕๕๓-๒๕๕๙ มีการลงทุนเพียง ๖ พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยการชะลอตัวของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เดิมและการปรับตัวของอุตสาหกรรมสู่อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะจะเป็นความเสี่ยงของประเทศไทยในเชิง GDP และการจ้างแรงงานในอนาคต^{๙๐}

^{๘๘} Bloomberg New Energy Finance; Business Insider

^{๘๙} International Trade Center

^{๙๐} Reuters; Forbes

(๗) อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล

อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีมูลค่าประมาณ ๕ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐในปี ๒๕๕๘ ตัวเลขดังกล่าวถูกคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า ๒ แสนล้านเหรียญในปี ๒๕๖๘ ซึ่งหมายถึงการเติบโตร้อยละ ๑๗ ต่อปีระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว การคาดการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับการที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเป็นตลาดอินเทอร์เน็ตที่เติบโตเร็วที่สุด (มีการคาดการณ์ว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ๒๖๐ ล้านผู้ใช้ในปี ๒๕๕๘ จะเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ ๑๕ ต่อปี เป็น ๔๘๐ ล้านผู้ใช้ในปี ๒๕๖๓) ด้วยอัตราส่วนประชากรวัยหนุ่มสาวของภูมิภาคที่มีอัตราส่วนประชากรอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีสูงถึงร้อยละ ๗๐ และการเติบโตอย่างรวดเร็วของชนชั้นกลาง ทั้งนี้อุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบหลักจากเศรษฐกิจดิจิทัลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ การท่องเที่ยวและบริการ ค่าปลีก และสื่อและการบันเทิง

- ตลาดการท่องเที่ยวและบริการออนไลน์ถูกคาดการณ์ว่าจะพัฒนาจาก ๒๖,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๙๐,๐๐๐ ล้านเหรียญ ในปี ๒๕๖๘ หรือเติบโตร้อยละ ๑๕ ต่อปี
- ตลาดค้าปลีกออนไลน์ถูกคาดการณ์ว่าจะพัฒนาจาก ๗ พันล้านเหรียญสหรัฐในปี ๒๕๕๘ เป็น ๘๘,๐๐๐ ล้านเหรียญในปี ๒๕๖๘ หรือเติบโตร้อยละ ๒๒ ต่อปี
- ตลาดสื่อและการบันเทิงออนไลน์ถูกคาดการณ์ว่าจะพัฒนาจาก ๕ พันล้านเหรียญสหรัฐในปี ๒๕๕๘ เป็น ๒๐,๐๐๐ ล้านเหรียญในปี ๒๕๖๘ หรือเติบโตร้อยละ ๒๓ ต่อปี

แนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยนั้น เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับของภูมิภาค อย่างไรก็ตามปัญหาหลักที่เป็นความเสี่ยงสำคัญในการพัฒนาของอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลคือ การขาดซึ่งบุคลากรที่มีความสามารถ เช่น ประเทศไทยมีโปรแกรมเมอร์ ๗๒๖ คนต่อประชากร ๑ ล้านคน ในขณะที่สิงคโปร์มีโปรแกรมเมอร์ ๓๒,๐๐๐ คนต่อประชากร ๑ ล้านคน^{๑๑} ระบบชำระเงินที่ยังพึ่งพาวิธีการจ่ายเงินสด ณ จุดรับของ (Cash-on Delivery) ที่มีความเสี่ยงและต้นทุนสูง ข้อจำกัดทางกายภาพและกฎเกณฑ์ของโครงข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบขนส่ง การฉ้อโกงที่มีระดับสูง และระบบนิเวศสตาร์ทอัพที่มีขนาดเล็ก

(๘) อุตสาหกรรมการศึกษา

อุตสาหกรรมการศึกษาและระบบการศึกษามีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างมาก เนื่องจากการศึกษาช่วยพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งจำเป็นต่อเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกในการเลื่อนชั้นสังคมสูงขึ้น

มหาวิทยาลัยของไทยยังมีอันดับที่ต่ำเมื่อเทียบอันดับในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาค โดยมหาวิทยาลัย ๓ อันดับสูงสุดของประเทศไทย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถูกจัดอันดับที่ ๒๔๕ ๓๓๔ และ ๖๐๐ ตามลำดับ ในขณะที่มหาวิทยาลัยจากประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค เช่น นันยางเทคโนโลยีคัลยูนีเวอร์ซิตี (Nanyang Technological University) เนชันนอล ยูนิเวอร์ซิตี ออฟ สิงคโปร์ (National University of Singapore) ออสเตรเลียเนชันนอลยูนิเวอร์ซิตี (The Australian National University) ยูนิเวอร์ซิตีออฟโตเกียว (The University of Tokyo) ฮองกงยูนิเวอร์ซิตีออฟเทคโนโลยี แอนด์ แอปพลายไซแอนซ์แอนด์เทคโนโลยี (The Hong Kong University of Science and Technology) นั้น ถูกจัดอันดับอยู่ใน ๓๐ อันดับมหาวิทยาลัยสูงสุดของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก โดยการจัดอันดับเหล่านี้โดยปกติแล้ว มักจะมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสัดส่วนนักเรียนต่างชาติในประเทศ โดยประเทศไทยมีสัดส่วนนักเรียนต่างชาติอยู่ที่

^{๑๑} ธนาคารโลก

ร้อยละ ๐.๕ เทียบกับของสิงคโปร์ ออสเตรเลีย และฮ่องกง มีสัดส่วนของนักเรียนต่างชาติอยู่ที่ร้อยละ ๑๙.๒ ร้อยละ ๑๘.๓ และร้อยละ ๑๐.๗ ตามลำดับ^{๑๒}

ช่องว่างในเชิงประสิทธิภาพของการศึกษาของประเทศไทยและมาตรฐานของนานาชาติและภูมิภาคไม่เพียงปรากฏในระดับมหาวิทยาลัยแต่ยังปรากฏในภาคการศึกษาในองค์รวม โดยการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา นั้น ประเทศไทยถูกจัดอันดับที่ ๕๖ ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ เกาหลีใต้ และ มาเลเซีย ได้รับการจัดอันดับที่ ๑ อันดับที่ ๒๓ และอันดับที่ ๓๖ ตามลำดับ^{๑๓} โดยการจัดอันดับยังประกอบด้วยตัวชี้วัดต่างๆ เช่น ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา การศึกษาในระดับอุดมศึกษา คุณภาพของโรงเรียน อาจารย์ และระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ความสามารถในภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยยังตามหลังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคโดยอันดับคะแนน IELTS ของประเทศอยู่ที่อันดับ ๕.๙ จาก ๙ และประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ที่อันดับที่ ๖ ของประเทศในกลุ่ม ASEAN เท่านั้น

(๙) อุตสาหกรรมสาธารณสุข

ในระดับนานาชาติระหว่างปี ๒๕๔๔ - ๒๕๕๗ มีรายจ่ายด้านสาธารณสุขเฉลี่ยต่อประชากรเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๘ ต่อปี โดยประเทศไทยมีรายจ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๒๘ ดอลลาร์สหรัฐต่อคน และมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙ ต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว^{๑๔} อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของรายจ่ายด้านสาธารณสุขจะไม่ใช่ว่าดีถ้าหากไม่ได้เพิ่มขึ้นพร้อมไปกับคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุข ทั้งนี้ในด้านคุณภาพของสาธารณสุข จากการจัดอันดับขององค์การอนามัยโลก ในปี ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการจัดอันดับครั้งล่าสุดในด้านนี้ ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ที่ ๔๗ จาก ๒๖๔ ประเทศทั่วโลก และจากการใช้ Legatum Prosperity Index ในปี ๒๕๖๐ ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ที่ ๓๕ จาก ๑๔๘ ประเทศทั่วโลก ถึงแม้อันดับของประเทศไทยในทั้ง ๒ ดัชนีจะถูกประเมินโดยใช้ตัวชี้วัดที่แตกต่างกันและไม่สามารถเทียบกันได้โดยตรงแต่อันดับดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของสาธารณสุขของประเทศไทยยังไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควรและยังสามารถพัฒนาได้อีกมาก ทั้งนี้หากดูจากจำนวนแพทย์และพยาบาลในประเทศไทย ประเทศไทยมีแพทย์ ๐.๔ คน และพยาบาล ๒.๑ คนต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นอัตราที่น้อยกว่าประเทศสิงคโปร์ที่มีแพทย์ ๒.๒ คน และพยาบาล ๖.๔ คน มาเลเซียที่มีแพทย์ ๑.๕ คน และพยาบาล ๓.๓ คน และฟิลิปปินส์ที่มีแพทย์ ๑.๒ คน และพยาบาล ๖.๐ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน^{๑๕} อีกทั้งตลาดสาธารณสุขในประเทศไทยยังแบ่งเป็นโรงพยาบาลเอกชนร้อยละ ๒๕ และโรงพยาบาลของรัฐร้อยละ ๗๕ โดยโรงพยาบาลเอกชนส่วนมากมีคุณภาพดีกว่าโรงพยาบาลของรัฐมาก แต่ส่วนแบ่งร้อยละ ๘๐ ของตลาดโรงพยาบาลเอกชนถูกถือครองโดยผู้ประกอบการหลักเพียง ๕ ราย^{๑๖}

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเทศไทยยังต้องพัฒนาคุณภาพของบริการด้านสาธารณสุขต่างๆ ทั้งด้านสถานพยาบาล จำนวนแพทย์และพยาบาล และการได้รับการยอมรับจากนานาชาติผ่าน Joint Commission International (JCI) ถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นผู้นำในภูมิภาคด้านการรองรับมาตรฐาน JCI แต่ในการดึงดูดคนไข้จากต่างประเทศเพิ่มเติม ประเทศไทยจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนสถานพยาบาลที่รองรับมาตรฐาน JCI

^{๑๒} QS World University Ranking; UNESCO

^{๑๓} The World Economic Forum

^{๑๔} องค์การอนามัยโลก; ธนาคารโลก

^{๑๕} องค์การอนามัยโลก; BMI; ธนาคารโลก; กระทรวงสาธารณสุข

^{๑๖} องค์การอนามัยโลก; กระทรวงสาธารณสุข

ปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน

(๑๐) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ในการพัฒนาให้เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันได้นั้น การมีระบบการฝึกวิชาชีพอาชีวศึกษา และการพัฒนาระดับอุดมศึกษาให้กับนักเรียนและแรงงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน ระบบการฝึกวิชาชีพอาชีวศึกษาและการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมของหลายอุตสาหกรรมที่จะทำให้นั่นใจได้ว่าแรงงานในประเทศไทยสำเร็จการศึกษาด้วยทักษะและประสบการณ์ที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ รองรับการพัฒนาของเศรษฐกิจในอนาคต

เพื่อความต่อเนื่องของการพัฒนาทางเศรษฐกิจประเทศไทยต้องการแรงงานที่ได้รับการฝึกฝนทางวิชาชีพ โดยการฝึกอบรมอาชีวศึกษานั้นเน้นการปฏิบัติและประยุกต์ใช้มากกว่าการศึกษาในภาคอุดมศึกษา สำหรับแรงงานในหลายภาคอุตสาหกรรมประเทศไทยมีความต้องการแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมสายวิชาชีพที่มีความเข้มข้น ได้คุณภาพมาตรฐาน และ ผ่านหลักสูตรการอบรมที่พัฒนาทักษะและประสบการณ์ที่ตรงกับการทำงานจริงของภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นการวิเคราะห์หาช่องว่างทางทักษะและการจัดลำดับความสำคัญของการฝึกอบรมจึงจำเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากการฝึกอบรมนักศึกษาและแรงงานผ่านระบบอาชีวศึกษาแล้ว การพัฒนานักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพก็มีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้ระบบอุดมศึกษาจะช่วยพัฒนาทักษะความสามารถในการบริหารต่างๆ รวมทั้งความรู้ในเชิงลึกในภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนั้น การวิเคราะห์หาช่องว่างทางทักษะและการจัดลำดับความสำคัญของหลักสูตรจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ระบบอุดมศึกษาที่มีคุณภาพสูงจำเป็นอย่างมากต่อการผลิตงานวิจัยพัฒนาที่ล้ำสมัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

(๑๑) การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี

ในการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน ประเทศจำเป็นต้องมีโครงสร้างระบบ ข้อมูลสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ที่มีคุณภาพมั่นคงและมีเครือข่ายที่ครอบคลุม และจำเป็นต้องมีการสร้าง เก็บ และใช้ประโยชน์จากระบบ Big Data ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน โครงสร้างระบบ ICT และ Big Data นั้นมีความสำคัญอย่างมากในการอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนต่างๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญในแข่งขัน และเป็นปัจจัยที่จะช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในอนาคต

(๑๑.๑) โครงสร้างระบบ ICT

โครงสร้างระบบ ICT นั้นเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมของหลายอุตสาหกรรมที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการไทยสามารถประกอบธุรกิจและติดต่อสื่อสารกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ตัวกันระบบ ICT มีความสำคัญอย่างมากในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค เช่น ประเทศสิงคโปร์ และผู้นำในด้านนี้ เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศไทยยังไม่มีความสามารถในการแข่งขันในด้านโครงสร้าง ICT ที่เพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น ความเร็วเฉลี่ยของระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศสิงคโปร์และเกาหลีใต้อยู่ที่ ๑๓.๙ Mbps และ ๒๖.๗ Mbps เป็นลำดับ ในขณะที่ระบบอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยมีความเร็วเฉลี่ยอยู่ที่ ๙.๓ Mbps^{๑๗} และเมื่อเปรียบเทียบกับในเชิง

^{๑๗} Akamai

อัตราการเข้าถึงและราคาค่าใช้จ่ายการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนโครงสร้างระบบ ICT ของประเทศไทยนั้นยังอ่อนแอเมื่อเปรียบเทียบกับในระดับภูมิภาค และในระดับโลก

(๑๑.๒) ระบบ Big Data

ระบบ Big Data มีความสำคัญอย่างมากต่อการที่เอกชนหรือรัฐจะสามารถใช้ข้อมูลที่ครบถ้วนในการทำการตัดสินใจ เช่นข้อมูลด้านความต้องการ การผลิต และแนวโน้มของตลาด เป็นต้น การสร้างและใช้ประโยชน์จากระบบ Big Data นั้นเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรมต่างๆ

จากการที่ระบบดิจิทัลเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในหลายส่วนของการใช้ชีวิตอย่างรวดเร็ว และการที่ระบบเซ็นเซอร์ถูกใช้ในการควบคุมระบบปฏิบัติการหลายด้าน ข้อมูลขนาดใหญ่จำนวนมากได้ถูกผลิตขึ้นซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม การนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้มีความละเอียดอ่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคล และเรื่องอำนาจที่ผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลไม่ว่าจะเป็นตัวบุคคลหรือบริษัท จะได้รับ รัฐบาลจึงมีบทบาทในการกำกับดูแล Big Data เพื่อให้การใช้ Big data นั้นเกิดประโยชน์กับประชาชนในส่วนรวมและเศรษฐกิจในองค์รวม

ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและยังขาดระเบียบกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลการเก็บและการใช้ประโยชน์ของข้อมูลของภาครัฐและภาคเอกชน

(๑๒) การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ

ในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจจำเป็นต้องมีที่รัฐบาลจะอำนวยความสะดวกต่างชาติและบริษัทไทยสามารถแข่งขันกันภายในประเทศ ไม่ว่าจะในเชิงราคา แข่งคุณภาพ ความหลากหลายของสินค้า และนวัตกรรมโดยปราศจากกฎหมายและนโยบายที่ปกป้องผู้เล่นใดผู้เล่นหนึ่งจากการแข่งขัน ในขณะที่เดียวกันการเพิ่มการแข่งขันภายในประเทศจะช่วยให้คนไทยได้รับประโยชน์ เช่น ราคาที่ถูกลง คุณภาพที่ดีขึ้น และนวัตกรรมที่เพิ่มขึ้น ของสินค้าและบริการ

กฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแลควบคุมด้านการแข่งขันทางการค้าและการเปิดตลาดเสรี คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และการมาตรการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้บริษัทต่างๆ ผลักดันตัวเองเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ และเป็นปัจจัยการพัฒนาที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต

(๑๒.๑) กฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแลควบคุมด้านการแข่งขันทางการค้าและการเปิดตลาดเสรี

การมีกฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแลควบคุมด้านการแข่งขันทางการค้าที่เข้มแข็งและการเปิดตลาดเสรีที่ครอบคลุมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขัน การแข่งขันที่เข้มข้นมากขึ้นในเศรษฐกิจไทยจะทำให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและราคาที่ดีขึ้น และบริษัทมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การที่บริษัทสามารถแข่งขันมากขึ้นในระดับนานาชาติ อุตสาหกรรมที่ประเทศไทยควรเพิ่มการแข่งขันเป็นพิเศษ คือ อุตสาหกรรมการเกษตร (สินค้าข้าวและยางพารา เป็นต้น) อุตสาหกรรมอาหาร (สินค้าแปรรูปจากนมและสินค้าประเภทของหวาน เป็นต้น) และ อุตสาหกรรมสาธารณสุข

ประเทศไทยได้ผ่านการปรับแก้ไขกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้าซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตามยังมีอีกหลายขั้นตอนที่ยังต้องดำเนินการเพื่อให้กฎหมายสามารถเพิ่มการแข่งขันระยะยาวในประเทศ กฎหมายการแข่งขันทางการค้าปี ๒๕๖๐ ระบุเงื่อนไขว่าภายใน ๑ ปี กฎและระเบียบบังคับต้อง

ได้รับการพัฒนาและมีการบังคับ ซึ่งกฎและระเบียบบังคับดังกล่าวมีความสำคัญอย่างมากต่อการที่จะทำให้กฎหมายสามารถทำไปบังคับใช้จริงในภาคปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกไปจากนี้หน่วยงานกำกับดูแลที่มีความเป็นอิสระยังต้องได้รับการจัดตั้งพร้อมด้วยกรรมาธิการ ๗ ท่านเพื่อดูแลหน่วยงานดังกล่าว

(๑๒.๒) คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์

คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศนั้นทำหน้าที่หาผู้ลงทุนต่างชาติที่สนใจที่จะลงทุนในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนั้น คณะทำงานประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมสำหรับหลายอุตสาหกรรม โดยคณะทำงานต้องพัฒนากลยุทธ์และเอกสารข้อมูลและสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ที่สามารถชักจูงให้บริษัทต่างชาติตัดสินใจมาลงทุนในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยยังขาดคณะทำงานที่ทำหน้าที่เฉพาะในการทำการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

(๑๒.๓) มาตรการเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

เนื่องจากบริษัทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่างๆ เป็นรากฐานหลักของเศรษฐกิจประเทศ มาตรการเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมของหลายอุตสาหกรรม การลงทุนในการพัฒนา SMEs นั้น นอกจากจะช่วยขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศแล้วยังจะช่วยให้เกิดการพัฒนาของทั้งคุณภาพของบุคลากรและการก่อให้เกิดนวัตกรรมควบคู่ไปด้วย

ในประเทศไทยมาตรการสนับสนุน SMEs ต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่องและขาดโครงสร้างที่จำเป็นในการออกมาตรการที่สามารถช่วยพัฒนา SMEs ซึ่งมีความแตกต่างกันในเชิงประเภทอุตสาหกรรม และช่วงอายุและขนาดของธุรกิจ ในการเพิ่มจำนวนและขนาดของ SMEs ในประเทศ รัฐบาลอาจพิจารณาออกมาตรการสนับสนุนของภาครัฐและจัดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการส่งออกเพื่อช่วยเปิดตลาดใหม่ให้บริษัท SMEs และช่วยลดความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจของบริษัทเหล่านี้ นอกจากนี้การเข้าถึงแหล่งทุนก็เป็นปัจจัยสำคัญในการเติบโตของบริษัทเหล่านี้ ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องมีการวางยุทธศาสตร์เพื่อให้การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของ SMEs แต่ละกลุ่ม

(๑๒.๔) ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ

ในการอำนวยความสะดวกให้บริษัทภายในประเทศเติบโตและในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เป็นสิ่งสำคัญมากที่ประเทศต้องมีกฎเกณฑ์ที่อำนวยความสะดวกเริ่มต้นและการดำเนินการประกอบธุรกิจ กฎเกณฑ์ดังกล่าวเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมของหลายอุตสาหกรรมและเป็นปัจจัยที่กำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และต้นทุนในการเริ่มต้นธุรกิจ ในการขอใบอนุญาตก่อสร้าง ในการปกป้องผู้ลงทุน ในการบังคับใช้สัญญา และในการแจ้งล้มละลาย เป็นต้น กฎเกณฑ์เหล่านี้มักถูกประเมินในการจัดอันดับ World Bank's Ease of Doing Business Index ซึ่งอันดับดังกล่าวแสดงถึงระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศในด้านความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ

ถึงแม้ผลงานของประเทศไทยในการจัดอันดับ World Bank's Ease of Doing Business Index จะเพิ่มขึ้นจาก อันดับที่ ๔๘ จาก ๑๙๐ ประเทศเป็นอันดับที่ ๒๖ ในปี ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตามยังมีอีกหลายมาตรการที่สามารถช่วยเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของไทยได้มีการพัฒนาและก้าวหน้าในช่วงหลายปีที่ผ่านมาและเป็นแกนหลักให้กับเศรษฐกิจไทย โดยมีมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจถึงร้อยละ ๒๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อย่างไรก็ตามการปฏิรูปทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจะช่วยทำการสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยประเด็นการปฏิรูปประกอบไปด้วย การดำเนินการปฏิรูปหน่วยงานการจัดทำแผนงานสำหรับประเภทกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเฉพาะ (Customer-segment specific plan) และ การใช้ประโยชน์ Big Data สื่อสังคมออนไลน์ และเทคโนโลยีดิจิทัล

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของแผนด้านการบริการ
- ๒) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการบริการในประเทศไทย
- ๓) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการบริการของภูมิภาค CLMV

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) กรอบ บทบาทและความรับผิดชอบในหน่วยงานของรัฐที่ชัดเจน
- ๒) แผนการกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ชัดเจน
- ๓) ผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการมูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน
- ๔) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
- ๕) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
- ๖) ขนาดจำนวนและความถี่ถ้วนของข้อมูลจากการจัดเก็บจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ๗) มูลค่าของการจองที่พักผ่านแพลตฟอร์มจองใหม่
- ๘) อันดับการตัดสินใจและกระบวนการวางแผนโดยอ้างอิงข้อมูลขนาดใหญ่
- ๙) จำนวนของนักท่องเที่ยวในไทย
- ๑๐) รายรับเฉลี่ยต่อเที่ยวต่อวัน
- ๑๑) ส่วนแบ่งของรายรับจากจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่ห้าจังหวัดท่องเที่ยวหลักในด้านอุตสาหกรรมการบริการ
- ๑๒) ระยะเวลาเฉลี่ยของการเข้าพัก
- ๑๓) จำนวนของนักท่องเที่ยวขาเข้าจาก CLMV
- ๑๔) จำนวนของนักท่องเที่ยวขาออกเพื่อไป CLMV
- ๑๕) รายรับจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจาก CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

๔,๐๒๓ ล้านบาท (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

แหล่งเงินจาก งบประมาณประจำปีและกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๑. ปฏิรูปหน่วยงานท่องเที่ยว																			กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๒๘ (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	งบประมาณประจำปี	๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของแผนด้านการบริการ	๑) จัดทำกรอบบทบาทและความรับผิดชอบในหน่วยงานของรัฐให้ชัดเจน ๒) ชี้แจงแผนการกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการอย่างชัดเจน
- บทบาทของททท. และกระทรวงท่องเที่ยว : ปรับบทบาทการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว: ททท. รับผิดชอบงานทางด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว, กระทรวงการท่องเที่ยวฯ รับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนงานที่																			กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๒๘ (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	งบประมาณประจำปี	วางแผนและการดำเนินการของแผนด้านการบริการ	เชิงกลยุทธ์ทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการอย่างชัดเจน

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒						
เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ และอุปทาน ด้านการท่องเที่ยว																									
- กระบวนการอนุมัติยุทธศาสตร์ ท่องเที่ยวและบริการ : กำหนด กระบวนการทำงานกับ คณะกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในการอนุมัติแผนยุทธศาสตร์ของ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ บริการ																					คณะกรรมการ การท่องเที่ยว แห่งชาติ	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
๒. ยุทธศาสตร์ลูกค้าเป้าหมาย เฉพาะ : วางยุทธศาสตร์และ ดึงดูดนักท่องเที่ยวตามประเภท กลุ่มลูกค้าเป้าหมายเฉพาะ (Customer-segment specific plan)																					การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย และกระทรวง การท่องเที่ยว และกีฬา EEC Office กระทรวงเกษตร	๓,๓๒๔ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ ประจำปี	๒) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม การบริการใน ประเทศไทย	๓) ผลผลิตทางด้าน อุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวและบริการ มูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน ๔) จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวและบริการ ๕) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวและบริการ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
- กลุ่มลูกค้าเป้าหมายเฉพาะ : ศิษย์วิจัยเพื่อกำหนดประเภท กลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคต																				การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย	๑๐๐	งบประมาณ ประจำปี		๖) ขนาด จำนวนและ ความถี่ถ้วนของข้อมูล จากการจัดเก็บจาก แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ยุทธศาสตร์ของกลุ่มลูกค้า เป้าหมายเฉพาะ :ทำแผน ยุทธศาสตร์ที่ผสมผสานระหว่าง การตอบสนองต่อความต้องการ ของกลุ่มลูกค้า และการส่งเสริม แหล่งท่องเที่ยว																				การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย	๓๐	งบประมาณ ประจำปี		๗) มูลค่าของการจองที่ พักผ่านแพลตฟอร์ม จองใหม่ ๘) อันดับการตัดสินใจ และกระบวนการ วางแผนโดยอ้างอิง ข้อมูลขนาดใหญ่
- ดำเนินงานขับเคลื่อน : ตาม องค์ประกอบของแผนงานตาม กลุ่มประเภทของลูกค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การท่องเที่ยว เชิงชุมชน และการท่องเที่ยว มูลค่าสูง เช่น ท่องเที่ยวทาง การแพทย์ การท่องเที่ยวเชิง สุขภาพ การท่องเที่ยวผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น																				การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย EEC Office กระทรวง สาธารณสุข และ กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	๓,๐๐๐ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ ประจำปี		๙) จำนวนของ นักท่องเที่ยวในไทย ๑๐) รายรับเฉลี่ยต่อ เที่ยวต่อวัน ๑๑) ส่วนแบ่งของ รายรับจากจังหวัดอื่นที่ ไม่ใช่ห้าจังหวัด ท่องเที่ยวหลักในด้าน

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
- พัฒนาความ สะอาด สะดวก และปลอดภัย : ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวด้าน ความสะอาด ความสะดวกในการการเดินทาง และอื่นๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย พร้อมๆ กับการเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น																				กระทรวง การท่องเที่ยว และกีฬา	๑๙๔	งบประมาณ ประจำปี		อุตสาหกรรมบริการ ๑๒) ระยะเวลาเฉลี่ย ของการเข้าพัก
๓. Big data แพลตฟอร์มจองที่พักกลางและสื่อสังคมออนไลน์ : ใช้ประโยชน์ Big Data สื่อสังคมออนไลน์ และเทคโนโลยีดิจิทัล																				กระทรวง การท่องเที่ยว และกีฬา และ การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย และ กสท. กระทรวง ดิจิทัลฯ	๖๗๑ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ ประจำปี	๓) เพิ่ม ผลประโยชน์ จากการ เจริญเติบโต ของ อุตสาหกรรม การบริการ ของภูมิภาค CLMV	๑๓) จำนวนของ นักท่องเที่ยวขาเข้าจาก CLMV ๑๔) จำนวนของ นักท่องเที่ยวขาออก เพื่อไป CLMV ๑๕) รายรับจาก นักท่องเที่ยวที่เดินทาง มาจาก CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔
- เก็บข้อมูลสำคัญของ นักท่องเที่ยว : ส่งเสริมการ จัดเก็บข้อมูลที่สำคัญ ทั้งจาก การดำเนินการลงโทษ โรงแรม หรือที่พักที่ไม่ให้ความร่วมมือ ใน การลงทะเบียนข้อมูลจำเป็น และ พัฒนากระบวนการลงทะเบียนให้ ง่ายมากยิ่งขึ้น																					กระทรวง การท่องเที่ยว และกีฬา และกสท. กระทรวง ดิจิทัลฯ	๖๗๑ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ และกองทุน พัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจ และสังคม		
- แพลตฟอร์มจองที่พัก ออนไลน์กลาง : พัฒนาเครื่องมือ ในการจองที่พักและการท่องเที่ยว ในประเทศแบบออนไลน์ (Online Booking) อาทิ การนำเสนอแพคเกจท่องเที่ยว ตามภูมิภาคต่อกลุ่มลูกค้าแต่ละ ประเภท ซึ่งต้องครอบคลุม การให้บริการทั้งในระดับ B2C และ B2B																					การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ ประจำปี		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
- ประชาสัมพันธ์ใช้ Big Data และสื่อออนไลน์ : นำเอา Big Data เข้ามาใช้ในกระบวนการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนแผน พร้อมๆ กับการนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ (Campaign) ในสื่อดิจิทัล และสังคมออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล																					การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	งบประมาณประจำปี		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมการเกษตร

อุตสาหกรรมการเกษตรของไทยเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของไทย ซึ่งมีมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจถึงร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม และมีการจ้างงานโดยรวมประมาณ ร้อยละ ๓๐ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรในไทย รัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๒ โครงการหลัก ประกอบด้วย การปฏิรูปหน่วยงานและการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรโดยพัฒนาการเข้าถึงตลาดสำหรับเกษตรกรทุกระดับ การกำหนดพื้นที่ทางการเกษตร การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเกษตร และการสนับสนุนการให้บริการหลังการเก็บเกี่ยวสำหรับเกษตรกร

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของ อุตสาหกรรมการเกษตร
- ๒) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทย
- ๓) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเกษตรของภูมิภาค CLMV

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) บทบาทและความรับผิดชอบในหน่วยงานของรัฐให้ชัดเจน
- ๒) กระบวนการสนับสนุนส่งเสริมการขายสินค้าทางการเกษตร
- ๓) ผลผลิตทางการเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน
- ๔) จำนวนแรงงานในการเกษตร
- ๕) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการเกษตร
- ๖) ค่าเฉลี่ยของการเกษตรและปศุสัตว์
- ๗) ผลผลิตเฉลี่ยของการเกษตรและปศุสัตว์
- ๘) ราคาตลาดเฉลี่ยที่รับรู้ โดยเกษตรกร
- ๙) ส่วนแบ่งของสินค้าเกษตรในประเทศที่มีข้อมูลทางการตลาดที่มีความ up-to-date
- ๑๐) ส่วนแบ่งของเกษตรกรที่สามารถเข้าถึงข้อมูลทางการเกษตรที่ทันสมัยจากเกษตรกรโดยรวม
- ๑๑) ร้อยละพื้นที่เพาะปลูกที่ครอบคลุมใน "Agri Map"
- ๑๒) ร้อยละพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการชลประทานจากพื้นที่เพาะปลูกรวม
- ๑๓) ค่าเฉลี่ยการเพิ่มมูลค่าหลังเก็บเกี่ยว โดยเกษตรกรผ่านทางบริการการหลังการเก็บเกี่ยว
- ๑๔) เงินกู้ยืมเฉลี่ยของเกษตรกรต่อลงทุน
- ๑๕) มูลค่าของการนำเข้าสินค้าการเกษตรจาก CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

- ๑๖) มูลค่าของการส่งออกสินค้าการเกษตรไปยัง CLMV
- ๑๗) ไร่ยะพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงสภาพดิน

๒.๒.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมเกษตร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑		๑	๒					๓	๔	๑
๑. ปฏิรูปบทบาทงานพัฒนาการเกษตร																					กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของอุตสาหกรรมเกษตร	๑) กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในหน่วยงานของรัฐให้ชัดเจน ๒) กำหนดกระบวนการสนับสนุนส่งเสริมการขายสินค้าทางการเกษตร
- หน่วยงานพัฒนาการเกษตร : ดำเนินการมอบหมายหน่วยงานทำหน้าที่ปรับโครงสร้างงานพัฒนาการเกษตร ดำเนินการโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสนับสนุนโดยกระทรวงศึกษา ฯ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน และกระทรวงสาธารณสุข																					กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		ดำเนินการของอุตสาหกรรมเกษตร	
- กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในการขับเคลื่อนงาน																					กระทรวงเกษตรและ	(อยู่ในระหว่าง			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมการเกษตร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																			ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔						๑
พัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตร : (การเข้าถึงตลาด และการให้บริการหลังการเก็บ เกี่ยว) โดยต้องมีส่วนสำคัญในการ ขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนา และงานนวัตกรรม จากข้อเสนอ โครงการจากคณะกรรมการวิจัย และพัฒนา																					สหกรณ์	หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
๒. ข้อมูลของตลาด โชนิ่งและ เครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้ ข้อมูลของตลาด การทำโชนิ่ง และสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่ม ของกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่ม รายได้ให้กับเกษตรกร																					กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๒) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม เกษตรของ ประเทศไทย ๓) เพิ่ม ผลประโยชน์ จากการ เจริญเติบโต	๓) ผลผลิตทางด้าน การบริการที่มี มูลค่าเพิ่มต่อ พนักงาน ๔) จำนวนแรงงาน ในการเกษตร ๕) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม การเกษตร ๖) ค่าเฉลี่ยของ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมการเกษตร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑		๑	๒					๓	๔	๑
																								ของ อุตสาหกรรม การเกษตร ของภูมิภาค CLMV	การเกษตรและปศุสัตว์ ๗) ผลผลิตเฉลี่ยของ การเกษตรและปศุสัตว์ ๘) ราคาตลาดเฉลี่ย ที่รับรู้ โดยเกษตรกร
- ข้อมูลของตลาด : พัฒนาการ เข้าถึงตลาดสำหรับเกษตรกรทุก ระดับ ผ่านการเข้าถึงข้อมูลของ ตลาดด้วยเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ ง่าย ขยายระบบความร่วมมือของ สหกรณ์ เครือข่ายชุมชน และ ตลาดประมูล																					กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			๙) ส่วนแบ่งของ สินค้าเกษตรใน ประเทศที่มีข้อมูล ทางการตลาดที่มี ความ up-to-date ๑๐) ส่วนแบ่งของ เกษตรกรที่สามารถ
- การสนับสนุนการเกษตรแบบ โซนนิ่ง : กำหนดพื้นที่ทางการ เกษตร (Agricultural zoning) ที่ครอบคลุมทั้งในเรื่องของข้อมูล เชิงภูมิศาสตร์ อากาศ พร้อมกับ พัฒนาแผนที่ทางการเกษตร (Agri Map) ที่สามารถนำเสนอ																					กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์				เข้าถึงข้อมูลทาง การเกษตรที่ทันสมัย จากเกษตรกร โดยรวม ๑๑) ร้อยละพื้นที่ เพาะปลูกที่ ครอบคลุมใน

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมการเกษตร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑		๑	๒					๓	๔	๑
รูปแบบของการทำการเกษตรและการใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ได้																								"Agri Map" ๑๒) ร้อยละพื้นที่การเกษตรที่ได้รับ	
- ข้อมูลการใช้น้ำภาคเกษตร : จัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้น้ำภาคการเกษตร (กิจกรรมเดียวกับกิจกรรมน้ำเพื่อการเกษตรภายใต้ประเด็นปฏิรูป “การพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทานเพื่อการเกษตร” ในการปฏิรูปการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล (หัวข้อย่อย ๒.๑)																					สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ข้อมูลเดียวกับประเด็นปฏิรูป “การพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทานเพื่อการเกษตร”	ข้อมูลเดียวกับประเด็นปฏิรูป “การพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทานเพื่อการเกษตร”		การชลประทานจากพื้นที่เพาะปลูกรวม ๑๓) ค่าเฉลี่ยการเพิ่มมูลค่าหลังเก็บเกี่ยว โดยเกษตรกรผ่านทางบริการการหลังการเก็บเกี่ยว ๑๔) เงินกู้ยืมเฉลี่ยของเกษตรกรต่อลงทุน ๑๕) มูลค่าของการ
- พื้นที่การชลประทาน : ขยายพื้นที่การชลประทานให้เกษตรกรในพื้นที่ทั่วประเทศ (กิจกรรมเดียวกับกิจกรรมพื้นที่การชลประทานภายใต้ประเด็นปฏิรูป																						ข้อมูลเดียวกับประเด็นปฏิรูป “การ	ข้อมูลเดียวกับประเด็นปฏิรูป “การ		นำเข้าสินค้าการเกษตรจาก CLMV ๑๖) มูลค่าของการส่งออกสินค้า

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมการเกษตร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑		๑	๒					๓	๔	๑
“การพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทานเพื่อการเกษตร” ใน การปฏิรูปการยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล (หัวข้อย่อย ๒.๑)																						พัฒนา แหล่งน้ำ และ ชลประทาน เพื่อ การเกษตร” (หัวข้อย่อย ๒.๑)	พัฒนา แหล่งน้ำ และ ชลประทาน เพื่อ การเกษตร” (หัวข้อย่อย ๒.๑)		การเกษตรไปยัง CLMV (๑๗) ไร่ละพื้นที่ การเกษตรที่ได้รับ การพัฒนาปรับ คุณภาพดิน
- การปรับคุณภาพดิน : ดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพ ดินและช่วยเกษตรกรปรับ คุณภาพดินในพื้นที่ทั่วประเทศ																					กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข			
- บริการสร้างมูลค่าเพิ่มของ กระบวนการผลิต : สนับสนุน การให้บริการหลังการเก็บเกี่ยว สำหรับเกษตรกรรายย่อย ที่ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของ																					สำนักนายกรัฐมนตรี และ สำนักงาน บูรณาการ	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : อุตสาหกรรมการเกษตร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑		๑	๒					๓	๔	๑
กระบวนการผลิต ผ่านกระบวนการทำให้เย็น การทำความสะอาด การคัดแยก และการบรรจุภัณฑ์																					แก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ				
- เครื่องจักรและเทคโนโลยีเก็บเกี่ยว : ส่งเสริมการลงทุนเครื่องจักร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย เพื่อช่วยให้เกษตรกรรายย่อยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และจัดเก็บผลผลิตได้																					สำนักนายกรัฐมนตรี้และสำนักงานบูรณาการแก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : อุตสาหกรรมอาหาร

อุตสาหกรรมอาหารของไทยมีการเจริญเติบโตถึงร้อยละ ๓.๕ ต่อปี ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๔ ถึงปี ๒๕๕๘ โดยในปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าเพิ่มถึง ๐.๖ ล้านล้านบาท และมีการจ้างงานถึง ๑.๕ ล้านคน ซึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารในไทย รัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๓ โครงการหลัก ในแผนปฏิรูปอุตสาหกรรมอาหารประกอบด้วย การพัฒนากระบวนการทำงานตามกลุ่มประเภทอาหาร (Segmented) แบบบูรณาการ การยกระดับสู่ผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง และการประชาสัมพันธ์อาหารไทย

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการของอุตสาหกรรมอาหาร
- ๒) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทย
- ๓) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารของภูมิภาค CLMV

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๒ ปี

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) กรอบ และกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้ชัดเจน
- ๒) บทบาทและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ให้ชัดเจน
- ๓) ผลผลิตด้านอาหารมูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน
- ๔) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมอาหาร
- ๕) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมอาหาร
- ๖) ราคาอาหารเฉลี่ยต่อกลุ่มผลิตภัณฑ์
- ๗) ร้อยละมูลค่าในการใช้จ่ายทางด้าน R&D จากผลรวมมูลค่าเพิ่มทางด้านอาหารทั้งหมด
- ๘) จำนวนนักวิจัยต่อบุคลากร ๑,๐๐๐ คน
- ๙) มูลค่าของการนำเข้าสินค้าอาหารจาก CLMV
- ๑๐) มูลค่าของการส่งออกสินค้าอาหารไปยัง CLMV

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

๑๓,๘๓๒.๗ ล้านบาท (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข) / งบประมาณประจำปี

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : อุตสาหกรรมอาหาร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																			ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑								
๑.ยุทธศาสตร์กลุ่มอาหาร เป้าหมาย : พัฒนาระบบการทำงานตามกลุ่มประเภทอาหาร (Segmented) แบบบูรณาการ																					กระทรวง อุตสาหกรรม และ กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	๑๓,๘๓๒.๗ (อยู่ในระหว่าง หารือกับ หน่วยงานเพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประ มาณ ประจำปี	๑) เพิ่ม ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของ กระบวนการ วางแผนและ การดำเนินการ ของ อุตสาหกรรม อาหาร	๑) กำหนดกรอบ และกระบวนการ วางแผนเชิงกลยุทธ์ ให้ชัดเจน ๒) กำหนด บทบาทและความ รับผิดชอบ เกี่ยวกับการ วางแผนกลยุทธ์ ให้ชัดเจน
- การกำหนดกลุ่มอาหาร เป้าหมาย : พัฒนาแผนงาน ยุทธศาสตร์ (บูรณาการร่วมกับ แผนงานทางด้านเกษตร และ เศรษฐกิจชีวภาพ) โดยมุ่งเน้นไปที่ การกำหนดกลุ่มอาหารเป้าหมาย อาทิ อาหารแปรรูป หรืออาหาร ทางการแพทย์																					กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	๓,๒๕๗.๗	งบประ มาณ ประจำปี	๒) เพิ่ม ศักยภาพในการ แข่งขันของ อุตสาหกรรม อาหารของ ประเทศไทย	๓) ผลผลิตด้าน อาหารมูลค่าเพิ่ม ต่อแรงงาน ๔) จำนวน แรงงานใน อุตสาหกรรม อาหาร
- ดำเนินการขับเคลื่อน : ขับเคลื่อนองค์ประกอบของ แผนงานตามกลุ่มประเภทอาหาร																					กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ	๑๐,๕๗๕	งบ ประ มาณ ประจำปี		๕) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : อุตสาหกรรมอาหาร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓						๔	๑
เฉพาะ (เช่น การกำหนดตามห่วงโซ่มูลค่าภายในประเทศ) และพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อน																					เทคโนโลยี				อาหาร ๖) ราคาอาหารเฉลี่ยต่อกลุ่มผลิตภัณฑ์ ๗) ร้อยละมูลค่าในการใช้จ่ายทางด้าน R&D จากผลรวมมูลค่าเพิ่มทางด้านอาหารทั้งหมด ๘) จำนวนนักวิจัยต่อบุคลากร ๑,๐๐๐ คน
๒.ยกระดับสู่ผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง - มาตรการจูงใจผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง : เพิ่มมูลค่าเฉลี่ยของอาหารภายในประเทศผ่านมาตรการหรือการให้สิ่งจูงใจ																					กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี และ สถาบันวิจัย	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการวางแผนและ	๑) กำหนดกรอบและกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ให้ชัดเจน ๒) กำหนด

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : อุตสาหกรรมอาหาร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓						๔	
(Incentivized schemes) ใน การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่า สูง																					วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี			การดำเนินการ ของ อุตสาหกรรม อาหาร ๒) เพิ่ม ศักยภาพในการ แข่งขันของ อุตสาหกรรม อาหารของ ประเทศไทย	บทบาทและ ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการ วางแผนกลยุทธ์ ให้ชัดเจน ๓) ผลผลิตด้าน อาหารมูลค่าเพิ่ม ต่อแรงงาน ๔) จำนวน แรงงานใน อุตสาหกรรม อาหาร ๕) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม อาหาร ๖) ราคาอาหาร เฉลี่ยต่อกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ ๗) ร้อยละมูลค่า ในการใช้จ่าย

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : อุตสาหกรรมอาหาร																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑	๒	๓	๔	๑	๑						๒	๓	๔
																								ทางด้าน R&D จากผลรวมมูลค่าเพิ่มทางด้านอาหารทั้งหมด (๘) จำนวนนักวิจัยต่อบุคลากร ๑,๐๐๐ คน
๓. ประชาสัมพันธ์กลุ่มอาหารไทยเป้าหมาย : ประชาสัมพันธ์กับเพิ่มบทบาทการประชาสัมพันธ์กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารไทยเป้าหมายในประเทศสำหรับนักท่องเที่ยว ภายในประเทศ และต่างประเทศ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สายการผลิตของอาหาร อย่าง เครื่องเทศ เนื้อ ผัก หรือการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ อื่นๆ																					การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	๓) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารของภูมิภาค CLMV	๙) มูลค่าของการนำเข้าสินค้าอาหารจาก CLMV ๑๐) มูลค่าของการส่งออกสินค้าอาหารไปยัง CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ

อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพมีการเจริญเติบโตในปัจจุบันและคาดว่าจะในอนาคต เช่น การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพได้เพิ่มขึ้นที่ร้อยละ ๖.๓ ต่อปี ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๔ ถึงปี ๒๕๕๙ และคาดว่าจะเติบโตอย่างต่อเนื่องด้วยการเติบโตร้อยละ ๑๐.๒ ต่อปี ระหว่างปี ๒๕๕๙ ถึงปี ๒๕๖๔ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพในประเทศไทยรัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๒ โครงการหลัก ในแผนปฏิรูปอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ ประกอบด้วย การบูรณาการอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพร่วมกับการเกษตรและการผลิตอาหาร และการส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศทางธุรกิจ

๒.๔.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของเศรษฐกิจชีวภาพไทย
- ๒) การพัฒนาและการนำมาใช้อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพในระดับภูมิภาค รวมถึงการบูรณาการโซ่อุปทาน

๒.๔.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๔.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตมูลค่าเพิ่มต่อแรงงานในอุตสาหกรรม
- ๒) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๓) มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๔) ร้อยละส่วนแบ่งการนำวัตถุดิบจากในประเทศมาใช้สำหรับเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๕) ร้อยละส่วนแบ่งการนำวัตถุดิบจากภูมิภาคมาใช้สำหรับเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๖) มูลค่าการนำเข้าจากกลุ่มประเทศ CLMV
- ๗) มูลค่าการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

๒.๔.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๔.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๑. ยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ : บูรณาการอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพพร้อมกับการเกษตรและการผลิตอาหาร																					กระทรวงอุตสาหกรรม	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของเศรษฐกิจชีวภาพไทย ๒) การพัฒนาและนำมาใช้อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพในระดับภูมิภาค รวมถึงการบูรณาการโซ่อุปทาน	๑) ผลผลิตเป็นมูลค่าเพิ่มต่อพนักงาน ๒) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ ๓) มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจชีวภาพ ๔) ร้อยละส่วนแบ่งการนำวัตถุดิบจากในประเทศมาใช้สำหรับเศรษฐกิจชีวภาพ ๕) ร้อยละส่วนแบ่งการนำวัตถุดิบจากภูมิภาคมาใช้สำหรับเศรษฐกิจชีวภาพ ๖) มูลค่าการนำเข้า

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนพิจารณาการต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
																							จากกลุ่มประเทศ CLMV ๗) มูลค่าการส่งออกไปยัง กลุ่มประเทศ CLMV	
- เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ : กำหนด วัตถุประสงค์ พื้นที่ และกลุ่มอุตสาหกรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ																				กระทรวงอุตสาหกรรม	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			
- แผนส่งเสริมตามประเภทผลิตภัณฑ์ : จัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์ชีวภาพ และส่งเสริมการบูรณาการห่วงโซ่มูลค่าตลอดอุตสาหกรรม การเกษตร เศรษฐกิจชีวภาพ และอาหาร																				กระทรวงอุตสาหกรรม	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			
๒. มาตรการพัฒนาระบบนิเวศของธุรกิจชีวภาพ																				กระทรวงอุตสาหกรรม	(อยู่ในระหว่าง)	๑) เพิ่มศักยภาพใน	๑) ผลผลิตเป็นมูลค่าเพิ่มต่อ	

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนพิจารณาการต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
																					และคณะ กรรมการ การส่งเสริม การลงทุน	หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		การแข่งขัน ของเศรษฐกิจ ชีวภาพไทย ๒) การพัฒนา และนำมาใช้ อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ ชีวภาพใน ระดับภูมิภาค รวมถึง การบูรณาการ โซ่อุปทาน	พนักงาน ๒) จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจชีวภาพ ๓) มูลค่าเพิ่มของ เศรษฐกิจชีวภาพ ๔) ร้อยละส่วนแบ่ง การนำวัตถุดิบจากใน ประเทศมาใช้สำหรับ เศรษฐกิจชีวภาพ ๕) ร้อยละส่วนแบ่ง การนำวัตถุดิบจาก ภูมิภาคมาใช้สำหรับ เศรษฐกิจชีวภาพ ๖) มูลค่าการนำเข้า จากกลุ่มประเทศ CLMV ๗) มูลค่าการส่งออก ไปยัง กลุ่มประเทศ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนพิจารณาการต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
																				CLMV				
- มาตรการส่งเสริมความ ต้องการผลิตภัณฑ์ชีวภาพ : ยกระดับอุปทานและการผลิต ผ่านการส่งเสริมความต้องการ ของผลิตภัณฑ์ชีวภาพ การสนับสนุนทางการคลัง และ การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เป็นต้น																				กระทรวง อุตสาหกรรม และ กระทรวงการ คลัง	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- มาตรการการส่งเสริมลงทุนใน เทคโนโลยีชีวภาพ : พัฒนา แนวทางการลงทุน และการจัดตั้ง กองทุนสนับสนุน (เช่น นโยบาย PPP มาตรการจูงใจทางภาษี ผลประโยชน์ทางการลงทุน และการนำเข้าเทคโนโลยี)																				คณะกรรมการ การส่งเสริม การลงทุน และ EEC Office	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- นโยบายพัฒนาระบบนิเวศ :																				คณะกรรมการ	(อยู่ใน			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนพิจารณาการต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)			แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒			๓			๔	
พัฒนานโยบายสนับสนุนในการส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศรองรับอุตสาหกรรมชีวภาพ																					การส่งเสริมการลงทุนและ EEC Office	ระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			
- หน่วยงานสนับสนุนครบวงจร : จัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนครบวงจร (One stop facilitation center) ในการสนับสนุนการให้บริการส่วนกลาง (Centralized service platform) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง																					คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและ EEC Office	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนพิจารณาการต่อไป

๒.๔.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า

ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมยานยนต์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของเครื่องยนต์แบบดั้งเดิมและมีฐานผลิต ๒.๖ ล้านคันในปี ๒๕๕๙ อย่างไรก็ตาม ไทยมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวตามกับสถานการณ์ของอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้ามากขึ้น โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าในไทย รัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๒ โครงการหลัก ในแผนปฏิรูปอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าประกอบด้วย การกระตุ้นการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นด้วยการพัฒนามาตรการทางการคลัง และให้ความรู้ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับยานยนต์ไฟฟ้า (ขึ้นอยู่กับพัฒนาตลาดในประเทศ)

๒.๕.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทย
- ๒) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าในภูมิภาค CLMV

๒.๕.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๕.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตมูลค่าเพิ่มต่อแรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า
- ๒) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า
- ๓) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า
- ๔) มูลค่าการนำเข้าจากกลุ่มประเทศ CLMV
- ๕) มูลค่าการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

๒.๕.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

๑๕ ล้านบาท / งบประมาณประจำปี

๒.๕.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๑. มาตรการกระตุ้นการผลิต ยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น																					คณะกรรมการ การส่งเสริม การลงทุน กระทรวง อุตสาหกรรม และ EEC Office	-		๑) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม ยานยนต์ไฟฟ้า ของประเทศ ไทย ๒) เพิ่ม ผลประโยชน์ จากการ เจริญเติบโต ของ อุตสาหกรรม ยานยนต์ไฟฟ้า ของภูมิภาค CLMV	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อ พนักงาน ๒) จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรมยาน ยนต์ไฟฟ้า ๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรมยาน ยนต์ไฟฟ้า ๔) มูลค่าการนำเข้า จากกลุ่มประเทศ CLMV ๕) มูลค่าการส่งออก ไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
- มาตรการดึงดูดนักลงทุนรายใหม่ : พัฒนามาตรการสนับสนุนสำหรับนักลงทุนรายใหม่ ที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้ากลุ่มแรก (รวมถึงจักรยานยนต์)																				คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและ EEC Office	- (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			
- มาตรการสนับสนุนผู้ผลิตเดิม : พัฒนามาตรการสนับสนุนสำหรับผู้ผลิตรายเดิม ปัจจุบันในการเปลี่ยนผ่านจากยานยนต์ทั่วไปไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า (รวมถึงจักรยานยนต์)																				กระทรวงอุตสาหกรรม	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			
๒. ส่งเสริมการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้า																				กระทรวงคมนาคมและกระทรวงการคลัง	๑๕ (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	งบประมาณประจำปี		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓
- ส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ (ตามกรอบของการคลัง) หรือการลงทุนจากอื่นๆ ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า																		กระทรวงการคลัง	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)					
- จัดทำแผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานยานยนต์ไฟฟ้า																		กระทรวงคมนาคม	๑๕	งบประมาณประจำปี				
- ขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วยยานยนต์ไฟฟ้าต้นแบบในพื้นที่แบบจำกัด																		กระทรวงคมนาคม	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)					
๓. มาตรการกระตุ้นความต้องการยานยนต์ไฟฟ้า : พัฒนามาตรการทางการคลังในการชื้อยานยนต์ไฟฟ้า (รวมถึงจักรยานยนต์) และให้ความรู้ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับยานยนต์																		กระทรวงการคลัง	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า	๑) ผลผลิตเป็นมูลค่าเพิ่มต่อพนักงาน ๒) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
ไฟฟ้า (ขึ้นอยู่กับการพัฒนาตลาด ในประเทศ)																							ของประเทศ ไทย ๒) เพิ่ม ผลประโยชน์ จากการ เจริญเติบโต ของ อุตสาหกรรม ยานยนต์ไฟฟ้า ของภูมิภาค CLMV	๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรมยาน ยนต์ไฟฟ้า ๔) มูลค่าการนำเข้า จากกลุ่มประเทศ CLMV ๕) มูลค่าการส่งออก ไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๕.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ

ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ด้วยการเน้นการส่งออก อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ อุตสาหกรรมได้แสดงแนวโน้มลดลงการส่งออกที่ลดลง และการผลิตที่ลดลงสอดคล้องกับการลงทุนจากต่างประเทศที่ต่ำลงในไทยระหว่างปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๙ รวมกับการเปลี่ยนแปลงทิศทางของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไปทางอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ รัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๒ โครงการหลัก ในแผนปฏิรูปอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะประกอบด้วยดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ และการส่งเสริมกระบวนการผลิตที่ทันสมัย

๒.๖.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะของประเทศไทย
- ๒) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะของภูมิภาค CLMV

๒.๖.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ ปี

๒.๖.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตมูลค่าเพิ่มต่อพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ
- ๒) จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ
- ๓) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ
- ๔) มูลค่าการนำเข้าจากกลุ่มประเทศ CLMV
- ๕) มูลค่าการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

๒.๖.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๖.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ																					
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔					
๑. ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ ในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ																				๑) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะของ ประเทศไทย ๒) เพิ่ม ผลประโยชน์ จากการ เจริญเติบโต ของ อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะของ ภูมิภาค CLMV	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อพนักงาน ๒) จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรม อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะ ๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะ ๔) มูลค่าการนำเข้า จากกลุ่มประเทศ CLMV ๕) มูลค่าการส่งออก ไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒
- คณะทำงานดึงดูดการลงทุน : จัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา ความต้องการและสร้างความ เข้าใจกับกลุ่มนักลงทุน ในการ รองรับการลงทุนขนาดใหญ่ (ซึ่งควรครอบคลุมทั้ง กลุ่ม OEMs กลุ่มผลิตชิ้นส่วน กลุ่มพัฒนาซอฟต์แวร์ และกลุ่มผู้ให้บริการ)																			EEC Office และหน่วยงาน เพิ่มขีด ความสามารถ	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- มาตรการดึงดูดเฉพาะ : จัดทำ มาตรการดึงดูดเฉพาะ (customized incentives) สำหรับนักลงทุน และพัฒนาการ ให้บริการด้านการขนส่ง / ลด ค่าใช้จ่ายด้านการขนส่ง																			EEC Office และหน่วยงาน เพิ่มขีด ความสามารถ	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
๒. ส่งเสริมกระบวนการผลิตที่ ทันสมัย																			กระทรวง อุตสาหกรรม คณะกรรมการ ส่งเสริมการ	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ		๑) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อพนักงาน ๒) จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรม

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
																					ลงทุน กระทรวง แรงงาน หน่วยงานเพิ่ม ซีต้า และ EEC Office	ปรับแก้ไข)		อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะของ ประเทศไทย ๒) เพิ่ม ผลประโยชน์	อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะ ๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า
- มาตรการยกระดับ กระบวนการผลิต : ออกมาตรการร่วมลงทุนระหว่าง ภาครัฐและเอกชน (Matching investments) หรือมาตรการจูง ใจอื่นๆ ในการยกระดับ กระบวนการผลิตผ่านเทคโนโลยี ที่มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริม การผลิตอัตโนมัติ																				กระทรวง อุตสาหกรรม และ คณะกรรมการ ส่งเสริมการ ลงทุน	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		จากการ เจริญเติบโต ของ อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะของ ภูมิภาค CLMV	อัจฉริยะ ๔) มูลค่าการนำเข้า จากกลุ่มประเทศ CLMV ๕) มูลค่าการส่งออก ไปยังกลุ่มประเทศ CLMV	
- แผนยกระดับการผลิตและ แรงงาน : สร้างความสมดุล ระหว่างการยกระดับผลิตภาพ อย่างต่อเนื่อง (เพื่อส่งเสริมขีด																				กระทรวง อุตสาหกรรม และกระทรวง แรงงาน และ	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ			๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อพนักงาน ๒) จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรม อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า	

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
ความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทย และหลีกเลี่ยงองค์กรในการย้ายการผลิตไปต่างประเทศ) ในขณะที่แก้ปัญหาเรื่องการสูญเสียแรงงาน จากการปรับเปลี่ยนสู่ระบบอัตโนมัติแบบเฉียบพลัน																					หน่วยงานเพิ่ม ซีตฯ	ปรับแก้ไข)			อัจฉริยะ ๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า อัจฉริยะ ๔) มูลค่าการนำเข้า จากกลุ่มประเทศ CLMV ๕) มูลค่าการส่งออก ไปยังกลุ่มประเทศ CLMV

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๖.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๒.๗ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล

อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีมูลค่าถึง ๕๐ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึงกว่า ๒๐๐ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ จนถึงปี ๒๕๖๘ แสดงให้เห็นการเติบโตประมาณร้อยละ ๑๗ ต่อปีตลอดระยะเวลานั้น โดยแนวโน้มในภูมิภาคเหล่านี้มีความสอดคล้องกับเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลในประเทศไทยโดยการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลโดยการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัล จากการกำหนดและปรับปรุงหลักสูตรการอบรมในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม และสนับสนุนการจัดตั้งสถานฝึกอบรมทางด้านดิจิทัล

๒.๗.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย
- ๒) เพิ่มผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัลของภูมิภาค CLMV

๒.๗.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๗.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตมูลค่าเพิ่มต่อแรงงานในอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล
- ๒) จำนวนงานในเศรษฐกิจดิจิทัล
- ๓) มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจดิจิทัล
- ๔) จำนวนซอฟต์แวร์โปรแกรมเมอร์และDeveloper
- ๕) จำนวนซอฟต์แวร์โปรแกรมเมอร์และDeveloper ต่อประชากรหนึ่งล้านคน
- ๖) รายได้ของบริษัททางด้านดิจิทัลในต่างประเทศ
- ๗) รายได้ภายในประเทศของบริษัทด้านดิจิทัลจากต่างประเทศ
- ๘) จำนวนแรงงานที่มีทักษะที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล (งานทักษะในระดับ ๓ หรือสูงกว่าตามมาตรฐาน ILO) จากต่างประเทศ

๒.๗.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

- ๑,๕๖๓ ล้านบาท (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข) / งบประมาณประจำปี

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๑. พัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัล																			กระทรวง ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจ กระทรวงการ คลัง EEC Office และ สำนักงาน รัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์	๑,๕๖๓ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบ ประมาณ ประจำปี	๑) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ ดิจิทัลของ ประเทศไทย ๒) เพิ่ม ผลประโยชน์ จากการ เจริญเติบโต ของ อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ ดิจิทัลของ ภูมิภาค CLMV	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน ๒) จำนวนงานใน เศรษฐกิจดิจิทัล ๓) มูลค่าเพิ่มของ เศรษฐกิจดิจิทัล ๔) จำนวนซอฟต์แวร์ โปรแกรมเมอร์และ Developer ๕) จำนวนซอฟต์แวร์ โปรแกรมเมอร์และ Developer ต่อประชากรหนึ่งล้าน คน ๖) รายได้ของบริษัท ทางด้านดิจิทัลใน ต่างประเทศ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																													
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล																													
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด									
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔				
- หลักสูตรอบรมอุตสาหกรรมดิจิทัล : กำหนดและปรับปรุงหลักสูตรการอบรมในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม และออกมาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อกระตุ้นการฝึกอบรมของบุคคลทั่วไปและผู้ประกอบการรายกลางและรายย่อย																									กระทรวง การคลัง กระทรวง ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจ และสังคม และ สำนักงาน รัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์	๖๓ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ ประจำปี		๗) รายได้ ภายในประเทศของ บริษัทด้านดิจิทัลจาก ต่างประเทศ ๘) จำนวนแรงงานที่มี ทักษะที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมเศรษฐกิจ ดิจิทัล (งานทักษะใน ระดับ ๓ หรือสูงกว่า ตามมาตรฐาน ILO) จากต่างประเทศ
- มาตรการสนับสนุนศักยภาพสถานฝึกอบรม : สนับสนุนสถานฝึกอบรมเอกชน และหน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไร ผ่านเงินสนับสนุนหรือมาตรการทางการคลังอื่นๆ																									กระทรวง การคลัง	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- การขยายโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ : ส่งเสริมการ																									สำนักงาน รัฐบาล	๑,๕๐๐	งบประมาณ		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : อุตสาหกรรมเศรษฐกิจดิจิทัล																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
พัฒนาระบบนิเวศด้านดิจิทัลโดย สนับสนุนโครงการและโอกาส ผ่านโครงการของรัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์ (e-government)																					อิเล็กทรอนิกส์		ประจำปี		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๒.๘ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา

อุตสาหกรรมการศึกษาและระบบการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและยังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ด้วย โดยอุตสาหกรรมการศึกษาไทยในด้านอุดมศึกษายังถือว่าด้อยกว่าหลายๆประเทศในภูมิภาค โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมการศึกษาไทย รัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๒ โครงการหลัก ในแผนปฏิรูปอุตสาหกรรมการศึกษาประกอบด้วย การสร้างความต้องการต่ออุตสาหกรรมการศึกษาด้วยการส่งเสริมและพัฒนามาตรการจูงใจด้านการฝึกอบรม และการดึงดูดการฝึกอบรมทางด้านอุตสาหกรรมเฉพาะทาง รวมถึงการพัฒนาศักยภาพในการให้การศึกษาจากการสร้างมาตรการดึงดูดศาสตราจารย์หรือผู้สอนที่มีคุณภาพทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น และการอำนวยความสะดวกให้กับภาคเอกชนในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

๒.๘.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการการศึกษา
- ๒) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการศึกษาของประเทศไทย
- ๓) ใช้ประโยชน์จากการเจริญเติบโตของภูมิภาคในด้านอุตสาหกรรมการศึกษา

๒.๘.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ ปี

๒.๘.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตเป็นมูลค่าเพิ่มต่อแรงงานในอุตสาหกรรมการศึกษา
- ๒) จำนวนบุคลากรในอุตสาหกรรมการศึกษา
- ๓) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการศึกษา
- ๔) ส่วนแบ่งของบุคลากรที่มีทักษะระดับ ๓ หรือสูงกว่าตามมาตรฐาน ILO ในอุตสาหกรรมต่างๆ ต่อจำนวนแรงงาน / ประชากรทั้งหมด
- ๕) ระยะเวลาดำเนินการ การอนุมัติการจัดตั้งสถานอุดมศึกษาเอกชน
- ๖) จำนวนหลักสูตรฝึกอบรมและโปรแกรมการศึกษา
- ๗) จำนวนลิขสิทธิ์หลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาในจากหลักสูตรทั้งหมด
- ๘) ระยะเวลาโดยเฉลี่ยจากการปรับปรุงหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาจากครั้งล่าสุด
- ๙) อันดับมหาวิทยาลัยยอดเยี่ยมสามอันดับของไทยในระดับนานาชาติ
- ๑๐) ระดับอุดมศึกษาและการฝึกอบรมในระดับนานาชาติ
- ๑๑) คะแนนในการประเมินผลภาษาอังกฤษในระดับนานาชาติ
- ๑๒) จำนวนบุคลากรในอุตสาหกรรมการศึกษาในมหาวิทยาลัยและการศูนย์ฝึกอบรม
- ๑๓) ร้อยละจำนวนบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมและ/ หรือได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในบุคลากร/แรงงานรวมทั้งหมด
- ๑๔) ส่วนแบ่งจำนวนของมหาวิทยาลัยนานาชาติในไทย
- ๑๕) ส่วนแบ่งจำนวนอาจารย์นานาชาติในไทยจากอาจารย์ทั้งหมด
- ๑๖) ส่วนแบ่งจำนวนผู้ฝึกสอนนานาชาติในการฝึกอบรมทั้งหมด
- ๑๗) ส่วนแบ่งจำนวนนักเรียนนานาชาติจากนักเรียนรวมทั้งหมด
- ๑๘) ส่วนแบ่งจำนวนนักเรียนจากภูมิภาค (CLMV) จากนักเรียนรวมทั้งหมด

๒.๘.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหาหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๘.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																			ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔
๑. การส่งเสริมความต้องการ เรียน : สร้างความต้องการต่อ อุตสาหกรรมการศึกษา																					กระทรวง การคลัง EEC Office คณะกรรมการ การส่งเสริม การลงทุน และ กระทรวง คมนาคม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		๑) เพิ่ม ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล ของ กระบวนการ การศึกษา ๒) เพิ่ม ศักยภาพใน	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน ในอุตสาหกรรม ๒) จำนวนบุคลากร ในอุตสาหกรรม การศึกษา ๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม การศึกษา
- มาตรการส่งเสริมการฝึกอบรม ขององค์กร : ส่งเสริมและพัฒนา มาตรการจูงใจด้านการฝึกอบรม องค์กร (เช่น การให้มาตรการจูง ใจทางคลังสำหรับหลักสูตร องค์กร)																					กระทรวง การคลัง	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม การศึกษาของ ประเทศไทย ๓) ใช้	๔) ส่วนแบ่งของ คนงานทักษะระดับ ๓ หรือสูงกว่าตาม มาตรฐาน ILO ใน อุตสาหกรรมต่าง ๆ ต่อจำนวนแรงงาน /
- มาตรการส่งเสริมการฝึกอบรม อุตสาหกรรมเฉพาะทาง : ดึงดูด การฝึกอบรมทางด้าน																					EEC Office คณะกรรมการ การส่งเสริม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย		ประโยชน์จาก การ เจริญเติบโต	ประชากรทั้งหมด ๕) ระยะเวลา ดำเนินการ การ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
อุตสาหกรรมเฉพาะทาง (เช่น สถาบันการฝึกอบรมนักบินใน ประเทศไทย)																			การลงทุน กระทรวง การคลัง และ กระทรวง คมนาคม	งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		ของภูมิภาคใน ด้าน อุตสาหกรรม การศึกษา	อนุมัติการจัดตั้ง สถานอุดมศึกษา เอกชน ๖) จำนวนหลักสูตร ฝึกอบรมและระบบ การศึกษา ๗) จำนวนลิขสิทธิ์ หลักสูตรและ โปรแกรมการศึกษา ในหลักสูตรทั้งหมด ๘) ระยะเวลาโดย เฉลี่ยจากการ ปรับปรุงหลักสูตร และโปรแกรม การศึกษาจากครั้ง สุดท้าย ๙)อันดับ มหาวิทยาลัยยอด นิยมสามอันดับใน ระดับนานาชาติ
- ทุนอุดมศึกษา : เพิ่มจำนวน นักเรียนในระดับอุดมศึกษา (เช่น การให้ทุนการศึกษา การยกเว้น ค่าเล่าเรียน)																			Central Scholarship Coordinating Agency (หน่วยงาน จัดตั้งใหม่)	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓
																								๑๐) ระดับอุดมศึกษา และการฝึกอบรมใน ระดับนานาชาติ ๑๑) คะแนนในการ ประเมินผล ภาษาอังกฤษใน ระดับนานาชาติ ๑๒) จำนวนบุคลากร ในอุตสาหกรรม การศึกษาใน มหาวิทยาลัยและการ ศูนย์ฝึกอบรม ๑๓) ร้อยละของ จำนวนบุคลากรที่ ผ่านการฝึกอบรม และ/ หรือได้รับ การศึกษาจาก มหาวิทยาลัยใน แรงงานรวมทั้งหมด ๑๔) ส่วนแบ่งจำนวน

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓	๔
																									ของมหาวิทยาลัย นานาชาติในไทย ๑๕) ส่วนแบ่งจำนวน อาจารย์นานาชาติใน ไทยจากอาจารย์ ทั้งหมด ๑๖) ส่วนแบ่งจำนวน ผู้ฝึกสอนนานาชาติ ในการฝึกอบรม ทั้งหมด ๑๗) ส่วนแบ่งจำนวน นักเรียนนานาชาติใน นักเรียนรวม
๒. มาตรการพัฒนาศักยภาพ การสอน : พัฒนาศักยภาพใน การให้การศึกษา																					กระทรวง ศึกษาฯ EEC Office และ กระทรวง อุตสาหกรรม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		๑) เพิ่ม ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล ของ กระบวนการ การศึกษา	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน ในอุตสาหกรรม ๒) จำนวนบุคลากร ในอุตสาหกรรม การศึกษา

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																						
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔	
- มาตรการดึงดูดผู้สอน : สร้าง มาตรการดึงดูดศาสตราจารย์หรือ ผู้สอนที่มีคุณภาพทั้งในและ ต่างประเทศเพิ่มขึ้น (มาตรการ ทางภาษี วีซ่าทำงาน ค่าตอบแทน)																		EEC Office	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		๒) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม การศึกษาของ ประเทศไทย	๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรม การศึกษา ๔) ส่วนแบ่งของ คนงานทักษะระดับ ๓ หรือสูงกว่าตาม มาตรฐาน ILO ใน อุตสาหกรรมต่าง ๆ
- มาตรการจัดตั้งศูนย์การศึกษา เอกชน : อำนวยความสะดวก ให้กับภาคเอกชนในการจัดตั้ง สถาบันอุดมศึกษา (ศูนย์ฝึกอบรม หรือมหาวิทยาลัย) ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ (เช่น ลด ข้อจำกัดทางด้านระเบียบที่ เกี่ยวข้อง การเปิดให้ต่างชาติเป็น เจ้าของกิจการ หรือการให้ มาตรการทางการคลังสนับสนุน)																		EEC Office	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		๓) ใช้ ประโยชน์จาก การ เจริญเติบโต ของภูมิภาคใน ด้าน อุตสาหกรรม การศึกษา	ต่อจำนวนแรงงาน / ประชากรทั้งหมด ๕) ระยะเวลา ดำเนินการ การ อนุมัติการจัดตั้ง สถานอุดมศึกษา เอกชน
- มาตรการพัฒนาคุณภาพ หลักสูตร : การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมคุณภาพหลากหลาย สาขา																		กระทรวง ศึกษาฯ และ กระทรวง อุตสาหกรรม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งาน)			๖) จำนวนหลักสูตร ฝึกอบรมและระบบ การศึกษา ๗) จำนวนลิขสิทธิ์ หลักสูตรและ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																			ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓					
																								โปรแกรมการศึกษา ในหลักสูตรทั้งหมด ๘) ระยะเวลาโดย เฉลี่ยจากการ ปรับปรุงหลักสูตร และโปรแกรม การศึกษาจากครั้ง สุดท้าย ๙) อันดับ มหาวิทยาลัยยอด นิยมสามอันดับใน ระดับนานาชาติ ๑๐) ระดับอุดมศึกษา และการฝึกอบรมใน ระดับนานาชาติ ๑๑) คะแนนในการ ประเมินผล ภาษาอังกฤษใน ระดับนานาชาติ ๑๒) จำนวนบุคลากร

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน			
ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)					๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔
๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕																					
																								ในอุตสาหกรรม การศึกษาใน มหาวิทยาลัยและการ ศูนย์ฝึกอบรม ๑๓) ร้อยละของ จำนวนบุคลากรที่ ผ่านการฝึกอบรม และ/ หรือได้รับ การศึกษาจาก มหาวิทยาลัยใน แรงงานรวมทั้งหมด ๑๔) ส่วนแบ่งจำนวน ของมหาวิทยาลัย นานาชาติในไทย ๑๕) ส่วนแบ่งจำนวน อาจารย์นานาชาติใน ไทยจากอาจารย์ ทั้งหมด ๑๖) ส่วนแบ่งจำนวน ผู้ฝึกสอนนานาชาติ	

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓	๔
																								ประโยชน์จาก การ เจริญเติบโต ของภูมิภาคใน ด้าน อุตสาหกรรม การศึกษา	ประชากรทั้งหมด (๕) ระยะเวลา ดำเนินการ การ อนุมัติการจัดตั้ง สถานอุดมศึกษา เอกชน ๖) จำนวนหลักสูตร ฝึกอบรมและระบบ การศึกษา ๗) จำนวนลิขสิทธิ์ หลักสูตรและ โปรแกรมการศึกษา ในหลักสูตรทั้งหมด ๘) ระยะเวลาโดย เฉลี่ยจากการ ปรับปรุงหลักสูตร และโปรแกรม การศึกษาจากครั้ง สุดท้าย

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)			แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒			๓			๔
																								๙)อันดับ มหาวิทยาลัยยอด นิยมสามอันดับใน ระดับนานาชาติ ๑๐) ระดับอุดมศึกษา และการฝึกอบรมใน ระดับนานาชาติ ๑๑) คะแนนในการ ประเมินผล ภาษาอังกฤษใน ระดับนานาชาติ ๑๒) จำนวนบุคลากร ในอุตสาหกรรม การศึกษาใน มหาวิทยาลัยและการ ศูนย์ฝึกอบรม ๑๓) ร้อยละของ จำนวนบุคลากรที่ ผ่านการฝึกอบรม และ/หรือได้รับ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : อุตสาหกรรมการศึกษา																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																			ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓					
																								การศึกษาจาก มหาวิทยาลัยใน แรงงานรวมทั้งหมด ๑๔) ส่วนแบ่งจำนวน ของมหาวิทยาลัย นานาชาติในไทย ๑๕) ส่วนแบ่งจำนวน อาจารย์นานาชาติใน ไทยจากอาจารย์ ทั้งหมด ๑๖) ส่วนแบ่งจำนวน ผู้ฝึกสอนนานาชาติ ในการฝึกอบรม ทั้งหมด ๑๗) ส่วนแบ่งจำนวน นักเรียนนานาชาติใน นักเรียนรวม

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๘.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๙ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๙ : อุตสาหกรรมสุขภาพ

ในการสนับสนุนการพัฒนาของอุตสาหกรรมสุขภาพในประเทศไทย รัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนในด้านการต่างๆเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการบริการและคุณภาพของอุตสาหกรรมสุขภาพในไทย โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมสุขภาพรัฐบาลจะต้องดำเนินการ ๒ โครงการหลัก ในแผนปฏิรูปอุตสาหกรรมสุขภาพประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพและทรัพยากรในอุตสาหกรรมโดยการดึงดูดบุคลากรทางการแพทย์คุณภาพทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ และการลงทุนทางการแพทย์ที่มีคุณภาพจากต่างประเทศในประเทศไทย

๒.๙.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสุขภาพของประเทศไทย
- ๒) ใช้ประโยชน์จากการเจริญเติบโตของภูมิภาคในด้านอุตสาหกรรมสุขภาพ

๒.๙.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ ปี

๒.๙.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ผลผลิตมูลค่าเพิ่มต่อแรงงานในอุตสาหกรรมสุขภาพ
- ๒) จำนวนบุคลากรในอุตสาหกรรมสุขภาพ
- ๓) มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมสุขภาพ
- ๔) ระดับคุณภาพของบริการสุขภาพตามการจัดอันดับขององค์การระหว่างประเทศที่มีชื่อเสียง
- ๕) จำนวนแพทย์ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน
- ๖) จำนวนพยาบาลต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน
- ๗) จำนวนสถานบริการสุขภาพที่ได้รับการรับรอง JCI
- ๘) มูลค่าของ FDI ในอุตสาหกรรมดูแลสุขภาพ
- ๙) จำนวนคนใช้ต่างชาติต่อผู้ป่วยทั้งหมด
- ๑๐) จำนวนผู้ป่วยจากภูมิภาค(CLMV) ต่อผู้ป่วยทั้งหมด

๒.๙.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๙.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านอุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๙ : อุตสาหกรรมสุขภาพ																									
	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑. มาตรการพัฒนาศักยภาพ และปริมาณทางการแพทย์																					กระทรวง สาธารณสุข และ EEC Office	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) เพิ่ม ศักยภาพใน การแข่งขัน ของ อุตสาหกรรม สุขภาพของ ประเทศไทย ๒) ใช้ ประโยชน์จาก การ เจริญเติบโต ของภูมิภาคใน ด้าน อุตสาหกรรม สุขภาพ	๑) ผลผลิตเป็น มูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน ในอุตสาหกรรม ๒) จำนวนบุคลากร ในอุตสาหกรรม สุขภาพ ๓) มูลค่าเพิ่มของ อุตสาหกรรมสุขภาพ ๔) ระดับคุณภาพ ของบริการสุขภาพ ตามการจัดอันดับ ขององค์การระหว่าง ประเทศที่มีชื่อเสียง ๕) จำนวนแพทย์ต่อ ประชากร ๑,๐๐๐ คน ๖) จำนวนพยาบาล ต่อประชากร
- มาตรการดึงดูดบุคลากร คุณภาพสูง : ดึงดูดบุคลากรทาง การแพทย์คุณภาพทั้งจากใน ประเทศและต่างประเทศ ผ่าน มาตรการจูงใจต่างๆ อาทิ มาตรการทางภาษี วีซ่าทำงาน ค่าตอบแทน เพื่อที่จะช่วยรองรับ การเติบโตของความต้องการของ อุตสาหกรรมที่เพิ่มสูงขึ้น																					กระทรวง สาธารณสุข	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- มาตรการดึงดูดผู้ให้บริการ ต่างประเทศ : ผู้ให้บริการ ทางการแพทย์ที่มีคุณภาพจาก																					EEC Office	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านอุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ																												
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๙ : อุตสาหกรรมสุขภาพ																												
	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด							
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔			
ต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทย เพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันทางด้านการให้บริการในตลาด เช่น คุณภาพ ราคา ความพร้อม และการเข้าถึง																									เพื่อ ปรับแก้ไข)			๑,๐๐๐ คน ๗) จำนวนสถาน บริการสุขภาพที่ ได้รับการรับรอง JCI ๘) มูลค่าของ FDI ใน อุตสาหกรรมการดูแล สุขภาพ ๙) จำนวนคนไข้ ต่างชาติต่อผู้ป่วย ทั้งหมด ๑๐) จำนวนผู้ป่วย (CLMV) ในภูมิภาค ต่อผู้ป่วยทั้งหมด

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๙.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๐ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ - อาชีวศึกษา (สนับสนุน)

ในการที่เศรษฐกิจไทยจะสามารถแข่งขันได้ ระบบการศึกษาทางอาชีวศึกษาจึงควรต้องมีการปฏิรูปให้เป็นปัจจัยสนับสนุนการเจริญเติบโตในอุตสาหกรรมต่างๆ จากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแรงงานให้มีทักษะและประสบการณ์เพียงพอสำหรับการรองรับการพัฒนาของอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งนี้จึงควรมีการทำการวิเคราะห์ช่องว่างของแรงงานและระบบอาชีวศึกษาและปรับปรุงและเรียงลำดับความสำคัญของอาชีวศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรมตามช่องว่างดังกล่าว

๒.๑๐.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) พัฒนาระบบอาชีวศึกษาในประเทศไทย

๒.๑๐.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

- ๑๒ เดือน

๒.๑๐.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีวศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๒) ร้อยละของหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีวศึกษาที่ได้รับการรับรองจากการฝึกอบรมอาชีวศึกษาทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๓) ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาจากการปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษาครั้งล่าสุด (คิดจากทุกหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีวศึกษา)
- ๔) จำนวนบุคลากรที่กำลังได้รับการฝึกอบรมอาชีวศึกษาแต่ละอุตสาหกรรม
- ๕) จำนวนร้อยละของแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีวศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรม และร้อยละของแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมอาชีวศึกษาจากแรงงานทั้งหมด
- ๖) ร้อยละของแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมอาชีวศึกษาที่ประกอบอาชีพในระดับ ๓ หรือสูงกว่าตามมาตรฐานของ ILO ในแต่ละอุตสาหกรรม จากแรงงานทั้งหมด และจากประชากรทั้งหมด

๒.๑๐.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๑๐.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อาชีวศึกษา (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔
๑. การทบทวนปรับหลักสูตร อาชีวศึกษา																					คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) พัฒนา ระบบ อาชีวศึกษาใน ประเทศไทย	-
- หน่วยงานผู้แทนทบทวน หลักสูตร : แต่งตั้งหน่วยงาน ผู้แทนจากภาครัฐในการทบทวน หลักสูตรอาชีวะอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง																					คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- ระบบการวิเคราะห์ปรับปรุง หลักสูตร : วิเคราะห์ช่องว่าง ทางด้านทักษะ (ผ่านหน่วยงาน ผู้แทนจากภาครัฐ) ระหว่าง หลักสูตรอาชีวะปัจจุบันกับทักษะ ที่ภาคเศรษฐกิจต้องการ พร้อมกับ จัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุง																					คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อาชีวศึกษา (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๒. โครงการฝึกอบรมอาชีวะ ต้นแบบ																				กระทรวง การคลัง และ คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- การจัดตั้งระบบการฝึกอบรม แบบทวี : การฝึกอบรมอาชีวะ ที่เชื่อมโยงกับกระทรวงศึกษาฯ ส่วนราชการในภูมิภาค (regional governments) และผู้ว่าจ้าง																				คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- โครงการวิภาคินำร่องใน อุตสาหกรรมเป้าหมาย : ออกแบบและดำเนินการหลักสูตร ฝึกอบรมอาชีวะต้นแบบในกลุ่ม อาชีพเป้าหมาย และภูมิภาค (and regions) (ซึ่งต้องสอดคล้อง กับอุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ)																				กระทรวง การคลัง และ คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อาชีวศึกษา (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔
๓. การยกระดับคุณภาพของ หลักสูตรอบรมอาชีวะ																		คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) พัฒนา ระบบ อาชีวศึกษาใน ประเทศไทย	๒) ร้อยละของ หลักสูตรการ ฝึกอบรม อาชีวศึกษาที่ได้รับ การรับรองจากการ ฝึกอบรม อาชีวศึกษาทั้งหมด ในแต่ละ อุตสาหกรรม ๓) ค่าเฉลี่ยของ ระยะเวลาจากการ ปรับปรุงหลักสูตร อาชีวศึกษาครั้ง ล่าสุด (คิดจากทุก หลักสูตรการ ฝึกอบรม) ๖) ร้อยละของ แรงงานที่ประกอบ อาชีพในระดับ ๓			
- เกณฑ์คุณภาพของหลักสูตร อบรม : พัฒนามาตรฐานคุณภาพ ที่สถาบันอาชีวศึกษาและผู้ว่าจ้าง ต้องปฏิบัติตาม																		คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)						
- ระบบการตรวจสอบคุณภาพ ของหลักสูตรอบรม : บังคับใช้ มาตรฐานคุณภาพกับสถาบัน อาชีวศึกษาและผู้ว่าจ้าง โดยเน้น การตรวจสอบและทำการ แทรกแซงหากมีความจำเป็น																		คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)						

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อาชีวศึกษา (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
																								หรือสูงกว่าตาม มาตรฐานของ ILO ในแต่ละ อุตสาหกรรม จาก แรงงานทั้งหมด และ จากประชากร ทั้งหมด

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๐.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๑ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ - อุดมศึกษา (สนับสนุน)

ในการที่เศรษฐกิจไทยจะสามารถแข่งขันได้ ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงควรต้องมีการปฏิรูปให้เป็นปัจจัยสนับสนุนการเจริญเติบโตในอุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ จากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และแรงงานให้มีทักษะระดับสูงและความสามารถในการบริหารเพียงพอสำหรับการรองรับการพัฒนาของอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งนี้จึงควรมีการทำการวิเคราะห์ช่องว่างของทักษะที่เป็นที่ต้องการและระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้มีการวิจัยและพัฒนาในระดับสูงซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุนการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ

๒.๑๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) พัฒนาระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

๒.๑๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

- ๑๒ เดือน

๒.๑๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๒) ร้อยละของหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองจากหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๓) ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาจากการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาครั้งล่าสุด (คิดจากทุกหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา)
- ๔) จำนวนบุคลากรที่กำลังได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๕) จำนวนร้อยละของแรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรม และร้อยละของแรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากแรงงานทั้งหมด
- ๖) ร้อยละของแรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ประกอบอาชีพในระดับ ๓ หรือสูงกว่าตามมาตรฐานของ ILO ในแต่ละอุตสาหกรรม จากแรงงานทั้งหมดและจากประชากรทั้งหมด

๒.๑๑.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

- อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๑๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๒ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อุดมศึกษา (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๑. การทบทวนหลักสูตร มหาวิทยาลัย																				สำนักงาน คณะกรรมการ การการ อุดมศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) พัฒนา ระบบ การศึกษา ระดับอุดม ศึกษาใน ประเทศไทย	-
- หน่วยงานผู้แทนทบทวน หลักสูตรมหาวิทยาลัย : แต่งตั้ง หน่วยงานผู้แทนจากภาครัฐใน การทบทวนหลักสูตรใน มหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการเป็นระบบและ ต่อเนื่อง																				สำนักงาน คณะกรรมการ การการ อุดมศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- ระบบการวิเคราะห์การ ปรับปรุงหลักสูตรมหาวิทยาลัย : วิเคราะห์ช่องว่างทางด้านทักษะ (ผ่านหน่วยงานผู้แทนจากภาครัฐ) ระหว่างหลักสูตรในมหาวิทยาลัย ปัจจุบัน และการวิจัยและพัฒนา																				สำนักงาน คณะกรรมการ การการ อุดมศึกษา	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๒ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อุดมศึกษา (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
เปรียบเทียบกับทักษะและองค์ความรู้ที่ภาคเศรษฐกิจต้องการพร้อมกับจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุง																									
๒. พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและงานวิจัยและพัฒนา																					สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		๑) พัฒนาระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย	๑) จำนวนหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแต่ละอุตสาหกรรม ๒) ร้อยละของหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองจากหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- เกณฑ์คุณภาพของหลักสูตร อบรม : พัฒนามาตรฐานคุณภาพที่มหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติตามได้ทั้งในส่วนของการเรียนการสอนและการทำวิจัยและพัฒนา																					สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			๒) ค่าเฉลี่ยของ
- ระบบการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม : บังคับใช้มาตรฐานคุณภาพกับมหาวิทยาลัย โดยเน้นการ																					สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงาน)			๓) ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาจากการปรับปรุงหลักสูตร

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๒ : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – อุดมศึกษา (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
ตรวจสอบและการแทรกแซงใน ส่วนที่จำเป็น																								การศึกษา ระดับอุดมศึกษาครั้ง ล่าสุด (คิดจากทุก หลักสูตรใน ระดับอุดมศึกษา) ๔) จำนวนบุคลากรที่ กำลังได้รับการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา ต่ออุตสาหกรรม ๕) จำนวนร้อยละ ของแรงงานที่ได้รับ การศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาใน แต่ละอุตสาหกรรม และร้อยละของ แรงงานที่ได้รับ การศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาจาก แรงงานทั้งหมด

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๒ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี – โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (สนับสนุน)

โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีเป็นโครงสร้างที่สนับสนุนการเจริญเติบโตในทุกอุตสาหกรรมและส่งผลให้เกิดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ เนื่องจากเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ และยิ่งล้ำหลังกว่าประเทศใกล้เคียง เช่น ประเทศสิงคโปร์ ทั้งในด้านความสามารถของโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงของประชากร และค่าใช้จ่าย จึงควรมีการวางแผนและพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมต่างๆ

๒.๑๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๑๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์บนโครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐาน (fixed line broadband internet)
- ๒) ร้อยละของประชากรที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์บนโครงข่ายมือถือ (mobile broadband internet)
- ๓) แบนด์วิดท์ (bandwidth) และเวลาแฝงในการส่งข้อมูล (latency) โดยเฉลี่ยในแต่ละพื้นที่ แต่ละประเภทจำแนกเป็น พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่ย่านธุรกิจ
- ๔) ช่วงเวลาการหยุดทำงาน (downtime) โดยเฉลี่ย

๒.๑๒.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

- ๑๖๖.๗ ล้านบาท (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป)

๒.๑๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๒ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี – โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (สนับสนุน)																						
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						
๑. พัฒนาแผนงานพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ																		กระทรวง ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจ และสังคม	๑๖๖.๗ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบ ประมาณ ประจำปี	๑) พัฒนา โครงสร้าง พื้นฐาน ด้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ	๑) ร้อยละของ ครัวเรือนที่มีการ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต บรอดแบนด์บน โครงข่ายโทรศัพท์ พื้นฐาน (fixed line broadband internet)
- แผนโครงสร้างเทคโนโลยี สารสนเทศรองรับอุตสาหกรรม เป็นเลิศ : เตรียมการรองรับ แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ ครอบคลุมเทคโนโลยีที่จำเป็น (เช่น ระบบดาวเทียม / GPS, เครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อินเทอร์เน็ตไร้สาย) การพัฒนา คุณภาพการให้บริการ (เช่น ความรวดเร็ว) และการกำหนด																		กระทรวง ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจ และสังคม	๑๖๖.๗ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบ ประมาณ ประจำปี	๑) พัฒนา โครงสร้าง พื้นฐาน ด้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ	๒) ร้อยละของ ประชากรที่มีการ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต บรอดแบนด์บน โครงข่ายมือถือ (mobile broadband internet) ๓) แบนด์วิดธ์ (bandwidth) และ

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๒ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี – โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (สนับสนุน)																										
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
พื้นที่เป้าหมาย เพื่อรองรับ อุตสาหกรรมเป็นเลิศ																								เวลาแฝงในการส่ง ข้อมูล (latency) โดย เฉลี่ยในแต่ละพื้นที่แต่ ละประเภทจำแนกเป็น พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่ย่านธุรกิจ ๔ ช่วงเวลาการหยุด ทำงาน (downtime) โดยเฉลี่ย		
- มาตรการส่งเสริมการจัดหา เงินทุน : ส่งเสริมการจัดหา เงินทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี สารสนเทศทั้งจากภาครัฐและ เอกชน จากในประเทศและ ต่างประเทศ																					กระทรวง ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจ และสังคม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)				
- การวางระบบโครงสร้าง พื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ : ดำเนินการพัฒนาตามแผนงาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง เข้มงวดและอย่างมีคุณภาพ ตามลำดับความสำคัญ																					กระทรวง ดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจ และสังคม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)				

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๓ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี -Big data (สนับสนุน)

ในปัจจุบัน Big data ได้เข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจต่างๆในทุกอุตสาหกรรมส่งผลให้การจัดทำและการใช้ผลประโยชน์จาก Big data นั้นเป็นกุญแจสำคัญในการทำธุรกิจและการเติบโตของอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากการทำ Big data นั้นเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลปริมาณมหาศาลจากอุปกรณ์ต่างๆ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ทำให้เกิดข้อกังวลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคลในการเปิดเผยข้อมูล อำนาจและข้อได้เปรียบจากสิทธิการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ รัฐบาลจึงควรเข้ามาเป็นผู้ควบคุมการใช้ Big data รวมทั้งเป็นผู้เก็บข้อมูลเพื่อทำให้มั่นใจว่าการใช้ข้อมูลเป็นไปในทางที่ถูกต้องและทำให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด

๒.๑๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มระดับการใช้ Big data ในการประกอบธุรกิจภายในประเทศไทย

๒.๑๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

- ๑๒ เดือน

๒.๑๓.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ร้อยละของธุรกิจขนาดเล็กและกลางที่มีการใช้ Big data จากธุรกิจ SME ทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม และในภาพรวมทั้งหมดทุกอุตสาหกรรม
- ๒) ร้อยละของธุรกิจทั้งหมดทุกขนาดที่มีการใช้ Big data จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม และในภาพรวมทั้งหมดทุกอุตสาหกรรม

๒.๑๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

- ๑,๘๑๓ ล้านบาท (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)/ งบประมาณประจำปี

๒.๑๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๓ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี -Big data (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑. คณะกรรมการ Big Data : จัดตั้งคณะกรรมการดูแลเรื่อง Big Data																					สำนักงาน รัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์	๑,๕๖๓	งบประมาณ ประจำปี	๑) เพิ่มระดับ การใช้ Big data ในการ ประกอบ ธุรกิจภายใน ประเทศไทย	๑) ร้อยละของธุรกิจ ขนาดเล็กและกลางที่มี การใช้ Big data จาก ธุรกิจ SME ทั้งหมดใน แต่ละอุตสาหกรรม และในภาพรวมทั้งหมด ทุกอุตสาหกรรม ๒) ร้อยละของธุรกิจ ทั้งหมดทุกขนาดที่มี การใช้ Big data จาก ธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม และใน ภาพรวมทั้งหมดทุก อุตสาหกรรม

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๓ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี -Big data (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓
- การจัดตั้งคณะกรรมการ : จัดตั้งคณะกรรมการดูแลเรื่อง Big Data ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีผู้แทนจากสำนักงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จำเป็น อาทิ สำนักงานประมาณ กระทรวงคมนาคม ผู้แทนจากผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ เป็นต้น																	สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	๔	งบประมาณประจำปี					
- การจัดหาเครื่องมือการทำ Big Data และส่งเสริมศักยภาพบุคลากร : การจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นให้กับคณะกรรมการในการทำหน้าที่จัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม																	สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	๑,๕๕๙	งบประมาณประจำปี					
๒. การกำหนดมาตรฐานการจัดเก็บและการใช้ประโยชน์ของข้อมูล																	สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	๒๕๐	งบประมาณประจำปี	๑) เพิ่มระดับการใช้ Big data ในการประกอบ	๑) ร้อยละของธุรกิจขนาดเล็กและกลางที่มีการใช้ Big data จากธุรกิจ SME ทั้งหมดใน			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๓ : การเพิ่มประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี -Big data (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
- ออกแบบระเบียบและมาตรฐาน สำหรับคณะกรรมการดูแล Big data ทั้งในเรื่องของแนวทางการ จัดเก็บ คุณภาพ ความต่อเนื่อง ราคา การเข้าถึง ความพร้อม และความเป็นส่วนตัวของข้อมูล																					สำนักงาน รัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์	๒๕๐	งบ ประมาณ ประจำปี	ธุรกิจภายใน ประเทศไทย	แต่ละอุตสาหกรรม และในภาพรวมทั้งหมด ทุกอุตสาหกรรม ๒) ร้อยละของธุรกิจ ทั้งหมดทุกขนาดที่มี การใช้ Big data จาก ธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม และใน ภาพรวมทั้งหมดทุก อุตสาหกรรม

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๓.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๔ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - หน่วยงานดูแล ควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้า และตลาดเสรี (สนับสนุน)

เพื่อเป็นการผลักดันให้ตลาดเป็นตลาดเสรี เพิ่มปริมาณการแข่งขันและให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขันระหว่างบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในอุตสาหกรรมต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจและระหว่างบริษัทในประเทศและบริษัทจากต่างประเทศ โดยให้การแข่งขันขึ้นอยู่กับราคา คุณภาพ ความแตกต่างของสินค้าและนวัตกรรมเท่านั้น ไม่มีการได้เปรียบเสียเปรียบจากกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ซึ่งการผลักดันให้เกิดการแข่งขันนั้นจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชากรในประเทศจากราคาสินค้าที่ต่ำลง คุณภาพสินค้าที่สูงขึ้นและอื่นๆ รัฐบาลจึงควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานดูแลควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้า และตลาดเสรีเพื่อดูแลให้เกิดการแข่งขันที่แท้จริงในประเทศ

๒.๑๔.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) จำกัดผลกระทบต่อผู้บริโภคจากการผูกขาดทางตลาด (monopoly) และผลกระทบอื่นๆ จากตำแหน่งทางการตลาดที่แข็งแกร่งเกินไปของผู้ผลิต
- ๒) ขจัดมาตรการกีดกันเพื่อสนับสนุนให้เกิดตลาดเสรีตามแนวทางการเปิดตลาดเสรีที่ประเทศไทยได้ให้ไว้ในกรอบข้อตกลงอาเซียนด้านการให้บริการ (AFAS)

๒.๑๔.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ ปี

๒.๑๔.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ส่วนแบ่งรายได้ของผู้ผลิตรายใหญ่ในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๒) ราคาตลาดของกลุ่มสินค้าแต่ละชนิดโดยเฉลี่ย
- ๓) ค่าใช้จ่ายประเภท R&D ในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๔) การลงทุนจากประเทศในเขต ASEAN ในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๕) ร้อยละของบริษัทที่ประเทศในเขต ASEAN เป็นเจ้าของในแต่ละอุตสาหกรรม

๒.๑๔.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

๑,๐๐๐ ล้านบาท (อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข) / งบประมาณประจำปี

๒.๑๔.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ – หน่วยงานดูแลควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้าและตลาดเสรี (สนับสนุน)																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๑. ระเบียบการแข่งขันทาง การค้า : กำหนดแนวทางและ ระเบียบการแข่งขันทางการค้า																			สำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		๑) จำกัด ผลกระทบต่อ ผู้บริโภคจาก การผูกขาด ทางตลาด (monopoly) และ ผลกระทบต่อ อื่นๆจาก ตำแหน่งทาง การตลาดที่ แข็งแกร่ง เกินไปของ ผู้ผลิต	๑) ส่วนแบ่งรายได้ ของผู้ผลิตรายใหญ่ใน แต่ละอุตสาหกรรม ๒) ราคาตลาดของ กลุ่มสินค้าแต่ละชนิด โดยเฉลี่ย ๓) ค่าใช้จ่ายประเภท R&D ในแต่ละ อุตสาหกรรม
- การออกกฎข้อบังคับ : ออกกฎ ข้อบังคับที่ช่วยเสริมให้การใช กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทาง การค้า ๒๕๖๐ สามารถบังคับ ใช้ได้ง่ายขึ้นและมีรายละเอียดที่ เฉพาะเจาะจงมากขึ้น																			สำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)			
- การออกเกณฑ์และระเบียบ การบังคับใช้กฎหมาย : ออก เกณฑ์และระเบียบการบังคับใช้ กฎหมายที่อำนวยความสะดวกให้หน่วยงาน																			สำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - หน่วยงานดูแลควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้าและตลาดเสรี (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
สามารถบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า ๒๕๖๐ ได้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงรายวัน																		ทางการค้า	ปรับ แก้ไข)						
๒. หน่วยงานดูแลการแข่งขันทางการค้า : จัดตั้งหน่วยงานดูแลการแข่งขันทางการค้าที่มีประสิทธิภาพ																		สำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า	๑,๐๐๐ (อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงานเพื่อ ปรับ แก้ไข)	งบ ประมาณ ประจำปี	๑) จำกัด ผลกระทบต่อ ผู้บริโภคจาก การผูกขาด ทางตลาด (monopoly) และ	๑) ส่วนแบ่งรายได้ ของผู้ผลิตรายใหญ่ใน แต่ละอุตสาหกรรม ๒) ราคาตลาดของ กลุ่มสินค้าแต่ละชนิด โดยเฉลี่ย ๓) ค่าใช้จ่ายประเภท R&D ในแต่ละ อุตสาหกรรม			
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ ทรงคุณวุฒิ : แต่งตั้ง คณะกรรมการทรงคุณวุฒิที่มี ประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ และผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน ใน การเข้ามาดูแลหน่วยงานดูแลการ แข่งขันทางการค้า																		สำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)		ผลกระทบต่อ อื่นๆ จาก ตำแหน่งทาง การตลาดที่ แข็งแกร่ง เกินไปของ ผู้ผลิต				

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - หน่วยงานดูแลควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้าและตลาดเสรี (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
- การสร้างศักยภาพของ หน่วยงานดูแลการแข่งขันทาง การค้า : จัดหาทรัพยากรและ สร้างความสามารถของหน่วยงาน ในการดูแลการแข่งขันทางการค้า อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นอิสระ และมีอำนาจที่จะออกมาตรการ ควบคุมบริษัทขนาดใหญ่ หรือ บริษัทข้ามชาติได้																				สำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)			
๓. เปิดตลาดเสรีเพิ่มเติม : เตรียมความพร้อมสำหรับการเปิด ตลาดเสรีเพิ่มเติม																				กระทรวง พาณิชย์ และ EEC Office	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)	๒) จัด มาตรการ การกีดกันเพื่อ สนับสนุนให้ เกิดตลาดเสรี ตามแนว	๔) การลงทุนจาก ประเทศในเขต ASEAN ในแต่ละ อุตสาหกรรม ๕) ร้อยละของบริษัท ที่มีประเทศในเขต	

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - หน่วยงานดูแลควบคุมด้านกฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้าและตลาดเสรี (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
- เปิดตลาดเสรีตามข้อตกลง AFAS ให้ครบถ้วน : ยึดมั่นต่อแนวทางการเปิดตลาดเสรีที่ประเทศไทยได้ให้ไว้ในกรอบข้อตกลงอาเซียนด้านการให้บริการ (AFAS) ซึ่งยังไม่ได้มีการดำเนินการ																					กระทรวงพาณิชย์	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		ทางการเปิดตลาด	ASEAN เป็นเจ้าของในแต่ละอุตสาหกรรม
- เปิดตลาดเสรีในกลุ่มผู้ให้บริการสุขภาพและการศึกษา : ระบุและพัฒนาแนวทางการเปิดตลาดเสรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ให้บริการ (อาทิ สุขภาพ และการศึกษา) เพื่อก่อให้เกิดผู้แข่งขันจากต่างประเทศ และส่งเสริมการแข่งขันให้เกิดขึ้น																					EEC Office	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๔.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๕ : คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ (สนับสนุน)

เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ และสนับสนุนให้เกิดตลาดเสรีตามแนวทางที่ประเทศไทยได้ให้ไว้ในกรอบข้อตกลงอาเซียนด้านบริการ (AFAS) รัฐบาลควรจัดตั้งคณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพสูงในการบรรลุผลดังกล่าว โดยหน่วยงานนี้มีหน้าที่หลักในการวางแผนและพัฒนาเครื่องมือที่จำเป็นต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและโน้มน้าวนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนในประเทศไทยและอาจให้การสนับสนุนเพิ่มเติมหลังจากมีการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยแล้วเพื่อให้เกิดการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑๕.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) สนับสนุนให้เกิดตลาดเสรีตามแนวทางการเปิดตลาดเสรีที่ประเทศไทยได้ให้ไว้ในกรอบข้อตกลงอาเซียนด้านการให้บริการ (AFAS)

๒.๑๕.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ เดือน

๒.๑๕.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) การลงทุนจากประเทศในเขต ASEAN ในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๒) ร้อยละของบริษัทที่ประเทศในเขต ASEAN เป็นเจ้าของในแต่ละอุตสาหกรรม

๒.๑๕.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๑๕.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๕ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ – คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์(สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑. คณะทำงานประชาสัมพันธ์ ประเทศต่อนักลงทุนต่างชาติ : จัดตั้งคณะทำงานประจำด้านการ ประชาสัมพันธ์																					คณะกรรมการ การส่งเสริม การลงทุน	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) สนับสนุน ให้เกิดตลาด เสรีตามแนว ทางการเปิด ตลาดเสรีที่ ประเทศไทย ได้ให้ไว้ใน กรอบข้อตกลง อาเซียนด้าน การให้บริการ (AFAS)	๑) การลงทุนจาก ประเทศในเขต ASEAN ในแต่ละ อุตสาหกรรม ๒) ร้อยละของบริษัท ที่ประเทศในเขต ASEAN เป็นเจ้าของ ในแต่ละอุตสาหกรรม
- คณะทำงานประชาสัมพันธ์ ประจำ : ออกแบบโครงสร้าง คณะทำงานประจำที่ประกอบไป ด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน โดยมุ่งเน้นไปที่ การประชาสัมพันธ์ประเทศไทย ในการเป็นแหล่งเป้าหมายของ การลงทุนจากต่างชาติ																					คณะกรรมการ การส่งเสริม การลงทุน	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
- บทวิเคราะห์จุดเด่นของ ประเทศ : วิเคราะห์จุดเด่นและ ประเด็นสำคัญที่ทำให้ประเทศ ไทยเป็นแหล่งเป้าหมายสำหรับ																					คณะกรรมการ การส่งเสริม การลงทุน	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๕ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์(สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					บาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
การลงทุนที่สามารถนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้																						ปรับแก้ไข)			
- กิจกรรมดึงดูดนักลงทุน : จัดกิจกรรมเพื่อเข้าถึงนักลงทุนเป้าหมาย อาทิ roadshow หรือกิจกรรมระหว่างประเทศอื่นๆ โดยมุ่งเน้นไปที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการลงทุนที่น่าสนใจของประเทศ																					คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	(อยู่ในระหว่างหารือกับหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๕.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๖ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สนับสนุน)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงควรสนับสนุนวิสาหกิจเหล่านี้ในทุกอุตสาหกรรม เพื่อส่งผลให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการส่งเสริมให้มีนวัตกรรม ในปัจจุบันนโยบายสนับสนุนวิสาหกิจเหล่านี้ยังไม่มีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน และยังขาดโครงสร้างในการสนับสนุนให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รัฐบาลจึงควรจัดตั้งให้มีหน่วยงานกลางเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการออกนโยบายต่างๆ การให้สิ่งจูงใจ การสนับสนุนการส่งออกและการฝึกอบรมอาชีพศึกษา

๒.๑๖.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

๑) พัฒนาระบบนิเวศทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้แข็งแกร่งทำให้เกิดความหลากหลายทางขนาดของธุรกิจ

๒.๑๖.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๑๖.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นธุรกิจ start-up จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๒) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๓) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม
- ๔) ส่วนแบ่งของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่หรือบริษัทข้ามชาติจากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละอุตสาหกรรม

๒.๑๖.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๑๖.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิชาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๑. หน่วยงานสนับสนุนวิชาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม : เพิ่ม ศักยภาพให้สำนักงานส่งเสริม วิชาธุรกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในการสนับสนุนวิชาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม																					สำนักงาน ส่งเสริม วิชาธุรกิจ ขนาดกลาง และขนาด ย่อม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) พัฒนา ระบบนิเวศ ทางธุรกิจ ของวิชาธุรกิจ ขนาดกลาง และขนาด ย่อมให้ แข็งแกร่งทำ ให้เกิดความ หลากหลาย ทางขนาด ของธุรกิจ	๑) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น ธุรกิจ start-up จาก ธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม ๒) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น วิชาธุรกิจขนาดย่อมจาก ธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม ๓) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น วิชาธุรกิจขนาดกลาง จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม ๔) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น
- การกำหนดนิยามวิชาธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม : นิยาม วิชาธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (อ้างอิงจากรายได้																					สำนักงาน ส่งเสริม วิชาธุรกิจ ขนาดกลาง	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน			๔) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
จำนวนลูกจ้าง และ/หรือปัจจัย อื่นๆ) ให้ชัดเจน และสามารถ นำไปปรับใช้ได้กับทุกประเภท อุตสาหกรรม																					และขนาด ย่อม	เพื่อ ปรับแก้ไข)			วิสาหกิจขนาดใหญ่ หรือบริษัทข้ามชาติ จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ ละอุตสาหกรรม
- การเพิ่มศักยภาพสำนักงาน ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม : เพิ่มศักยภาพ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมโดยเน้นการ สร้างศักยภาพของบุคลากรและ เครื่องมือของหน่วยงานเพื่อ สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในอุตสาหกรรม หลักและอุตสาหกรรมใหม่																					สำนัก นายกรัฐมนตรี	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			
๒. นโยบายของวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมเป้าหมาย																					สำนักงาน ส่งเสริม วิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		๑) พัฒนา ระบบนิเวศ ทางธุรกิจ ของวิสาหกิจ ขนาดกลาง	๑) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น ธุรกิจ start-up จาก ธุรกิจทั้งหมดในแต่ ละอุตสาหกรรม

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
- กำหนดนโยบายรองรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม : พัฒนานโยบายรองรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรม เป้าหมายเฉพาะ (อุตสาหกรรมที่ เป็นเลิศ) อาทิ มาตรการจูงใจ ทางการคลัง และที่มิใช่การคลัง การส่งเสริมการส่งออก การ ฝึกอบรมด้านอาชีพ (ดูหัวข้อ ย่อย ๑.๑ “การพัฒนาทรัพยากร บุคคล”) และการพัฒนาอาคาร ชุมชน (ดูหัวข้อย่อย ๒.๒ “การ เติบโตอย่างมีส่วนร่วม : ระดับ ของชุมชน”)																					สำนักงาน ส่งเสริม วิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาด ย่อม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)		และขนาด ย่อมให้ แข็งแกร่ง	๒) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น วิสาหกิจขนาดย่อมจาก ธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม ๓) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น วิสาหกิจขนาดกลาง จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม ๔) ส่วนแบ่งของ จำนวนธุรกิจที่เป็น วิสาหกิจขนาดใหญ่ หรือบริษัทข้ามชาติ จากธุรกิจทั้งหมดในแต่ละ อุตสาหกรรม
- แก้กฎหมายใบอนุญาต รง.๔ : แก้ไขกฎหมายใบอนุญาต ใบรง.๔ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการขยาย และก่อตั้งวิสาหกิจขนาดกลาง																					คณะกรรมการ ปฏิรูป กฎหมาย กระทรวง	-			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนับสนุน)																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓
และย่อม																				อุตสาหกรรม				
- ออกมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม : ดำเนินงานตามนโยบายวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม เป้าหมายให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาและภายใต้การใช้ ทรัพยากรที่เหมาะสม																				สำนักงาน ส่งเสริม วิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาด ย่อม	(อยู่ใน ระหว่าง หารือกับ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๖.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการ
ทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

๒.๑๗ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๗ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ – ความยากง่ายในการทำธุรกิจ (สนับสนุน)

เพื่อสนับสนุนให้เกิดการประกอบธุรกิจภายในประเทศมากขึ้นและดึงดูดธุรกิจจากต่างชาติให้มาลงทุนในประเทศไทย รัฐบาลควรออกนโยบายเพื่อเพิ่มความง่ายและความสะดวกในการจัดตั้ง การขอใบอนุญาต การปกป้องผู้ประกอบการ การบังคับผลของสัญญาและการแก้ปัญหาการล้มละลาย ทั้งนี้การส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจมากขึ้นเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเติบโตของอุตสาหกรรมต่างๆ ในประเทศไทย

๒.๑๗.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มความง่ายในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

๒.๑๗.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

- ๑๒ เดือน

๒.๑๗.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) อันดับของประเทศไทยในการจัดอันดับความยากง่ายในการทำธุรกิจของธนาคารโลก

๒.๑๗.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

อยู่ในระหว่างการศึกษาหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

๒.๑๗.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - ความยากง่ายในการทำธุรกิจ (สนับสนุน)																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ปี					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
๑. ออกมาตรการเพื่อเพิ่มระดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ : ออกมาตรการโดยปรับปรุงแนวทางร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย																				สำนักนายกรัฐมนตรีและคณะปฏิรูปกฎหมายและกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและกรมการค้าต่างประเทศ (พณ)	(อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	๑) เพิ่มความง่ายในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย	๑) อันดับของประเทศไทยในการจัดอันดับความยากง่ายในการทำธุรกิจของธนาคารโลก
- กระบวนการคัดเลือกบัญญัติกฎหมาย : จัดทำกระบวนการทางด้านนิติบัญญัติที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาและการบังคับใช้กฎหมาย																				คณะปฏิรูปกฎหมาย	(อยู่ในระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับ)		

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - ความยากง่ายในการทำธุรกิจ (สนับสนุน)																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
ที่มีความจำเป็นเท่านั้น																				แก้ไข			
- การยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย : ยกเลิกหรือทบทวนกฎหมายที่ ล้าสมัย ไม่ได้สร้างคุณค่า หรือ เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ																				คณะปฏิรูป กฎหมาย (อยู่ใน ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			
- การพัฒนากลไกกฎหมาย สนับสนุนความเสมอภาค : นำเสนอกลไกทางกฎหมายที่ช่วย สนับสนุนความเสมอภาคในสังคม และช่วยแก้ต้นตอของความไม่ เป็นธรรม																				คณะปฏิรูป กฎหมาย (อยู่ใน ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			
- กฎหมายสนับสนุนการเพิ่มการ แข่งขัน : จัดทำข้อกฎหมาย เฉพาะที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการ แข่งขันทางการค้าให้เกิดขึ้นใน เศรษฐกิจของไทย ทั้งในภาพรวม และในอุตสาหกรรมเป้าหมาย																				คณะปฏิรูป กฎหมาย (อยู่ใน ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - ความยากง่ายในการทำธุรกิจ (สนับสนุน)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
(อุตสาหกรรมที่เป็นเลิศ)																									
- มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนในการร่าง กฎหมาย : ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการร่างหรือ พัฒนากฎหมายใหม่ อาทิ การ ทำประชาพิจารณ์ หรือการรับ ฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นผ่าน ช่องทางออนไลน์																					คณะปฏิรูป กฎหมาย	(อยู่ใน ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			
- ระบบออนไลน์เพื่อเผยแพร่ กฎหมาย : ส่งเสริมให้ประชาชน สามารถรับรู้และเข้าถึงตัว กฎหมายได้มากขึ้น ผ่านการ พัฒนาระบบออนไลน์ที่จะมีการ จัดเก็บข้อมูลกฎหมายต่างๆ และเปิด ให้ประชาชนสามารถเข้ามาชมได้																					คณะปฏิรูป กฎหมาย	(อยู่ใน ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			
- มาตรการพัฒนาการอบรมและ การศึกษาตามกฎหมาย : พัฒนา การศึกษาทางด้านกฎหมายใน																					กระทรวง ยุติธรรม	(อยู่ใน ระหว่าง การหารือ)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ : การเพิ่มระดับการแข่งขันทางธุรกิจ - ความยากง่ายในการทำธุรกิจ (สนับสนุน)																										
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
ประเทศไทยเพื่อส่งเสริมศักยภาพ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ บัญญัติกฎหมาย																							หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			
- ศูนย์การให้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ : พัฒนาศูนย์การให้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ ที่จะเป็นอีกหนึ่ง ช่องทางในการเข้าถึงการ ให้บริการงานภาครัฐ เพื่อเพิ่ม ความสะดวกสบายในการเข้าถึง มากยิ่งขึ้น																							(อยู่ใน ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับ แก้ไข)			

*วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๗.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)

ส่วนที่ ๒

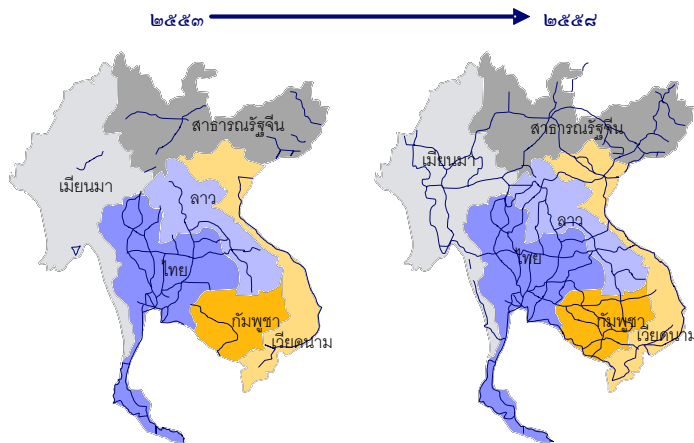
เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๑ : การปฏิรูปด้านการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ

หัวข้อย่อยที่ ๑.๒ : การรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration)

ประเทศไทยมีจุดเด่นด้านทำเลที่ตั้ง ซึ่งอยู่ใจกลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น โครงข่ายทางหลวงที่เชื่อมระหว่างประเทศ ยังได้มีการพัฒนาอย่างมากในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (แผนภาพที่ ๑) และในปัจจุบันยังมีผู้ให้บริการการขนส่งระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยสามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจเกิดใหม่เช่น กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม หรือ CLMV ที่มีศักยภาพการเติบโตสูง และยังเชื่อมโยงกับตลาดที่ใหญ่เป็นอันดับ ๑ และ ๒ ของโลก เช่น จีน และ อินเดีย ทำให้ในปัจจุบัน จีนเป็นประเทศคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทย และ CLMV ได้กลายเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญอันดับต้นๆ ของไทยอย่างรวดเร็ว โดยสัดส่วนการส่งออกไปยัง CLMV ต่อการส่งออกทั้งหมด ได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๗ ในปี ๒๕๕๕ สู่ร้อยละ ๑๐ ในปี ๒๕๕๙ ซึ่งเท่ากับคู่ค้าเดิมอย่างญี่ปุ่นและยุโรป อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยนับเป็นตลาดที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก และยังสามารถดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากนักลงทุนต่างชาติ (FDI) ได้เพียงร้อยละ ๐.๔ ของจีดีพี ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ต่ำ เมื่อพิจารณาเทียบกับประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเชื่อมโยงกับตลาด CLMV รวมถึงจีน อินเดีย ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และขยายเครือข่ายความเชื่อมโยงสู่ประเทศอื่นๆ เช่น บังคลาเทศ และ ศรีลังกา เพื่อขยายตลาดให้มีขนาดที่ใหญ่ขึ้น และก้าวสู่ความเป็นตลาดระดับภูมิภาค

แผนภาพที่ ๑ : โครงข่ายทางหลวงในภูมิภาค

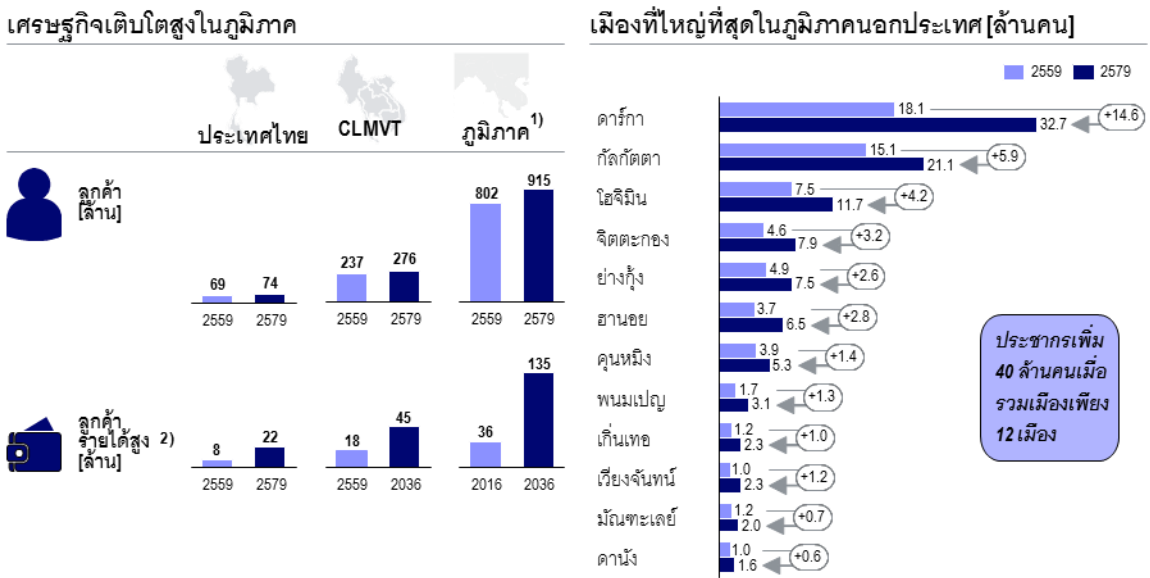
ในปัจจุบัน ศักยภาพของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในสองด้าน กล่าวคือ

ด้านที่หนึ่ง คือ การเกิดขึ้นของห่วงโซ่อุปทาน หรือ Supply Chain ในระดับภูมิภาค เนื่องจากค่าแรงที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศที่เป็นฐานการผลิตเดิม เช่น จีน ทำให้การผลิตต่างๆ ย้ายมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยอาศัยจุดแข็งของแต่ละประเทศในภูมิภาคมาเสริมกันเพื่อสร้างฐานการผลิตที่มีขนาดใหญ่พอที่จะ

สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่บริษัทข้ามชาติในอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ตั้งฐานการผลิตที่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาค เช่น ผู้ผลิตรถยนต์จากญี่ปุ่น ได้ตั้งฐานการผลิตที่ประเทศไทย (เน้นเครื่องยนต์ดีเซล) มาเลเซีย (เน้น Electric Control Units) อินโดนีเซีย (เน้นเครื่องยนต์เบนซิน) ฟิลิปปินส์และอินเดีย (เน้นระบบขับเคลื่อน) นอกจากนี้ การค้าระหว่างไทยและ CLMV ในส่วนของวัตถุดิบต่างๆ ยังเพิ่มขึ้นจาก ๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๓ สู่ ๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๙ สะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงในห่วงโซ่คุณค่าระหว่างประเทศ

ด้านที่สอง คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นำมาซึ่งการเจริญเติบโตของเมืองต่างๆ และการขยายตัวของกลุ่มผู้มีกำลังซื้อสูง ทั้งใน CLMV และในจีน อินเดีย และ บังคลาเทศ โดยในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า เมืองที่ใหญ่ที่สุด ๑๒ เมืองในประเทศเหล่านี้จะมีประชากรเพิ่มขึ้นถึง ๔๐ ล้านคน นำมาซึ่งการขยายตัวของกลุ่มผู้บริโภค จาก ๘๐๒ ล้านคนในปี ๒๕๕๙ สู่ ๙๑๕ คน ในปี ๒๕๗๙ และในกลุ่มผู้บริโภครายได้สูง ยังมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างรวดเร็ว จาก ๓๖ ล้านคนในปี ๒๕๕๙ สู่ ๑๓๕ คน ในปี ๒๕๗๙ (แผนภาพที่ ๒) ทั้งหมดนี้ เป็นโอกาสที่สำคัญในการส่งออกและการสร้าง Supply Chain ในระดับภูมิภาคเพื่อรองรับกลุ่มผู้บริโภครายได้สูงอีกด้วย

แผนภาพที่ ๒ : การขยายตัวของเมืองและกลุ่มผู้บริโภคในภูมิภาค

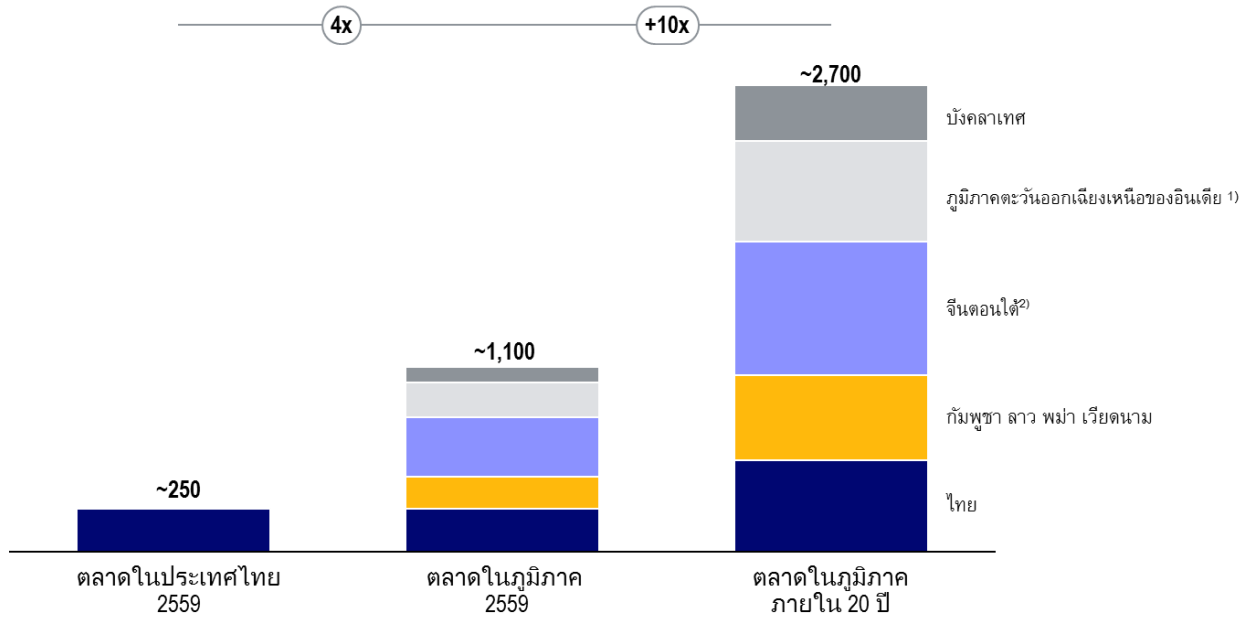
1) รวมถึง อินเดียตะวันออกเฉียงเหนือ จีนใต้ บังคลาเทศ ประเทศในกลุ่ม CLMV ประเทศไทย 2) รายได้ต่อปีสูงกว่า 35,000 เหรียญสหรัฐ

ที่มา: สหประชาชาติ

ดังนั้น ขณะนี้จึงเป็นจังหวะที่เหมาะสมที่ประเทศไทยจะขับเคลื่อนนโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration) เพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงกับประเทศเหล่านี้ให้แน่นแฟ้นมากขึ้น ซึ่งจะช่วยยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. การรวมกลุ่มในภูมิภาคจะช่วยเพิ่มโอกาสใน CLMV และจีน อินเดีย รวมถึง บังคลาเทศ ซึ่งความต้องการสินค้าและบริการที่ขยายตัวในกลุ่มประเทศเหล่านี้ จะช่วยขยายตลาดสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ (ตามหัวข้อย่อย ๑.๑ Productivity) เพิ่มจาก ๒๕๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในประเทศไทยเพียงแห่งเดียว สู่ ๑.๑ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อรวมตลาดในประเทศกับตลาดในภูมิภาคในปัจจุบัน ซึ่งทั้งหมดนี้จะขยายตัวเป็น ๒.๗ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (แผนภาพที่ ๓)

แผนภาพที่ ๓ : ตลาดสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายในภูมิภาค (พินล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

- 1) อินเดียรวมถึงบริเวณที่ใกล้เคียงทางตะวันตกของประเทศไทย รัฐอัสสัม รัฐพิหาร รัฐฌาร์ขัณฑ์ รัฐฌนปุระ รัฐเมฆาลัย รัฐนาคาแลนด์ รัฐสิกขิม รัฐตรีปุระ และรัฐเบงกอลตะวันตก
 2) จีนตอนใต้รวมถึงบริเวณที่ใกล้เคียงประเทศไทย กวางสี กุ้ยโจว และยูนนาน
 3) กลุ่มผู้มีรายได้สูง หมายถึง สัดส่วนของประชากรที่มีรายได้รวมต่อปี 150,000 เหรียญสหรัฐ หรือมากกว่าขึ้นไป

ที่มา: ธนาคารโลก, Euromonitor, Wiley

๒. การรวมกลุ่มในภูมิภาคจะช่วยให้เกิดการรวมกลุ่มของห่วงโซ่อุปทาน หรือ Supply Chain Integration ระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาค โดยเฉพาะระหว่างไทยและ CLMV ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้แต่ละประเทศได้เน้นการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นจุดแข็งของตัวเองได้ดีขึ้น เช่น การผลิตในส่วนที่เน้นแรงงาน จะย้ายไปสู่ CLMV ซึ่งมีแรงงานและทรัพยากรมากกว่าและมีค่าแรงที่ถูกกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ขณะที่ไทยจะเน้นในด้านการผลิตที่มีมูลค่าสูงมากขึ้น ทั้งนี้ ต้องอาศัยการยกระดับทั้งด้านทักษะและเทคโนโลยี ดังที่ได้ระบุไว้ในหัวข้อย่อย ๑.๑ (Productivity) และหัวข้อย่อย ๑.๓ (การสร้างระบบนิเวศน์ด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม) การรวมกลุ่มของห่วงโซ่อุปทาน หรือ Supply Chain Integration ระหว่างไทยและ CLMV ในลักษณะดังกล่าว คาดว่าจะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ประมาณร้อยละ ๙ ถึงร้อยละ ๒๑ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันทั้งสำหรับไทยและประเทศอื่นๆ ในห่วงโซ่อุปทาน

๓. เนื่องจากการรวมกลุ่มในภูมิภาคจะช่วยให้เพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ประเทศไทยจึงสามารถใช้จุดแข็งจากที่ตั้ง ซึ่งอยู่ท่ามกลางการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยเฉพาะใน CLMV ในการดึงดูดการตั้ง Regional Headquarters ศูนย์วิจัยและพัฒนา Trading Centers และ Treasury Centers ซึ่งจะช่วยรองรับและอำนวยความสะดวกให้กับการค้าและการลงทุนในภูมิภาค โดยในปัจจุบันมี Regional Headquarters กว่า ๔,๐๐๐ แห่งตั้งอยู่ในสิงคโปร์ และมี Regional Headquarters เพียง ๑๒๐ แห่ง ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยยังสามารถพัฒนาศักยภาพในการดึงดูดการตั้ง Regional Headquarters ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ ต้องอาศัยการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค การปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้แรงจูงใจที่เหมาะสม รวมถึงการยกระดับการศึกษาและทักษะแรงงาน

๔. การรวมกลุ่มในภูมิภาคจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถใช้จุดแข็งจากที่ตั้งเพื่อพัฒนาให้เป็น Logistics Hub แห่งหนึ่งในภูมิภาค ทั้งนี้ ต้องอาศัยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งสำหรับการคมนาคม การขนส่ง และการเชื่อมโยง

แหล่งผลิตต่างๆ รวมถึงการยกระดับท่าเรือต่างๆ เช่น ท่าเรือแหลมฉบัง จากประตูสู่ Eastern Seaboard ให้เป็นประตูสู่อินโดจีน

๕. การรวมกลุ่มในภูมิภาคจะช่วยกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ที่ต่างๆ เช่น เมืองใกล้ฐานการผลิตและตามเส้นทางคมนาคม ซึ่งจะช่วยให้เร่งกระบวนการเจริญเติบโตของเมือง (Urbanization) และเพิ่มรายได้ในเมืองต่างๆ เหล่านี้

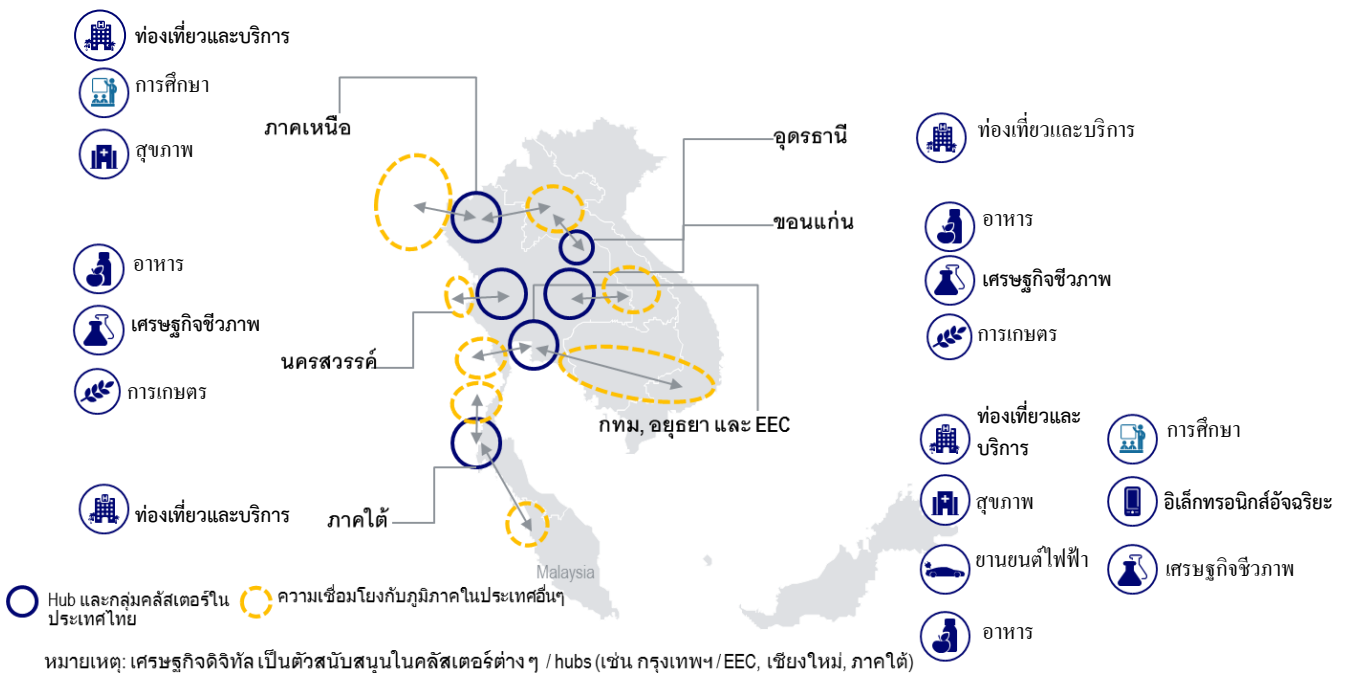
ทั้งหมดนี้จะช่วยเพิ่มการลงทุน หรือ Foreign Direct Investment (FDI) เพิ่มการจ้างงานในระดับที่สูงขึ้น ขยายโอกาสของผู้ประกอบการไทยสู่ภูมิภาค กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศโดยรวมในที่สุด

ดังนั้น ในระยะเวลา ๕ ปีนี้ การขับเคลื่อนนโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาคจะมุ่งเน้นใน ๓ ด้าน

ด้านที่หนึ่ง ได้แก่ การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค (Regional Supply Chain) และพัฒนาเมืองต่างๆ (Multi-Pole Cities) ซึ่งประกอบไปด้วย

- การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค เพื่อให้มีเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนมาตรการต่างๆ รวมทั้งติดตามและประเมินผล เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาคมีความต่อเนื่องและเป็นเอกภาพ
- การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งประกอบไปด้วย คลัสเตอร์ด้านเกษตร-อาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์แห่งอนาคต อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษา โดยระบุพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นๆ (แผนภาพที่ ๔) และวางแผนการดึงดูดการลงทุนและยกระดับอุตสาหกรรมต่างๆ ในพื้นที่ที่ได้รับระบุไว้

แผนภาพที่ ๔ : พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค

- การพัฒนาเมืองต่างๆ ตามพื้นที่คลัสเตอร์ที่ได้ระบุไว้ข้างต้น และเส้นทางการคมนาคมสำคัญ เช่น เส้นทางเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผลิต เพื่อให้การรวมกลุ่มในภูมิภาคนำมาซึ่งการกระจายรายได้และช่วยลดความเหลื่อมล้ำ
- การดึงดูดการตั้ง Regional Headquarters/ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers ในประเทศไทย เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดการค้าการลงทุน
  - ด้านที่สอง ได้แก่ การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการอย่างไร้พรมแดน (Borderless) ซึ่งประกอบไปด้วย
    - การจัดอุปสรรคทางการค้า โดยเน้นเรื่องการจัดอุปสรรคที่สำคัญต่อการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต เพื่อสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค
    - การจัดอุปสรรคเรื่องการเคลื่อนย้ายคน ซึ่งเป็นหนึ่งในอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการดึงดูดการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค
    - การเร่งรัดการเจรจาทางการค้ากับประเทศกลุ่มเป้าหมาย
    - การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย
  - ด้านที่สาม ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มความเชื่อมโยงระหว่างไทยและภูมิภาค (Connectivity) ซึ่งประกอบไปด้วย
    - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเน้นการเชื่อมโยงฐานการผลิตที่พื้นที่คลัสเตอร์ที่สำคัญตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้น
    - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับภูมิภาค เพื่อช่วยในการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมและขนส่งระหว่างประเทศ โดยเฉพาะระหว่างไทยและ CLMV

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ Regional Integration Committee : คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค

เนื่องจากนโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration) ประกอบไปด้วยหลายส่วน ทั้งการจัดอุปสรรคทางกฎระเบียบทางการค้าการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างคลัสเตอร์และศูนย์กลางต่างๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค ตลอดจนการพัฒนาเมืองต่างๆ ควบคู่กับโครงสร้างพื้นฐานและคลัสเตอร์อุตสาหกรรม เพื่อให้ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศและการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยและประเทศในกลุ่ม CLMV จีนและอินเดีย เป็นประโยชน์สูงสุดต่อการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันของประเทศและช่วยลดความเหลื่อมล้ำผ่านการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น ทั้งหมดนี้ ต้องอาศัยเวลาและการร่วมมือกัน ทั้งระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ระหว่างภาครัฐและเอกชน และระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่เป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนนโยบายเหล่านี้และประสานความร่วมมือในระดับต่างๆ เพื่อให้นโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration) เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อให้มีองค์กรที่เป็นเจ้าภาพหลักในการวางแผนนโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration) รวมถึงประสานและติดตามผลกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความต่อเนื่อง

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ปี

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) มูลค่าการส่งออกและนำเข้าระหว่างประเทศไทยกับ CLMV จีนและอินเดีย
- ๒) มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศและมูลค่าการลงทุนจากไทยสู่ CLMV
- ๓) จำนวนเมืองที่ได้พัฒนาระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมและตามศูนย์กลาง (hub) ในประเทศไทย
- ๔) รายได้ต่อประชากรในเมืองตามกลุ่มอุตสาหกรรมและตามศูนย์กลาง (hub) ในประเทศไทย

๒.๑.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

-

* งบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ Regional Integration Committee : คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๑. Regional Integration Subcommittee : จัดตั้ง Regional Integration Subcommittee หรือ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจาก กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ NEDA BOI กระทรวงคมนาคม กรมศุลกากร สศช. ธปท. กระทรวงแรงงาน เป็นต้น																					คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ	-	-	จัดตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนฯแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๑	มีคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนฯ เพื่อผลักดันนโยบายด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาคตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจได้วางกรอบไว้ โดยมีตัวชี้วัดตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้น

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ Clusters and Hubs : พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย

เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมในการเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่ม CLMV ซึ่งมีทรัพยากรและกำลังคน จึงทำให้เกิดการกระจายตัวของห่วงโซ่การผลิตในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเกษตรและยานยนต์ ประเทศไทยจึงควรที่จะต่อยอดจากโอกาสเหล่านี้ ในการยกระดับให้ไทยเป็นฐานการผลิตที่มีมูลค่าสูงขึ้น และสามารถเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่ม CLMV จนกลายเป็นฐานการผลิตในระดับภูมิภาคหรือ Regional Supply Chain ที่เข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายตามที่ได้ตั้งใจไว้

การเลือกเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย จำเป็นต้องคำนึงถึงความพร้อมและเหมาะสมของพื้นที่เหล่านั้นทั้งในด้านทรัพยากร และด้านปัจจัย/ระบบของอุตสาหกรรมที่มีอยู่ รวมทั้งความเชื่อมโยงกับเขตอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การเลือกจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดนครสวรรค์เป็นเขตอุตสาหกรรมเกษตร-อุตสาหกรรมอาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ (Agri-Food-Bio Cluster) นอกเหนือจากการที่จังหวัดทั้งสองมีศักยภาพด้านทรัพยากรและระบบการผลิตที่เกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่แล้ว จังหวัดขอนแก่นยังมีเขตที่ตั้งติดกับเขตพื้นที่เพาะปลูกหลักของประเทศลาว และจังหวัดนครสวรรค์ยังสามารถเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมาได้ไม่ยากนัก ทำให้สามารถขนส่งสินค้าและวัตถุดิบระหว่างกันในระยะเวลาที่สั้นและในต้นทุนที่ต่ำลงด้วย นอกจากนี้ ภาคเหนือควรได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลาง หรือ Hub ด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษา ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง อีกทั้งภาคใต้และบางพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น อุตรดิตถ์ ก็ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลาง หรือ Hub ด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality เช่นกัน ส่วนกรุงเทพมหานคร พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่ EEC นั้น ควรพัฒนาเป็นทั้ง Cluster ทั้งสำหรับอุตสาหกรรมเกษตร-อุตสาหกรรมอาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ (Agri-Food-Bio Cluster) อุตสาหกรรม Electronic Vehicles (EV) อุตสาหกรรม Smart Electronics และ Hub ด้านการท่องเที่ยวและ Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษา

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยและภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยอาศัยความร่วมมือกับประเทศในกลุ่ม CLMV เพื่อดึงดูดเชิงที่ไม่เหมือนกันของแต่ละประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด และอาศัยการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมถึงการดึงดูดการลงทุนจากองค์กรชั้นนำระดับนานาชาติในลักษณะที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ความชำนาญสู่ประเทศไทยและภูมิภาค เพื่อยกระดับการสร้างมูลค่าในอุตสาหกรรมเหล่านั้น

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนการจ้างงานใน clusters/hubs
- ๒) มูลค่าเพิ่ม (value added) ของอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละ clusters/hubs
- ๓) มูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ๔) มูลค่าการลงทุนโดยตรงในแต่ละ clusters/hubs

๒.๒.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการศึกษา

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ Clusters and Hubs : พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๒. โครงการ EEC : จัดทำแผนแม่บทการพัฒนา EEC และเร่งพัฒนาพื้นที่ EEC รวมถึงเร่งรัดโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้ว																					สกรศ.	อยู่ระหว่างการทำงานหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข	งบประมาณภาครัฐ และ PPP	เพื่อพัฒนาพื้นที่ EEC อย่างต่อเนื่องและเป็นองค์รวม	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในงบประมาณและเวลาที่กำหนด - เพิ่มจำนวนการจ้างงานใน clusters/hubs - เพิ่มมูลค่าเพิ่ม (value added) ของอุตสาหกรรมเป้าหมายใน clusters/hubs - เพิ่มมูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมเป้าหมาย - เพิ่มมูลค่าการลงทุนโดยตรงในแต่ละ clusters/hubs

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ Clusters and Hubs : พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๓. การพัฒนา Cluster และ Hub ของอุตสาหกรรมเป้าหมาย : พัฒนา Cluster และ Hub ของอุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งรวมถึงการพัฒนาเป้าหมายซึ่งรวมถึงการพัฒนาพื้นที่คลัสเตอร์ ด้านการเกษตร-อุตสาหกรรมอาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ และศูนย์กลางท่องเที่ยวและบริการในภูมิภาคและสาธารณสุข และการศึกษา																					กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และกีฬา ร่วมกับ ททท. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา	อยู่ระหว่างการศึกษา	อยู่ระหว่างการศึกษ	๑. พัฒนาพื้นที่ คลัสเตอร์ด้าน การเกษตร- อุตสาหกรรม อาหาร- เศรษฐกิจ ชีวภาพ อย่าง ต่อเนื่องและ เป็นองค์รวม ๒. เพื่อพัฒนาพื้นที่ศูนย์การ ท่องเที่ยวและ Hospitality อย่างต่อเนื่อง และเป็นองค์ รวม ๓. เพื่อพัฒนา พื้นที่ศูนย์การ สาธารณสุข อย่างต่อเนื่อง	๑. จำนวนโครงการที่ ดำเนินการแล้วเสร็จ ภายในงบประมาณ และเวลาที่กำหนด ๒. จำนวนการจ้างงานใน clusters/hubs ๓. มูลค่าเพิ่ม (value added) ของ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ในแต่ละ clusters/hubs ๔. มูลค่าการส่งออก ในแต่ละอุตสาหกรรม เป้าหมาย ๕. มูลค่าการลงทุน โดยตรงในแต่ละ clusters/hubs

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ Clusters and Hubs : พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
- โครงการ Agro-Food-Bio Cluster : พัฒนาพื้นที่คลัสเตอร์ด้านการเกษตร-อุตสาหกรรมอาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ (Agro-Food-Bio Cluster) เช่นในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์และขอนแก่น																			กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม			และเป็นองค์รวม ๔. เพื่อพัฒนาพื้นที่ศูนย์การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นองค์รวม	
- โครงการ Hospitality Hub : พัฒนาพื้นที่ศูนย์การท่องเที่ยวและ Hospitality ในภูมิภาคเช่นในภาคเหนือ ภาคใต้ และจังหวัดอุดรธานี																			กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับ ททท.				
- โครงการ Healthcare Hub : พัฒนาพื้นที่ศูนย์การสาธารณสุข ใน กรุงเทพฯและภูมิภาค เช่น ภาคเหนือ																			กระทรวงสาธารณสุข				
- โครงการ Education Hub : พัฒนาพื้นที่ศูนย์การศึกษาในภูมิภาค เช่น ภาคเหนือ																			กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา				

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : พัฒนาเมืองหลัก/เมืองศูนย์กลางของภูมิภาค

กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้าทั้งในประเทศต่างประเทศ การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม เป้าหมายและการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาค ล้วนสร้างรายได้ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและเพิ่มการจ้างงานในพื้นที่ อุตสาหกรรมเป้าหมายและพื้นที่ใกล้เคียง ดึงดูดยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองหลักตามพื้นที่คลัสเตอร์และเส้นทางการคมนาคมจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมืองต่างๆ จากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาเมืองดังกล่าว ยังถือเป็นการส่งเสริมการกระจายรายได้และความเจริญ (ทางเศรษฐกิจ) จากเมืองหลักไปยังเมืองรอง และเขตพื้นที่ใกล้เคียงอีกด้วย

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อให้การรวมกลุ่มกันในระดับภูมิภาคและการสร้างอุตสาหกรรมต่างๆ นำมาซึ่งการเจริญเติบโตของเมืองใหม่ๆ และกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นต่างๆ ของไทย

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) อัตราการเจริญเติบโตของเมือง (urbanization rate) ในclusters/hubs
- ๒) รายได้ (income level) ในclusters/hubs
- ๓) จำนวนประชากรในเมือง clusters/hubs

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการศึกษา

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : พัฒนาเมืองหลัก/เมืองศูนย์กลางของภูมิภาค																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					บาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๔. พัฒนาเมืองหลัก/เมืองศูนย์กลาง ของภูมิภาค ตามพื้นที่คลัสเตอร์และ เส้นทางการคมนาคม (clusters/hubs/transport nodes)																					คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนด้านการ รวมกลุ่มในภูมิภาค ร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เช่น กรม โยธาธิการและผัง เมือง	อยู่ ระหว่าง การศึกษา	อยู่ ระหว่าง การศึกษา	เพื่อให้การ รวมกลุ่มกัน ในระดับภูมิภาค และการสร้าง อุตสาหกรรม ต่างๆ นำมาซึ่ง การ เจริญเติบโต ของเมือง ใหม่ๆและ กระจายความ เจริญสู่ท้องถิ่น ต่างๆของไทย	-จำนวนโครงการที่ แล้วเสร็จตามเวลา และงบประมาณที่ กำหนด - เพิ่มอัตราการ เจริญเติบโตของ เมือง (urbanization rate) ใน clusters/hubs - เพิ่มรายได้ (income level) ในclusters/hubs - เพิ่มจำนวน ประชากรในเมือง clusters/hubs

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : Regional Headquarters/ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers

เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพที่ค่อนข้างสูงในภูมิภาค ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน สถาบันและระบบการเงิน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และนโยบายสนับสนุนการลงทุน ประเทศไทยจึงมีความพร้อมที่จะพัฒนาเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการทำธุรกิจแห่งหนึ่งในภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาคอีกด้วย ดังนั้น มาตรการดึงดูด Regional Headquarters/ ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers จึงมีความสำคัญในการช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุน และดึงดูดการลงทุนในอนาคต โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่อไป

๒.๔.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อดึงดูดให้องค์กรระดับนานาชาติตั้งสำนักงานในประเทศไทย (โดยเฉพาะในกทม. และ EEC) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการลงทุนเพื่อการผลิตสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมและห่วงโซ่อุปทานในระดับภูมิภาค
- ๒) เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรง โดยเฉพาะการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาที่จะทำให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความชำนาญสู่ประเทศไทย
- ๓) เพื่อช่วยเพิ่มการจ้างงานในระดับที่มีค่าตอบแทนสูง

๒.๔.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๔.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนสำนักงานขององค์กรระดับนานาชาติในไทย
- ๒) จำนวนการจ้างงานในองค์กรระดับนานาชาติในไทย
- ๓) มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

๒.๔.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข /อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๔.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration)																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : Regional Headquarters/ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๕.พัฒนาเมืองใหม่ใน EEC ให้เป็นเมืองแห่ง Regional Headquarters : พัฒนาแผนมาตรการจูงใจ และดำเนินการพัฒนาเมืองใหม่เป็น Regional Headquartersและเป็นศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers																			สกรศ. BOI	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับแก้	๑. ดึงดูดการตั้ง Regional Headquarters/ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers ๒. จัดอุปสรรค	๑. เพิ่มจำนวนสำนักงานขององค์กรระดับนานาชาติในไทย ๒. เพิ่มจำนวนการจ้างงานในองค์กรระดับนานาชาติในไทย ๓. เพิ่มมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
- จัดทำแผนพัฒนา Regional Headquarters : ทำการจัดทำ Master Plan การพัฒนา International Headquarter																			สกรศ.	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับแก้	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับแก้	ด้านกฎระเบียบในการดึงดูดการตั้ง Regional Headquarters/	
- พัฒนามาตรการจูงใจ ทั้งทางภาษีและไม่ใช้ภาษี เช่น การอำนวยความสะดวกด้านการอนุญาตเข้าทำงาน (work permit easing) และการปรับปรุงกระบวนการการเข้ารับสิทธิประโยชน์ (qualification process) ให้สะดวกขึ้น																			BOI	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers	

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (Regional Integration)																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : Regional Headquarters/ศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
- ดำเนินการพัฒนาเมืองใหม่ใน EEC ให้เป็นเมืองแห่งRegional Headquarters : ดำเนินการพัฒนาเมืองใหม่เป็น Regional Headquartersและเป็นศูนย์วิจัยและพัฒนา/Trading Centers/Treasury Centers ตามแผน Master Plan																					สกรศ.	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อปรับแก้		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๔.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ Borderless Trade : ขจัดอุปสรรคทางการค้า

ในช่วง ๕-๖ ปีที่ผ่านมา แม้ภาษีศุลกากรของสินค้าระหว่างไทยและ CLMV จะลดลง แต่อุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) กลับเพิ่มขึ้น เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary : SPS) และมาตรการอุปสรรคเทคนิคทางการค้า (Technical Barrier to Trade : TBT) อย่างไรก็ตาม การเจรจาที่มีจุดประสงค์เพื่อลดหรือยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีต่างๆ ให้หมดไปนั้นจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน ดังนั้นการขจัดอุปสรรคทางการค้าในระยะแรกจึงควรมุ่งไปที่การขจัดอุปสรรคทางการค้าที่เกี่ยวข้องและขีดขวางการจัดตั้งและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค นอกจากนี้ การลดขั้นตอนต่างๆ เพื่อการค้าระหว่างประเทศ การพัฒนาเมืองการค้าชายแดนให้เป็นด่านกระจายสินค้าที่สะดวกรวดเร็ว และการสร้างมาตรฐานสินค้าในระดับอาเซียน ล้วนมีความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้า ตลอดจนการพัฒนาห่วงโซ่การผลิตในภูมิภาคอีกด้วย ทั้งหมดนี้ถือเป็นมาตรการปลดล็อกที่สำคัญเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการรวมกลุ่มเป็นภูมิภาค (Regional Integration)

๒.๕.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อขจัดอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตตลอดจนการขนส่งสินค้าและบริการ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค ที่สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ ๙ ถึงร้อยละ ๒๑ และเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันทั้งของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๒) เพื่อให้ทั้งภูมิภาคกลายเป็นแหล่งการผลิตสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยดึงดูดการลงทุนสู่ประเทศไทยและภูมิภาคในระยะยาว
- ๓) เพื่อช่วยให้กิจกรรมทางการผลิตที่ใช้แรงงานสูงกระจายไปสู่ภูมิภาคได้สะดวกขึ้น และให้ประเทศไทยก้าวสู่การผลิตสินค้าและบริการในระดับที่มีมูลค่าสูงขึ้น

๒.๕.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๕.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) อันดับ Ease of Trade ของไทย
- ๒) จำนวนอุปสรรคทางการค้าที่ถูกขจัดออก
- ๓) มูลค่าการส่งออกและนำเข้าระหว่างประเทศไทยและประเทศกลุ่ม CLMV รวมถึงภูมิภาคอื่นๆ
- ๔) มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศและมูลค่าการลงทุนจากไทยสู่ CLMV

๒.๕.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข/อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๕.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ Borderless Trade : จัดอุปสรรคทางการค้า																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๖. พัฒนาเมืองการค้าชายแดน เช่น แม่สอด และเมืองอื่นๆ																					คณะกรรมการ การขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค	อยู่ ระหว่าง การศึกษา	อยู่ ระหว่าง การศึกษา	เพื่อให้เมือง การค้า ชายแดน กลายเป็นหน้า ด่านสำคัญใน การค้า โดยมี โครงสร้าง พื้นฐานพร้อม และมีขั้นตอน ทางศุลกากรที่ สะดวกรวดเร็ว	- เพิ่มอันดับ Ease of Trade ของไทย - เพิ่มมูลค่าการ ส่งออกและนำเข้า ระหว่างประเทศไทย และประเทศกลุ่ม CLMV รวมถึงภูมิภาค อื่นๆ - เพิ่มมูลค่าการลงทุน จากต่างประเทศและ มูลค่าการลงทุนจาก ไทยสู่ CLMV
๗. อำนวยความสะดวกในการค้า ระหว่างไทยและ CLMV/ASEAN																					กรมศุลกากร คณะกรรมการ การขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค กระทรวงการ ต่างประเทศ/	อยู่ ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข	อยู่ ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข	๑. เพื่อลด ขั้นตอน/เวลา ที่ใช้ใน กระบวนการ ศุลกากร และ อำนวยความสะดวก สำหรับผู้ประกอบการ	๑. เพิ่มอันดับ Ease of Trade ของไทย ๒. ลดจำนวนอุปสรรค ทางการค้า ๓. เพิ่มมูลค่าการ ส่งออกและนำเข้า ระหว่างประเทศไทย และประเทศกลุ่ม

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																													
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ Borderless Trade : ขจัดอุปสรรคทางการค้า																													
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้าน บาท)			แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒		๓					๔				
																									กรมเจรจา การค้าระหว่าง ประเทศ			ที่ทำการค้าใน ภูมิภาค ๒. เพื่อเพิ่ม ความมั่นใจให้ ผู้บริโภคต่อ สินค้าที่ผลิตใน ภูมิภาค ๓. ลดอุปสรรค ในการขนส่ง สินค้าและ วัตถุประหว่าง แหล่งผลิตต่างๆ ในไทยและ CLMV เพื่อให้ เอื้อต่อการสร้าง ห่วงโซ่มูลค่าใน ภูมิภาค	CLMVรวมถึงภูมิภาค อื่นๆ ๔. เพิ่มมูลค่าการ ลงทุนจากต่างประเทศ และมูลค่าการลงทุน จากไทยสู่ CLMV
- Customs Express Lane : จัดทำ ช่องทางเคลื่อนย้ายสินค้าที่รวดเร็ว สำหรับผู้ประกอบการที่มีประวัติดี																									กรมศุลกากร	อยู่ ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข	อยู่ ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข		
-จัดทำ One-Stop Service สำหรับ การขอใบอนุญาต																									คณะอนุกรม การขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		
- สร้าง ASEAN Standard หรือ มาตรฐานสินค้าในระดับอาเซียน																									คณะอนุกรม การขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		
- แก้ไข Non-Tariff Barriers หรือ อุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ใน ส่วนที่เป็นข้อจำกัดต่อการขนส่งสินค้า ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น																									กระทรวงการ ต่างประเทศ/ กรมเจรจา การค้าระหว่าง	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ Borderless Trade : ขจัดอุปสรรคทางการค้า																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			๓	๔		
มาตรการด้านสุขอนามัยและ สุขอนามัยพืช และการปรับปรุง Rules of Origin																					ประเทศ	หน่วยงาน	หน่วยงาน		

* นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงนโยบายอื่นๆ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของการตรวจสอบสินค้าก่อนถึงที่หมาย (pre-arrival clearance), การปรับปรุงระบบฐานข้อมูลศุลกากร, วางแผนการสร้างศูนย์กระจายสินค้าและโลจิสติกส์และทำ e-logistics, ดำเนินการสร้างศูนย์กระจายสินค้าและโลจิสติกส์และทำ e-logistics, และการผลักดัน ASEAN single window เป็นวาระสำคัญ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๕.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : จัดอุปสรรคด้านการเคลื่อนย้ายคน

การสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายระดับภูมิภาคนั้น นอกจากจะต้องอาศัยนโยบายพัฒนาเขตพื้นที่และเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตลอดจนขจัดอุปสรรคทางการค้าที่เกี่ยวข้องแล้ว การเคลื่อนย้ายกำลังคนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการพัฒนาอุตสาหกรรมมูลค่าสูง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการดึงดูดแรงงานที่มีทักษะจำนวนมาก นอกจากนี้ การขจัดอุปสรรคเรื่องการเคลื่อนย้ายคนยังสามารถช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การสาธารณสุข และการศึกษาอีกด้วย ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายดังกล่าวยังต้องอาศัยความระมัดระวังโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ

๒.๖.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อขจัดอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายคน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับภูมิภาค
- ๒) เพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยก้าวสู่การผลิตสินค้าและบริการในระดับที่มีมูลค่าสูงขึ้น
- ๓) เพื่ออำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว การศึกษา ตลอดจนการรับบริการด้านการสาธารณสุข ในภูมิภาค อันจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ Hospitality การศึกษา และการสาธารณสุขในระดับภูมิภาค โดยมีประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางที่สำคัญ

๒.๖.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๖.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว
- ๒) เพิ่มจำนวนบุคลากรจากต่างชาติ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญต่างๆ
- ๓) เพิ่มจำนวนนักศึกษาจากต่างประเทศ
- ๔) เพิ่มจำนวนผู้เข้ารับบริการทางสาธารณสุข

๒.๖.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* งบประมาณประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๖.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : ขจัดอุปสรรคด้านการเคลื่อนย้ายคน																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๘. อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว																			สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี BOI	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน งาน	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	เพื่อช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ Hospitality ในระดับภูมิภาค เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้เข้ารับบริการสาธารณสุข นักเรียน/นักศึกษา และดึงดูดบุคลากรเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ Hospitality อุตสาหกรรม	- เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้มาท่องเที่ยวทั้งในไทยและภูมิภาค - ลดเวลาที่ใช้ในการตรวจคนเข้าเมือง - เพิ่มจำนวนบุคลากรจากต่างชาติ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญแขนงต่างๆ - เพิ่มจำนวนนักศึกษาจากต่างประเทศ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																												
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : ขจัดอุปสรรคด้านการเคลื่อนย้ายคน																												
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔			
- ขยายการทำ visa on arrival																								สำนักงานตรวจ คนเข้าเมือง	รออนุญาต งาน จัดส่ง ข้อมูล	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	การสาธารณสุข และ อุตสาหกรรม การผลิต	- เพิ่มจำนวนผู้เข้า รับบริการทาง สาธารณสุข
- จัดทำ Single Visa สำหรับการท่องเที่ยวในไทยและ CLMV																								คณะกรรมการ การขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค ร่วมกับ กระทรวงการ ต่างประเทศ สำนักงานตรวจ คนเข้าเมือง		อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	การผลิตร เพื่อดึงดูด บุคลากรชั้นนำ ต่างๆ เพื่อ พัฒนา อุตสาหกรรม การผลิตใน ระดับภูมิภาค	- ลดเวลาที่ใช้ในการ รับรองมาตรฐาน วิชาชีพ - เพิ่มจำนวน บุคลากรจาก ต่างชาติ โดยเฉพาะ ผู้เชี่ยวชาญแขนง ต่างๆ
- ลดขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมือง สำหรับผู้เข้ารับบริการสาธารณสุข นักเรียน/นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญใน ด้านต่างๆ เช่น แพทย์ วิศวกร																								สำนักงานตรวจ คนเข้าเมือง	รออนุญาต งาน จัดส่ง ข้อมูล	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		
- ปรับปรุงการรับรองมาตรฐาน วิชาชีพ ให้มีความรวดเร็วขึ้น																								คณะกรรมการ ขับเคลื่อนด้าน การรวมกลุ่มใน ภูมิภาค ร่วมกับ	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๖.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๗ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ : เร่งรัดการเจรจากับประเทศกลุ่มเป้าหมาย

ปัจจุบัน ประเทศในกลุ่ม CLMV จีน และอินเดีย นับเป็นคู่ค้าที่มีความสำคัญ ทั้งในแง่ของตลาดการบริโภค และการพัฒนาห่วงโซ่การผลิต นอกจากนี้ ประเทศตลาดเกิดใหม่อื่นๆ เช่น บังกลาเทศ และศรีลังกา ยังเป็นประเทศที่มีศักยภาพในฐานะคู่ค้าในอนาคตของไทย ดังนั้น ยุทธศาสตร์การเจรจาการค้าควรมุ่งเน้นกลุ่มประเทศเหล่านี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒.๗.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อมุ่งเน้นการเจรจาการค้ากับประเทศกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่ม CLMV รวมถึงจีน อินเดีย และบังกลาเทศ ซึ่งมีบทบาทหลักในการขยายตลาดและห่วงโซ่อุปทานสู่ระดับภูมิภาค โดยเน้นการจัดอุปสรรค การสนับสนุนการค้าการลงทุน และการเสริมสร้างอุตสาหกรรมระดับภูมิภาค

๒.๗.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๗.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนข้อตกลงทางการค้ากับประเทศเป้าหมาย
- ๒) มูลค่าการค้ากับประเทศเป้าหมาย
- ๓) มูลค่าการลงทุนในไทยและภูมิภาค

๒.๗.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : เร่งรัดการเจรจากับประเทศกลุ่มเป้าหมาย																										
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔										
๙. การสร้างโครงสร้างพันธมิตร การค้าระดับทวิภาคี																					คณะ อนุกรรมการ ขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค			เพื่อให้ไทยขยาย การค้าต่างประเทศ ของไทยมุ่งเน้น ประ เ ท ศ กลุ่มเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ สูงสุดในการเพิ่ม ความสามารถใน การแข่งขันและลด ความเหลื่อมล้ำ เพื่อสร้างจุดแข็ง ของประเทศไทย ให้เด่นชัดขึ้น โดย การเพิ่มเครือข่าย การค้าและการ ขยายตลาด	- เพิ่มจำนวนข้อตกลง ทางการค้ากับประเทศ เป้าหมาย - เพิ่มมูลค่าการค้ากับ ประเทศเป้าหมาย - เพิ่มมูลค่าการลงทุน ในไทยและภูมิภาค - ลดจำนวนอุปสรรค ทางการค้า การลงทุน และการเคลื่อนย้ายคน	
- จัดทำ Targeted Trading Partners List หรือรายชื่อประเทศคู่ ค้ากลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อวางยุทธศาสตร์การ เจรจาการค้าตามลำดับความสำคัญที่ วางไว้																					คณะ อนุกรรมการ ขับเคลื่อน ด้านการ รวมกลุ่มใน ภูมิภาค	-	-			

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																													
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : เร่งรัดการเจรจากับประเทศกลุ่มเป้าหมาย																													
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔				
- เร่งรัดการเจรจาการค้ากับบังคลาเทศ และศรีลังกา รวมถึงประเทศกลุ่มเป้าหมายที่ไม่เคยมีข้อตกลงทางการค้าการลงทุนกับประเทศไทย																									กระทรวงการต่างประเทศ และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	อยู่ระหว่างการทำงานเพื่อปรับแก้ไข	อยู่ระหว่างการทำงานเพื่อปรับแก้ไข	เพื่อสนับสนุนกรอบการค้าการลงทุนที่มีอาเซียนเป็นศูนย์กลาง	
๑๐. สนับสนุนและเร่งรัดการตกลงการค้าภายใต้กรอบ RCEP																									คณะกรรมการขับเคลื่อนการขับเคลื่อนด้านความร่วมมือภาคร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	-	-		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๘ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยลงทุนในต่างประเทศ

เนื่องจากประเทศไทยมีขนาดของตลาดที่ค่อนข้างเล็กเมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน การมุ่งเน้นเพียงแค่ตลาดในประเทศจึงอาจไม่เพียงพอ ประกอบกับการเริ่มรวมกลุ่มกันในระดับภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นเชิงโครงสร้างพื้นฐานหรือเชิงธุรกิจ ได้นำมาซึ่งการขยายตลาดและฐานการผลิตจากระดับประเทศสู่ระดับภูมิภาค ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นช่องทางที่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้เพื่อปรับปรุงการผลิตและขยายธุรกิจได้ ดังนั้น จึงควรมีมาตรการหรือนโยบายสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในวงกว้าง เพื่อให้สามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มเป็นภูมิภาค (Regional Integration) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถก้าวสู่ความเป็นผู้ประกอบการระดับอาเซียน (ASEAN Multinationals) ต่อไป

๒.๘.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อใช้ที่ตั้งของประเทศไทยอันเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในภูมิภาคให้เป็นประโยชน์สำหรับการขยายโอกาสให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SME ได้มีโอกาสขยายตลาดและ/หรือการผลิตสู่ภูมิภาค เพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในระดับนานาชาติ

๒.๘.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ ปี

๒.๘.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย
- ๒) รายได้จากต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย

๒.๘.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๘.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยลงทุนในต่างประเทศ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑๑. การส่งเสริมการลงทุนใน ต่างประเทศ																					BOI	อยู่ ระหว่าง การ ตอบ กลับ จาก หน่วย งาน	อยู่ ระหว่าง การ ตอบ กลับ จาก หน่วย งาน	๑. เพื่อให้ BOI มี กำลังมากขึ้นใน การช่วยให้ ผู้ประกอบการไทย ขยายสู่ภูมิภาค ๒. เพื่อให้ ผู้ประกอบการ SME ได้รับ ประโยชน์มากขึ้น จากการรวมกลุ่ม ในภูมิภาค ๓. เพื่ออาศัยความ	๑. เพิ่มมูลค่าการ ลงทุนใน ต่างประเทศของ ผู้ประกอบการไทย ๒. เพิ่มรายได้จาก ต่างประเทศของ ผู้ประกอบการไทย
- BOI Outbound : เพิ่มอำนาจและ บทบาทหน้าที่ของ BOI เพื่อช่วยให้ ผู้ประกอบการไทยขยายสู่ภูมิภาค โดย เน้น CLMV (ในลักษณะคล้าย JETRO)																					BOI	-	-	ชำนาญจาก ภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการ ลงทุนใน	
- จัดทำมาตรการส่งเสริมการลงทุน ใน ต่างประเทศ : สำหรับผู้ประกอบการไทย ทั้งมาตรการจูงใจทางการเงินและไม่ใช้ ทางการเงิน																					BOI/ กระทรวงการคลัง	อยู่ ระหว่าง การ ตอบ กลับ	อยู่ ระหว่าง การ ตอบ กลับ	ต่างประเทศของ ผู้ประกอบการไทย	

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยลงทุนในต่างประเทศ																														
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔										
- จัดตั้ง Team Thailand และวางกลยุทธ์การเจรจาการค้า : ผ่านการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย																														

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๘.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๙ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๙ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนับเป็นนโยบายที่สำคัญในการสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมาย เนื่องจากการพัฒนาดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการลดต้นทุน และอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนและการทำธุรกิจของภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้นจะมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมเป้าหมายที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก เช่น การเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม ทั้งทางถนนสู่พื้นที่เกษตร และทางรางเพื่อเชื่อมพื้นที่อุตสาหกรรมในภูมิภาค การขยายท่าอากาศยานเพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษา ตลอดจนการยกระดับท่าเรือของประเทศไทยให้สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

๒.๙.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อขจัดอุปสรรคด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ เชื่อมโยงตลาดและแหล่งการผลิตในห่วงโซ่อุปทาน และช่วยดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายระดับภูมิภาคที่ตั้งใจจะพัฒนา
- ๒) เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง ซึ่งจะช่วยดึงดูดการลงทุนในเพื่อตั้งสำนักงานระดับภูมิภาค และช่วยส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม Hospitality การสาธารณสุข และการศึกษา ที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาค

๒.๙.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๙.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศไทยและ CLMV
- ๒) เวลาในการขนส่งระหว่างประเทศไทยและ CLMV
- ๓) มูลค่าการค้าระหว่างไทยและ CLMV จีนและอินเดีย
- ๔) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยและ CLMV

๒.๙.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการศึกษา/อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๙.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๙ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๑๒. จัดทำ Priority List โครงสร้างพื้นฐาน หรือ รายชื่อของโครงการที่สำคัญ โดยเน้นโครงการที่ส่งเสริมการสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายระดับภูมิภาค บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ต้นทุนและประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ (economic cost-benefit analysis) หลักความคุ้มค่า (value for money) และความเป็นไปได้ทางการเงิน (financing requirement)																				คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาคร่วมกับกระทรวงคมนาคม	-	-	เพื่อเร่งรัดการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายระดับภูมิภาค	รายชื่อของโครงการที่สำคัญ (Priority List) ซึ่งเน้นโครงการที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายระดับภูมิภาค
๑๓. เร่งรัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ																				กระทรวงคมนาคม			๑. เพื่อเชื่อมโยงแหล่งผลิตและตลาดที่สำคัญต่อการสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมาย	๑. จำนวนโครงการที่ก่อสร้างเสร็จสิ้นภายในเวลาและงบประมาณที่กำหนด
- พัฒนาการเชื่อมโยงทางถนน เช่น ถนนที่เชื่อมโยงทางหลัก (last-mile roads) สู່พื้นที่คลัสเตอร์ภาคการเกษตร-อาหาร-เศรษฐกิจชีวภาพ เช่น นครสวรรค์และขอนแก่น																				กระทรวงคมนาคม/ทอท./สกรศ. การทำเรือแห่งประเทศไทย	อยู่ระหว่างการศึกษา	อยู่ระหว่างการศึกษา	ผลิตและตลาดที่สำคัญต่อการสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมาย	๒. ลดต้นทุน/เวลา
- พัฒนาการเชื่อมโยงทางอากาศ เช่น ขยายท่าอากาศยานเชียงใหม่ ทำอากาศยานภูเก็ต และทำอากาศยานอุ																				กระทรวงคมนาคม/ทอท./สกรศ.	๑๖๘,๘๑๔ ล้านบาท	PPP และงบประมาณภาครัฐ	ระดับภูมิภาค ๒. เพื่ออำนวยความสะดวก	๓. เพิ่มมูลค่าการค้าระหว่าง

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๙ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ																										
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔	
ตะเภา และเพิ่มเส้นทางการบิน																							สำหรับทำ อากาศ ยานอยู่ ตะเภา*	สำหรับทำ อากาศ ยานอยู่ ตะเภา	สำหรับผู้เข้า รับบริการ สาธารณสุข นักเรียน/ นักศึกษา และ ดิงดูคบริษัท และบุคลากร ชั้นนำต่างๆ ๓. เพื่อพัฒนา อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และ Hospitality	ประเทศใน อุตสาหกรรม เป้าหมาย ๔. จำนวน โครงการที่ก่อสร้าง เสร็จสิ้นภายใน เวลาและ งบประมาณที่ กำหนด ๕. จำนวนเส้นทาง การบินระหว่าง ประเทศไทยและ CLMV
- พัฒนาการเชื่อมโยงทางราง เช่น ระหว่างไทยและ CLMV โดยเน้น เส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งการผลิตที่ สำคัญ เช่น ระบบรางจากกทท./ EEC สู่กัมพูชา และ โฮจิมินห์ซิตี้ เพื่อ เชื่อมโยงคลัสเตอร์อิเล็กทรอนิกส์																					กระทรวงคมนาคม	อยู่ ระหว่าง การศึกษา	อยู่ ระหว่าง การศึกษา	อุตสาหกรรม การสาธารณสุข และ อุตสาหกรรม การผลิตใน ระดับภูมิภาค	๖. ลดเวลาในการ เดินทางระหว่าง ประเทศไทยและ CLMV ๗. เพิ่มจำนวน นักท่องเที่ยวที่เข้า	

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๙ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ																											
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
- ยกระดับท่าเรือต่างๆ ของไทย เช่น วางบทบาทท่าเรือแหลมฉบัง ให้เป็น ประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีน																							กระทรวงคมนาคม ร่วมกับการท่าเรือ แห่งประเทศไทย และสกรศ.	๑๔๑,๖๓ ๕ ล้านบาท สำหรับการพัฒนา ท่าเรือ แหลมฉบัง Phase III*	PPP และ งบประมาณ ภาครัฐ สำหรับการพัฒนา ท่าเรือ แหลมฉบัง Phase III	๔. เพื่อ เชื่อมโยงแหล่ง ผลิตและตลาด ที่สำคัญต่อ การสร้าง อุตสาหกรรม เป้าหมาย ระดับภูมิภาค ๕. เพื่อ ส่งเสริมให้ไทย เป็น Logistics Hub ที่สำคัญ โดยอำนวยความสะดวก ด้านการขนส่ง และสนับสนุน การสร้าง อุตสาหกรรม เป้าหมาย ระดับภูมิภาค	มาในประเทศไทย และCLMV ๘. เพิ่มจำนวนผู้ที่ เข้ารับบริการ สาธารณสุข นักเรียน/นักศึกษา และบุคลากรชั้น นำต่างๆ ใน ประเทศไทย ๙. เพิ่มจำนวน สำนักงานของ บริษัทชั้นนำต่างๆ ที่ตั้งในประเทศไทย ไทย ๑๐. จำนวน ท่าเรือที่มีการวาง บทบาทระดับ ภูมิภาคและ ยกระดับโครงสร้าง พื้นฐานภายในเวลา และงบประมาณที่ กำหนด

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๙.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

๒.๑๐ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาค

นอกจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศแล้ว การพัฒนาเพื่อปลดล็อกด้านโครงสร้างพื้นฐานระหว่างไทยและกลุ่มประเทศ CLMV ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายระดับภูมิภาค อีกทั้งประเทศในกลุ่ม CLMV ยังมีความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอีกมากตลอด ๑๕ ปีข้างหน้า ดังนั้น ประเทศไทยควรเพิ่มบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภูมิภาค กล่าวคือ สนับสนุนและวางแผนการสร้าง Infrastructure Network ของภูมิภาคในลักษณะที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย นอกจากนี้ การเพิ่มบทบาทดังกล่าวยังถือเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มประเทศ CLMV และไทย ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นภูมิภาคอีกทางหนึ่งด้วย

๒.๑๐.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อผลักดันวาระการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลงต่างๆ ในระดับ CLMVT
- ๒) เพิ่มบทบาทของประเทศไทยในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและมุ่งไปสู่การพัฒนาของภูมิภาคโดยรวม

๒.๑๐.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ ปี

๒.๑๐.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่ได้ตกลงกันระหว่างไทยและ CLMV ซึ่งได้ดำเนินการตามเวลาและงบประมาณที่กำหนด
- ๒) ต้นทุนการขนส่งระหว่างไทยและ CLMV
- ๓) อันดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานในไทยและ CLMV

๒.๑๐.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข/อยู่ระหว่างการศึกษา

* งบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๐.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาค																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑๔. จัดตั้ง Platform ร่วม สำหรับไทยและ CLMV เช่นสำนักเลขานุการ ACMECS																					คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาคร่วมกับองค์กรอื่นๆ จากประเทศในกลุ่ม CLMV	อยู่ระหว่างการทำงานเพื่อปรับแก้ไข	อยู่ระหว่างการทำงานเพื่อปรับแก้ไข	เพื่อให้มีเจ้าภาพหลักในการผลักดันวาระการพัฒนาระดับ CLMVT รวมถึงการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลงต่างๆ ในระดับ CLMVT	มี Platform ร่วมให้ประเทศไทยและ CLMV ทำงานร่วมกัน
๑๕. จัดทำ ACMECS Connectivity Master Plan ซึ่งรวมถึงแผนการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าในระดับภูมิภาค (regional value chain integration) และแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่างประเทศ																					สำนักเลขานุการ ACMECS หรือ Platform ร่วมระหว่างประเทศไทยและ CLMV	อยู่ระหว่างการทำงานเพื่อปรับแก้ไข	อยู่ระหว่างการทำงานเพื่อปรับแก้ไข	เพื่อให้มีแผนการซึ่งจะนำมาสู่ข้อตกลงระหว่างประเทศในการพัฒนาในระดับภูมิภาค	มี ACMECS Connectivity Master Plan
๑๖. จัดตั้ง ACMECS Infrastructure Fund หรือกองทุน																					สำนักเลขานุการ	อยู่ระหว่าง	อยู่ระหว่าง	เพื่อช่วยสนับสนุนด้าน	- มีกองทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้าง

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ Connectivity : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาค																											
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับภูมิภาค																							ACMECS หรือ Platform ร่วมระหว่างประเทศไทยและ CLMV	การศึกษา	การศึกษา	แหล่งทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่างประเทศ	<p>พื้นฐานระดับภูมิภาค และแหล่งทุนที่เพียงพอ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนโครงการก่อสร้างพื้นฐานที่ได้ตกลงกันระหว่างไทยและ CLMV ซึ่งได้ดำเนินการตามเวลาและงบประมาณที่กำหนด - ลดต้นทุนการขนส่งระหว่างไทยและ CLMV - เพิ่มอันดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานในไทยและ CLMV

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑๐.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

-

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๑ : การปฏิรูปด้านความสามารถในการแข่งขัน

หัวข้อย่อย ๑.๓ : ระบบนิเวศด้านวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม (R&D, Innovation Ecosystem)

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับแรงกดดันจากการแข่งขันกับทั้งประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำเช่นประเทศกัมพูชาและประเทศที่ได้มุ่งเน้นในการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูง เช่น ประเทศสิงคโปร์ ในการที่จะบรรลุเป้าหมายในการเติบโตอย่างยั่งยืนและสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น เกษตรกรรม ธุรกิจโรงแรมและบริการ อาหาร รถยนต์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ธุรกิจชีวภาพ ธุรกิจดิจิทัล ธุรกิจสุขภาพ และธุรกิจการศึกษา ประเทศไทยจำเป็นต้องเสริมและสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ผ่านการปฏิวัติทางเทคโนโลยีและดิจิทัลของประเทศ

การวิจัยพัฒนาที่นำไปสู่นวัตกรรมในเชิงระบบและผลิตภัณฑ์สำหรับภาคอุตสาหกรรมต่างๆ มีความสำคัญอย่างมากต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและการคงขีดความสามารถในการแข่งขันในโลกที่เศรษฐกิจที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันและที่พึ่งพาเศรษฐกิจดิจิทัลสูงมากขึ้นในปัจจุบัน นวัตกรรมซึ่งช่วยทั้งในการเพิ่มทั้งผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพทุนจึงเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มโอกาสการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาผ่านอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ

นวัตกรรมไม่ได้เป็นผลผลิตของนโยบายใดนโยบายหนึ่งของรัฐบาลแต่เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพของปัจจัยต่างๆ ในระบบนิเวศ โดยระบบนิเวศการวิจัยพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมักประกอบด้วย ระบบที่อาจารย์มหาวิทยาลัยมีทรัพยากรและแรงจูงใจในการทำงานวิจัยที่มีคุณภาพและมีช่องทางการทำงานร่วมกับภาคเอกชนเพื่อทำโครงการวิจัยประยุกต์ และระบบที่ทรัพย์สินทางปัญญานั้นได้รับการจดทะเบียนและปกป้องอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศยังต้องมีระบบนิเวศของวิสาหกิจเริ่มต้นที่เติบโตได้เร็วสามารถอำนวยความสะดวกให้เกิดการเชื่อมโยงกันเองของผู้ประกอบการและบุคลากรวิสาหกิจเริ่มต้น (สตาร์ทอัพ) กับองค์กรใหญ่ กับผู้ลงทุน กับหน่วยงานสนับสนุนของรัฐ และกับระบบนิเวศวิจัยพัฒนาเพื่อเข้าถึงนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

ระบบนิเวศเหล่านี้ต้องได้รับการสนับสนุนด้วยกรอบการสนับสนุนนวัตกรรมต่างๆ ทั้งในด้านการพัฒนา กฎเกณฑ์ การพัฒนาทักษะ และการพัฒนามาตรการสนับสนุน เนื่องจากประโยชน์ของนวัตกรรมต่อเศรษฐกิจในองค์รวมไม่ได้จำกัดอยู่กับเฉพาะผู้วิจัยในนวัตกรรมแต่ยังส่งผลกระทบต่อภายนอกกับสังคมในด้านบวก (Spillover effects) อีกทั้งการทำวิจัยพื้นฐานบ่อยครั้งไม่ได้มีผลลัพธ์โดยตรงต่อการสร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่าทางธุรกิจ ในหลายกรณีผู้วิจัยจึงไม่ได้รับผลตอบแทนจากมูลค่าที่สร้างในเชิงประโยชน์รวมต่อเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงสามารถสนับสนุนและดึงดูดการสร้างนวัตกรรมโดยสร้างความมั่นใจให้กับผู้วิจัยว่าจะได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมจากนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การสร้างระบบปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มแข็ง การสนับสนุนการสร้างมูลค่าจากผลงานวิจัย และการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาในเชิงพาณิชย์

เมื่อดูจากการจัดอันดับดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) ซึ่งครอบคลุมถึงทั้งด้านการวิจัยพัฒนาและด้านการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ที่อันดับที่ ๕๑ ซึ่งยังตามหลังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอย่างเช่นมาเลเซียซึ่งได้อันดับที่ ๓๗ และประเทศจีนซึ่งได้อันดับที่ ๒๒ และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มรายได้ปานกลางทั้งหมด ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๐ และอยู่ในอันดับที่กึ่งกลางเมื่อ

เปรียบเทียบกับประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งการจัดอันดับดัชนีนวัตกรรมโลกนั้นวัดสถานะของปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน และ ธุรกิจ เป็นต้น และตัวชี้วัดต่างๆ เช่น การสร้างองค์ความรู้ การกระจายความรู้ และ ผลผลิตความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ประเทศไทยยังลงทุนในการทำการวิจัยน้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกันและประเทศที่เป็นผู้นำด้านการวิจัยรายจ่ายในการวิจัยพัฒนา (GERD) สำหรับภาครัฐและภาคเอกชนปัจจุบันที่ร้อยละ ๐.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในขณะที่ประเทศที่เป็นผู้นำด้านการวิจัยส่วนใหญ่ เช่น ประเทศจีน สิงคโปร์ และ เยอรมนี ตั้งเป้าหมายในการลงทุนวิจัยพัฒนาไว้ที่ร้อยละ ๒.๕ ถึงร้อยละ ๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ส่วนประเทศในกลุ่มรายได้ปานกลางระดับสูง เช่น ประเทศจีน มาเลเซีย และ รัสเซีย มักจะตั้งเป้าหมายในการลงทุนวิจัยพัฒนาไว้ที่ร้อยละ ๑ ขึ้นไป^{๑๘}

ถึงแม้ประเทศไทยจะมีความมุ่งมั่นในเชิงนโยบายที่จะพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศไทยยังอยู่ในอันดับที่ ๑๐๖ ในการจัดอันดับในสาขา “การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา” ของดัชนีความสามารถทางการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness Index) ในปี ๒๕๖๐ ถึงปี ๒๕๖๑ ซึ่งตามหลังประเทศที่เป็นผู้นำในด้านนี้ ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค และประเทศในกลุ่มรายได้ปานกลางระดับสูงอื่นๆ อยู่มาก ระบบที่มีประสิทธิภาพในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญานั้นมักประกอบไปด้วย การมีกฎหมายปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี การมีระบบจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่รวดเร็ว และการมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปกป้องสิทธิบัตรที่ได้รับการอนุมัติ ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยนั้นเพิ่งหลุดจาก U.S. Priority Watchlist เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา อย่างไรก็ตามในเชิงของประสิทธิภาพในการอนุมัติสิทธิบัตร ประเทศไทยยังมีใบอนุญาตที่ยังไม่ได้รับการพิจารณาค่างจำนวนมาก โดยการอนุมัติสิทธิบัตรใช้ระยะเวลาถึง ๗.๕ ปี ซึ่งยาวกว่าสหรัฐอเมริกา ที่ใช้เวลา ๓ ปีในการอนุมัติสิทธิบัตรอยู่มาก

แผนภาพที่ ๑ : การประเมินโดยเปรียบเทียบโดยใช้ตัวชี้วัดและการจัดลำดับของโลก

ตัวชี้วัด	 ไทย	 สิงคโปร์	 เยอรมนี	 อิสราเอล	 จีน	 สหรัฐอเมริกา	 มาเลเซีย
 ดัชนีนวัตกรรมโลก [ลำดับประเทศ/127]	51	7	9	17	22	4	37
 ค่าใช้จ่ายด้าน R&D ของ บริษัท [คะแนน 1-7, 7 ดีที่สุด]	3.6	5.0	5.6	5.7	4.4	5.7	5.3
 ค่าใช้จ่ายด้าน R&D [% of GDP]	0.6%	2.2%	2.9%	4.3%	2.1%	2.8%	1.3%
 ความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยและ อุตสาหกรรม [คะแนน 1-7, 7 ดีที่สุด]	3.8	5.5	4.2	5.6	4.3	5.6	5.2
 การจดสิทธิบัตร [จำนวนสิทธิบัตร/ ประชากรล้านคน]	1.4	194	219	247	15.2	175	11.3
 การปกป้องทรัพย์สินทาง ปัญญา [คะแนน 1-7, 7 ดีที่สุด]	3.3	6.3	5.8	5.7	4.3	5.9	5.3

■ ประเทศที่เป็นกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จ

ที่มา: ดัชนีความสามารถทางการแข่งขันระดับโลก 2017-18, ธนาคารโลก, ดัชนีนวัตกรรมโลก 2017

^{๑๘} ธนาคารโลก

ประเทศที่เป็นผู้นำในด้านการพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยพัฒนาแม้มีแนวทางที่ต่างกันแต่ต่างมีปัจจัยความสำเร็จที่คล้ายคลึงกันดังนี้

- มีกระทรวงหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่เป็นผู้นำในการวางยุทธศาสตร์และกำหนดทิศทางการวิจัยพัฒนารวมของประเทศ : โดยมีอำนาจในการควบคุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยพัฒนาทั้งหมดและเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานต่างๆ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ จะนำงบประมาณที่เป็นของตนไปดำเนินการในแต่ละโครงการของตนอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์รวมของประเทศ ยกตัวอย่างเช่นประเทศเยอรมนีได้ให้งบประมาณพื้นฐานกับสถาบันวิจัยพัฒนาและมหาวิทยาลัยต่างๆ แต่ทุกหน่วยงานต้องแข่งขันเพื่อขอรับเพิ่มเติมผ่านเกณฑ์การพิจารณาที่โปร่งใสซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอโครงการและงานวิจัยที่มีคุณภาพ ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดแผนสำหรับโครงการวิจัยพัฒนา ๕ ปีที่ชัดเจนสำหรับเรื่องวิจัยที่ถูกคัดเลือกให้ได้รับความสำคัญเป็นพิเศษและมีงบรวมที่ถูกจัดสรรเพื่อการพัฒนาในแต่ละเรื่องการวิจัยหลักของประเทศ
- การที่รัฐบาลนั้นให้ความสำคัญกับกิจกรรมการวิจัยพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหลายปี เนื่องจากลงทุนในการวิจัยพัฒนาใช้เวลาหลายปีกว่าจะทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของนวัตกรรม รัฐบาลต้องมีความอดทนและไม่หยุดการลงทุนเพื่อการวิจัยพัฒนา ถึงแม้ว่าจะไม่เห็นผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะสั้นหลังการลงทุนหรือการปรับโครงสร้างระบบการวิจัยของประเทศ เช่น ประเทศจีนได้เพิ่มการลงทุนในการศึกษาและการวิจัยพัฒนาจำนวนมากในช่วงสิบปีที่ผ่านมาและถึงแม้ระบบการวิจัยพัฒนาของประเทศจีนจะได้พัฒนาไปอย่างมาก แต่ผลลัพธ์จากตัวชี้วัดทางนวัตกรรมต่างๆ เช่น จำนวนของสิทธิบัตร และ การตีพิมพ์งานวิจัย ยังเติบโตในอัตราที่ช้ากว่าการลงทุนในการวิจัยอยู่มาก
- รัฐบาลต้องมีกรอบการกำกับและกฎหมายที่อำนวยความสะดวกต่อการพัฒนานวัตกรรม ทั้งในเชิงของการจัดทรัพย์สินทางปัญญาที่รวดเร็วและการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ และในเชิงของสภาพแวดล้อมการประกอบธุรกิจซึ่งรวมถึง การจัดตั้งธุรกิจ การลดข้อจำกัดในการนำเข้าและส่งออกชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ และการสนับสนุนกิจกรรมการทำวิจัยพัฒนา ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอิสราเอลให้การสนับสนุนอย่างมากเพื่อให้บริษัทสามารถตั้งตัวได้ ผ่านการให้ทุนและนโยบายจูงใจทางภาษี พร้อมทั้งจัดตั้งโครงการที่ให้ทุนการวิจัยพัฒนาอย่างเต็มที่
- ประเทศที่เป็นผู้นำด้านการวิจัยพัฒนานั้นมีฐานบุคลากรที่มีทักษะที่แข็งแกร่ง ด้วยความยืดหยุ่นของนโยบายการดึงดูดผู้วิจัยต่างชาติหรือผู้ประกอบการเพื่อเสริมสร้างทักษะที่ต้องการในการพัฒนาระบบวิจัยพัฒนาของประเทศ ตัวอย่างเช่น ประเทศเยอรมนีให้การสนับสนุนอย่างมากในโครงการแลกเปลี่ยนการวิจัยในภาคการศึกษา ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์อนุญาตให้ผู้วิจัยหรือผู้ประกอบการที่ต้องการเริ่มต้นธุรกิจสามารถได้รับใบอนุญาตการทำงานได้โดยง่าย
- ประเทศที่ประสบความสำเร็จนั้นยังมีระบบการเชื่อมโยงโครงงานวิจัยภาครัฐกับภาคเอกชนที่ดี ซึ่งโดยทั่วไปแล้วระบบดังกล่าวจะประกอบด้วย ศูนย์กลางการวิจัย สำนักงานเพื่อถ่ายโอนเทคโนโลยี และการร่วมมือระหว่างภาคมหาวิทยาลัยและภาคธุรกิจผ่านการแข่งขันเพื่อชิงบ ยกตัวอย่างเช่น ไบโอฟิลิส (Biopolis) และ ฟิวชันโพลิส (Fusionpolis) ของสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการวิจัยพัฒนาที่รัฐบาลได้ให้สถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์การทำวิจัย ของแต่ละอุตสาหกรรมและได้ให้การสนับสนุนเทคโนโลยีและพนักงานด้านวิทยาศาสตร์ โดยจัดตั้งใกล้กับมหาวิทยาลัยหรือสำนักงานใหญ่ของบริษัทต่างๆ เพื่อลดต้นทุนคนที่ในการทำวิจัยพัฒนาของธุรกิจรายกลางและย่อย และองค์กรขนาดใหญ่ และเพื่อก่อให้เกิดการร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยและองค์กรธุรกิจในการวิจัยในแต่ละด้าน

ประเทศไทยมีแผนแนวทางการพัฒนาการวิจัยที่ดีหลายแผน รวมถึงมีศูนย์วิจัยและมหาวิทยาลัยที่ดีหลายที่ เพียงแต่ระบบนิเวศโดยรวมยังแตกแยกกระจัดกระจาย โดยแต่ละกระทรวงและหน่วยงานมีแผนแนวทางการทำวิจัยของตนเองและแต่ละคนต่างทำเรื่องของตัวเองเพื่อทำโครงการของตน โดยประเทศไทยยังขาดแผนยุทธศาสตร์การทำวิจัยของชาติที่ชัดเจนและขาดระบบเปรียบเทียบเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการวิจัยที่เสนอโดยหน่วยงานต่างๆ

ในขณะที่เดียวกันระบบนิเวศของวิสาหกิจเริ่มต้น หรือ สตาร์ทอัพ และธุรกิจที่อยู่ในช่วงเติบโต หรือสเกลอัพนั้น ได้เริ่มมีการก่อตัวที่ดี โดยระหว่างปี ๒๕๕๕ ถึงปี ๒๕๖๑ บริษัทสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนเพิ่มจาก ๐ รายเป็น ๗๕ ราย และมีวงเงินการร่วมลงทุนที่ ๑๗๕ ล้านดอลลาร์ และมินักร่วมลงทุน (Angel) ๔๐ ราย และ กลุ่มทุน (Venture Capital) ๗๐ รายสนใจที่จะลงทุนในตลาดไทย แต่เมื่อเทียบกับระบบนิเวศด้านสตาร์ทอัพชั้นนำของโลก อย่าง ซิลิคอนวัลเลย์ในสหรัฐอเมริกา หรือระบบนิเวศที่ต่างๆ เช่น สิงคโปร์ เทลอาวีฟ เบอร์ลิน หรือ ลอนดอน ซึ่งมีบริษัทสตาร์ทอัพในหลักหลายร้อยหรือหลายพันรายและมีการร่วมทุนในระดับหลายพันล้านเหรียญสหรัฐ กิจกรรมสตาร์ทอัพในประเทศไทยยังเล็กมาก ในขณะที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นได้เริ่มต้นในการร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ แต่แนวทางการส่งเสริมในภาพรวมยังแตกแยกและกระจัดกระจาย โดยยังขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดแผนชาติที่ใช้ส่งเสริมธุรกิจต่างๆ ตลอดช่วงอายุของธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจหรือเป็นธุรกิจสตาร์ทอัพ จนถึงช่วงขยายตัวหรือเป็นธุรกิจสเกลอัพ

ในการที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งในระบบนิเวศด้านนวัตกรรมประเทศไทยควรตั้งเป้าหมายที่จะ

- เพิ่มอันดับในดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) จากอันดับที่ ๕๑ ในปัจจุบันให้ดีขึ้น
- เพิ่มอันดับในสาขาการปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญาจากอันดับที่ ๑๐๖ ในปัจจุบันให้ดีขึ้น
- เพิ่มจำนวนของสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนในระดับ “Series A” หรือในวงเงินร่วมลงทุน ๖๐ ล้านบาทขึ้นไป

เพื่อให้สัมฤทธิ์ในเป้าหมายในข้างต้น ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องยกระดับขีดความสามารถด้านนวัตกรรมไปอีกระดับ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องเริ่มจากการดำเนินการหลักกล่าวคือ

- สร้างศูนย์วิจัยพัฒนากลางแห่งชาติซึ่งวางกรอบแนวทางกลยุทธ์ เป็นเจ้าของและเป็นผู้จัดสรรงบประมาณหน่วยงานเดียวในการทำวิจัยพัฒนาให้กับหน่วยงานในปัจจุบันที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำการวิจัยทุกหน่วยงาน โดยใช้หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณผ่านระบบการแข่งขันโครงการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณภาพของการทำการวิจัยและสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิจัยที่มีมูลค่าทางธุรกิจ พร้อมทั้งการออกมาตรการเพื่อจูงใจให้เกิดการเพิ่มรายจ่ายในการวิจัยพัฒนาจากในปัจจุบันที่ร้อยละ ๐.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อปี เป็นร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อปี ในระยะเวลา ๕ ปี

- เพิ่มความสามารถและสมรรถภาพของกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อทำให้ระบบการจดทะเบียนและปกป้องทรัพย์สินทางปัญญารวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- จัดตั้งหน่วยงานกลางที่ดูแลธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่มีหน้าที่วางกรอบกลยุทธ์ของชาติสำหรับธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพโดยทำการประเมินจากช่องทางต่างๆ ในตลาด พร้อมทั้งเป็นหน่วยงานเจ้าของงบในการส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพรวมทั้งมีหน้าที่กำกับดูแลแนวทางการดำเนินการและกิจกรรมส่งเสริมสตาร์ทอัพและสเกลอัพต่างๆ

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา

ศูนย์วิจัยพัฒนาภาคนั้นควรถูกกำหนดให้เป็นผู้วางแผนยุทธศาสตร์การวิจัยพัฒนาแห่งชาติและดูแลการขับเคลื่อนผ่านโครงสร้างการวิจัยพัฒนาต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการเพิ่มคุณภาพและปริมาณของการวิจัยพัฒนา ศูนย์วิจัยพัฒนากลางต้องมีองค์ประกอบหลักดังนี้

ศูนย์วิจัยพัฒนากลางควรเป็นผู้ดูแลการจัดสรรงบประมาณการวิจัยพัฒนาของประเทศทั้งหมดโดยบางส่วนหนึ่งควรถูกสำรองไว้สำหรับการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยควรจัดสรรงบประมาณตามประเภทของการวิจัยพัฒนา กล่าวคือ การวิจัยพัฒนาพื้นฐาน การวิจัยพัฒนาประยุกต์ และการวิจัยพัฒนาร่วมระหว่างหน่วยงานภาคการศึกษาและหน่วยงานของรัฐ

ศูนย์วิจัยพัฒนากลางจะเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานวิจัยพัฒนาต่างๆ ของรัฐบนพื้นฐานของการแข่งขันโดยต้องมีเกณฑ์การพิจารณาที่ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อเสนอการวิจัยที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ทั้งนี้เกณฑ์การพิจารณาของงานวิจัยประยุกต์จะประเมินถึงมูลค่าทางพาณิชย์ของงานวิจัย เช่น ก่อให้เกิดการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่ และประโยชน์และมูลค่าจากทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวหากมีการจำหน่ายลิขสิทธิ์ของงานวิจัยหรือหุ้นของบริษัทย่อยที่จัดตั้งขึ้น (Spin-out)

ในการทำการวิจัย ถึงแม้หน่วยงานเจ้าสังกัดจะเป็นผู้ดำเนินการโครงการวิจัยพัฒนาต่างๆ การที่ศูนย์วิจัยพัฒนากลางเป็นผู้จัดสรรงบประมาณโดยค้ำประกันว่าโครงการที่เสนอสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติหรือไม่ จะทำให้การทำวิจัยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ศูนย์วิจัยพัฒนากลางยังควรสร้างกรอบการมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยผ่านการเพิ่มหรือการตัดงบประมาณในอนาคตของโครงการวิจัย โดยทำการประเมินผลงานการวิจัยโดยใช้ตัวชี้วัดด้านระยะเวลา งบประมาณ และคุณภาพ เช่น การสร้างทรัพย์สินทางปัญญา การสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์ และการได้รับการอ้างอิงผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งหากเป็นไปได้รัฐบาลควรผูกพันการจัดสรรงบประมาณล่วงหน้าเป็นระยะเวลาหลายปีเพื่อที่จะทำให้ศูนย์วิจัยพัฒนาภาคนั้นสามารถวางแผนและจัดสรรงบประมาณลักษณะเดียวกันให้หน่วยงานการวิจัยได้

นอกจากนี้ ศูนย์การวิจัยและพัฒนาภาคนั้นยังควรจัดทำประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาการวิจัยตามแผนยุทธศาสตร์ เช่น เรื่องกฎหมาย เรื่องทักษะ เรื่องมาตรการจูงใจ และมีหน้าที่ทำงานร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันให้เรื่องต่างๆ เหล่านี้อำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาการวิจัย ทั้งนี้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาภาคนั้นควรถูกประเมินผ่านผลการดำเนินงานของแต่ละเรื่องที่ตนผลักดัน

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) จัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อดูแลการวางกลยุทธ์และจัดสรรงบประมาณการวิจัยพัฒนาของประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและช่วยผลักดันการสร้างมูลค่าทางธุรกิจของสิทธิบัตรจากงานวิจัย
- ๒) เพิ่มรายจ่ายเพื่อการวิจัยพัฒนาของภาครัฐและเอกชนการวิจัยพัฒนาเพื่อให้มีงบวิจัยเพียงพอและมีการจัดสรรที่เหมาะสมต่อการพัฒนานวัตกรรมในอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเป้าหมาย
- ๓) ออกมาตรการเพื่อเพิ่มคุณภาพและจำนวนนักวิจัยในอุตสาหกรรมหลักของประเทศ

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) อันดับดัชนีนวัตกรรมโลก
- ๒) ร้อยละของการเพิ่มของการใช้จ่ายการวิจัยพัฒนารวมของภาคของภาครัฐและเอกชนในอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเป้าหมาย
- ๓) ร้อยละของการเพิ่มของการใช้จ่ายการวิจัยพัฒนาของภาคเอกชน
- ๔) จำนวนสิทธิบัตรที่ได้รับการอนุมัติในกลุ่มอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเป้าหมาย
- ๕) จำนวนของสัญญาสิทธิบัตรที่มาจากโครงการที่ได้รับทุนจากศูนย์วิจัยกลาง
- ๖) จำนวนสัดส่วนของนักวิจัยต่างชาติในศูนย์วิจัยของภาครัฐและเอกชน
- ๗) จำนวนบริษัทชั้นนำต่างชาติที่มาลงทุนเปิดศูนย์วิจัย
- ๘) หลักสูตรการทำการวิจัยร่วมได้รับการกำหนดเป็นหลักสูตรจำเป็นสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

๒.๑.๔ วงเงินและแหล่งเงิน*

อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน .....เศรษฐกิจ.....																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : .....การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑. ศูนย์กลางการวิจัยและ พัฒนาแห่งชาติ : จัดตั้ง หน่วยงานและคณะกรรมการ กลางเพื่อดูแลยุทธศาสตร์การวิจัย พัฒนาของประเทศ รวมทั้งจัดตั้ง แพลตฟอร์มการประมูลงานวิจัย																					สำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข		จัดตั้ง หน่วยงาน กลางเพื่อดูแล การวางกล ยุทธ์และ จัดสรร งบประมาณ	๑. อันดับดัชนี นวัตกรรมโลก ๒. จำนวนสิทธิบัตรที่ ได้รับการอนุมัติในกลุ่ม อุตสาหกรรมและ เทคโนโลยีเป้าหมาย ๓. จำนวนของสัญญา ลิขสิทธ์ที่มาจาก โครงการที่ได้รับทุน จากศูนย์วิจัยกลาง
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์การ วิจัย : ตั้งหน่วยงานและ คณะกรรมการทำหน้าที่เป็นผู้วาง กรอบยุทธศาสตร์การวิจัยของ ประเทศและเป็นผู้จัดสรรงบการ วิจัยพัฒนารวมของประเทศให้กับ หน่วยงานวิจัยต่างๆ																					หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หารือ	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข		การวิจัยพัฒนา ของประเทศให้ สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ การพัฒนา เศรษฐกิจของ ประเทศและ	
- แพลตฟอร์มการประมูล งานวิจัย : จัดตั้งแพลตฟอร์มการ ประมูลงานวิจัยโดยเปิดให้ บริษัทเอกชนไทยและต่างชาติ สามารถซื้อลิขสิทธ์งานวิจัย																					หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หารือ	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข		ช่วยผลักดัน การสร้างมูลค่า ทางธุรกิจของ สิทธิบัตรจาก งานวิจัย	

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน .....เศรษฐกิจ.....																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : .....การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔
๒. เป้าหมายและเกณฑ์จัดสรร งบเพื่อการวิจัยพัฒนา : เพิ่มการ ใช้จ่ายเพื่อการวิจัยพัฒนา (GERD) เป็น ๒% ของจีดีพีและ วางโครงสร้างการจัดสรรโดยเน้น การแข่งขันโครงการและส่งเสริม การทำวิจัยในอุตสาหกรรม เป้าหมายและในเชิงพาณิชย์																					หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หารือ สำนัก งบประมาณ	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข		เพิ่มรายจ่าย เพื่อการวิจัย พัฒนาของ ภาครัฐและ เอกชนการ วิจัยพัฒนา เพื่อให้มีงบ วิจัยเพียงพอ	๑. ร้อยละของการเพิ่ม ของการใช้จ่ายการวิจัย พัฒนารวมของภาค ของภาครัฐและเอกชน ในอุตสาหกรรมและ เทคโนโลยีเป้าหมาย
- วงกรอบงบของรัฐและ มาตรการกระตุ้นการลงทุนของ เอกชน : ประมาณการสัดส่วนงบ วิจัยของภาครัฐและเอกชนรายปี ของบตามเป้าหมายการใช้จ่าย เพื่อการวิจัยพัฒนาแลออก มาตรการกระตุ้นการลงทุนของ ภาคเอกชน																					หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หารือ สำนัก งบประมาณ กระทรวงการ คลัง	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข		และมีการ จัดสรรที่ เหมาะสมต่อ การพัฒนา นวัตกรรมใน อุตสาหกรรม และ เทคโนโลยี เป้าหมาย	๒. ร้อยละของการเพิ่ม ของการใช้จ่ายการวิจัย พัฒนาของภาคเอกชน
- การกำหนดงบวิจัยพัฒนา อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เป้าหมาย : กำหนดงบวิจัย																					หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ	อยู่ระหว่าง การหารือ หน่วยงานเพื่อ			

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน .....เศรษฐกิจ.....																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : .....การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา.....																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
พัฒนารายปีสำหรับอุตสาหกรรม และเทคโนโลยีเป้าหมาย																			หรือ	ปรับแก้ไข			
- เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ แข่งขัน : วางโครงสร้างการ จัดสรรงบประมาณแข่งขัน โครงการวิจัยโดยเพิ่มน้ำหนักให้ งานวิจัยที่สามารถจดสิทธิบัตร หรือที่สามารถสร้างมูลค่าในเชิง พาณิชย์																			หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หรือ	-			
- การร่วมลงทุนในโครงการวิจัย และศูนย์วิจัย : ลงทุนร่วมกับ ภาคเอกชนในโครงการวิจัยหรือ ศูนย์วิจัยเพื่อให้ขนาดและ คุณภาพของงานการวิจัยใน อุตสาหกรรมหรือเทคโนโลยี เป้าหมายได้มาตรฐาน อุตสาหกรรมสากล																			หน่วยงาน ใหม่ อยู่ ระหว่างการ หรือ	อยู่ระหว่างการ หรือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข			

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน .....เศรษฐกิจ.....																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : .....การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๓. มาตรการเพิ่มคุณภาพและ จำนวนนักวิจัย : ออกมาตรการ เพื่อเพิ่มคุณภาพและจำนวน นักวิจัยในอุตสาหกรรมหลัก																					หน่วยงาน ใหม่ อยู่ ระหว่างการ หารือ	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข		ดึงดูดนักวิจัย ต่างประเทศ และพัฒนา นักวิจัยใน ประเทศที่มี ศักยภาพ	๑. จำนวนสัดส่วนของ นักวิจัยต่างชาติใน ศูนย์วิจัยของภาครัฐ และเอกชน ๒. จำนวนบริษัทชั้นนำ ต่างชาติที่มาลงทุนเปิด ศูนย์วิจัย ๓. จำนวนสิทธิบัตรที่ ได้รับการอนุมัติในกลุ่ม อุตสาหกรรมและ เทคโนโลยีเป้าหมาย ๔. หลักสูตรการทำการ วิจัยร่วมได้รับการ กำหนดเป็นหลักสูตร จำเป็นสำหรับ การศึกษาในระดับ ปริญญาโทและเอก
นโยบายดึงดูดนักวิจัยและบริษัท ต่างชาติ : ออกนโยบายเพื่อดึง นักวิจัยชั้นนำต่างชาติให้เข้ามา ทำงานวิจัยในประเทศไทยและดึง บริษัทชั้นนำในอุตสาหกรรม																					สำนักงาน คณะกรรมการ ส่งเสริม การลงทุน EEC Office	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข			กำหนดเป็นหลักสูตร จำเป็นสำหรับ การศึกษาในระดับ ปริญญาโทและเอก

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน .....เศรษฐกิจ.....																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : .....การจัดตั้งศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา.....																										
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					2565				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
เป้าหมายเข้าร่วมจัดตั้งศูนย์วิจัย ในไทย																										
หลักสูตรงานวิจัยร่วม : กำหนดให้การศึกษาในระดับ ปริญญาโทและเอกจำเป็นต้อง ทำงานวิจัยร่วมกับภาคเอกชน โดยกำหนดให้งานวิจัยร่วมเป็น หลักสูตรจำเป็น																					กระทรวง ศึกษาธิการ	-	-			
การขยายผลโครงการ Talent Mobility : ขยายผลโครงการ Talent Mobility ผ่านการต่อ ยอดงบวิจัยและเพิ่มการติดตาม ประเมินผลโครงการ																					กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข				

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมাত্রการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ในปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เห็นความจำเป็นในการเพิ่มความสามารถและสมรรถภาพของกรมและอยู่ระหว่างการดำเนินการเพิ่มศักยภาพของกรม ทั้งนี้ในระยะสั้นกรมทรัพย์สินทางปัญญาควรเร่งดำเนินการอนุมัติใบสมัครสิทธิบัตรคงค้างให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒ เดือน และในระยะกลางวางเป้าหมายที่จะเพิ่มศักยภาพให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานนานาชาติในเชิงของระยะเวลาที่ใช้ในการอนุมัติสิทธิบัตรและทำการเผยแพร่สถิติการดำเนินงานต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกับที่สำนักสิทธิบัตรนานาชาติ เช่น สำนักสิทธิบัตรของสหรัฐอเมริกา เผยแพร่การเพิ่มศักยภาพของกรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญาต้องทำการอบรมทักษะต่างๆ ให้พนักงานของกรมในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ลงทุนในการพัฒนาระบบไอที และว่าจ้างพนักงานตรวจสิทธิบัตรเพิ่มเติม นอกจากนี้กรมทรัพย์สินทางปัญญายังควรผลักดันให้เกิดการปรับแก้กฎหมายและบังคับกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับในด้านทรัพย์สินทางปัญญาจากนานาชาติ

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

เพื่อให้การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ระยะเวลาการอนุมัติสิทธิบัตร
- ๒) จำนวนใบอนุมัติสิทธิบัตรคงค้าง
- ๓) รายได้บุคลากรตำแหน่งนักวิชาการสอดคล้องกับโครงสร้างองค์กรใหม่
- ๔) จำนวนประเทศที่ร่วมยอมรับสิทธิบัตร

๒.๒.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน*

๒๕๕ ล้านบาท / อยู่ระหว่างการเจรจากับการแก้ไขจากหน่วยงาน

* งบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																						
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : .....การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญา.....																						
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						
๔. การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทาง ปัญญา : ปฏิรูปกรมทรัพย์สิน ทางปัญญาผ่านการปรับ โครงสร้างองค์กร ระเบียบรายได้ ระบบงาน และ IT																		กรมทรัพย์สิน ทางปัญญา	๒๕๕ (อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน เพื่อ ปรับ แก้ไข)	งบ ประมาณ ประจำปี	เพื่อให้การ ปกป้อง ทรัพย์สินทาง ปัญญา มี ความรวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผล	๑. ระยะเวลาการ อนุมัติสิทธิบัตร ๒. จำนวนใบอนุญาต สิทธิบัตรคงค้าง ๓. รายได้บุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการ สอดคล้องกับ โครงสร้างองค์กรใหม่
- โครงสร้างองค์กร : ปรับ โครงสร้างองค์กร เพิ่มและพัฒนา บุคลากรเพื่อพัฒนาความสามารถ ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา																		กรมทรัพย์สิน ทางปัญญา		-		
- ระเบียบรายได้ : ปฏิรูป ระเบียบรายได้บุคลากรตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบสิทธิบัตร																		กรมทรัพย์สิน ทางปัญญา				
- ระบบงานและIT : พัฒนา ระบบงานและเพิ่มขีด																		กรมทรัพย์สิน ทางปัญญา	๒๕๕ (อยู่ ระหว่าง ประจำปี	งบ ประมาณ ประจำปี		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ....เศรษฐกิจ.....																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : .....การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญา.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
ความสามารถทางระบบ IT เพื่อ ลดขั้นตอนและเวลาในการ ประมวลผล																						การ หารือ หน่วย งาน เพื่อ ปรับ แก้ไข)			
๕. การยอมรับสิทธิบัตรระหว่าง ประเทศ : ร่วมพัฒนาการยอมรับ สิทธิบัตรระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในอาเซียน และประเทศจีน																					กรมทรัพย์สิน ทางปัญญา	อยู่ ระหว่าง การ ตอบ กลับ จาก หน่วย งาน		การยอมรับ สิทธิบัตรร่วม	๑. จำนวนประเทศที่ ร่วมยอมรับสิทธิบัตร

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

- ๑) แก้ไขกฎหมายสิทธิบัตร เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการจดทะเบียนให้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- ๒) กำหนดให้ผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามประกาศ ก.พ. หรือเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมาย ก.พ.
- ๓) จัดสรรเงินรายได้ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อเป็นเงินค่าตอบแทนพิเศษให้กับผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรตามคุณภาพ

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ

ในการสร้างความเข้มแข็งให้ระบบนิเวศของธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ รัฐบาลควรอำนวยความสะดวกให้กิจกรรมของภาคเอกชนต่างๆ โดยทำหน้าที่เชื่อมโยงนักลงทุนเอกชนต่างๆ กับผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและสเกลอัพ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบนิเวศ ทั้งนี้การอำนวยความสะดวกดังกล่าวจะช่วยลดต้นทุนในการร่วมมือและในการขยายธุรกิจลง

รัฐบาลยังควรปรับกฎเกณฑ์เพื่อให้กรอบเงื่อนไขต่างๆ เหมาะสมกับการพัฒนาของระบบนิเวศของธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ โดยเฉพาะด้านความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น การออกแพ็คเกจอำนวยความสะดวกในการเริ่มต้นธุรกิจให้บุคลากรสตาร์ทอัพต่างชาติ ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการขออนุมัติวีซ่า การเปิดบัญชีธนาคาร และการจดทะเบียนธุรกิจ เป็นต้น หรือ รัฐบาลอาจสนับสนุนสตาร์ทอัพโดยลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจ เช่น การลดหย่อนค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจซึ่งรวมถึง ค่าเช่าพื้นที่ทำงาน ค่าใช้ระบบไอที ค่าใช้บริการด้านบัญชี และค่าบริการด้านกฎหมาย เป็นต้น

นอกจากนี้รัฐบาลยังควรทำการทบทวนมาตรการส่งเสริมสำหรับสตาร์ทอัพและนักลงทุนต่างๆ เนื่องจากสตาร์ทอัพเป็นธุรกิจที่จำเป็นต้องขยายตัวอย่างรวดเร็ว สตาร์ทอัพจึงต้องได้รับมาตรการสนับสนุนที่แตกต่างออกไปจากธุรกิจดั้งเดิม เช่น รัฐบาลสามารถสร้างความมั่นใจในสินค้าและบริการของสตาร์ทอัพให้กับลูกค้าภาคเอกชนโดยทำการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการจากสตาร์ทอัพผ่านโครงการทดลองใช้สินค้าและบริการ (Procurement Sandbox) การที่รัฐบาลทำหน้าที่เป็นลูกค้าอ้างอิงและช่วยประชาสัมพันธ์คุณภาพสินค้าและบริการ จะช่วยให้ภาคเอกชนมีความมั่นใจมากขึ้นในการเลือกใช้สินค้าและบริการสตาร์ทอัพโดยเฉพาะในตลาดระหว่างธุรกิจกับธุรกิจ (B2B) รัฐบาลยังสามารถขยายระบบนิเวศและส่งเสริมการพัฒนาศูนย์กลางสตาร์ทอัพผ่านการขยายขนาดของตลาดสตาร์ทอัพที่ให้บริการกับภาครัฐ โดยจัดตั้งกองทุนเพื่อร่วมทุนหรือบ่มเพาะสตาร์ทอัพที่สามารถแก้ปัญหาและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของรัฐผ่านกระบวนการและนวัตกรรมใหม่

ในการพัฒนาระบบนิเวศสตาร์ทอัพและสเกลอัพนั้นทักษะและคุณภาพของบุคลากรสตาร์ทอัพเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมาก สาเหตุที่บริษัทสตาร์ทอัพในประเทศไทยยังไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควรและไม่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างประเทศส่วนหนึ่งมาจากการที่ความรู้และทักษะของทีมงานยังไม่เพียงพอที่จะเสนอแผนที่มีศักยภาพในการเติบโตหรือดำเนินธุรกิจตามแผนเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบริษัทร่วมทุนได้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพและสเกลอัพต้องการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการหรือนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ต้องการเริ่มต้นธุรกิจอาจต้องการการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ และภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสารเสนอโครงการธุรกิจต่อบริษัทร่วมทุนต่างชาติได้อย่างมั่นใจ เป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลจึงควรจัดหลักสูตรอบรมเพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับผู้ที่มีสนใจเป็นสตาร์ทอัพ นอกจากนี้รัฐบาลยังสามารถช่วยเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีศักยภาพในสาขาเฉพาะทางในระบบนิเวศสตาร์ทอัพได้ผ่านการปรับเกณฑ์การใช้ทุนการศึกษาของภาครัฐต่างๆ เช่น อนุญาตให้นักเรียนทุนของรัฐสามารถขอใช้ทุนผ่านการทำงานร่วมกับบริษัทสตาร์ทอัพและสเกลอัพในด้านนวัตกรรมในเชิงลึก (Deep Tech) เป็นต้น

ในการพัฒนาระบบนิเวศสตาร์ทอัพในระยะกลางและระยะยาวนั้น เนื่องจากระบบนิเวศสตาร์ทอัพมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รัฐบาลควรจัดทำการศึกษาประเมินผลช่องว่างทางการตลาดของประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อหาช่องว่างของตลาดที่ยังขาดการสนับสนุนหรือขาดเงินทุน โดยผลการวิเคราะห์สามารถนำมาใช้ปรับกรอบนโยบายสำหรับสตาร์ทอัพ เตรียมข้อมูลของระบบนิเวศเพื่อเผยแพร่ กำหนดโครงการสนับสนุนตลอดช่วงอายุของสตาร์ทอัพและบริษัทขนาดเล็ก และทำการแทรกแซงในภาคส่วนของตลาดที่ยังล้มเหลว ทั้งนี้การทำการวิเคราะห์ช่องว่างทางการตลาดนั้น รัฐบาลควรวิเคราะห์ช่องว่างทั้งในตลาดทุนและตลาดการกู้ยืม และ ในธุรกิจที่มีประเภทและขนาดที่ต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้ลงทุนภาคเอกชนมักสนใจที่จะลงทุนในสตาร์ทอัพที่ได้เติบโตและมีขนาดใหญ่ระดับหนึ่งแล้วมากกว่าสนใจที่จะลงทุนใน

สตาร์ทอัพขนาดเล็กที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากต้นทุนและกำลังที่ต้องใช้ในการทำการสอบทานธุรกิจ (Due Diligence) สำหรับบริษัทสตาร์ทอัพขนาดเล็กที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจและบริษัทสตาร์ทอัพที่ได้เติบโตมาในระดับหนึ่งแล้วนั้นใช้พอๆ กัน แต่ความเสี่ยงในการลงทุนในบริษัทที่เริ่มเติบโตในระดับหนึ่งแล้วนั้นต่ำกว่าและมีโอกาสที่จะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพในช่วงเริ่มต้นนั้นมักจะได้รับการสนับสนุนและเงินทุนที่ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ และตลาดการให้ทุนของสตาร์ทอัพในช่วงเริ่มต้น (Early-stage) เช่นการให้ทุนของ Angel Investor นั้นมักมีขนาดที่เล็กเกินไปที่จะตอบสนองความต้องการเงินทุนของสตาร์ทอัพที่อยู่ในช่วงเริ่มต้น

ด้วยประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นจึงต้องมีความจำเป็นที่รัฐบาลจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลยุทธศาสตร์สตาร์ทอัพ และสเกลอัพของชาติโดยมีหน้าที่ดังนี้

- จัดทำการประเมินช่องว่างทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของสตาร์ทอัพ และสเกลอัพโดยเทียบกับโครงการสนับสนุนของภาคเอกชนและภาครัฐเพื่อหาช่องว่างในตลาดที่ควรต้องปิด
- วางกรอบกลยุทธ์ในการสนับสนุนสตาร์ทอัพและสเกลอัพโดยอาศัยผลการวิเคราะห์ช่องว่างทางการตลาด
- ทำหน้าที่ดูแลและจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการสนับสนุนของรัฐทั้งหมดสำหรับสตาร์ทอัพ และสเกลอัพ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทั้งด้านการเงินและด้านที่ไม่ใช่การเงิน เช่น การบ่มเพาะ โครงการให้ทุน และ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ส่งเสริมต่างๆ การวางกลยุทธ์การสนับสนุนให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงช่วงอายุต่างๆ ของสตาร์ทอัพ และอาจเป็นผู้จัดการโครงการสนับสนุนบางโครงการที่สำคัญ
- ทำหน้าที่เป็น “One Stop Shop” สำหรับผู้ลงทุน ผู้ประกอบการ และ ผลงานวิจัยเพื่อการพาณิชย์ต่างๆ โดยเผยแพร่ข้อมูลมาตรการสนับสนุน และเป็นช่องทางการเชื่อมโยงระหว่าง สตาร์ทอัพ สเกลอัพ องค์กร และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในภาคเอกชน
- ประสานงานกับกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ เพื่อผลักดันนโยบายต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเติบโตของระบบนิเวศสตาร์ทอัพและสเกลอัพ

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อวางกรอบยุทธศาสตร์และติดตามมาตรการการส่งเสริมและลดต้นทุนในประกอบธุรกิจของสตาร์ทอัพและสเกลอัพ
- ๒) เพื่อเปิดโอกาสการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพที่สามารถแก้ปัญหาและลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ รวมทั้งสร้างความเชื่อถือของบริการและสินค้าของสตาร์ทอัพให้กับภาคเอกชนผ่านการจัดซื้อและประเมินผลของภาครัฐ
- ๓) เพื่อเพิ่มจำนวนและคุณภาพของบริษัทและบุคลากรด้าน Technology ในประเทศไทย โดยอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินธุรกิจสำหรับทั้งผู้ประกอบการไทยและต่างชาติ และบริษัทร่วมทุน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนในวงเงิน ๖๐ ล้านบาทขึ้นไป
- ๒) ร้อยละของจำนวนสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่เข้ามาใช้แพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลกลาง
- ๓) จำนวนสตาร์ทอัพและสเกลอัพที่ได้รับการสนับสนุนผ่านหน่วยงานกลาง
- ๔) จำนวนสตาร์ทอัพที่ได้รับการร่วมลงทุนจากภาครัฐ
- ๕) งบประมาณและต้นทุนของภาครัฐที่ลดลงจากการใช้บริการของสตาร์ทอัพ
- ๖) จำนวนสตาร์ทอัพหรือสเกลอัพที่ได้รับการควบกิจการหรือเข้าตลาดหุ้นในประเทศไทย
- ๗) จำนวนบริษัทที่ได้รับการร่วมทุนจากบริษัทร่วมทุนต่างชาติ
- ๘) จำนวนบริษัทและนักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพ

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน*

๙,๐๐๐ ล้านบาท (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข) / งบประมาณประจำปี

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ.....																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
๖. ศูนย์กลางส่งเสริมธุรกิจ สตาร์ทอัพและสเกลอัพ : การตั้ง ศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจ สตาร์ทอัพและสเกลอัพ																				สำนัก นายกรัฐมนตรี	๓,๐๐๐ (อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน แก้ไข)	งบ ประ มาณ ประ จำปี	เพื่อเปิด โอกาสการ สร้างธุรกิจ สตาร์ทอัพที่ สามารถ แก้ปัญหา และลด ค่าใช้จ่าย ของภาครัฐ รวมทั้งสร้าง ความเชื่อถือ ของบริการ และสินค้า	๑. จำนวนสตาร์ทอัพที่ ได้รับการร่วมลงทุนใน วงเงิน ๖๐ ล้านบาทขึ้นไป ๒. ร้อยละของจำนวน สตาร์ทอัพและสเกล อัพที่เข้ามาใช้ แพลตฟอร์ม รวบรวม ข้อมูลกลาง ๓. จำนวนสตาร์ทอัพ และสเกลอัพที่ได้รับ การสนับสนุนผ่าน หน่วยงานกลาง
	- วางยุทธศาสตร์การสนับสนุน ธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ ของประเทศ : ปรับหน้าที่ของ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจ เริ่มต้นหรือตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อ ทำหน้าที่เป็นผู้วางกรอบ																				อยู่ระหว่างการ หารือ	อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน แก้ไข		ของสตาร์ท อัพให้กับ ภาคเอกชน ผ่านการ จัดซื้อและ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ.....																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
ยุทธศาสตร์การสนับสนุนธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพของประเทศและติดตามวิเคราะห์ช่องว่างของมาตรการการสนับสนุน																						ประเมินผลของภาครัฐ	
- แพลตฟอร์มรวบรวมข้อมูลของผู้เกี่ยวข้อง : รวบรวมข้อมูลของผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ในทุกภาคส่วนรวมถึงโครงการสนับสนุนของรัฐให้อยู่ภายใต้แพลตฟอร์มเดียวกันเพื่อลดต้นทุนในการเสาะหาทีมงานโครงการสนับสนุน และแหล่งทุน																				หน่วยงานจัดตั้งใหม่อยู่ระหว่างการหารือ	อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานแก้ไข		
- เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายหลัก : ให้เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายหลักของสตาร์ทอัพ เช่น ด้านค่าเช่า ด้านระบบ IT ด้านกฎหมาย ด้านการทำบัญชี เป็นต้น																				หน่วยงานจัดตั้งใหม่อยู่ระหว่างการหารือ	อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานแก้ไข		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																					
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ.....																					
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔
๗. การสนับสนุนโครงการบ่ม เพาะและจัดซื้อของภาครัฐ : การสนับสนุนธุรกิจสตาร์ทอัพ ผ่านโครงการบ่มเพาะ (incubation) และการจัดซื้อของ ภาครัฐ																	สำนัก นายกรัฐมนตรี สำนักงาน นวัตกรรม แห่งชาติ (องค์การ มหาชน) คณะกรรมการ ส่งเสริม วิสาหกิจเริ่มต้น	๓,๐๐๐ (อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วยค งาน แก้ไข)	งบ ประ มาณ ประ จำปี	มีการร่วมลง ร่วมลงทุน จากภาครัฐ	๑. จำนวนสตาร์ทอัพที่ ได้รับการร่วมลงทุน จากภาครัฐ ๒. งบประมาณและ ต้นทุนของภาครัฐที่ ลดลงจากการใช้บริการ ของสตาร์ทอัพ ๓. จำนวนสตาร์ทอัพ เข้าร่วมโครงการและ ผ่านการจัดซื้อจาก ภาคเอกชนในภายหลัง
- กองทุนร่วมลงทุนและบ่มเพาะ ของรัฐ : จัดสรรงบประมาณเพื่อ เป็นกองทุนสำหรับร่วมลงทุนใน ธุรกิจสตาร์ทอัพในเทคโนโลยี เป้าหมายและบ่มเพาะธุรกิจ สตาร์ทอัพที่สามารถหาวิธีการ แก้ปัญหาและลดต้นทุนหรือ ค่าใช้จ่ายของภาครัฐ																	หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หารือ	อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน แก้ไข			

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																					
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ.....																					
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)														ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔			(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓	๔
- การตั้งระบบทดลองจัดซื้อของ ภาครัฐ : จัดตั้ง Procurement Sandbox เพื่อให้รัฐเป็นผู้ทดลอง ใช้สินค้าและบริการของสตาร์ทอัพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อภาคเอกชน																	หน่วยงาน จัดตั้งใหม่อยู่ ระหว่างการ หารือ	อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน แก้ไข			
๘. การแก้กฎและออกมาตรการ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้าน เทคโนโลยี : สนับสนุนการแก้ กฎระเบียบและกฎหมายเพื่อเพิ่ม จำนวนและคุณภาพของบริษัท และบุคลากรด้านเทคโนโลยีใน ประเทศไทย																	สำนัก นายกรัฐมนตรี สำนักงาน นวัตกรรม แห่งชาติ (องค์การ มหาชน) คณะกรรมการ ส่งเสริม วิสาหกิจเริ่มต้น คกก.ปฏิรูป กฎหมาย	๓,๐๐๐ (อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน แก้ไข)	งบ ประ มาณ ประ จำปี	เพิ่มจำนวน และคุณภาพ ของบริษัท และ บุคลากร ด้าน	๑. จำนวนสตาร์ทอัพ หรือสเกลอัพที่ได้รับ การควักกิจการหรือ เข้าตลาดหุ้นใน ประเทศไทย ๒. จำนวนบริษัทที่ ได้รับการร่วมทุนจาก บริษัทร่วมทุนต่างชาติ ๓. จำนวนบริษัทและ นักศึกษาได้รับการ พัฒนาศักยภาพ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
																					กระทรวง การคลัง สำนักงาน คณะกรรมการ ข้าราชการ พลเรือน				
- การแก้กฎหมายเพื่อส่งเสริม ธุรกิจสตาร์ทอัพและมาตรการ ดึงดูดบุคลากรต่างชาติ : แก้ กฎหมายและระเบียบที่เป็น อุปสรรคต่อธุรกิจและบุคลากร สตาร์ทอัพเพื่อขจัดอุปสรรคใน การเริ่มต้นและการดำเนินธุรกิจ สตาร์ทอัพในแต่ละอุตสาหกรรม และเพื่อดึงดูดบริษัทและบุคลากร สตาร์ทอัพต่างชาติ																					คณะกรรมการ ปฏิรูปกฎหมาย	อยู่ ระหว่าง การ หารือ หน่วย งาน แก้ไข	-		
- มาตรการคุ้มครองและดึงดูด บริษัทร่วมทุน : การปรับปรุงข้อ กฎหมายในด้านการคุ้มครอง																					คณะกรรมการ ปฏิรูปกฎหมาย	-	-		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ...เศรษฐกิจ.....																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การตั้งศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพและสเกลอัพ.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
บริษัทร่วมทุน (Venture Capital) ให้เป็นไปตามมาตรา ฐานสากลและดึงดูดการร่วม ลงทุนผ่านมาตรการทางภาษี																					กระทรวง การคลัง				
- กฎการใช้ทุนของบุคลากรใน สาขาเทคโนโลยีเชิงลึก : อนุญาตให้นักศึกษาที่ได้รับทุน ของรัฐบาลในสาขาที่เกี่ยวข้องกับ วิทยาศาสตร์ ดิจิทัล เทคโนโลยี สารสนเทศ และในสาขาที่ เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีหรือ อุตสาหกรรมเป้าหมาย สามารถ ใช้ทุนผ่านการทำงานร่วมกับ บริษัทสตาร์ทอัพและสเกลอัพใน ด้านนวัตกรรมในเชิงลึก (Deep Tech) ที่อยู่ในเป้าหมายการ พัฒนาของประเทศ																					สำนักงาน คณะกรรมการ ข้าราชการ พลเรือน	-	-		

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

- ๑) แก้กฎหมายและระบบการจดทะเบียนประกอบธุรกิจสำหรับทั้งผู้ประกอบการไทยและต่างชาติ เช่น การจดทะเบียนธุรกิจ การเปิดบัญชีธนาคาร และการให้ Tech วีซ่าสำหรับทั้งตัวบุคลากรและครอบครัว
- ๒) การปรับปรุงข้อกฎหมายในด้านการคุ้มครองบริษัทร่วมทุน (Venture Capital) ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

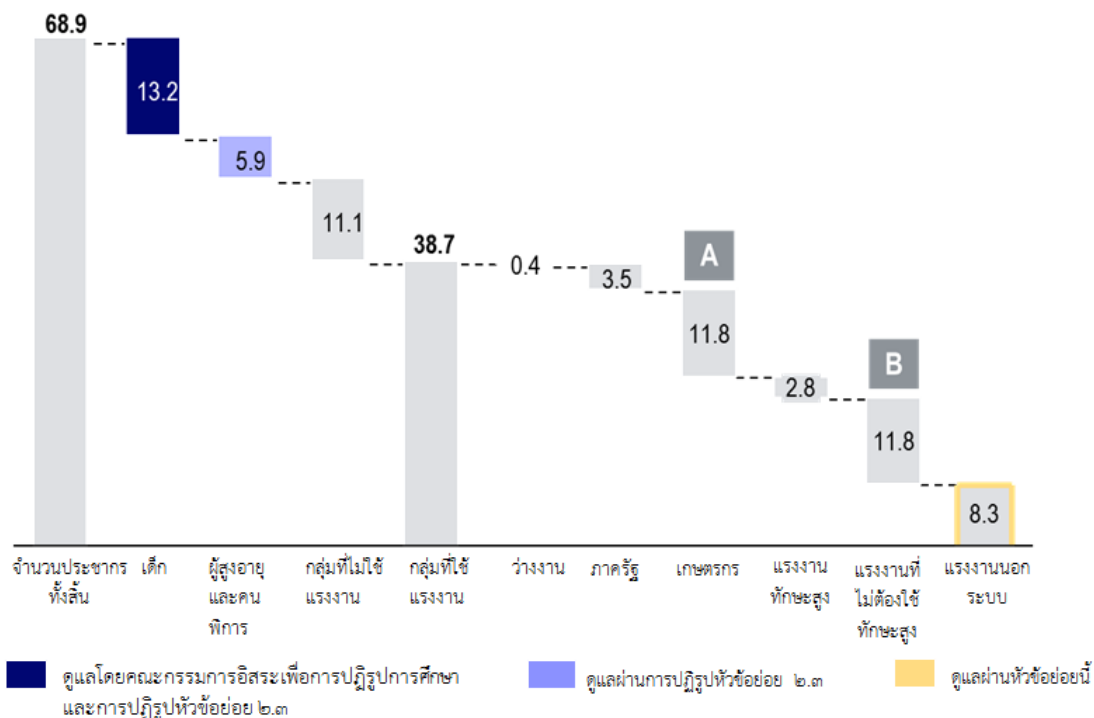
หัวข้อที่ ๒ : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

หัวข้อย่อย ๒.๑ การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล

ในปัจจุบัน ปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างในประเทศไทยได้ส่งผลให้ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน โดยเฉพาะเกษตรกร และแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งคิดเป็นกว่าร้อยละ ๖๐ ของแรงงานกว่า ๓๘.๗ ล้านคน ในภาคเอกชน ได้รับผลกระทบจากความไม่เท่าเทียมกันใน ทั้งในด้านของโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา หรือบริการอื่นใดของรัฐ การปฏิรูปในหัวข้อย่อย ๒.๑ จึงมองในเรื่องการสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวให้กับแรงงาน ทั้งนี้ คณะกรรมการการปฏิรูปด้านการศึกษา จึงควรพิจารณาแนวทางในการสร้างโอกาสให้เยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการศึกษาคุณภาพสูงอย่างเท่าเทียมกัน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยกว่าร้อยละ ๖๘ ของเกษตรกรนั้น จบการศึกษาเพียงแคในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (โดยค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศอยู่ที่ร้อยละ ๔๓) ขณะที่การเข้าถึงการศึกษาได้พัฒนาอย่างเห็นได้ชัดในช่วงไม่กี่ทศวรรษมานี้ ซึ่งกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยของไทยจะยังคงเพิ่มขึ้นต่อไปอย่างไรก็ดี คุณภาพของการศึกษายังคงเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในชนบท

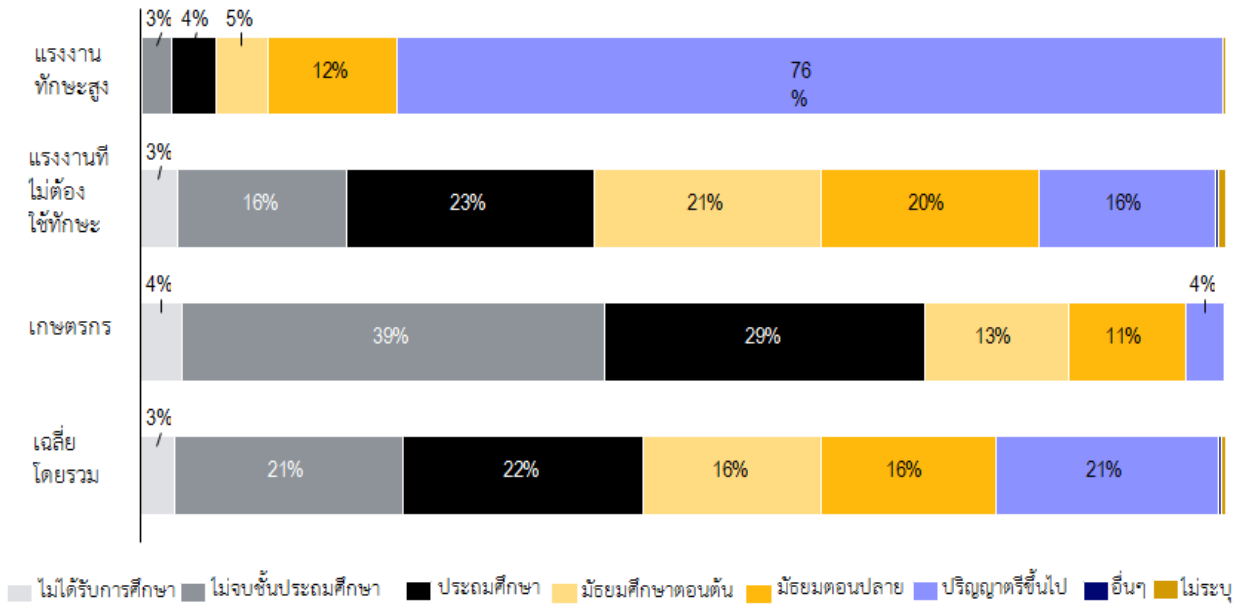
แผนภาพที่ ๑ : ประชากรโดยสถานภาพแรงงาน

ประชากรไทยที่ถูกแบ่งตามสถานะการจ้างงาน [ล้าน] ^{1), 2)}

๑) ว่างงานรวมถึงแรงงานที่เคลื่อนย้ายตามฤดูกาล

๒) แรงงานทักษะสูงเป็นแรงงานที่จัดอยู่ระดับ ๓ ขึ้นไปตามมาตรฐานองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ส่วนแรงงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะสูงเป็นแรงงานที่จัดอยู่ระดับ ๒ ลงไป

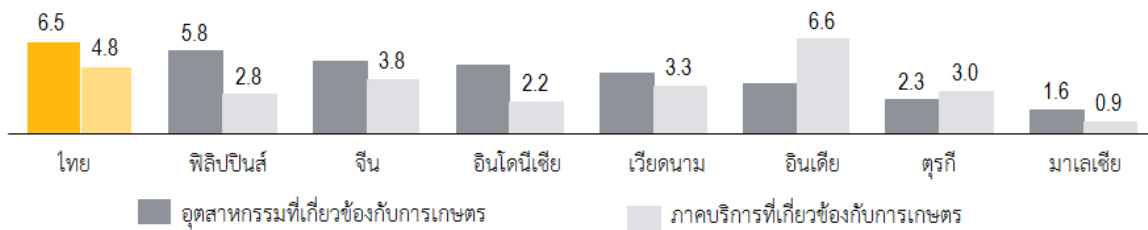
แผนภาพที่ ๒: การกระจายรายได้ตามประเภทของงาน

ที่มา: สํารวจภาวะการณํทำงานของประชากร ของสํานักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส ๓ พ.ศ. ๒๕๕๙

นอกจากนี้จากข้อมูลของธนาคารโลกในปี ๒๕๕๙ ผลผลิตของแรงงานในภาคการเกษตรนั้นยังอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ กล่าวคือต่ำกว่าภาคการผลิต และภาคบริการ ๖.๕ และ ๔.๘ เท่าตามลำดับ ซึ่งเป็นสาเหตุของการมีรายได้ต่ำของเกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรยังมีช่องทางที่จำกัดในการเข้าถึงการผลิตสมัยใหม่ที่ช่วยเพิ่มมูลค่า รวมถึงขาดการเข้าถึงกองทุนประกันภัยและเงินบำนาญ เกษตรกรจำนวนมากกว่าครึ่งจึงมีงานที่เป็นงานตามฤดูกาลและงานพาร์ทไทม์ที่ไม่ได้อยู่ในภาคเกษตรกรรมด้วย เนื่องจากรายได้จากเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการดูแลครอบครัว

แผนภาพที่ ๓ : เปรียบเทียบผลิตภาพของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ กับภาคเกษตร

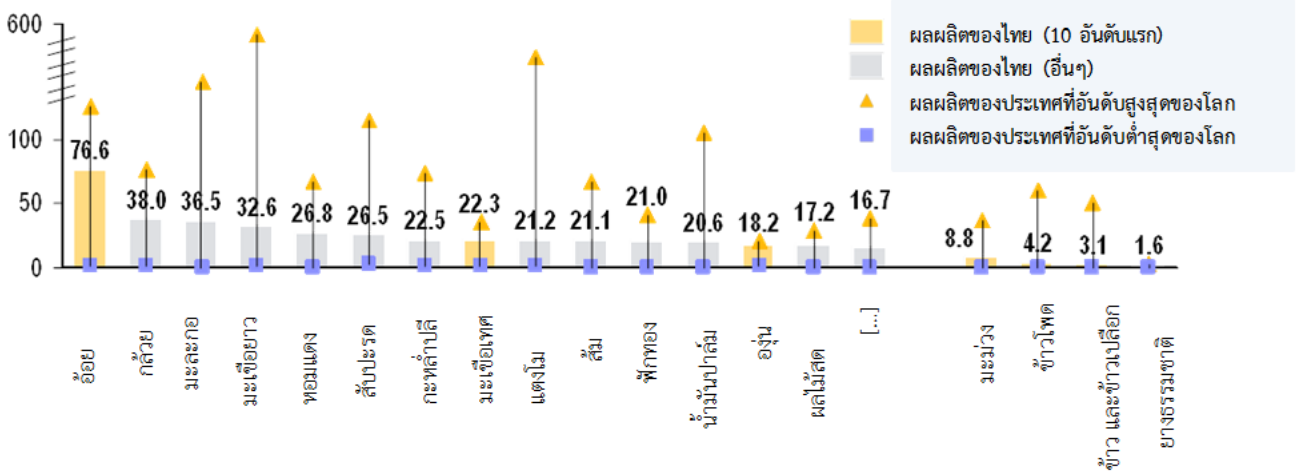

ที่มา : ธนาคารโลก

นอกจากนี้ปริมาณการเก็บเกี่ยวต่อหน่วยพื้นที่ (yield) ของผลผลิตการเกษตรยังอยู่ในระดับที่ต่ำ และเป็นการยากที่จะพัฒนาโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงในวิธีการผลิต หรือการพัฒนาตัวเองเพื่อไต่ระดับของห่วงโซ่อุปทาน ส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านี้ยังมีความเสี่ยงต่อการกลับเข้าสู่ความยากจน

รูปที่ ๔: ผลผลิตปี ๒๕๕๗

(หน่วย: ตันต่อเฮกเตอร์)

ที่มา: องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ

ด้วยความจำเป็นอย่างยิ่งว่า วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปในหัวข้อย่อย ๒.๑ จึงเป็นการให้การสนับสนุนเกษตรกร เพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการเก็บเกี่ยว โดยใช้ความรู้สมัยใหม่ จากข้อมูล และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และครอบคลุม และให้การช่วยเหลือในเชิงระบบเพื่อรองรับความเสี่ยง และพัฒนาโอกาสของเกษตรกรในการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกษตรกรกลายเป็น “smart farmer” รวมทั้งขยายผลการนำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และโครงการในพระราชดำริลงในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากฐานราก

ในแง่ของแรงงานไร้ฝีมือนั้นกล่าวตามจริงแล้วความต้องการแรงงานฝีมือนั้นยังคงมีอยู่ และยังคงขาดแคลน (จากผลการศึกษาที่มีเพียงร้อยละ ๗๗ ของความต้องการแรงงานฝีมือที่สามารถหาแรงงานได้ในตลาดของประเทศไทย เท่านั้น) ดังนั้น ปัญหาจึงไม่เพียงแต่การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงในการปรับเปลี่ยน หรือพัฒนาฝีมือแรงงาน แต่ยังรวมถึงการปรับเปลี่ยน หรือพัฒนาฝีมือแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่มีพลวัตอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนโดยให้การปรับเปลี่ยนพัฒนาฝีมือแรงงานนั้นเป็นไปตามความต้องการของตลาดมากขึ้น โดยให้ภาคเอกชนที่เป็นผู้จ้างเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการกำหนดจำนวน และคุณภาพของแรงงานตามที่ต้องการ หรือจะต้องการในอนาคต เพื่อสะท้อนถึงคุณลักษณะของแรงงานที่จำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นในประเทศ

ในการที่ประเทศไทยจะหลุดพ้นจากการประเทศรายได้ปานกลาง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าต่ำมาสู่การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ขณะเดียวกัน ประเทศไทยต้องมีแรงงานที่มีทักษะตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทคโนโลยีอัตโนมัติ และดิจิทัลถูกนำมาใช้มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่แรงงานทักษะน้อยจะต้องได้รับโอกาสในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เพื่อจะสามารถหางานที่แตกต่างจากเดิมและมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น

แนวทางการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในระดับบุคคล จึงประกอบด้วย การช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มสำคัญ ได้แก่ เกษตรกร และแรงงาน โดยสำหรับภาคเกษตรนั้นมุ่งเน้นในการเพิ่มผลผลิตของพื้นที่การเกษตร โดยการพัฒนาระบบการจัดการน้ำ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่เกิดจากความแล้ง หรือน้ำท่วม และหากเป็นไปได้ก็เพื่อเพิ่มฤดูเพาะปลูกให้ยาวนานขึ้น นอกจากนี้ยังจะส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับข้อมูล ความรู้จากนวัตกรรมในทางการเกษตร อย่างเช่น การพัฒนาดิน การพัฒนาพันธุ์พืชและปศุสัตว์ การเกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริ ผ่านกระบวนการในการฝึกฝนและสื่อสารที่เป็นระบบและมีความต่อเนื่องที่พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ อาทิ การสร้างเครือข่ายของธนาคาร

ชุมชน หรือระบบสหกรณ์การเกษตร นอกจากนั้นยังควรมีนโยบายส่งเสริมการเข้าสู่ตลาดของเกษตรกร ทั้งโดยการพัฒนาข้อมูลของตลาด ทั้งในด้านราคา ความต้องการ รวมถึงการสร้างตลาดใหม่ขึ้นมาผ่านระบบออนไลน์ และการประมูล สุดท้ายคือการปฏิรูประบบการประกันผลผลิตเพื่อปกป้องเกษตรกรจากความไม่แน่นอน และทำให้รายได้ของเกษตรกรมีความแน่นอนมากขึ้น

แนวทางการปฏิรูปเพื่อช่วยเหลือแรงงานไร้ฝีมือที่มุ่งเน้นที่จะแก้ปัญหาใหญ่ของระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานในประเทศสองประการ กล่าวคือ ประการแรก การฝึกแรงงานโดยภาครัฐนั้นมักได้แรงงานที่ไม่ตรงกับความต้องการของภาคเอกชน ทั้งในแง่ของคุณภาพ และปริมาณ ประการที่สอง บริษัทเอกชนส่วนมากนั้น ไม่มีกำลังในการฝึกฝนพัฒนาแรงงานโดยลำพังตนเองเพื่อให้ตรงตามความต้องการ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมใหม่ที่กำลังเติบโตซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนของรัฐในหลายๆ ด้าน รวมถึงด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น แนวทางการปฏิรูปจึงเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานศึกษา ทั้งในแง่ของการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการจัดการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงาน เพื่อช่วยเหลือการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งแพลตฟอร์มขึ้นเพื่อช่วยสนับสนุนให้แรงงานจำนวนมากขึ้นสามารถเข้ารับการฝึกได้ตรงตามความต้องการของภาคเอกชน ซึ่งทำงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานบูรณาการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ (การปฏิรูปในหัวข้อย่อย ๒.๓) อีกทั้งยังต้องมีจัดการในการรวบรวมและจัดสรรเงินทุน เพื่อช่วยเหลือให้มีความเท่าเทียมกันของโอกาสในการพัฒนาแรงงานที่มากขึ้นของแรงงานในทุกระดับอายุ และการศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายด้านอื่นของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (การปฏิรูปหัวข้อ ๑)

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑: การขยายผลโครงการในพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการทั่วประเทศ

โครงการในพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ รวมถึงหลักคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้เกษตรกรได้อย่างยั่งยืน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ประเด็นปฏิรูปนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรทั่วประเทศมีความเข้าใจ และได้นำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้ในการทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

ส่วนสำคัญของประเด็นปฏิรูปนี้จึงรวมถึงการให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดแนวคิดอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งก็รวมถึงการสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพ ประสบการณ์ และน่าเชื่อถือในท้องถิ่น การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทั่วประเทศ เพื่อให้การถ่ายทอดเป็นไปอย่างมีส่วนร่วม ตามบริบทจริงของแต่ละพื้นที่เพาะปลูก

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการน้อมนำโครงการในพระราชดำริไปปฏิบัติ
- ๒) ประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เข้มแข็งจากฐานราก
- ๓) เกษตรกรทั่วประเทศเข้าใจ และหันมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนประชาชนที่น้อมนำโครงการในพระราชดำริไปปฏิบัติ
- ๒) จำนวนประชาชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการน้อมนำโครงการในพระราชดำริไปปฏิบัติ
- ๓) จำนวนโครงการและพื้นที่ที่มีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
- ๔) จำนวนเกษตรกรที่เข้าใจ และหันมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่
- ๕) จำนวนประชาชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒.๑.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ....การขยายผลโครงการในพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการทั่วประเทศ...																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑. โครงการในพระราชดำริ : ขยาย ผลโครงการในพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ แห่งในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ																					สำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง เกษตร มหาดไทย พอช	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		- ชุมชน เป้าหมายทั่ว ประเทศมีการ จัดทำและขยาย ผลโครงการใน พระราชดำริ	- จำนวนประชาชนที่น้อม นำโครงการใน พระราชดำริไปปฏิบัติ - จำนวนประชาชนที่มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - จำนวนโครงการและ พื้นที่ที่มีการพัฒนาตาม แนวพระราชดำริ
๒. ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ : จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ในระดับตำบลทั่วประเทศ และ ฝึกอบรมเกษตรกรร่วมกับเครือข่าย ชุมชน																					สำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง เกษตร และ สหกรณ์ กระทรวง มหาดไทย และ พอช.	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		- เกษตรกรทั่ว ประเทศเข้าใจ และหันมาทำ การเกษตร ทฤษฎีใหม่ เพิ่มขึ้น	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าใจ และหันมาทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่ - จำนวนประชาชนที่มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การสร้างและใช้ Big Data ภาคเกษตร

ประเทศไทยมีข้อมูลภาคเกษตรมากมาย แต่กระจุกกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ และไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ประเด็นปฏิรูปนี้มุ่งที่จะบูรณาการข้อมูลของภาคเกษตรไทย และสร้างฐานข้อมูล Big Data ซึ่งรวมถึงข้อมูลตั้งแต่การเพาะปลูกต้นทางไปจนถึงการตลาด และเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ข้อมูลเพื่อการทำงานเกษตรกรรมและนโยบายเกษตรอย่างแพร่หลาย

ข้อมูลต่างๆ จึงรวมถึงข้อมูลภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรต่างๆ การเพาะปลูกและการใช้ที่ดินของเกษตรกร ประวัติความเสี่ยง การตลาด พฤติกรรมการเงินของเกษตรกร และองค์กรของเกษตรกรต่างๆ โดยให้ความละเอียดในระดับแปลง เกษตรกร พื้นที่ และมีความครอบคลุมเกษตรกรและพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ และเชื่อมโยงกันได้

ข้อมูล Big data ที่ได้จะเป็นกุญแจสำคัญของทั้งภาครัฐในการวางนโยบายเกษตรไทย ตัวเกษตรกรเองในการวางแผนตั้งแต่การเพาะปลูกไปจนถึงการตลาด การทำ precision farming และ smart farming นอกจากนี้ การมีข้อมูลที่ดีและสามารถเปิดเผยให้แก่สถาบันการเงินต่างๆ ได้ ก็จะช่วยให้อินสแตนการเงินออกผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายให้เกษตรกรได้มากขึ้น ซึ่งก็รวมถึงสินเชื่อ และผลิตภัณฑ์ประกันภัย

การสร้าง Big data ภาคเกษตร องค์กรประกอบที่สำคัญรวมถึง ๑) การบูรณาการข้อมูลที่มีอยู่แล้วในหน่วยงานต่างๆ จัดการและเชื่อมโยงในระดับแปลง เกษตรกร และพื้นที่ ๒) การเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในทุกระดับในข้อมูลที่สำคัญแต่อาจเก่า ไม่ละเอียดพอหรือไม่มีคุณภาพ เช่น ข้อมูลการเพาะปลูก ข้อมูลคุณภาพดินรายเกษตรกร ข้อมูลราคารายแปลง เป็นต้น โดยอาจมีการสร้างแพลตฟอร์มเก็บข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น เช่น การใช้ Mobile Technology และ ๓) การสร้างแพลตฟอร์มเพื่อให้หน่วยงาน และเกษตรกรเองสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล Big data ได้อย่างง่าย ซึ่งก็อาจรวมทั้งแพลตฟอร์มที่เป็น website และ mobile application เป็นต้น

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีฐานข้อมูล Big Data ภาคเกษตรที่บูรณาการข้อมูลจากทุกหน่วยงาน ในระดับแปลง เกษตรกร และพื้นที่ทั่วประเทศ
- ๒) มีแพลตฟอร์ม อาทิ Mobile Application ในการเก็บข้อมูลที่จำเป็นของเกษตรกรทั่วประเทศ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และต่อเนื่องในทุกฤดูปลูก
- ๓) มี Web Tool และ Mobile Application ในการประมวลผลจากข้อมูล Big Data เพื่อวางแผนเชิงพื้นที่ วางนโยบาย และเผยแพร่สู่ทุกภาคส่วนอย่างเข้าใจง่าย

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนฐานข้อมูลที่รวบรวม เก็บใหม่ และเชื่อมโยงได้
- ๒) จำนวนเกษตรกรผู้ใช้งาน Web Tool จาก Big Data
- ๓) นโยบายที่ถูกออกแบบจากการใช้ข้อมูล Big Data และการเพิ่มขึ้นของประสิทธิผลของนโยบายต่อต้นทุน
- ๔) ผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อเกษตรกรที่หลากหลายมากขึ้น

๕) ผลผลิตและรายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลมากขึ้น

๒.๒.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน เศรษฐกิจ																
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : การสร้างและใช้ Big Data ภาคเกษตร																
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)										ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕			(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน			
๓. Big Data ภาคเกษตร : สร้างและใช้ Big Data ภาคเกษตร - แพลตฟอร์มข้อมูล: บูรณาการข้อมูลจากทุกหน่วยงาน พัฒนาการเก็บข้อมูลด้วย Mobile Application และสร้าง Data Platform ต่อยอดจาก Agrimap												กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		มี ฐานข้อมูล Big Data ภายในปี ๒๕๖๑	๑.จำนวน ฐานข้อมูลที่ รวบรวม เก็บ ใหม่ และ เชื่อมโยงได้ ๒.จำนวน เกษตรกรผู้ใช้งาน Web Tool จาก Big Data ๓.นโยบายที่ถูก ออกแบบจาก การใช้ข้อมูล Big Data และ การเพิ่มขึ้นของ ประสิทธิผลของ นโยบายต่อต้นทุน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน เศรษฐกิจ															
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : การสร้างและใช้ Big Data ภาคเกษตร															
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)										ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑					๒๕๖๒						(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					
														๔.ผลิตภัณฑ์ ทางการเงินเพื่อ เกษตรกรที่ หลากหลายมาก ขึ้น ๕.ผลผลิตและ รายได้ที่เพิ่มขึ้น ของเกษตรกรที่ เข้าถึงและใช้ ประโยชน์จาก ข้อมูลมากขึ้น	

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๑) แก้ไขข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ และระหว่างหน่วยงานของรัฐกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้สามารถสร้างฐานข้อมูลครบวงจรด้านภาคเกษตร และนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินนโยบายของประเทศได้

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทานเพื่อการเกษตร

น้ำเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการทำเกษตรกรรม การพัฒนาทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงน้ำได้ในทุกพื้นที่และทุกฤดูปลูกจึงเป็นประเด็นปฏิรูปที่สำคัญที่สุด ในปัจจุบันการชลประทานได้ครอบคลุมพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่เกษตรที่มีศักยภาพเท่านั้น และบางชุมชนยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำได้ในบางพื้นที่และฤดูปลูก

ประเด็นปฏิรูปนี้มุ่ง ๑) บูรณาการพื้นที่ชลประทานเดิมและขยายพื้นที่การชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่มีศักยภาพให้ได้มากที่สุดทั่วประเทศ ๒) พัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติในระดับชุมชนทั้งน้ำบนดินและใต้ดินโดยอาจอาศัยกลไกองค์กรในชุมชนเพื่อทำให้เกิดความยั่งยืน และ ๓) สร้างข้อมูลการใช้น้ำในภาคเกษตรเพื่อช่วยในการวางนโยบายน้ำที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) ขยายพื้นที่การชลประทานให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้มากขึ้นในทุกฤดูปลูก
- ๒) เพิ่มการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติในระดับชุมชน
- ๓) เกษตรกรในพื้นที่สามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี มีรายได้เพิ่มขึ้น
- ๔) ประเทศมีระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้น้ำภาคเกษตร

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนชุมชนและเกษตรกรที่เข้าถึงการชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติได้มากขึ้น
- ๒) คุณภาพและปริมาณน้ำที่ชุมชนและเกษตรกรเข้าถึงสามารถเพิ่มการเพาะปลูกได้
- ๓) จำนวนรอบของการเพาะปลูกของเกษตรกรในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นต่อปี
- ๔) ผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่และรายได้เพิ่มขึ้น
- ๕) มีฐานข้อมูลการใช้น้ำภาคเกษตรระดับประเทศ

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

๔๙๒,๓๙๗ ล้านบาท (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																						
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : .....การพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทานเพื่อการเกษตร.....																						
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						
๕. น้ำเพื่อการเกษตร : การพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทานเพื่อการเกษตร																		กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	๔๙๒,๓๘๗ (อยู่ระหว่างการหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		เกษตรกรในพื้นที่สามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี มีรายได้เพิ่มขึ้น	๑. จำนวนชุมชนและเกษตรกรที่เข้าถึงการชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติได้มากขึ้น ๒. คุณภาพและปริมาณน้ำที่ชุมชนและเกษตรกรเข้าถึงสามารถเพิ่มการเพาะปลูกได้ ๓. จำนวนรอบของการเพาะปลูกของเกษตรกรในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นต่อปี ๔. ผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่และรายได้เพิ่มขึ้น
- พื้นที่การชลประทาน : ขยายพื้นที่การชลประทานให้เกษตรกรในพื้นที่ทั่วประเทศ																		กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ	๔๙๑,๙๒๐ (อยู่ระหว่างการหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	งบประมาณของหน่วยงาน		

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : .....การพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทานเพื่อการเกษตร.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
- แหล่งน้ำในชุมชน : พัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติในระดับชุมชนทั้งบนดินและใต้ดิน																					กรมน้ำบาดาล กรมพัฒนาที่ดิน	๔๗๗ (อยู่ ระหว่างการ หรือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบประมาณ ของ หน่วยงาน		
- ข้อมูลการใช้น้ำภาคเกษตร : จัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้น้ำภาคเกษตร																					สำนักงาน บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		ประเทศมี ระบบการ จัดเก็บข้อมูล การใช้น้ำภาค เกษตร	ข้อมูลการใช้น้ำภาค เกษตร

๒.๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ส่งเสริม Smart farmer และ Precision farming

เกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง และในปัจจุบันเกษตรกรไทยยังไม่มีเครื่องมือบริหารจัดการความเสี่ยงขนาดใหญ่อย่างยั่งยืน แผนปฏิรูปนี้มุ่งสร้างระบบประกันภัยพืชผลที่ยั่งยืน และครอบคลุมพืชเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อลดความเสี่ยง และเพิ่มแรงจูงใจให้เกษตรกรมีความมั่นใจและหันมาลงทุนทำการเกษตรในระดับแปลง และการต่อยอดในระดับสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น โดยแผนปฏิรูปนี้มุ่งให้เกิดการพัฒนาาระบบประกันภัยทั้งในระดับเกษตรกร สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลที่ยั่งยืน คือ ๑) การมีข้อมูลประวัติการเพาะปลูก ความเสี่ยง ในรายเกษตรกรที่เพียงพอ ซึ่งก็จะต่อยอดมาจากแผนการสร้าง big data ข้างต้น และการแก้กฎหมาย เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้ ๒) การนำเทคโนโลยี เช่นภาพถ่ายดาวเทียม หรือ Mobile application เข้ามาช่วยให้การตรวจสอบความเสี่ยง ความเสียหาย และการซื้อและเอาประกันมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทั่วถึงมากขึ้น และ ๓) การบูรณาการความช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐไม่ให้ไปแทนที่ตลาดแต่กลับสร้างเสริมแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาเข้าร่วมโครงการประกันภัยอย่างสมัครใจ

อีกส่วนของแผนปฏิรูปนี้มุ่งเสริมสร้างระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ต่อยอดมาจากการพัฒนากฎหมายเกษตรพันธสัญญาที่แล้วเสร็จ องค์ประกอบสำคัญของแผนนี้ คือ ๑) การสร้างกลไกคุ้มครองเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญาตั้งแต่ระดับของการผลิตไปจนถึงการขายผลผลิต และ ๒) ขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ผ่านกลไกร่วมระหว่างส่วนราชการและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งรวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกษตรพันธสัญญาให้แก่เกษตรกร

๒.๔.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มี Mobile Application เป็นแพลตฟอร์มในการให้ข้อมูล เพื่อการวางแผนการผลิต การทำ precision farming และการตลาดแก่เกษตรกร ตลอดถึงทำหน้าที่รับข้อมูลรายละเอียดจากเกษตรกรผู้ใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ๒) เกษตรกรทั่วประเทศ โดยเฉพาะ Young Smart Farmer หันมาทำ Precision farming และใช้ประโยชน์จาก Mobile Applications ในฐานะผู้สร้างและผู้ใช้ข้อมูลในการเพิ่มผลผลิต และ Value added การเข้าถึงแหล่งทุน เทคโนโลยี และตลาด

๒.๔.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๒ ปี

๒.๔.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนเกษตรกรที่ใช้ Mobile Application
- ๒) จำนวนเกษตรกรที่หันมาทำ Precision farming
- ๓) ผลผลิต รายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเกษตรกร
- ๔) จำนวนฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นได้จากการใช้ Mobile Application

๒.๔.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

๒.๔.๕ การดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ส่งเสริม Smart farmer และ Precision farming																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๕. Smart farmer และ Precision farming : ยกระดับเกษตรกรด้วยนวัตกรรม การเกษตรผ่าน Mobile Application พัฒนา Mobile Application รวมทั้งอบรม สร้างศักยภาพเกษตรกรให้สามารถใช้นวัตกรรมและ Mobile Applications ในการในการวางแผนการผลิต Precision farming การตลาด และส่งข้อมูล																					กระทรวง เกษตร กระทรวงวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจ และสังคม และ อกส.	อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน		- มี Mobile Application ภายในปี ๒๕๖๑ - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำนวัตกรรม การเกษตรมาใช้ในการ ประกอบอาชีพและมี ศักยภาพในการส่งข้อมูลของตนเข้าสู่ระบบผ่าน Mobile Application	๑. จำนวนเกษตรกรที่ใช้ Mobile Application ๒. จำนวนเกษตรกรที่หันมาทำ Precision farming ๓. ผลผลิต รายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเกษตรกร ๔.จำนวนฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นได้จากการใช้ Mobile Application

๒.๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา

เกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง และในปัจจุบันเกษตรกรไทยยังไม่มีเครื่องมือบริหารจัดการความเสี่ยงขนาดใหญ่อย่างยั่งยืน แผนปฏิรูปนี้มุ่งสร้างระบบประกันภัยพืชผลที่ยั่งยืน และครอบคลุมพืชเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อลดความเสี่ยง และเพิ่มแรงจูงใจให้เกษตรกรมีความมั่นใจและหันมาลงทุนทำการเกษตรในระดับแปลง และการต่อยอดในระดับสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น โดยแผนปฏิรูปนี้มุ่งให้เกิดการพัฒนาประกันภัยทั้งในระดับเกษตรกร สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลที่ยั่งยืนคือ ๑) การมีข้อมูลประวัติการเพาะปลูก ความเสี่ยง ในรายเกษตรกรที่เพียงพอ ซึ่งก็จะต่อยอดมาจากแผนการสร้าง big data ข้างต้น และการแก้กฎหมาย เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้ ๒) การนำเทคโนโลยี เช่น ภาพถ่ายดาวเทียม หรือ Mobile application เข้ามาช่วยให้การตรวจสอบความเสี่ยง ความเสียหาย และการซื้อและเอาประกันมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทั่วถึงมากขึ้น และ ๓) การบูรณาการความช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐไม่ให้ไปแทนที่ตลาดแต่กลับสร้างเสริมแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาเข้าร่วมโครงการประกันภัยอย่างสมัครใจ

อีกส่วนของแผนปฏิรูปนี้มุ่งเสริมสร้างระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ต่อยอดมาจากการพัฒนากฎหมายเกษตรพันธสัญญาที่แล้วเสร็จ องค์ประกอบสำคัญของแผนนี้ คือ ๑) การสร้างกลไกคุ้มครองเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญาตั้งแต่ระดับของการผลิตไปจนถึงการขายผลผลิต และ ๒) ขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ผ่านกลไกร่วมระหว่างส่วนราชการและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งรวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกษตรพันธสัญญาให้แก่เกษตรกร

๒.๕.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีระบบประกันภัยพืชผลที่ครอบคลุมพืชเศรษฐกิจของประเทศสำหรับบริหารจัดการความเสี่ยงให้เกษตรกร ทั้งระดับเกษตรกร สหกรณ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน และสถาบันการเงินชุมชน โดยมีระบบประกันภัยพืชผลครอบคลุมร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่และผลิตภัณ์ภายใน ๕ ปี
- ๒) ภาครัฐมีกลไกสนับสนุนการพัฒนาลาดประกันภัยพืชผลของประเทศอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง
- ๓) มีกลไกคุ้มครองเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญาตั้งแต่ระดับของการผลิตไปจนถึงการขายผลผลิต
- ๔) มีการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรม ผ่านกลไกร่วมระหว่างส่วนราชการและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งรวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกษตรพันธสัญญาให้แก่เกษตรกร

๒.๕.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๕.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนและความหลากหลายของผลิตภัณ์ประกันภัยเพื่อเกษตรกร

- ๒) จำนวนเกษตรกร และพื้นที่เพาะปลูกที่เข้าร่วมในโครงการประกันภัย
- ๓) จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ และร่วมจ่ายค่าเบี้ยประกัน
- ๔) การลงทุน การเข้าถึงสินเชื่อ สถานะทางการเงิน รายได้ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเกษตรกร สหกรณ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน และสถาบันการเงินชุมชน
- ๕) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากระบบเกษตรพันธสัญญา
- ๖) จำนวนเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช้ประโยชน์จากระบบเกษตรพันธสัญญา

๒.๕.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

๒.๕.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : การพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๖. ระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา : พัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา																					กระทรวงเกษตร ธิกส กระทรวงการคลัง กระทรวงยุติธรรม	อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน		- มีระบบประกันภัยพืชผลครอบคลุม ๘๐% ของพื้นที่และ	๑. จำนวนและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ประกันภัยเพื่อเกษตรกร
- ระบบประกันภัยพืชผล : ขยายระบบประกันภัยพืชผลให้ครอบคลุมพืชเศรษฐกิจของประเทศและพื้นที่ทั่วประเทศส่วนหนึ่งผ่านการสนับสนุนสินเชื่อแบบมีประกันภัยจากภาครัฐ																					กระทรวงเกษตร ธิกส กระทรวงการคลัง	อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน		ผลิตภัณฑ์ภายใน ๕ ปีเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญารับรู้และสามารถใช้	๒.จำนวนเกษตรกรและพื้นที่เพาะปลูกที่เข้าร่วมในโครงการประกันภัย
- ระบบเกษตรพันธสัญญา : ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็น																					กระทรวงเกษตร กระทรวง	อยู่ระหว่างการตอบกลับจาก		ประโยชน์จากกลไกคุ้มครองเกษตรกรใน	๓.จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : การพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
<p>ประโยชน์กับทุกฝ่ายตลอดจนจัดเวทีสร้างความรู้ความเข้าใจทั่วประเทศ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จาก พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาในการประกอบอาชีพ</p>																					ยุติธรรม	หน่วยงาน		ระบบเกษตรพันธสัญญาตั้งแต่ระดับของการผลิตไปจนถึงการขายผลผลิต	และร่วมจ่ายค่าเบี้ยประกัน ๔. การลงทุน การเข้าถึง สินเชื่อ สถานะ ทางการเงิน รายได้ และ คุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้นของ เกษตรกร สหกรณ์ รัฐวิสาหกิจ ชุมชน และ สถาบันการเงิน ชุมชน ๕. คุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้นของ เกษตรกร

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : การพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลและระบบเกษตรพันธสัญญา																											
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
																											๖. จำนวน เกษตรกรที่ ได้รับประโยชน์ จากระบบ เกษตรพันธ สัญญาที่เป็น ธรรม ๗. จำนวน เกษตรกรที่มี ความรู้ความ เข้าใจ และได้รับ ประโยชน์จาก กลไก

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๕.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

- ๑) แก้ไขกฎหมายให้ สถาบันการเงินสามารถปล่อยสินเชื่อแบบมีประกันภัยได้
- ๒) แก้ไขกฎหมายให้ สถาบันการเงินสามารถเข้าถึง Big data ภาคเกษตร ซึ่งถูกบูรณาการมาจากหน่วยงานต่างๆ

๒.๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : การจัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตร

องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนามีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรกรและ การทำเกษตรกรรม ตั้งแต่การเพาะปลูก แปรรูป และการตลาด ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเกษตรน้อยมาก และงานวิจัยในปัจจุบันก็ไม่ได้มีการเชื่อมโยง หรือถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์จริง แผนปฏิรูปนี้มุ่งสร้างองค์กรเพื่อ ส่งเสริมการทำวิจัยและพัฒนาที่ใช้ได้จริง และตรงกับความต้องการของเกษตรกรในชุมชน

องค์ประกอบหลักของแผนนี้ คือ ๑) การเชื่อมโยงชุมชนเกษตรร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตรที่นำไปใช้เพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและชุมชนได้ และ ๒) สร้างกลไกในการถ่ายทอด งานวิจัยอย่างมีส่วนร่วมไปสู่ชุมชน ซึ่งอาจหมายถึงการเริ่มทำการวิจัยร่วมกับชุมชนในพื้นที่

๒.๖.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีศูนย์ Center of Excellence ประจำภาคทั่วประเทศภายในไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๑

๒.๖.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๖ เดือน

๒.๖.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) การจัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตรร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่
- ๒) จำนวนผลิตภัณฑ์และธุรกิจชุมชนภาคเกษตรที่รายได้เพิ่มขึ้นจากการนำงานวิจัยของ Centre of Excellence ไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- ๓) จำนวนชุมชนที่ได้รับข้อมูลเรื่องการพัฒนาที่ดินที่เหมาะสม
- ๔) จำนวนชุมชนที่ได้รับข้อมูลเรื่องการพัฒนาพันธุ์ที่เหมาะสม

๒.๖.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๖.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : .....การจัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตร.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๗. นวัตกรรมสำหรับภาคเกษตร : จัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตรร่วมกับ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อพัฒนานวัตกรรมทาง การเกษตรที่นำไปใช้เพิ่มรายได้ให้ เกษตรกรและชุมชนได้ เช่น การ พัฒนาพันธุ์พืช การพัฒนาดิน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์																					สสว สภาวิจัย แห่งชาติ	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		ภายใน ไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๑ ต้องมีศูนย์ Center of Excellence ประจำภาคทั่ว ประเทศ	๑. การจัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตร ร่วมกับ มหาวิทยาลัยใน พื้นที่ ๒. จำนวน ผลิตภัณฑ์และ ธุรกิจชุมชนภาค เกษตรที่รายได้ เพิ่มขึ้นจากกา รนำงานวิจัยของ Centre of Excellence ไปใช้ประโยชน์เชิง พาณิชย์

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : .....การจัดตั้ง Centre of Excellence สำหรับภาคเกษตร.....																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
																								๓. จำนวนชุมชนที่ ได้รับข้อมูลเรื่อง การพัฒนาดินที่ เหมาะสม ๔. จำนวนชุมชนที่ ได้รับข้อมูลเรื่อง การพัฒนาพันธุ์พืช ที่เหมาะสม

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ : การส่งเสริมให้แรงงานเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาทักษะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

จากการที่การพัฒนาในภาพรวมนั้นเป็นไปในทิศทางของการพัฒนาสู่เศรษฐกิจที่มีการใช้เครื่องมืออัตโนมัติและดิจิทัลมากขึ้น แรงงานมีฝีมือจึงมีความจำเป็นในการควบคุมเครื่องจักรกล ซึ่งเป็นสิ่งที่แรงงานโดยทั่วไปยังขาดแคลน และจำเป็นที่จะต้องได้รับโอกาสในการพัฒนาฝีมือเพื่อจะมีรายได้ที่มากขึ้น ทั้งด้วยการเข้ามาของเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้นยังทำให้เกิดการแทนที่แรงงานด้วยเครื่องจักร โดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือปานกลาง จนเกิดความสุดขั้วในแง่ของฝีมือแรงงาน (labour polarisation) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาฝีมือแรงงานที่มีฝีมือปานกลางที่เสี่ยงต่อการถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักรให้เป็นแรงงานมีฝีมือ เพื่อป้องกันการว่างงาน และลดการใช้แรงงานที่ต่ำกว่าความสามารถ อันเป็นการเสียทรัพยากรบุคคลในเศรษฐกิจอย่างไม่จำเป็น

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการส่งเสริมให้แรงงานเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาทักษะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยการจัดตั้งองค์กรเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการนำเสนอ รวบรวม วางแผน และกำหนดวิธีการ หรือเงื่อนไขในการจัดสรร ทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน (Central Scholarship Coordinating Agency : CSCA) เพื่อเป็น one-stop service สำหรับแรงงานที่ต้องการเข้าถึงแหล่งทุนในการพัฒนาทักษะ โดยทุนการศึกษาดังกล่าวนั้นจะเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนที่มีรายได้ต่ำ เพื่อให้สามารถเข้าถึงโอกาส ที่อาจไม่ได้รับโดยลำพังจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีการเข้าถึงปัญหาอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแรงงานที่อาจมีพื้นฐานมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี เพื่อให้มีโอกาเข้าสู่ตลาดแรงงานที่ให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือเพื่อให้สามารถเพิ่มความคล่องตัวในการไต่ลำดับของสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (social and economic mobility)

๒.๗.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีการจัดตั้ง CSCA ภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑
- ๒) แรงงานสามารถเข้าสู่ระบบการฝึกฝนพัฒนาแรงงานได้โดยไม่มีอุปสรรคในแง่ของ แหล่งเงินทุน การขาดหายของรายได้ในขณะที่ฝึกฝนพัฒนาฝีมือ หรือการกีดกันจากนายจ้างปัจจุบัน
- ๓) มีกองทุนให้การศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานในประเทศจากบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑

๒.๗.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๗.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) องค์กรกลางที่รับผิดชอบเรื่องของทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานโดยเฉพาะ
- ๒) กองทุนให้การศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานในประเทศจากบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI

๒.๗.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : การส่งเสริมให้แรงงานเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาทักษะ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๘. ทุนสำหรับแรงงาน : จัดตั้งหรือแต่งตั้ง CSCA เพื่อบูรณาการการจัดสรรทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแรงงานอย่างครบวงจร สำหรับแรงงานทุกระดับ																					กระทรวง แรงงาน และ กระทรวง ศึกษาธิการ	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	แหล่ง เงิน ¹	- มีการจัดตั้ง CSCA ภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑ - มีกองทุนให้การศึกษเพื่อพัฒนาแรงงานในประเทศจากบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ภายในประเทศจากบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI ภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑	- องค์กรกลางที่รับผิดชอบเรื่องของทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานโดยเฉพาะ - กองทุนให้การศึกษเพื่อพัฒนาแรงงานในประเทศจากบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI
- แหล่งทุนสำหรับแรงงาน : CSCA ทำงานร่วมกับ BOI ในการกำหนดเกณฑ์ข้อบังคับการให้ทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานในประเทศ สำหรับบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI - ทุนการศึกษาร่วม ระหว่างเอกชนและรัฐ : CSCA ขยายผล																									

¹ งบประมาณโดยตรงจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมถึง กองทุนต่างๆ อาทิ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน, และ กองทุนด้อยโอกาสทางการศึกษา หากผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มของ SMEs ก็อาจสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างเช่น SME Bank ได้

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : การส่งเสริมให้แรงงานเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาทักษะ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
โครงการให้ทุนการศึกษาร่วม ระหว่างเอกชนและรัฐ ทั่ว ประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน ที่มีรายได้น้อย																									

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๗.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

- ๑) ให้มีการตราพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายฉบับรองอื่นใดตามแต่กรณี เพื่อจัดตั้ง หรือ แต่งตั้ง CSCA

๒.๘ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : การสร้างแรงงานคุณภาพ (Super Worker) และเชื่อมโยงแรงงานสู่ตลาดอย่างครบวงจร

จากการที่การพัฒนาในภาพรวมนั้นเป็นไปในทิศทางของการพัฒนาสูง เศรษฐกิจที่มีการใช้เครื่องมืออัตโนมัติและดิจิทัลมากขึ้น แรงงานมีฝีมือจึงมีความจำเป็นในการควบคุมเครื่องจักรกล ซึ่งเป็นสิ่งที่แรงงานโดยทั่วไปยังขาดแคลน และจำเป็นที่จะต้องได้รับโอกาสในการพัฒนาฝีมือเพื่อจะมีรายได้ที่มากขึ้น ทั้งด้วยการเข้ามาของเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้นยังทำให้เกิดการแทนที่แรงงานด้วยเครื่องจักร โดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือปานกลาง จนเกิดความสุดขั้วในแง่ของฝีมือแรงงาน (labour polarisation) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาฝีมือแรงงานที่มีฝีมือปานกลางที่เสี่ยงต่อการถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักร ให้เป็นแรงงานมีฝีมือ เพื่อป้องกันการว่างงาน หรือการใช้แรงงานที่ต่ำกว่าความสามารถ อันเป็นการเสียทรัพยากรบุคคลในเศรษฐกิจอย่างไม่จำเป็น

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการเพิ่มโอกาสให้กับแรงงานไร้ฝีมือเพื่อให้มีการสร้างเสริมฝีมือความสามารถให้ตรงกับความต้องการของตลาดทั้งในปัจจุบัน และอนาคต เพื่อแก้ปัญหาการมีช่องว่างของฝีมือแรงงานในตลาด (skills gap) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องให้แรงงานที่จะได้รับการพัฒนาฝีมือสามารถที่จะเติมเต็มช่องว่างดังกล่าวได้ งานวิจัยของบริษัท SCG ได้ชี้ให้เห็นว่า มีเพียง ๗๗ ตำแหน่งที่สามารถหาแรงงานที่มีฝีมือตรงตามความต้องการได้จากความต้องการ ๑๐๐ ตำแหน่ง จึงมีความจำเป็นในการเพิ่มโอกาสให้กับแรงงานไร้ฝีมือในการเสริมสร้างฝีมือความสามารถและได้งานที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยมีทักษะตรงกับความต้องการของผู้จ้าง และมีความยืดหยุ่นต่อตลาด โดยมุ่งเป้าในการเพิ่มอัตราส่วนของแรงงานมีฝีมือต่อแรงงานไร้ฝีมือในประเทศ

ช่องว่างของฝีมือแรงงานนั้นมีต้นเหตุโดยหลักคือในเชิงคุณภาพของการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นในวิชาคณิตศาสตร์ การอ่าน และภาษาอังกฤษ รวมถึงความรู้ในเชิงเทคนิคและฝีมือเฉพาะของแต่ละอุตสาหกรรม ดังนั้นการมีระบบอาชีวศึกษาที่เข้มแข็ง เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานไร้ฝีมือในทุกระดับอายุจึงจำเป็นอย่างยิ่ง โดยคำแนะนำขององค์การแรงงานระหว่างประเทศได้ให้คำแนะนำว่าประเทศไทยนั้นจำเป็นต้องสร้างเสริมความเข้มแข็งของการประสานงานระหว่างระบบอาชีวศึกษา และตลาดแรงงาน

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างแรงงานคุณภาพ (Super Worker) ปรับปรุงหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทั้งในสายสามัญ และสายอาชีพเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในตลาด โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และเชื่อมโยงแรงงานสู่ตลาดอย่างครบวงจร รวมทั้งมีการตรวจสอบ ตรวจสอบในแง่ของคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ลดปัญหาความไม่สอดคล้องกันของแรงงานและการขาดแคลนแรงงานในตลาด ลดอัตราการว่างงาน และเพิ่มรายได้ให้กับแรงงาน

๒.๘.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) แรงงานสามารถเพิ่มหรือปรับความรู้และทักษะได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน
- ๒) มีแรงงานทักษะในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รองรับความต้องการของตลาด
- ๓) มีหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่สร้างแรงงานตรงตามความต้องการของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ๔) มีศูนย์การฝึกอบรมแรงงานโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในทุกอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ๕) มี Matching Platform เพื่อสนับสนุนการจัดหาแรงงาน และสร้างฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ความต้องการแรงงานในตลาด

๒.๘.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๘.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) เพิ่มรายได้และผลผลิต รวมทั้งลดอัตราการว่างงานอย่างมีนัยสำคัญ
- ๒) หลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่สร้างแรงงานตรงตามความต้องการของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ๓) จำนวนแรงงานที่เข้าสู่อุตสาหกรรมเป้าหมายได้หลังการเข้าเรียนหลักสูตร
- ๔) ศูนย์การฝึกอบรมแรงงานโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ๕) Matching Platform

๒.๘.๔ งบประมาณและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

๒.๘.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : การสร้างแรงงานคุณภาพ (Super Worker) และเชื่อมโยงแรงงานสู่ตลาดอย่างครบวงจร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๙. แรงงานคุณภาพ (Super Worker) : สร้างแรงงานคุณภาพ (Super Worker) ทั่วประเทศในทุกรายอุตสาหกรรม เป้าหมายและเชื่อมโยงแรงงานสู่ตลาด																					กระทรวง แรงงาน ร่วมกับ กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี กระทรวง ท่องเที่ยวและ กีฬา และ เอกชน	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		- มีแรงงาน คุณภาพ (Super Worker) ทั่ว ประเทศในทุก อุตสาหกรรมเป้าหมาย - หลักสูตร ระดับอุดมศึกษาที่สร้าง แรงงานตรงตามความ ต้องการของกลุ่ม อุตสาหกรรมเป้าหมาย - จำนวนแรงงานที่เข้าสู่ อุตสาหกรรมเป้าหมายได้ หลังการเข้าเรียน หลักสูตร	- แรงงานคุณภาพ (Super Worker) ทั่ว ประเทศในทุกราย อุตสาหกรรมเป้าหมาย - หลักสูตร ระดับอุดมศึกษาที่สร้าง แรงงานตรงตามความ ต้องการของกลุ่ม อุตสาหกรรมเป้าหมาย - จำนวนแรงงานที่เข้าสู่ อุตสาหกรรมเป้าหมายได้ หลังการเข้าเรียน หลักสูตร
	- หลักสูตรระดับอุดมศึกษา : ปรับปรุงหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาร่วมกับ																								

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน		
๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕								
๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔					
ภาคเอกชนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในตลาด โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย																				ศึกษา กระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา และ เอกชน	หน่วยงาน			
- Training Platform : จัดตั้ง Training Platform และสร้างศูนย์การฝึกอบรมแรงงานโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อฝึกฝนแรงงานตามความต้องการของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและออกไปรับรองคุณวุฒิวิชาชีพรายสาขา																				กระทรวง แรงงาน ร่วมกับกับ กระทรวง ศึกษา กระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวงวิทย์ ศาสตร์ กระทรวง ท่องเที่ยว และ เอกชน	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน	- มีศูนย์การ ฝึกอบรมแรงงาน โดยความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ และเอกชนในทุก อุตสาหกรรม เป้าหมาย	ศูนย์การฝึกอบรมแรงงาน โดยความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐและเอกชนในกลุ่ม อุตสาหกรรมเป้าหมาย	

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : การสร้างแรงงานคุณภาพ (Super Worker) และเชื่อมโยงแรงงานสู่ตลาดอย่างครบวงจร																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
- Job Matching Platform : จัดให้มี Matching Platform เพื่อสนับสนุนการจัดการแรงงาน และสร้างฐานข้อมูลในการ วิเคราะห์ความต้องการแรงงาน ในตลาด																					กระทรวง แรงงาน	อยู่ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน		มี Matching Platform เพื่อ สนับสนุนการ จัดหางาน และสร้าง ฐานข้อมูลในการ วิเคราะห์ความ ต้องการแรงงาน ในตลาด	Matching Platform

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

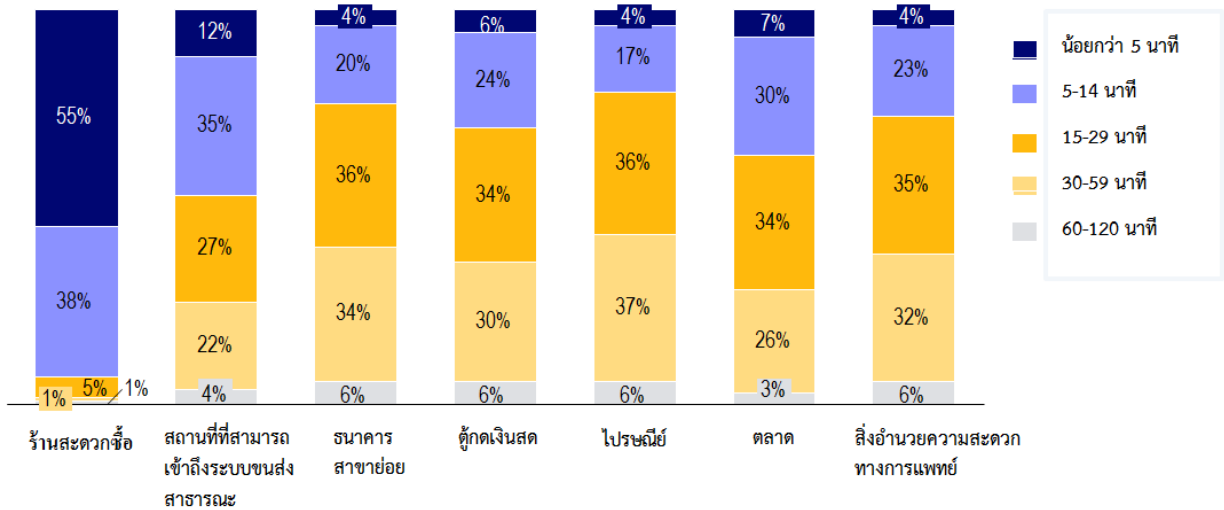
หัวข้อที่ ๒ : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

หัวข้อย่อย ๒.๒ : การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน

ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ชุมชนในท้องถิ่นห่างไกลจำนวนมากยังขาดโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญ รวมทั้งขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อสร้างรายได้และการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประชาชนในพื้นที่จึงประสบปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทั้งด้านโอกาสและรายได้ ความยากจนจึงกระจุกตัวในเขตชนบทมากกว่าเขตเมือง สะท้อนจากสัดส่วนคนจนในปี ๒๕๕๘ โดยเขตชนบทมีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๘.๙๑ ขณะที่เขตเมืองมีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๕.๔๙^๒

นอกจากนี้ รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พบว่าจังหวัดที่ยากจนที่สุด ๑๐ จังหวัดยังคงประสบปัญหาความยากจนเรื้อรังตลอดระยะเวลา ๙ ปี ขณะเดียวกัน ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างกลุ่มรายได้สูงสุดและจนสุดยังมีความแตกต่างกันถึง ๒๒.๑ เท่า^๓ สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini Coefficient) ซึ่งไม่ได้ปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจกระจุกตัวเฉพาะบางกลุ่มและมีความเหลื่อมล้ำด้านการจัดสรรทรัพยากรไปยังพื้นที่ โดยกว่าร้อยละ ๗๕ ของการใช้จ่ายภาครัฐกระจุกตัวในหัวเมืองใหญ่ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประชากรคิดเป็นร้อยละ ๑๗ ของประเทศ แต่มีส่วนในการขยายตัวของ GDP กว่าร้อยละ ๒๖^๔

แผนภาพที่ ๑ : การเข้าถึงปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน

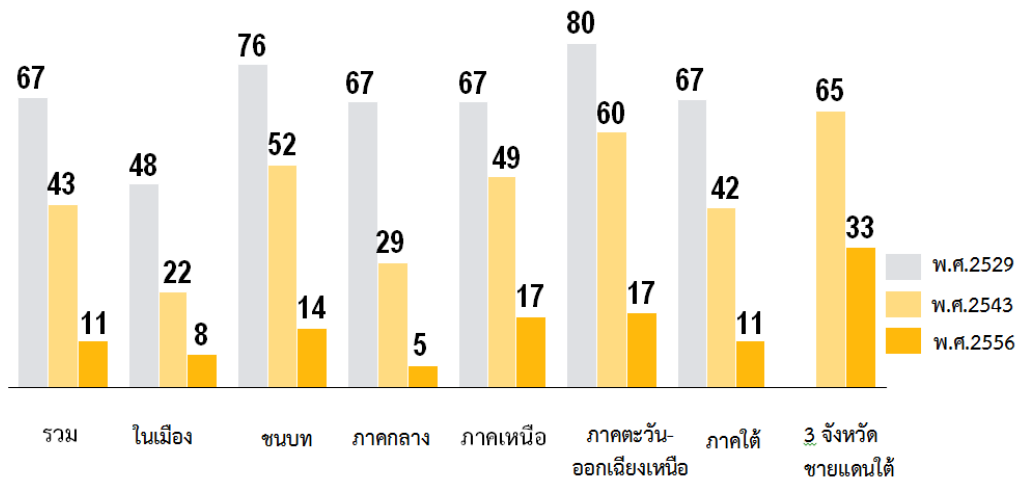
ที่มา: FinScope, ๒๐๑๓

^๒ รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ๒๕๕๘

^๓ รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ๒๕๕๘

^๔ ความเหลื่อมล้ำ, สฤณี อาชวานันทกุล (๒๕๕๔)

แผนภาพที่ ๒ : ระดับความยากจนในแต่ละภาค และ ในเขตชนบทและเมือง, (ร้อยละ)

ที่มา: Systematic Country Diagnostic ของธนาคารโลก, ๒๐๑๖

ขณะเดียวกัน ประเทศไทยมีชุมชนกว่า ๗,๐๐๐ แห่ง มีวิสาหกิจชุมชนกว่า ๑๐๒,๑๔๐ แห่ง กองทุนสัจจะออมทรัพย์และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กว่า ๓๐,๐๐๐ แห่ง สหกรณ์กว่า ๘,๐๐๐ แห่ง ซึ่งเป็นเครือข่ายที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก แต่ยังคงขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ จึงมีความจำเป็นในการปฏิรูปเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมจากฐานรากควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายระดับมหภาคของรัฐ อันจะนำไปสู่การเติบโตอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

เพื่อบรรลุเป้าหมายในการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน แนวทางการปฏิรูปเพื่อความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม จึงประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน ผ่านการยกระดับการบริหารจัดการของสถาบันการเงินชุมชนเข้าสู่โครงข่ายสถาบันการเงินประชาชน ๒) การพัฒนาธุรกิจชุมชน โดยการสนับสนุนทั้งด้านการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย การสร้างกลไกพัฒนาร่วมกับภาคเอกชน การจัดตั้ง E-Commerce Platform รวมถึงการจัดตั้ง Center of Excellence เพื่อเพิ่มโอกาสในการเติบโตของธุรกิจชุมชน สร้างการเติบโตทางรายได้ เพิ่มการเข้าถึงตลาดและทรัพยากร ๓) การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF) เพื่อสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเพื่อเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ นอกจากนี้ การปฏิรูปเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชนยังมาจากการสร้างปัจจัยสนับสนุนอีก ๒ ประการ ได้แก่ ๑) การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยลดความเหลื่อมล้ำ ผ่านการบริหารจัดการข้อมูล สร้างฐานข้อมูล big data ในระดับพื้นที่ เพื่อให้รัฐออกแบบนโยบายการช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด รวมทั้งเอื้อต่อการสร้างระบบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในอนาคต และ ๒) การสนับสนุนด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแก่ชุมชน โดยเฉพาะสถาบันการเงินชุมชนในพื้นที่ เพื่อเป็นฐานในการสร้าง real time data E-Commerce Platform และเชื่อมโยงทรัพยากรและความช่วยเหลือจากภาครัฐ

แนวทางการปฏิรูปเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน เป็นการยกระดับสถาบันการเงินในชุมชนโดยการสร้างโครงข่ายสถาบันการเงินระดับประเทศ โดยการสนับสนุนจากธนาคารของรัฐ ซึ่งเป็นธนาคารผู้ประสานงาน ทำหน้าที่สนับสนุนด้านระบบ IT ให้แก่สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงข่าย ยกระดับมาตรฐานการบัญชีผ่านการใช้นวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยี เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทางการเงินของประชาชนในชุมชนห่างไกล เนื่องจากในปัจจุบัน ประชาชนในชนบทยังเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างจำกัด โดยได้รับบริการจากทางธนาคารเฉพาะกิจของภาครัฐเป็นหลัก อีกทั้งองค์กรการเงินระดับฐานรากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ สถาบันการเงินชุมชน สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สหกรณ์ กองทุน

สวัสดิการชุมชน แม้จะมีจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้เกิดการเข้าถึงทางการเงินอย่างแท้จริงและยั่งยืนได้ บทบาทของกองทุนดังกล่าวในการเป็นแหล่งทุนของชุมชนทำได้จำกัด ไม่สามารถพัฒนาต่อยอดได้ นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ การขาดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม การขาดแม่ข่ายในการสร้างศักยภาพ พัฒนามาตรฐาน และยกระดับการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งการขาดกฎหมายรองรับการเป็นนิติบุคคลขององค์กรการเงินระดับฐานรากบางส่วน และการขาดการรองรับการรวมกลุ่มข้ามชุมชน ส่งผลทำให้ระดับการพัฒนาขององค์กรการเงินระดับฐานรากเหล่านี้แตกต่างกันมาก มีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงระหว่างกัน และการกั๊กข้ามกลุ่มที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความเสี่ยงสูง

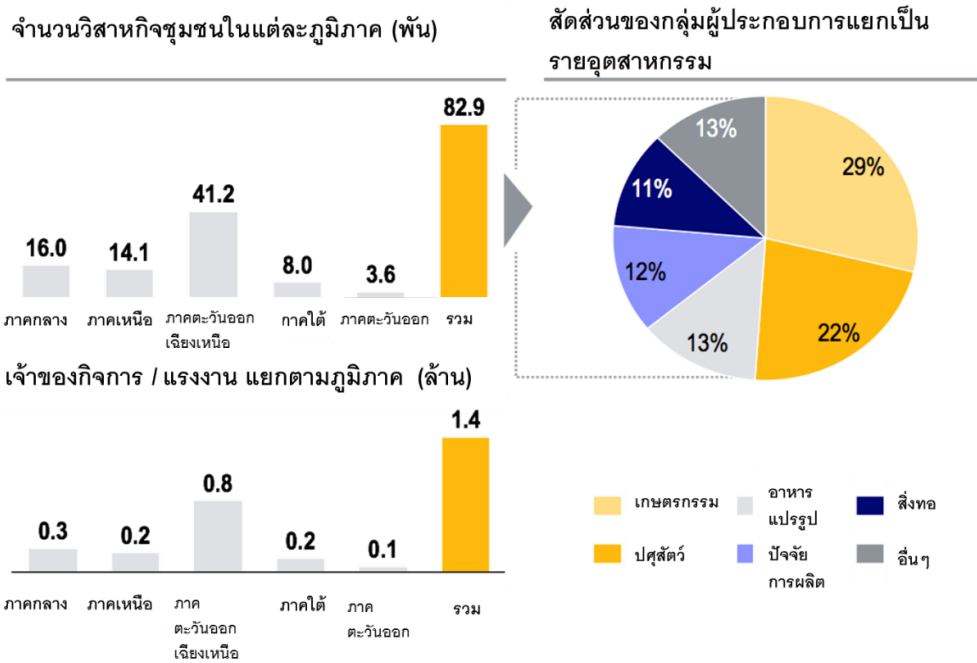
การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะพลิกโฉมการพัฒนาในระดับชุมชน ให้สามารถต่อยอดได้อย่างยั่งยืน โดยสถาบันการเงินประชาชนเหล่านี้จะสามารถเป็นเครือข่ายสำคัญในการทำหน้าที่ให้บริการทางการเงิน สร้างธุรกิจชุมชนผ่านการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน สร้างระบบสวัสดิการให้สมาชิกในชุมชนในทุกกลุ่มผ่านการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน รวมทั้งทำหน้าที่แก้ปัญหาที่ดินหลุดมือให้แก่สมาชิกในชุมชน ผ่านการทำหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับธนาคารที่ดิน ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนจากฐานราก ส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งทางการเงิน และผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างรายได้และการจ้างงานในชุมชนได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

แนวทางถัดมา ได้แก่ **การพัฒนาธุรกิจชุมชน** ในปัจจุบัน มีวิสาหกิจชุมชนกว่า ๑๐๒,๑๔๐ แห่งทั่วประเทศ สร้างการจ้างงานให้คนในชุมชนกว่า ๑.๔ ล้านคน^๕ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนธุรกิจชุมชนมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญในปัจจุบัน คือ ธุรกิจชุมชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างครบวงจรและต่อเนื่องจากภาครัฐ ทำให้ไม่สามารถยกระดับได้ ซึ่งหากภาครัฐมีการปฏิรูปกลไกการสนับสนุนธุรกิจชุมชน จะทำให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถเติบโตเพิ่มขึ้นได้ ลดช่องว่างทางการพัฒนาระหว่างเขตเมืองและชนบท

การสร้างกลไกสนับสนุนรูปแบบใหม่ เพื่อยกระดับธุรกิจชุมชน จึงประกอบด้วย การจัดตั้ง center of excellence ร่วมกับมหาวิทยาลัยภาคในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับธุรกิจชุมชนในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้าง Product Champion ให้ความรู้กลุ่มธุรกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการและหาช่องทางการตลาด นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนายังรวมถึงการจัดตั้งแพลตฟอร์ม e-commerce สำหรับธุรกิจชุมชน สร้างช่องทางการเข้าถึงตลาดในระดับประเทศและระดับโลกให้กับธุรกิจชุมชน การสร้างกลไกสนับสนุนโดยการใช้ทรัพยากรจากภาคีในระดับพื้นที่ทั่วประเทศและการใช้เทคโนโลยีมาช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการเข้าถึงทรัพยากรและตลาดให้กับธุรกิจชุมชน จึงเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการสร้างโอกาสทางธุรกิจ ต่อยอด และเพิ่มการจ้างงานในระดับชุมชน

^๕ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

แผนภาพที่ ๓ : สถิติของธุรกิจชุมชน

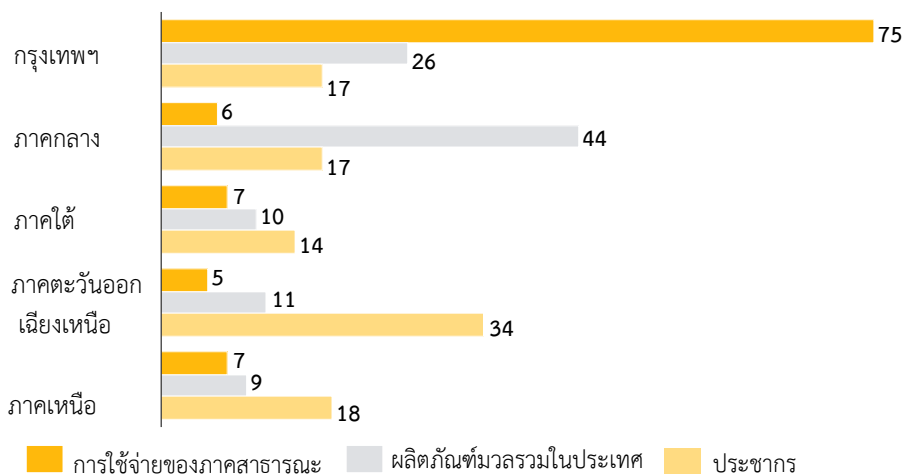

หมายเหตุ: การจำกัดความ ธุรกิจชุมชน ตามกฎหมายนั้นต้องเป็นธุรกิจที่มีผู้ถือหุ้นที่ไม่มีความผูกพันทางสายเลือด ๗ คน ขึ้นไป

ที่มา: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

แนวทางประการสุดท้ายในการพัฒนาระดับชุมชน ที่จะเปลี่ยนสำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF) ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนทั่วประเทศ ผ่านกระบวนการคัดเลือกโครงการที่เสนอโดยชุมชนในพื้นที่ ดำเนินการในลักษณะกองทุนสมทบร่วมโดยชุมชน (Matching Fund) การสนับสนุนทางการเงินแก่เครือข่ายชุมชนในลักษณะดังกล่าว จะช่วยสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมในการขับเคลื่อนโครงการในระดับชุมชนเพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ รวมทั้งเป็นการสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมซึ่งดำเนินโครงการที่เข้าข่าย ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางด้านงบประมาณเชิงพื้นที่ในปัจจุบัน ซึ่งงบประมาณกระจุกตัวในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร

แผนภาพที่ ๔ : การใช้จ่ายภาครัฐ, จีดีพีและประชากรรายภาค

ที่มา: Economist Intelligence Unit

การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF) จึงเป็นการนำเครื่องมือในการลงทุนทางสังคมรูปแบบใหม่มาใช้แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในประเทศอย่างบูรณาการและยั่งยืน พัฒนาเครือข่ายผู้นำชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีศักยภาพทั่วประเทศ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก คู่ขนานไปกับการดำเนินนโยบายระดับมหภาคของภาครัฐ สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมทางสังคมและการพัฒนาพื้นที่ผ่านกลไกการบริหารจัดการกองทุนแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนสร้างระบบนิเวศ โครงสร้างพื้นฐาน และตลาดการลงทุนทางสังคมในประเทศไทยเพื่อ การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างบูรณาการและยั่งยืน ซึ่งจะสามารถลดภาระทางด้านงบประมาณของรัฐและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำได้

การปฏิรูปเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน จะเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงการส่งผ่านสวัสดิการรูปแบบต่างๆ จากภาครัฐลงไปยังพื้นที่ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมทางสังคมให้กับชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศ กำลังสำคัญในการร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม คือ เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งจะทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานบูรณาการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ (การปฏิรูปในหัวข้อย่อย ๒.๓) ในระยะต่อไป เพื่อสร้างความเข้มแข็งจากฐานรากนำไปสู่การเติบโตอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน

ประชาชนในชนบทยังเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างจำกัด โดยได้รับบริการจากทางธนาคารเฉพาะกิจของภาครัฐเป็นหลัก อีกทั้งองค์กรการเงินระดับฐานรากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ สถาบันการเงินชุมชน สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สหกรณ์ กองทุนสวัสดิการชุมชน แม้จะมีจำนวนมากกว่า ๓๐,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ แต่ยังไม่สามารถทำให้เกิดการเข้าถึงทางการเงินอย่างแท้จริงและยั่งยืนได้ เนื่องจากยังมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ การขาดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม การขาดแม่ข่ายในการสร้างศักยภาพ พัฒนามาตรฐาน และยกระดับการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งการขาดกฎหมายรองรับการเป็นนิติบุคคลขององค์กรการเงินระดับฐานรากบางส่วน และการขาดการรองรับการรวมกลุ่มข้ามชุมชน ส่งผลทำให้ระดับการพัฒนาขององค์กรการเงินระดับฐานรากเหล่านี้แตกต่างกันมาก มีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงระหว่างกัน และการกักขังข้ามกลุ่มที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความเสี่ยงสูง ขณะเดียวกัน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่จัดตั้งขึ้น เน้นการกักขังเป็นหลัก ทำให้บทบาทของกองทุนดังกล่าวในการเป็นแหล่งทุนของชุมชนทำได้จำกัด ไม่สามารถพัฒนาต่อยอดได้

การปฏิรูปเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน โดยการยกระดับการบริหารจัดการของสถาบันการเงินชุมชนเข้าสู่โครงข่ายสถาบันการเงินประชาชน ผ่านการสนับสนุนโดยธนาคารผู้ประสานงาน จึงเป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทางการเงินและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระดับชุมชนได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ส่งเสริมการออม ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนได้รับบริการทางการเงินที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการฝากเงิน และมีแหล่งทุนในการประกอบการ สร้างการบริหารจัดการทุนในชุมชน รวมไปถึงสนับสนุนการจัดการสวัสดิการโดยชุมชน และการสร้างวิสาหกิจชุมชนในระยะต่อไป

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีการจัดตั้งโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชนภายในไตรมาส ๑ ของปี ๒๕๖๑
- ๒) ธนาคารผู้ประสานงานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการให้บริการทางการเงิน และส่งมอบโครงข่ายภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑
- ๓) มี Matching Fund สำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชนภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๖ เดือน

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนสถาบันการเงินชุมชนที่เข้าสู่โครงข่าย
- ๒) จำนวนประชาชนที่ได้รับบริการทางการเงินที่ดีขึ้น
- ๓) จำนวนหนี้ในระบบในชุมชนที่ลดลง
- ๔) จำนวนสมาชิกโครงข่ายที่มีการบริหารจัดการดีขึ้นและมีความมั่นคงทางการเงิน
- ๕) จำนวนพื้นที่ที่มีสถาบันการเงินชุมชนที่มีความเข้มแข็ง
- ๖) การประกาศใช้แผนแม่บทสำหรับโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชน
- ๗) Matching Fund สำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชน
- ๘) จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ได้รับประโยชน์

๒.๑.๔   วงเงินและแหล่งเงิน*

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : .....การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสถาบันการเงินชุมชน.....																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๑. จัดตั้งโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชน - ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ : ธนาคารผู้ประสานงานจัดทำและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการให้บริการทางการเงิน - แผนแม่บท: จัดทำแผนแม่บทสำหรับโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชน																				ธกส ออมสิน สศค	อยู่ระหว่าง การตอบกลับจากหน่วยงาน	-	- มีการจัดตั้งโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชนภายในไตรมาส ๑ ของปี ๒๕๖๑ - ธนาคารผู้ประสานงานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการให้บริการทางการเงินและส่งมอบโครงข่ายภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑	๑. จำนวนสถาบันการเงินชุมชนที่เข้าสู่โครงข่าย ๒. จำนวนประชาชนที่ได้รับบริการทางการเงินที่ดีขึ้น ๓. จำนวนหนี้รื้อระบบในชุมชนที่ลดลง ๔. จำนวนสมาชิกโครงข่ายที่มีการบริหารจัดการดีขึ้นและมีความมั่นคงทางการเงิน ๕. จำนวนพื้นที่ที่มีสถาบันการเงินชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ๖. การประกาศใช้แผนแม่บทสำหรับโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชน
๒. สวัสดิการชุมชน Matching Fund : จัดให้มี Matching Fund สำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชน																				กระทรวงการคลัง	อยู่ระหว่าง การตอบกลับจากหน่วยงาน	-	- มี Matching Fund สำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชนภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑	๑. Matching Fund สำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชน ๒. จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ได้รับประโยชน์

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การพัฒนาธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนเป็นหัวใจในการสร้างงาน รายได้ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยจะมีธุรกิจชุมชนหลายรูปแบบ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และกลุ่มองค์กรต่างๆ กว่า ๘๓,๐๐๐ แห่ง ในปัจจุบัน แต่ยังคงประสบปัญหาในการพัฒนาต่อยอด เนื่องจากขาดกลไกการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการสนับสนุนทางด้านนโยบายจากภาครัฐในปัจจุบันยังขาดความต่อเนื่องและดำเนินการแบบต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานมุ่งเน้นดูแลเฉพาะกลุ่มธุรกิจชุมชนในเครือข่ายของตน รวมทั้งธุรกิจชุมชนบางประเภท ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน ยังขาดสถานะความเป็นนิติบุคคล ทำให้ไม่สามารถพัฒนายกระดับได้ รวมทั้งธุรกิจชุมชนที่ดำเนินการโดยสมาชิกในชุมชนยังต้องการการสนับสนุนทางด้านองค์ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการและช่องทางการตลาด เพื่อให้สามารถอยู่รอดและสามารถขยายกิจการได้

การปฏิรูปเพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชน จึงเป็นการสร้างกลไกการสนับสนุนรูปแบบใหม่อย่างเป็นระบบ บูรณาการมุ่งเน้นการสร้างกลไกระยะยาว โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสนับสนุนการสร้างและต่อยอดธุรกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน ผ่านการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การรวมกลุ่ม การสร้าง e-commerce platform การสร้างกลไกการพัฒนาธุรกิจชุมชนร่วมกับภาคีจากมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนโดยการจัดตั้ง center of excellence ตลอดจนการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับสถานะความเป็นนิติบุคคลของวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีเครือข่ายธุรกิจชุมชน (cluster-based) และมีสินค้าประจำพื้นที่ (Product Champion) ทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๑
- ๒) มี E-commerce center ทั่วทุกภาคในประเทศภายในปี ๒๕๖๑
- ๓) ประชาชนในชุมชนสามารถใช้ e-commerce platform ในการสร้างรายได้
- ๔) มี center of excellence ในทุกพื้นที่เป้าหมายภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑ และทุกภูมิภาคทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๑
- ๕) สถาบันการเงินในชุมชนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในทุกพื้นที่เป้าหมายมีอินเทอร์เน็ตใช้ภายในปี ๒๕๖๑

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑๒ เดือน

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนธุรกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น ทั้งสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชน
- ๒) จำนวนธุรกิจชุมชนที่เข้าร่วมเครือข่าย
- ๓) จำนวนธุรกิจชุมชน ที่ผลประกอบการดีขึ้น
- ๔) จำนวน Product Champion ในพื้นที่ทั่วประเทศที่เพิ่มขึ้น
- ๕) จำนวนประชาชนที่เข้าร่วม e-commerce platform
- ๖) รายได้จาก e-commerce platform

- ๓) จำนวนสถาบันการเงินชุมชน/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ต่อจำนวนเป้าหมาย
- ๔) จำนวน center of excellence ที่จัดตั้งทั่วประเทศ
- ๕) จำนวนชุมชนเข้มแข็งที่เพิ่มขึ้น

๒.๒.๔   **วงเงินและแหล่งเงิน**

ประมาณ ๒,๕๕๗ ล้านบาท/ปี (อยู่ระหว่างการหาหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : .....การพัฒนาธุรกิจชุมชน.....																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๓. สร้างธุรกิจระดับชุมชน : สร้างกลไกยกระดับธุรกิจชุมชนในแต่ละพื้นที่อย่างทั่วถึงและยั่งยืน																				กรมการพัฒนาชุมชน สสว. พอช กรมส่งเสริมสหกรณ์ ออมสิน ธกส	๒,๕๕๗ (อยู่ระหว่างการทำหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)		- มีเครือข่ายธุรกิจชุมชน (cluster-based) และมีสินค้าประจำพื้นที่ (Product Champion) ทั่วประเทศภายในปี	- จำนวนธุรกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น - จำนวนธุรกิจชุมชนที่เข้าร่วมเครือข่าย - จำนวนธุรกิจชุมชนในเครือข่ายที่ผลประกอบการดีขึ้น
- การรวมกลุ่ม : ส่งเสริมการรวมกลุ่มและจัดกระบวนการยกระดับวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม ในระดับพื้นที่ - เร่งแก้ไข พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. .... และปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘																				กรมการพัฒนาชุมชน สสว. พอช กรมส่งเสริมสหกรณ์ ออมสิน ธกส	๒,๕๕๗ (อยู่ระหว่างการทำหรือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)	๒๕๖๑ - มี E-commerce center ทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๑ - ประชาชนในชุมชนสามารถใช้ e-commerce platform ในการสร้างรายได้ - ทุกพื้นที่เป้าหมายมีอินเทอร์เน็ตใช้	- รายได้ของธุรกิจชุมชน - จำนวน Product Champion ที่เพิ่มขึ้น - จำนวนประชาชนที่เข้าร่วม e-commerce platform - จำนวนสถาบันการเงินชุมชน/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ต่อจำนวนเป้าหมาย	
๔. E-commerceเพื่อชุมชน : พัฒนา e-commerce center																				สสว. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ	อยู่ระหว่าง การตอบ			

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : .....การพัฒนาธุรกิจชุมชน.....																																											
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด																						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน																				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔																		
<p>เพื่อเป็นช่องทางในการกระจายผลิตภัณฑ์ชุมชนออกสู่ตลาดให้แก่ชุมชนและสร้าง e-commerce capability ให้กับสมาชิกในชุมชน</p> <p>- เร่งรัดการติดตั้งอินเทอร์เน็ตแก่สถาบันการเงินในชุมชนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย</p>																																							สังคม ไปรษณีย์ไทย ร่วมกับ เอกชน	กลับจาก หน่วยงาน		ภายในปี ๒๕๖๑ - มี center of excellence ในทุกพื้นที่เป้าหมายภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑ และทุกภูมิภาคทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๑	- จำนวน center of excellence ทั่วประเทศ - รายได้จาก e-commerce platform
<p>๕. นวัตกรรมสำหรับสินค้าชุมชน : ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยท้องถิ่นทั่วประเทศในการพัฒนาการวิจัย และการจัดตั้ง Center of Excellence ในแต่ละพื้นที่เพื่อพัฒนากระดับสินค้าชุมชน และสร้าง Product Champion ในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ</p>																																							สสว ออมสิน SME Bank	อยู่ ระหว่าง การตอบ กลับจาก หน่วยงาน			

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

ร่างการยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. .... และพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF)

ในปัจจุบัน พบว่าภาครัฐมีงบประมาณไม่เพียงพอในการลงทุนพัฒนาชุมชนอย่างครอบคลุมและทั่วถึงทั้งประเทศเนื่องจากรัฐบาลมีภาระผูกพันในงบประมาณมาก ส่งผลให้เหลือพื้นที่ในการดำเนินนโยบายการคลัง (Fiscal Space) ไม่มาก อันเป็นผลจากการดำเนินนโยบายขาดดุลอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลเพื่อทำนโยบายประชานิยมในช่วงสิบปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณยังมีความเหลื่อมล้ำสูง ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และไม่สอดคล้องกับความต้องการในระดับพื้นที่ โดยงบประมาณต่อคนที่แต่ละพื้นที่ได้รับไม่สอดคล้องกับรายได้ต่อคน กล่าวคือ จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปี (Gross Provincial Product Per Capita) สูง กลับได้รับงบประมาณรัฐสูง โดยกว่าร้อยละ ๗๕ ของงบประมาณภาครัฐกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเชิงพื้นที่

นอกจากนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐยังมีความล่าช้า ขาดการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งรายจ่ายยังมีแนวโน้มสูงขึ้นสูงขึ้นจากโครงการรัฐสวัสดิการต่างๆ ในขณะที่ข้อมูลจาก พอช. พบว่ามีชุมชนอย่างน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศที่มีศักยภาพในการแก้ปัญหาแต่ต้องการเงินทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาพื้นที่ในหลายด้าน ซึ่งไม่สามารถอาศัยงบประมาณเพียงอย่างเดียวได้ อาทิ สวัสดิการพื้นฐาน การแก้ไขปัญหาความยากจน เป็นต้น

การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF) จึงเป็นการนำเครื่องมือในการลงทุนทางสังคมรูปแบบใหม่มาใช้แก้ปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำในประเทศอย่างบูรณาการและยั่งยืน พัฒนาเครือข่ายผู้นำชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีศักยภาพทั่วประเทศ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก คู่ขนานไปกับการดำเนินนโยบายระดับมหภาคของภาครัฐ สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมทางสังคมและการพัฒนาพื้นที่ผ่านกลไกการบริหารจัดการกองทุนแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนสร้างระบบนิเวศน์ โครงสร้างพื้นฐาน และตลาดการลงทุนทางสังคมในประเทศไทยเพื่อการแก้ปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำอย่างบูรณาการและยั่งยืน ซึ่งจะสามารถลดภาระทางด้านงบประมาณของรัฐและแก้ปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำได้อย่างยั่งยืน

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

จัดตั้ง SIF ภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ภายใน ๖ เดือน

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) การจัดตั้งกองทุน SIF
- ๒) จำนวนโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุน
- ๓) จำนวนชุมชน ธุรกิจชุมชน และพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์
- ๔) จำนวนวิสาหกิจชุมชนและผู้นำชุมชนที่เพิ่มขึ้น
- ๕) ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมาย

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

ประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท/ปี (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ...การจัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF).....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔
๖. กองทุน Social Investment Fund (SIF) : จัดตั้งกองทุน Social Investment Fund (SIF)																					สำนัก นายกรัฐมนตรี	๒,๐๐๐ (อยู่ ระหว่างกร หรือ หน่วยงานเพื่อ ปรับแก้ไข)		- จัดตั้ง SIF ภายในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑	- การจัดตั้ง SIF - จำนวนโครงการที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณ จากกองทุน - จำนวนชุมชน ธุรกิจ ชุมชน และพื้นที่ที่ได้รับ ประโยชน์ - จำนวนวิสาหกิจชุมชน และผู้นำชุมชนที่เพิ่มขึ้น - ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของ คนในชุมชนหรือ กลุ่มเป้าหมาย

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

เร่งรัดการออกมาตรา ๔๔ เพื่อจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๒ : การปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

หัวข้อย่อย ๒.๓ : การสร้างสมดุลระดับประเทศ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจนในปัจจุบัน สะท้อนว่าประเทศไทยยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริง ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาเชิงโครงสร้าง ทั้งการขาดกลไกการจัดการ การขาดการบูรณาการทั้งด้านงบประมาณ นโยบาย และโครงการ นำไปสู่การจัดสรรงบประมาณเหลื่อมล้ำและซ้ำซ้อน ถึงแม้ภาคจะใช้งบประมาณในการแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำค่อนข้างสูง แต่ยังไม่เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมสำหรับประชาชนกลุ่มฐานราก รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องต้องมุ่งสร้างตาข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social Safety Net) ที่แข็งแกร่ง มุ่งเป้า มีแหล่งรายได้จากระบบภาษีที่มีความก้าวหน้า ตลอดจนพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่และความจำเป็นของภูมิภาคต่าง ๆ

เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของหน่วยงานไทยในปัจจุบัน แนวทางการปฏิรูปเพื่อความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมเพื่อปรับสมดุลในระดับประเทศ สามารถทำได้โดยการจัดตั้งสำนักงานบูรณาการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้ประเทศไทยมีหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งบูรณาการให้เกิดการขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง โดยสำนักงานนี้จะเป็นหน่วยงานหลักในการทำหน้าที่ (๑) กำหนดวาระการพัฒนา รวมทั้งขับเคลื่อนนโยบาย (๒) ทำงานร่วมกับสำนักงานงบประมาณในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณบูรณาการของรัฐด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยคำนึงถึงทั้งด้านยุทธศาสตร์ (Agenda) หน่วยงาน (Function) และพื้นที่ (Area) รวมทั้งจัดทำ Ex Ante Assessment (๓) วิจัย จัดทำฐานข้อมูล Big data เกี่ยวกับความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศให้บูรณาการกันทั้งหมด รวมทั้งทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการพัฒนาและติดตามเครื่องชี้วัดด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ เพื่อใช้ในการประเมินความคืบหน้าของนโยบาย (๔) ประเมินผลความสำเร็จของโครงการเป้าหมาย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ (๕) รับเรื่องราวเรียนในประเด็นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยมีงบประมาณ ๒ ส่วนได้แก่ ๑) การดำเนินโครงการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้งบประมาณรายจ่ายปกติ และ ๒) การดำเนินโครงการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้งบประมาณเชิงพื้นที่

นอกจากนี้ การปฏิรูปในระดับประเทศยังประกอบด้วยปฏิรูปเรื่องภาษี การสร้างตาข่ายความปลอดภัยทางสังคม และการเพิ่มพื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) โดยรัฐบาลควรต้องออกแบบและพัฒนาระบบประกันสังคมให้มีความยั่งยืนทางการคลังโดยการปรับเกณฑ์อายุและอัตราเงินสมทบ และควรกำหนดแนวทางขยายความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคมไปยังกลุ่มแรงงานนอกระบบและเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากแรงงานทั้งสองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงที่จะเผชิญกับความยากจนในยามที่เกษียณอายุ หรือต้องพึ่งพาระบบสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาระทางการคลังที่สูง ในระยะยาวระบบบำนาญจะต้องคำนึงถึงความเพียงพอของเงินที่ต้องใช้ในยามเกษียณ ตลอดจนระบบบำนาญที่เอื้อให้แรงงานสามารถโยกย้ายกองทุนข้ามระบบได้โดยสะดวกเพื่อส่งเสริมให้ประชากรวัยแรงงานสามารถตัดสินใจเปลี่ยนและโยกย้ายงานได้ง่าย

ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องหาแนวทางการเพิ่มสัดส่วนรายได้ภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพื่อให้สามารถจัดสรรสวัสดิการต่าง ๆ และยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งแนวทางการปฏิรูปมี ๒ แนวทางหลัก ดังนี้ แนวทางแรกเป็นการปฏิรูประบบการบริหารจัดเก็บภาษีโดย

พิจารณาปรับโครงสร้างหน่วยงานจัดเก็บภาษีโดยนำองค์กรจัดเก็บภาษีกึ่งอิสระ (Semi-autonomous Revenue Agency: SARA) มาใช้ ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี ผ่านการใช้ระบบการให้ผลตอบแทนที่เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ (Performance-based) และการมีอิสระเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี รวมทั้งการพัฒนาาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับกระบวนการต่างๆ ในการชำระภาษี การเพิ่มสัดส่วนของประชากรที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ การทำให้กลุ่มผู้มีรายได้สูงมีส่วนรับผิดชอบในการชำระภาษีอย่างเหมาะสม

แนวทางที่สองเป็นการปรับปรุงระบบภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อให้กลุ่มผู้มีรายได้สูงมีส่วนรับผิดชอบในการชำระภาษีเพิ่มขึ้น เช่น โดยการกำหนดเพดานค่าลดหย่อนหรือการยกเลิกรายการค่าลดหย่อนต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันประมาณร้อยละ ๖๐ ของผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่ต้องเสียภาษีเลย (เพราะมีเงินได้สุทธิไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด) และร้อยละ ๐.๓ ของผู้ยื่นแบบฯ เท่านั้นที่เสียภาษีในอัตราสูงสุดที่ร้อยละ ๓๕^๖ นอกจากนี้ ยังควรพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของระบบและอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตลอดจนภาษีที่ดินและทรัพย์สินต่าง ๆ อีกด้วย เนื่องจากทั้งภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีที่ดินและทรัพย์สินของไทยยังคงมีอัตราที่ต่ำหรือสร้างรายได้ไม่มากนักเมื่อเทียบกับมาตรฐานของนานาชาติ

นอกจากนี้ การปฏิรูปจะมุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงทางด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน โดยการจัดตั้งและดำเนินการธนาคารที่ดิน และโครงการที่อยู่อาศัยเพื่อผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งพัฒนากลไกการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความเหลื่อมล้ำในรูปแบบต่างๆ อาทิ แพลตฟอร์มการระดมทุนบริษัทเอกชนเพื่อสนับสนุนธุรกิจชุมชนในระดับประเทศ

การปฏิรูปตามแนวทางข้างต้นจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยทำให้มีกลไกระดับประเทศในการลดความเหลื่อมล้ำ ช่วยเพิ่มจำนวนแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคม ส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคเศรษฐกิจที่มีศักยภาพ ทำให้รายได้และผลิตภาพ (Productivity) เพิ่มขึ้น สร้างความมั่นคงทางด้านที่ดินให้กับประชาชน ซึ่งจะสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและทำให้การกระจายรายได้

^๖ กรมสรรพากร

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : การจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจน และเหลื่อมล้ำ

ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้เป็นปัญหาสำคัญที่ดำรงอยู่ในสังคมเศรษฐกิจไทย ตลอดระยะหลายทศวรรษที่ผ่านมา นับเป็นปัญหาที่ก่อกวนสังคมเศรษฐกิจไทยอย่างรุนแรงที่สุดในบรรดาปัญหาเศรษฐกิจทั้งหมด อย่างไรก็ตามกลไกในการจัดการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำมีความหลากหลายและกระจัดกระจายอยู่ในหน่วยงานจำนวนมาก ทำให้ทิศทางและการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำไม่มีเอกภาพ

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ เพื่อให้ประเทศมีกลไกการบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำด้านนโยบาย งบประมาณ และการดำเนินโครงการ ทั้งในระดับประเทศ หน่วยงาน และพื้นที่ รวมทั้งสร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคี ทั้งภาคเอกชน วิชาการ ประชาสังคม และท้องถิ่นนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ประเทศมีหน่วยงานขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีงบประมาณด้านความยากจนและเหลื่อมล้ำ ฐานข้อมูลด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่ครบวงจร การวิจัยและรายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำผ่านเครื่องชี้ตัวต่างๆ เพื่อกำหนดนโยบาย กระบวนการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และ ex ante assessment สำหรับการจัดสรรงบประมาณ นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๓ เดือน

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ (เกษตรกร คนจนเมือง ผู้สูงอายุ ผู้ทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส)
- ๒) ดัชนีความสุข ความเป็นอยู่ และรายได้ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น
- ๓) จำนวนชุมชน/พื้นที่ที่เข้มแข็งเพิ่มขึ้น
- ๔) จำนวนชุมชน/พื้นที่เป้าหมายที่มีโครงสร้างพื้นฐานครบทุกด้าน
- ๕) จำนวนงบประมาณบูรณาการที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละวาระ
- ๖) จำนวนโครงการที่มีการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานและพื้นที่
- ๗) จำนวนโครงการที่บรรลุเป้าหมาย

๒.๑.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

ประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท/ปี (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ....การจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ...																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑. สำนักงานบูรณาการการแก้ไข ปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ : จัดตั้งสำนักงานฯ																					สำนัก นายกรัฐมนตรี	๒,๐๐๐ (อยู่ ระหว่างกร หรือ หน่วยงานเพื่อ ปรับแก้ไข)		จัดตั้ง สำนักงาน แล้วเสร็จ ภายในไตร มาสแรกของ ปี ๒๕๖๑	มีสำนักงานจัดตั้งภายใต้ สำนักนายกรัฐมนตรี มีคณะกรรมการฯ และ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๑) เร่งรัดการออกมาตรา ๔๔ เพื่อจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การขยายความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคม

ในประเทศที่พัฒนาแล้วมักมีการสร้างหลักประกันทางสังคมอย่างเพียงพอให้กับประชาชนผ่านระบบประกันสังคมหรือรัฐสวัสดิการ แต่สำหรับกรณีของประเทศไทย ถึงแม้ว่าโครงการประกันสังคมจะได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว จำนวนผู้ประกันตนที่อยู่ในระบบประกันสังคมยังเป็นคนส่วนน้อยอยู่ เช่น ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มีจำนวนเพียงประมาณ ๑๔.๕ ล้านคน จากกำลังแรงงานทั้งหมดประมาณ ๓๘.๘ ล้านคน

ดังนั้น การขยายความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคมให้ครอบคลุมถึงประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแรงงานนอกระบบและเกษตรกร จะช่วยให้ประชากรวัยแรงงานทุกคนมีตาข่ายรองรับ ไม่ต้องตกอยู่ในภาวะความยากจนหากมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้น อีกทั้งยังสามารถรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนงานหรือการพัฒนาตนเองได้มากขึ้นโดยควรพัฒนาระบบหรือช่องทางการเข้าสู่ระบบประกันสังคมสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบและเกษตรกร รวมทั้งการพิจารณาอัตราเงินสมทบที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ไม่มีนายจ้างร่วมสมทบอีกด้วย

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อดึงแรงงานนอกระบบและเกษตรกรเข้าสู่ระบบประกันสังคม
- ๒) เพื่อให้อัตราเงินสมทบมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ปี

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนแรงงานนอกระบบและเกษตรกรที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม
- ๒) คุณภาพชีวิตของผู้ประกันตน

๒.๒.๔ วงเงินและแหล่งเงิน*

ประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท/ปี (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : การขยายความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคม																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
๒. การดึงแรงงานนอกระบบ เข้าระบบประกันสังคม : พิจารณาแนวทางในการดึง แรงงานนอกระบบและ เกษตรกรเข้าสู่ระบบ ประกันสังคมเพิ่มขึ้น																				สำนักงาน ประกันสังคม	-		จำนวน แรงงานนอก ระบบและ เกษตรกรที่เข้าสู่ ระบบประกัน สังคมเพิ่มขึ้น	จำนวนแรงงาน นอกระบบและ เกษตรกรที่เข้าสู่ ระบบประกัน สังคม-
๓. การเพิ่มเพดานเงินสมทบ : พิจารณาเพิ่มเพดานจำนวน เงินสูงสุดที่ใช้เป็นฐาน ในการคำนวณเงินสมทบ กองทุนประกันสังคมจาก ปัจจุบันอยู่ที่ ๑๕,๐๐๐ บาท ต่อเดือน																				สำนักงาน ประกันสังคม	ประมาณ ๕,๐๐๐ ลบ./ปี (อยู่ ระหว่าง การหารือ หน่วยงาน เพื่อ ปรับแก้ไข)	งบ ประมาณ ประจำปี	คุณภาพชีวิต ของผู้ประกัน ตนดีขึ้น	คุณภาพชีวิตของ ผู้ประกันตน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การประสานโครงการสวัสดิการในปัจจุบัน

ปัจจุบันภาครัฐใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อสนับสนุนสวัสดิการสังคมช่วยเหลือประชาชนตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ว่าจะเป็นสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัว สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านสุขภาพ สวัสดิการคนพิการ สวัสดิการผู้ด้อยโอกาส และสวัสดิการผู้สูงอายุ เป็นต้น อีกทั้งยังมีการให้เงินช่วยเหลืออื่นๆ ตามนโยบายแต่ละรัฐบาล ซึ่งโครงการลักษณะนี้ใช้งบประมาณสูงและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมากการจัดสวัสดิการสังคมและการให้เงินช่วยเหลือของภาครัฐยังมีข้อจำกัด โดยภาครัฐไม่สามารถกำหนดนโยบายการให้เงินช่วยเหลือต่าง ๆ ได้อย่างตรงกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากข้อมูลที่เป็นจำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบายการจัดกระจายอยู่หลายแห่ง และขาดข้อมูลผู้มีรายได้น้อยเป็นรายบุคคลที่บูรณาการข้ามหน่วยงาน

ดังนั้น การปรับปรุงการประสานงานและการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการสวัสดิการต่าง ๆ ในปัจจุบันที่กระจุกกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน จึงควรมีการศึกษาและทบทวนโครงการสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อค้นหาความซ้ำซ้อนของวัตถุประสงค์และการดำเนินการ แล้วรวบรวมโครงการที่คล้ายกันเข้าด้วยกัน และยกเลิกโครงการที่ไม่จำเป็นอีกต่อไป รวมทั้งออกแบบกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระยะยาว

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

เพื่อบูรณาการการจัดสรรสวัสดิการของหน่วยงานรัฐแบบถูกฝาถูกตัวโดยใช้ระบบ Big Data

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ปี

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

งบประมาณที่ใช้ในการจัดสรรสวัสดิการ

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

-

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : การประสานโครงการสวัสดิการในปัจจุบัน																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๔.การประสานบูรณาการโครงการสวัสดิการในปัจจุบัน : ทบทวนโครงการสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อค้นหาความซ้ำซ้อนของวัตถุประสงค์และการดำเนินการแล้วควบรวมโครงการที่คล้ายกันเข้าด้วยกัน และยกเลิกโครงการที่ไม่จำเป็นอีกต่อไป																					สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	-	งบประมาณประจำปี	งบประมาณที่ใช้ในการจัดสรรสวัสดิการต่อหัวลดลง	งบประมาณที่ใช้ในการจัดสรรสวัสดิการ

๒.๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ระบบเงินโอนเพื่อผู้มีรายได้น้อย (Negative Income Tax : NIT)

โดยหลักการแล้วการดำเนินนโยบายภาษีมักมีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือ การจัดการรายได้ให้รัฐบาลนำไปใช้จ่าย ส่วนเป้าหมายการกระจายรายได้มักเป็นเป้าหมายในลำดับรองลงมา นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือทางภาษีในการลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้ในอัตราสูงๆ ก็มักส่งผลเสียต่อแรงจูงใจในการทำงาน การออม และการลงทุน ดังนั้น การดำเนินนโยบายเพื่อเป้าหมายในการลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ควรดำเนินการควบคู่ไปกับมาตรการทางด้านรายจ่าย

การพิจารณานำหลักการหรือรูปแบบของ NIT หรือการเครดิตภาษีการทำงาน (Working Tax Credit) มาใช้จะช่วยวางระบบฐานข้อมูลและพัฒนากลไกในการนำผู้ที่ยอยู่นอกระบบภาษีเข้าสู่ระบบภาษี นอกจากนี้ NIT จะช่วยจูงใจให้บุคคลพึ่งพาตนเองได้มากกว่าการรอรับสวัสดิการ อีกทั้งยังมีต้นทุนในการบริหารจัดการ (Administrative Cost) ต่ำและช่วยให้รัฐบาลประหยัดงบประมาณได้จำนวนมาก เนื่องจากสามารถนำฐานข้อมูลคนจนที่ได้จาก NIT ไปปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณทางด้านสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ทำให้รัฐบาลมีงบประมาณเหลือสำหรับนำไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ) อันจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ในที่สุด

๒.๔.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

วิเคราะห์ ออกแบบ และนำระบบ NIT มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๒.๔.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๒ ปี

๒.๔.๓ ตัวชี้วัด

จำนวนผู้มีรายได้น้อย

๒.๔.๔ วงเงินและแหล่งเงิน*

ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท/ปี (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๔.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ระบบเงินโอนเพื่อผู้มีรายได้น้อย (Negative Income Tax : NIT)																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน*		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๕. การนำ NIT มาใช้ : วิเคราะห์ ออกแบบและนำระบบ NIT มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย																					กระทรวง การคลัง โดย กรมสรรพากร และ กรมบัญชีกลาง	๕๐,๐๐๐ ลบ/ปี (อยู่ ระหว่าง การหรือ หน่วย งานเพื่อ ปรับ แก้ไข)	งบประมาณ ประจำปี	จำนวนผู้มีรายได้น้อยลดลงร้อยละ ๕๐ ภายใน ๕ ปี หลังจากใช้ระบบ NIT	จำนวนผู้มีรายได้น้อย

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : เงินบำนาญ

ปัญหาที่ทำนายที่สำคัญยิ่งของการเป็นสังคมผู้สูงอายุ คือ จะทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่มีคุณภาพที่ดีได้อย่างไร และรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ แสดงให้เห็นว่ามีผู้สูงอายุจำนวนมากที่จัดอยู่ในภาวะเปราะบาง โดยหนึ่งในสามของผู้สูงอายุมิรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน นอกจากนี้ บุตรซึ่งเคยเป็นแหล่งรายได้สำคัญของผู้สูงอายุ มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ ๕๒ ในปี ๒๕๕๐ เหลือเพียงร้อยละ ๓๗ ในปี ๒๕๕๗ และสัดส่วนของผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังคนเดียวหรือตามลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาของสำนักงานประกันสังคมร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ซึ่งประเมินค่าทางคณิตศาสตร์ประกันภัยของกองทุนชราภาพ พบว่า หากไม่ดำเนินการปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคมแล้ว รายรับจะไม่เพียงพอจ่ายในแต่ละปีทำให้ต้องดึงเงินกองทุนสะสมออกมาใช้ภายใน ๒๘ ปี และเงินสะสมจะหมดภายใน ๓๘ ปีนับจากปี ๒๕๕๙

ดังนั้น การพิจารณาศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงระบบประกันสังคมเพื่อสร้างความยั่งยืนทางการคลังและรองรับการเป็นสังคมสูงอายุ การพิจารณาส่งเสริมเชิงรุกให้แรงงานนอกระบบและเกษตรกรเข้าสู่ระบบบำนาญในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น กองทุนการออมแห่งชาติ รวมทั้งการทบทวนและยกระดับระบบการกำกับดูแลระบบบำนาญ นอกจากนี้ระบบบำนาญต้องสนับสนุนการเคลื่อนย้ายของแรงงาน (Labor Mobility) เพื่อให้แรงงานสามารถเปลี่ยนหรือย้ายงานได้สะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันซึ่งเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงเร็วและแรงงานมักเปลี่ยนงานและย้ายงานระหว่างอุตสาหกรรมบ่อยครั้งมากขึ้น

๒.๕.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับระบบประกันสังคม
- ๒) เพื่อจูงใจให้ประชาชนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ
- ๓) เพื่อบูรณาการระบบบำนาญของไทย
- ๔) เพื่อรองรับและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลซึ่งสะสมเงินเพื่อการเกษียณอายุที่มีการเปลี่ยนหรือย้ายงาน

๒.๕.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

- ๑ ปี

๒.๕.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ความเพียงพอของเงินกองทุนประกันสังคมเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ
- ๒) จำนวนแรงงานนอกระบบและเกษตรกรเข้าสู่ระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น
- ๓) จำนวนหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่กำกับดูแลระบบบำนาญของไทย
- ๔) จำนวนระบบรองรับการโยกย้ายเงินระหว่างกองทุน

๒.๕.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

-

๒.๕.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : เงินบำนาญ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๖. การสร้างความยั่งยืนให้แก่ระบบประกันสังคม : การศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงระบบประกันสังคมเพื่อสร้างความยั่งยืนทางการคลังและรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ																					สำนักงานประกันสังคม	-	-	ฐานะของเงินกองทุนประกันสังคมดีขึ้น	ความเพียงพอของเงินกองทุนประกันสังคมเพื่อรองรับการเป็นสังคมสูงอายุ
๗. การเพิ่มสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) : ออกแบบและดำเนินมาตรการส่งเสริมเชิงรุกให้ประชาชนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบและเกษตรกรผ่าน กอช.																					สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	-	-	๕ แสนคน/ปี	จำนวนแรงงานนอกระบบและเกษตรกรเข้าสู่ระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น
๘. การกำกับดูแลระบบบำนาญ : พิจารณาทบทวนระบบการกำกับดูแลระบบบำนาญของไทยทั้งระบบ																					สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	-	-	หน่วยงานหรือคณะกรรมการที่กำกับดูแลระบบบำนาญของไทยมีจำนวนลดลง	จำนวนหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่กำกับดูแลระบบบำนาญของไทย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : เงินบำนาญ																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๙. การอนุญาตย้ายกองทุนเพื่อ การเกษียณเมื่อเปลี่ยนงาน : พิจารณาแนวทางให้บุคคล ที่สะสมเงินเข้ากองทุนเพื่อ การเกษียณแต่ละประเภท สามารถโยกย้ายข้ามกองทุน ต่าง ๆ ได้เมื่อมีการเปลี่ยน หรือย้ายงาน																					สำนักงาน เศรษฐกิจ การคลัง	-	-	การมีระบบรองรับ การโยกย้ายเงิน ระหว่างกองทุน อย่างน้อย ๒ ประเภทกองทุน	จำนวนระบบ รองรับการ โยกย้ายเงิน ระหว่างกองทุน

๒.๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : การบริหารจัดการเก็บภาษี

ในแต่ละปีรัฐมีรายจ่ายในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุน และรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้เป็นจำนวนมาก โดยที่รายได้ส่วนใหญ่ที่รัฐนำมาใช้จ่ายนั้นได้มาจากการจัดเก็บภาษี ในขณะที่ยอดรายได้จากภาษีที่รัฐจัดเก็บได้ในแต่ละปีขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย โดยปัจจัยที่สำคัญ คือ สภาพเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ และการบริหารจัดการเก็บภาษี ทั้งนี้ การบริหารจัดการเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ และทำให้รัฐมีรายได้ที่มั่นคงนั้นมีความสำคัญมาก ดังนั้น หลายประเทศจึงมีความพยายามในการปฏิรูประบบบริหารจัดการเก็บภาษี โดยมักมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการจัดเก็บภาษี ๒) อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี ๓) ลดต้นทุนในการจัดเก็บภาษี และ ๔) บูรณาการการจัดเก็บภาษีของหน่วยงานจัดเก็บภาษีต่างๆ

ระบบบริหารจัดการเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้น นอกจากหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะต้องปฏิบัติงานในแต่ละภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องมีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมและมีความยืดหยุ่นเพียงพอเพื่อให้สามารถที่จะปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์และเป้าหมายให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังต้องมีการปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐานและโปร่งใส เพื่อให้ระบบภาษีได้รับความเชื่อถือจากผู้เสียภาษีและสังคมโดยรวมอีกด้วย

จากลักษณะข้างต้น จึงควรมีการพิจารณารูปแบบองค์กรจัดเก็บภาษีที่อิสระมาใช้ โดยมุ่งที่การสร้างความเป็นอิสระ ความเป็นมืออาชีพ และความรับผิดชอบ (Accountability) ของหน่วยงานจัดเก็บภาษี การสร้างความโปร่งใสและสร้างวินัยในการเสียภาษี (Tax Morale) โดยการเปิดเผยข้อมูลการจัดเก็บภาษีโดยใช้หลักการเปิดเผยเป็นหลัก และปกปิดเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีรายใหญ่ ตลอดจนการพัฒนาระบบดิจิทัลมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี

๒.๖.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
- ๒) สร้างความโปร่งใสและสร้างขวัญกำลังใจในการเสียภาษี
- ๓) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

๒.๖.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ปี

๒.๖.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) รายได้ภาษีที่จัดเก็บได้ต่อเจ้าหน้าที่หรือต่องบประมาณที่ใช้
- ๒) จำนวนบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ในระบบภาษี
- ๓) สัดส่วนรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้จากผู้เสียภาษีรายใหญ่ต่อรายได้ภาษีรวม
(High Net-worth Individual: HNWI)
- ๔) ต้นทุนของผู้เสียภาษี (Total Tax Time and Total Tax Payments) ในรายงาน Paying Taxes

๒.๖.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

-

๒.๖.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : การบริหารจัดการเก็บภาษี																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๑๐. การนำองค์กรจัดเก็บภาษีกึ่งอิสระ (Semi-autonomous Revenue Agency: SARA) มาใช้ : พิจารณารูปแบบ SARA มาใช้ในประเทศไทย																			ก.พ.ร. กรมสรรพากร และ กรมสรรพสามิต	-	-	รายได้ภาษีที่จัดเก็บได้ต่อเจ้าหน้าที่หรือต้องงบประมาณที่ใช้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น	สัดส่วนรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้ต่อเจ้าหน้าที่หรือต้องงบประมาณที่ใช้
๑๑. การพัฒนาระบบข้อมูลภาษี : พัฒนาระบบข้อมูลภาษีเพื่อดำเนินการเปิดเผยข้อมูลการจัดเก็บภาษีและการบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ																			กรมจัดเก็บภาษีและ กรมสรรพากร			๑. ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการจัดเก็บรายได้ผ่านเว็บไซต์ของกรมจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ๒. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ในระบบภาษีเพิ่มขึ้น	๑. การเข้าถึงข้อมูลการจัดเก็บรายได้ ๒. จำนวนบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ในระบบภาษี
- การเปิดเผยข้อมูลการจัดเก็บภาษี : ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลการจัดเก็บภาษีโดยใช้หลักการเปิดเผยเป็นหลัก และปกปิดเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น																			กรมจัดเก็บภาษี	-	-		

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : การบริหารจัดการเก็บภาษี																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
- การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อ การจัดเก็บภาษี : การบูรณา การและแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี และเป็นการยืนยันความ ถูกต้องของข้อมูลจากหลาย แหล่ง (Cross-matching)																					กรมจัดเก็บภาษี	-	-		
๑๒. การจัดเก็บภาษีจากผู้เสีย ภาษีรายใหญ่ : พิจารณา ปรับปรุงและเพิ่ม ประสิทธิภาพของหน่วยงาน จัดเก็บภาษีจาก ผู้เสียภาษีขนาดใหญ่ เช่น ความเหมาะสมของครอบครัว ถึงบุคคลธรรมดา ผู้เสียภาษี รายใหญ่ (High Net-worth Individual: HNWI) เป็นต้น																					กรมสรรพากร	-	-	รายได้ภาษี ที่จัดเก็บได้จาก HNWI ต่อรายได้ ภาษีรวม มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น	สัดส่วนรายได้ภาษี ที่จัดเก็บได้จาก HNWI ต่อรายได้ ภาษีรวม
๑๓. การอำนวยความสะดวกแก่ ผู้เสียภาษีด้วยระบบดิจิทัล :																					กรมจัดเก็บภาษี	-	-	ต้นทุนของ ผู้เสียภาษี (Total	ต้นทุนของ ผู้เสียภาษี (Total

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๖ : การบริหารจัดการเก็บภาษี																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
การนำระบบดิจิทัลมาใช้เพื่อ อำนวยความสะดวกแก่ผู้เสีย ภาษี																							Tax Time and Total Tax Payments) ใน รายงาน Paying Taxes ลดลง	Tax Time and Total Tax Payments) ใน รายงาน Paying Taxes

๒.๖.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

แก้ไขบทบัญญัติหรือกำหนดแนวทางการตีความมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากรโดยใช้หลักการเปิดเผยเป็นหลัก และปกปิดเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น โดยมุ่งให้เกิดความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลการจัดเก็บรายได้ภาษีมากขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๒.๗ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ : ระบบภาษี

กระแสโลกาภิวัตน์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีจากการพึ่งพาภาษีฐานเงินได้ไปสู่ภาษีฐานการบริโภค (ซึ่งเป็นภาษีทางอ้อม) จะส่งผลซ้ำเติมความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ในทางตรงข้ามการเก็บภาษีฐานทรัพย์สินสามารถส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ได้ค่อนข้างรวดเร็วเมื่อเทียบกับเครื่องมืออื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ในกรณีของไทย ระบบภาษีมีโครงสร้างที่เอื้อประโยชน์ต่อฐานรายได้จากทรัพย์สินและความมั่งคั่ง (Wealth Income หรือ Unearned Income) มากกว่ารายได้ที่เป็นค่าตอบแทนจากแรงงาน (Wage Income หรือ Earned Income) โดยประชาชนที่ทำงานรับค่าจ้างเป็นเงินเดือนหรือเป็นลักษณะประจำจะมีระบบภาษีควบคุมที่เข้มงวดชัดเจน ในขณะที่ผลประโยชน์จากทรัพย์สินและผลตอบแทนจากเงินทูลนั้น มักจะมีภาระภาษีในสัดส่วนที่ต่ำกว่า

จากลักษณะข้างต้น จึงควรมีการปฏิรูประบบภาษีโดยการศึกษาวิเคราะห์แนวทางในการทำให้ผู้มีรายได้สูงมีส่วนร่วมจ่ายภาษีเพิ่มขึ้น และในกรณีของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอาจพิจารณาการปรับขึ้นหรืออัตราภาษี การทบทวนเกณฑ์เงินได้สุทธิที่ได้รับยกเว้นภาษีการทบทวนหรือจำกัดค่าลดหย่อนที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีรายได้สูง ในกรณีของภาษีมูลค่าเพิ่มอาจพิจารณาความเหมาะสมของระบบ (เช่น เกณฑ์รายรับที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้น) หรืออัตราที่เหมาะสม และในกรณีของภาษีทรัพย์สินควรผลักดันภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้มีผลบังคับใช้ รวมทั้งทบทวนการจัดเก็บภาษีจากธุรกรรมการเปลี่ยนมือทรัพย์สิน (Property Transaction Tax: PTT) หรือพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดเก็บภาษีจากความมั่งคั่ง เช่น ภาษีทรัพย์สินแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Property Tax) ในประเทศเกาหลีใต้ซึ่งเก็บจากมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถือครองทั่วประเทศ ในอัตราก้าวหน้าตามมูลค่า(ผู้ที่ถือครองเป็นมูลค่าสูง ก็จะเสียภาษีในอัตรารสูง) และรัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บ เป็นต้น

๒.๗.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) เพื่อให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรมและสะท้อนความสามารถในการจ่ายภาษีของผู้เสียภาษี
- ๒) เพื่อเสนอแนะระบบหรืออัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เหมาะสมต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย
- ๓) เพื่อปรับปรุงการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่
- ๔) เพื่อขยายฐานการจัดเก็บภาษีจากฐานทรัพย์สิน

๒.๗.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ปี

๒.๗.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้
- ๒) รายงานผลการศึกษา
- ๓) การบังคับใช้ของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

๒.๗.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

-

๒.๗.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : ระบบภาษี																								
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ปี						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๑๔. การปฏิรูประบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : ปฏิรูประบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยปรับขึ้นอัตราภาษี ทบทวนเกณฑ์การยกเว้นเงินได้สุทธิและ ค่าลดหย่อน																				กรมสรรพากรและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง			ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้สูงขึ้น	ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้
- การปรับขึ้นอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : พิจารณาปรับลดเกณฑ์เงินได้สุทธิในแต่ละชั้นเงินได้ลง เพื่อให้ผู้มีรายได้สูงเข้ามาอยู่ในกลุ่มที่เสียภาษีในอัตราสูงสุด (Top Bracket) เพิ่มขึ้น																					-	-		
- การทบทวนเกณฑ์การยกเว้นเงินได้สุทธิ : พิจารณาลดเกณฑ์เงินได้สุทธิต่ยกเว้นภาษี (๑.๕ แสนบาท) เพื่อให้คนชั้นกลางที่ควรเสียภาษีเข้ามาอยู่ในระบบภาษีมากขึ้น																					-	-		

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ : ระบบภาษี																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
- การทบทวนค่าลดหย่อน : พิจารณาทบทวน ยกเลิก หรือลดค่าลดหย่อนที่ เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีรายได้สูง เช่น ค่าลดหย่อนการบริจาค ค่าลดหย่อน LTF เป็นต้น																						-	-		
๑๕. การทบทวน ภาษีมูลค่าเพิ่ม : พิจารณาปรับปรุงอัตรา ภาษีมูลค่าเพิ่มและเกณฑ์ รายได้ที่เหมาะสมในการ จัดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม																					สำนักงาน เศรษฐกิจ การคลัง กระทรวง มหาดไทย และ กรมสรรพากร	-	-	เสนอรายงานต่อ รมว. คลัง	รายงานผล การศึกษา
๑๖. การทบทวนภาษีทรัพย์สิน : ทบทวนการจัดเก็บภาษีจาก ธุรกรรมการเปลี่ยนมือทรัพย์สิน (Property Transaction Tax : PTT) หรือศึกษาความเป็นไปได้ ในการเก็บภาษีจากความมั่งคั่ง (Comprehensive Property Tax)																					สำนักงาน เศรษฐกิจ การคลัง กระทรวง มหาดไทย และ กรมสรรพากร	-	-	เสนอรายงานต่อ รมว. คลัง	รายงานผล การศึกษา

๒.๗.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

ผลักดันร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ....

๒.๘ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : การสร้างความมั่นคงด้านที่ดินให้กับประชาชน

ความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดินเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทย โดยในปัจจุบันเกษตรกรและผู้ยากจนจำนวนมากประสบปัญหาไร้ที่ดินหรือมีที่ดินไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการไม่สามารถรักษาที่ดินไว้ได้ส่งผลให้ที่ดินตกไปสู่กลุ่มทุน ก่อให้เกิดปัญหาการกระจุกตัวของ การถือครองที่ดิน โดยคนกลุ่มน้อยของประเทศถือครองที่ดินส่วนมาก และกักตุนที่ดินในลักษณะเก็งกำไรโดยไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ในขณะที่กลุ่มผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรต้องสูญเสียที่ดินทำกิน และประสบปัญหาการเช่าที่ดินที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งทำให้ผู้มีรายได้น้อยส่วนหนึ่งอพยพเข้าสู่เมือง กลายเป็นคนจนเมืองในชุมชนแออัด เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำตามมา

ดังนั้น การสร้างความมั่นคงด้านที่ดินให้กับประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่เสี่ยงต่อการสูญเสียที่ดิน ผ่านกลไกธนาคารที่ดิน ซึ่งทำงานร่วมกับโครงข่ายสถาบันการเงินประชาชนในชุมชนทั่วประเทศ รวมทั้งการขยายโครงการบ้านและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศ

๒.๘.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) ประชาชนมีความมั่นคงด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายหลักได้แก่ เกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย
- ๒) ธนาคารที่ดินเริ่มจัดตั้งและดำเนินการเต็มรูปแบบภายในไตรมาส ๒ ของปี ๒๕๖๑
- ๓) ขยายโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศ

๒.๘.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ภายใน ๑๒ เดือน

๒.๘.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนโครงการที่ดำเนินการโดยธนาคารที่ดิน
- ๒) จำนวนโครงการที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์
- ๓) จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์ในด้านความมั่นคงทางที่ดิน

๒.๘.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

๕,๕๙๐ ล้านบาทต่อปี (อยู่ระหว่างการหารือหน่วยงานเพื่อปรับแก้ไข)

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๘.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๘ : ...การสร้างความมั่นคงด้านที่ดินให้กับประชาชน.....																							
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๑๗. ธนาคารที่ดิน : จัดตั้ง ธนาคารที่ดินและเริ่มดำเนินการ																			กระทรวง การคลัง	๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นระยะเวลา ๕ ปี (อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข)		ธนาคาร ที่ดินจัดตั้ง ภายในไตร มาส ๒ ปี ๒๕๖๑	- จำนวนโครงการที่ ได้รับการจัดสรร งบประมาณจาก กองทุน - จำนวนประชาชน ที่ได้รับประโยชน์ใน ด้านความมั่นคงทาง ที่ดิน
๑๘. โครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มี รายได้น้อย : ขยายโครงการที่อยู่ อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้ ครอบคลุมทั่วประเทศ																			พอช	๓,๕๙๐ ล้าน บาทต่อปี (อยู่ระหว่างการ หารือหน่วยงาน เพื่อปรับแก้ไข)		ขยาย โครงการที่ อยู่อาศัย สำหรับผู้มี รายได้น้อย ทั่วประเทศ	- จำนวนประชาชน ที่ได้รับประโยชน์ใน ด้านความมั่นคงทาง ที่ดิน - จำนวนโครงการที่ อยู่อาศัยสำหรับผู้มี รายได้น้อยและพื้นที่ ที่ได้รับประโยชน์

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๘.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

เร่งรัดกระบวนการการจัดตั้งและออกกฎหมายลำดับรองทั้งหมดที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดตั้งธนาคารที่ดิน

๒.๙ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๙ : การสร้างความร่วมมือร่วมใจจากภาคเอกชน ในการลดความเหลื่อมล้ำ

ในปัจจุบันสังคมไทยประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำ และการที่จะช่วยเหลือคนเหล่านั้นให้พ้นจากความยากจน เพื่อนำประเทศสู่ความเจริญและมั่งคั่งได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทั้งรัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจจากภาคเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำผ่านกลไกประชารัฐ โดยการสร้างแพลตฟอร์มระดับประเทศเพื่อเป็นตัวกลางในการเชื่อมเอกชนที่ต้องการดำเนินโครงการ CSR กับธุรกิจชุมชนสามารถเป็นกลไกสำคัญในการจับคู่ รวมทั้งสร้างรายได้และองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำได้

๒.๙.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีกลไกในการจับคู่ภาคเอกชนและธุรกิจชุมชนผ่านแพลตฟอร์ม ทั้งแบบออนไลน์และระดับพื้นที่ขับเคลื่อนโดยประชารัฐ ภายในปี ๒๕๖๑
- ๒) ชุมชนมีรายได้และองค์ความรู้ในการประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้นจากการสนับสนุนของภาคเอกชน

๒.๙.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ภายใน ๑๒ เดือน

๒.๙.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนโครงการและบริษัทเอกชนที่เข้าร่วมและดำเนินการผ่านแพลตฟอร์ม
- ๒) จำนวนชุมชนหรือธุรกิจชุมชนที่ได้รับประโยชน์
- ๓) รายได้ชุมชนหรือธุรกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น

๒.๙.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

อยู่ระหว่างการตอบกลับจากหน่วยงาน

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๙.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๙ : ...การสร้างความร่วมมือส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการลดความเหลื่อมล้ำ.....																									
	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑๙. แพลตฟอร์มประชารัฐ : สร้างแพลตฟอร์มประชารัฐ ในการจับคู่ภาคเอกชน ที่ต้องการทำ CSR และธุรกิจชุมชน																					สำนัก นายกรัฐมนตรี	อยู่ ระหว่าง การ ตอบ กลับ จาก หน่วย งาน		- มีแพลตฟอร์ม ทั้งแบบออนไลน์ และระดับพื้นที่ ขับเคลื่อนโดย ประชารัฐ ภายในปี ๒๕๖๑ - ชุมชนมีรายได้ และองค์ความรู้ ในการประกอบ ธุรกิจเพิ่มขึ้น	- จำนวนโครงการ และบริษัทเอกชนที่ เข้าร่วมและ ดำเนินการผ่าน แพลตฟอร์ม - จำนวนชุมชนหรือ ธุรกิจชุมชนที่ได้รับ ประโยชน์ - รายได้ชุมชนหรือ ธุรกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๙.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

ออกกฎหมายให้ภาคเอกชนได้รับ Tax Credit ในการเข้าร่วมแพลตฟอร์ม ทั้งการทำ CSR และการบริจาคเงินเข้าสู่แพลตฟอร์ม

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๓ : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย ๓.๑ : ปฏิรูปสถาบันเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ

เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓.๑ : ปฏิรูปสถาบันเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ

๓.๑ บทนำ

สถาบันด้านเศรษฐกิจหลักของรัฐทั้งสถาบันเพื่อการบริหารจัดการนโยบาย/ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ สถาบันทางด้านการงบประมาณ สถาบันทางด้านการคลัง และสถาบันด้านข้อมูลและสถิติ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจและระบบการบริหารสินทรัพย์จัดตั้งมาเป็นระยะเวลากว่า ๕๐ ปีแล้ว ในขณะที่บริบทการพัฒนาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตมาก อีกทั้งยังมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ๆ ของรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีการจัดระบบ/การแบ่งบทบาทภารกิจระหว่างหน่วยงาน/การแบ่งหน่วยงานในการกำกับดูแลในการบริหารราชการแผ่นดินในแต่ละช่วงรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ประเด็นการพัฒนาต่าง ๆ มีลำดับความสำคัญที่เปลี่ยนไปตามระดับการพัฒนา รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาก็มีความเข้มข้นขึ้น ในขณะที่การกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของส่วนราชการก็ได้รับความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานจากการใช้งบประมาณแผ่นดินและทรัพยากรของประเทศ เพื่อให้เป็นแรงกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบต่อผลเหมาะสมตามบทบาทภารกิจและมีการปรับปรุงตัวเอง นอกจากนี้ บริบทภายนอกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจอยู่ท่ามกลางความท้าทายทางเศรษฐกิจใหม่ๆ ดังนั้น ระบบเศรษฐกิจและสถาบันด้านเศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องมีการปรับตัวอย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการบริหารความเสี่ยงใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศจึงมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นกลไกหลักในการปฏิรูปประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจเฉพาะด้านที่เป็นคานงัดหรือตัวเปลี่ยนเกมสำคัญที่สร้างความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของการพัฒนาประเทศ อาทิ การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การเพิ่มผลผลิตการผลิต การยกระดับระบบการมาตรฐาน และการบริหารด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบนวัตกรรมของประเทศ ให้มีโครงสร้างการดำเนินงานที่เชื่อมต่อกันทั้งระบบครบวงจร และมีการกำหนดและแบ่งบทบาทภารกิจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน มีกระบวนการดำเนินงานร่วมกัน/เสริมหนุนซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม โดยไม่กำหนดบทบาทที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ขัดแย้ง รวมทั้งการปฏิรูปแต่ละองค์กรให้มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนกระบวนการงานที่ตอบสนองต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันที่

การปฏิรูปสถาบันหลักทางเศรษฐกิจสำคัญๆ ที่คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจเสนอในครั้งนี้ มุ่งเน้นที่การปฏิรูปสถาบัน/กลไกและระบบที่ทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์และขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน โดยในระยะแรกมีเป้าหมายที่จะปรับปรุงกลไกการประสานเชื่อมโยงและการปรับปรุงให้การกำหนดบทบาทมีความชัดเจนมากขึ้นระหว่างหน่วยงาน ซึ่งควบคู่กันไปมีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างสถาบันหลักดังกล่าว โดยกำหนดเป้าหมายการปรับโครงสร้างสู่ความเป็นสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจชั้นนำ (Top of

Class) ทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค เพื่อให้การบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับการกำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์ การนำยุทธศาสตร์/นโยบายสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลมีพลวัตรและครบวงจร ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาได้อย่างแท้จริง

ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตที่สถาบันทางเศรษฐกิจซึ่งทำหน้าที่จัดทำนโยบายและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบันต้องเผชิญกับบริบทการพัฒนาและการบริหารยุทธศาสตร์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการปฏิรูป ทั้งเงื่อนไขภายในประเทศเองและการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกที่ส่งผลให้การบริหารจัดการยุทธศาสตร์ของประเทศต้องปรับตัวอย่างมาก การปฏิรูปสถาบันเพื่อบริหารจัดการยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจจึงมุ่งเน้นการปฏิรูประบบและสถาบันการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งส่วนใหญ่คือสถาบันและกลไกราชการที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพ แข็งแกร่ง ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยสามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจที่แท้จริงตามเป้าหมายการปฏิรูปเศรษฐกิจ ซึ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ ต้องปรับตัวได้เร็ว สามารถทำงานเชิงบูรณาการที่ต้องรวมเอาวิชาการหรือศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน (Multidisciplinary) เพื่อตอบโจทย์และความต้องการที่มีความหลากหลายมิติ ทั้งประเด็นการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนอย่างเป็นธรรม ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ และการจัดทำนโยบายจำเป็นต้องมีหลักฐานและข้อมูลสนับสนุน (Evidence-based Policy Making) โดยการปฏิรูปดังกล่าวมุ่งยกระดับและปรับปรุงศักยภาพขององค์กรเดิม จัดตั้งองค์กรใหม่โดยยึดหลักความไม่ซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง และพัฒนากลไกการประสานเชื่อมโยงเพื่อแก้ปัญหาาระบบที่มีลักษณะกระจายและขาดความสอดคล้อง ได้แก่ (๑) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการด้านการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐานของประเทศ (National Quality Infrastructure: NQI) และระบบนวัตกรรมแห่งชาติ (National Innovation System: NIS) (๒) ระบบสถาบันการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และ (๓) สถาบันและกลไกการบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ

การปฏิรูปตั้งอยู่บนหลักคิดสำคัญ คือ การบริหารยุทธศาสตร์เศรษฐกิจจะต้องเริ่มต้นจากต้นหนที่เป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพ/มีสมรรถนะสูงในการจัดทำยุทธศาสตร์อย่างแท้จริง (High Performance Strategic Organization) สามารถบ่งชี้ประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงและประเด็นคาบเกี่ยวที่ต้องดำเนินงานร่วมกันของหลายหน่วยงานได้อย่างชัดเจนและที่สำคัญ คือ ต้องสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความสามารถในการส่งต่อประเด็นเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาไปยังระบบงบประมาณและหน่วยงานปฏิบัติที่มีทิศทางชัดเจนได้ โดยที่หน่วยงานวางแผนที่ทำหน้าที่ต้นหนต้องปรับตัวที่จะนำเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ประกอบการทำงานทั้งในเรื่อง การจัดทำการวิเคราะห์ภาพอนาคตเพื่อการเตรียมการรองรับและบริหารความเสี่ยง (Foresight and Future Labs) และการจัดทำพื้นที่วิเคราะห์และเสนอเป็นทางเลือกในเชิงนโยบายต่อรัฐบาล (Policy Labs) เพื่อการตัดสินใจของรัฐบาล รวมทั้งเป็นผู้นำในการนำแนวโน้มใหม่ ๆ และแนวความคิดการพัฒนาใหม่ ๆ เข้ามาพิจารณาร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่อง มีพลวัตร และเกิดแรงส่งที่เป็นพลังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ทันการณ์ รวมทั้งจะต้องมุ่งเน้นในการปฏิบัติอย่างเป็นเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหาไซโลทั้งภายในองค์กรและระหว่างองค์กร

นอกจากนี้ การปฏิรูปจะต้องสามารถจัดกลุ่มหน่วยงานในระดับการปฏิบัติ (Implementing Agencies) เพื่อการกำกับดูแลที่สอดคล้องและสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้อย่างเชื่อมโยง อาทิ การยึดหลักการพัฒนาตลอดห่วงโซ่มูลค่า (value chain) การยึดหลักการชี้ดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงานร่วมกัน (Joint Key Performance Indicators) และการประสานเชื่อมโยงการปฏิบัติให้สอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกัน (Implementing Coordinations) เพื่อลดพื้นที่สีเทา (Grey Area) หรือภารกิจที่ไม่ได้กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เป็นต้น โดยมีระบบการติดตาม ประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการประเมินย้อนกลับ (feedback) ไปสู่การจัดทำ/ออกแบบนโยบาย

และยุทธศาสตร์ให้ปรับตัวหรือมีความคล่องตัวและยืดหยุ่น (Agility) สามารถรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในมิติต่างๆ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน และภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitic) ได้ทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารความเสี่ยงท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง โดยต้องลดภารกิจที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ติดตามและประเมินผลลง แต่มุ่งเน้นให้เกิดความรับผิดชอบที่สอดคล้องกับภารกิจที่ควรจะเป็น

ทั้งนี้ การปฏิรูประบบและสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจนั้นวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและออกแบบแนวทางการปฏิรูปโดยใช้กรอบแนวคิดวงจรรโยบาย หรือ Plan-Do-Check-Act (PDCA) ทั้งระบบ โดยพิจารณาบนพื้นฐาน ๓ ด้าน ที่มีผลอย่างมากต่อประสิทธิภาพของกลไก โดยในแต่ละด้านจะยึดหลักการ (Guiding principles) สำคัญในการปฏิรูปที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย

๑) การกำหนดอำนาจหน้าที่และบทบาทของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน โดยอาจมีกฎหมายหรือกฎระเบียบรองรับ (Authority) โดยมีหลักการ (Guiding Principle) คือ ต้องลดความซ้ำซ้อนและยื้อแย่ง มีลักษณะที่สอดคล้องกันตามแนวคิดของวงจร P-D-C-A และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาในประเด็นที่คาบเกี่ยวในลักษณะการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานในระนาบเดียวกัน (แนวนอน) ได้

๒) กระบวนการ (Process) โดยต้องเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันในส่วนต่างๆ ตลอดวงจร P-D-C-A โดยมีหลักการ (Guiding Principle) คือ กระบวนการดำเนินงานจะต้องเอื้อให้โครงสร้างและบทบาทภารกิจที่กำหนดไว้ในข้อ ๑) สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์

๓) ความเป็นผู้นำ/ความเป็นอิสระ/ความรับผิดชอบ และศักยภาพของหน่วยงานและกลไก (Leadership, Authonomy, Competency) โดยมีหลักการ (Guiding Principle) คือแต่ละสถาบัน/หน่วยงานจะต้องมีความเข้มแข็ง สามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำ (Leadership) ในการดำเนินภารกิจตามที่กำหนดในแต่ละช่วงของวงจรรโยบายที่ตนรับผิดชอบ โดยจะต้องปฏิรูปแต่ละสถาบันตั้งแต่ลักษณะการจัดรูปแบบองค์/โครงสร้าง และการปฏิรูปเพื่อยกระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติของบุคลากรใหม่ ซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการทบทวนและกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร ลักษณะงาน และค่าของงานให้สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจในบริบทใหม่ รวมทั้งทบทวนบทบาทความรับผิดชอบของผู้ดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

จากพื้นฐานหลักการดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจจึงได้จัดกลุ่มองค์กรและระบบที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิรูปออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก เป็นกลุ่มสถาบันด้านการวางแผนและบริหารจัดการนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน ประกอบด้วย (๑) หน่วยงานกำหนดยุทธศาสตร์รวมของประเทศที่ทำหน้าที่เป็นต้นหนในการสนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาว ๒๐ ปี และถ่ายทอดลงสู่ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในระยะ ๕ ปี และ (๒) สำนักงานสถิติแห่งชาติ/สำนักงานสถิติของประเทศ ซึ่งรับผิดชอบการจัดทำระบบข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์เบื้องต้นที่สามารถสนับสนุนระบบ PDCA ที่มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนของวงจร โดยระบบสถิติและข้อมูลที่ต้องการ ทันสมัยและครอบคลุมเป็นเครื่องมือสำคัญในทุกขั้นตอนของวงจรรโยบาย และในระยะยาวหน่วยงานสถิติควรปรับตัวให้มีขีดความสามารถในการจัดทำระบบบัญชีของประเทศในด้านต่าง ๆ ได้

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มสถาบันด้านการเงิน การคลัง และการบริหารสินทรัพย์ของประเทศ ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างและรักษาความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว ได้แก่ การปฏิรูปหน่วยจัดสรรงบประมาณ หน่วยงานด้านภาษี/หน่วยงานกำหนดนโยบายการคลัง หน่วยงานกำหนดนโยบายการเงิน และหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ ภายใต้กรอบหลักการปฏิรูปให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว

กลุ่มที่สาม ประกอบด้วย หน่วยงานปฏิบัติ/หน่วยงานขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจ และหน่วยงานติดตามและประเมินผล รวมถึงการกำหนดบทบาทหน่วยงานประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานในระดับปฏิบัติที่ต้องมีความรับผิดชอบชัดเจน

๓.๒ สถานการณ์และสภาพปัญหา

สถาบันทางเศรษฐกิจที่ทำหน้าที่จัดทำนโยบายและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบันต้องเผชิญกับบริบทการพัฒนาและการบริหารยุทธศาสตร์ใหม่ๆ ทั้งบริบทการพัฒนาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสำคัญ (Mega trends) ในระดับโลกที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจในทุกช่วงเวลาต่อจากนี้ไป ได้แก่ (๑) การเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉมและก้าวกระโดดด้านเทคโนโลยีหลายสาขา (๒) กระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นมากขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนในกลุ่มต่างๆ มากขึ้น (๓) สังคมสูงวัยทั้งประเทศไทยเองและสังคมโลกที่พัฒนาแล้ว (๔) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่ผันผวน และ (๕) กระแสการยึดหลักธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบต่อ ผลผลิตภาพ รวมทั้งสิทธิมนุษยชน เป็นต้น ส่งผลกระทบให้ระบบเศรษฐกิจไทยต้องปรับตัวได้เร็ว (agile) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีแรงกดดันต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการกระจายผลประโยชน์และโอกาสให้เกิดขึ้นกับกลุ่มต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม

นอกจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกแล้วยังมีเงื่อนไขสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วที่จะส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ ดังนี้

๑) การมียุทธศาสตร์ชาติในระดับภาพใหญ่และมีการกำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศในระยะยาว การมีแผนแม่บทกำกับการขับเคลื่อนประเด็นหลักของการพัฒนา และการมีแผนปฏิรูปในด้านต่างๆ ที่ต้องปรับเปลี่ยนในเชิงโครงสร้างและพลิกโฉม ส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนการจัดทำแผนในแต่ละระดับเพื่อการถ่ายทอดของแผน (cascade) ที่เหมาะสม ทั้งจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน รวมทั้งการจัดระบบการติดตามและประเมินผลที่มุ่งเน้นการผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จหรือเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาว

๒) เทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่มีความก้าวหน้าขึ้นมาก ส่งผลให้มีความคาดหวังทั้งจากรัฐบาลและประชาชนผู้รับบริการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีขีดความสามารถในการวิเคราะห์และใช้ข้อมูลในการวางแผน/จัดทำยุทธศาสตร์ของหน่วยงานรับผิดชอบตลอดวงจรนโยบายที่สูงขึ้น โดยต้องสามารถจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายได้ตรงกลุ่มเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งสามารถเชื่อมต่อและผสมผสานข้อมูลให้เป็นข้อมูลเชิงลึก (intelligence) ในการจัดทำนโยบาย การขับเคลื่อนนโยบาย และการติดตามและประเมินผลนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และที่สำคัญคือ ต้องสนับสนุนให้ระบบเศรษฐกิจสามารถปรับเปลี่ยนได้เร็วและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุความคาดหวังดังกล่าว จำเป็นต้องปฏิรูปหน่วยงานจัดทำข้อมูลต่างๆ ของประเทศ รวมทั้งรูปแบบและลักษณะของการจัดข้อมูลและข่าวสารให้มีความครบถ้วนและเพียงพอต่อการตัดสินใจในกระบวนการนโยบาย (Intelligence and Big Data) โดยยึดหลักการสำคัญ เช่น การเชื่อมโยงถึงกันและต่อยอดกันได้ การเข้าถึงได้ง่าย และการจัดให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทันที รวมทั้งการมีหน่วยงานรับผิดชอบกลาง

๓) ทรัพยากรของประเทศมีจำกัดมากขึ้น ในขณะที่ความต้องการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการปฏิรูปด้านสังคมในยามที่ประเทศเป็นสังคมสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนสร้างความยั่งยืนด้านการคลังในระยะยาว ทั้งจากการขยายฐานภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี และการบริหารจัดการด้านรายจ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักของประเทศได้อย่างแท้จริง

๔) หน่วยงานวางแผนและการทำงานของหน่วยงานวางแผนร่วมกับหน่วยงานในระดับอื่นในวงจรนโยบาย (Policy Cycle) ตั้งแต่การวางแผน (Plan) การนำสู่การปฏิบัติ (Do) การติดตามและประเมินผล (Check) และการปรับตัว (Act/Adjust) หรือ PDCA กำลังเผชิญกับความท้าทายในการดำเนินงานที่จะต้องเริ่มอยู่ที่การตัดสินใจและจัดทำนโยบายที่มีหลักฐานสนับสนุนชัดเจนและเชื่อถือได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วม (Open and evidence-based policy making) โดยต้องมีความโปร่งใสและมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจภายใต้ข้อกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่ชัดเจน

๕) บริบททั้งภายในประเทศและพันธกรณีระหว่างประเทศ ได้กำหนดเงื่อนไขและเป้าหมายการพัฒนาในหลากหลายมิติที่มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น เช่น ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสิทธิมนุษยชน คุณภาพและมาตรฐาน ดังนั้น จึงมีความท้าทายสำหรับการพัฒนาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตที่ต้องมุ่งเน้นความสำเร็จการพัฒนาในประเด็นคาบเกี่ยว/ประเด็นร่วมมากขึ้น โดยจะต้องใช้วิธีการทำงานและการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการที่มีความเข้าใจที่ตรงกันและความรับผิดชอบต่อประเด็นการพัฒนาที่คาบเกี่ยวร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เป็นปัจจัยพื้นฐานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Foundation) เช่น คน/แรงงาน กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐาน/ระบบโลจิสติกส์ และ วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี/นวัตกรรม

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลต่อการทำงานของสถาบันเชิงเศรษฐกิจในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ทั้งวงจรนโยบาย ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจหลายหน่วยงาน โดยทำงานบนหลักการ PDCA แต่ผลการดำเนินงานกลับไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติก็ไม่มีประสิทธิภาพ โดยสภาพปัญหาสำคัญของสถาบันเชิงเศรษฐกิจที่ทำหน้าที่บริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนามตามกรอบ PDCA สรุปได้ ดังนี้

สภาพปัญหาสำคัญของระบบวงจรนโยบาย (Policy Cycle) ของไทย

๓.๒.๑ การวางแผนและบริหารจัดการนโยบายและยุทธศาสตร์ (Planning/Strategic Decision Making)^๑ พบว่ามีสภาพปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางระบบประสาท (Central nerve) ที่มีอำนาจหน้าที่ (Authority) ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาประเทศในภาพรวม ไม่สามารถควบคุมการจัดสรรทรัพยากร (เงินและคน) เพื่อให้สอดคล้องกับลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนา ส่วนหนึ่งเนื่องจากปัญหาสายการบังคับบัญชา (Line of command)

ปัจจุบันสถาบันด้านการจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจมหภาคของประเทศมีหลายหน่วยงาน และมีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ (Authority) แนวทางการทำงาน และโครงสร้างกลไกเพื่อรองรับภารกิจชัดเจน ได้แก่ (๑) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างปรับโครงสร้างองค์กร โดยมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ (ร่าง) พระราชบัญญัติการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ.... ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาตามขั้นตอนของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒) สำนักงานงบประมาณ (สงป.) เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณให้กับส่วนราชการต่างๆ โดยขณะนี้ได้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.... ซึ่งมีการปรับปรุงสาระสำคัญในมาตรา ๑๕ มีการปรับเพิ่มอำนาจหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเกี่ยวกับการงบประมาณเพิ่มเติม คือ ให้มีหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้หน่วยงานรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณ และในมาตรา ๓๑ ให้มีการจัดทำแผนงานบูรณาการ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี ในขณะที่กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๒ (๒) ให้อำนาจในการเสนอแนะนโยบายและแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแนวนโยบายแห่งรัฐและแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งมาตรา ๒๓ การจัดทำงบประมาณต้องคำนึงถึงฐานะทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ นโยบายรัฐบาล และภารกิจของหน่วยงานรับงบประมาณ (๓) สำนักเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง ซึ่งมีบทบาทในการกำกับดูแลระบบการคลังของประเทศ และอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นกัน ได้แก่ (ร่าง) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยมาตรา ๑๑ มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการกำหนดหลักการและแนวทางการรักษาวินัยทางการคลัง จัดทำแผนการคลัง และกำกับดูแลบริหารความเสี่ยงการคลัง รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการงบประมาณ

อย่างไรก็ตาม การจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ และนโยบาย ยังไม่สอดรับการจัดสรรงบประมาณอย่างแท้จริง การดำเนินงานยังมีลักษณะที่ซ้ำซ้อนและยืดยาว เนื่องจากมีการกำหนดบทบาทการจัดทำยุทธศาสตร์ไว้ทั้งภายใต้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกฎหมายต่างๆ กำหนดแนวทางการทำงานที่ทำให้เกิดการเชื่อมต่อจากระดับนโยบายไปสู่การจัดสรรงบประมาณไว้แล้ว และสำนักงานงบประมาณ (สงป.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณตามทิศทางนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งในลักษณะการจัดสรรงบประมาณตามประเด็นการพัฒนา (Agenda) พื้นที่การพัฒนา (Area) และตามบทบาทภารกิจปกติ (Function) แต่ในทางปฏิบัติการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานกำหนดนโยบาย (สศช.) หน่วยงานจัดสรรงบประมาณ (สงป.) รวมถึงกระทรวงการคลัง และสำนักงาน

^๑ แม้ว่าในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์บทบาท ระบบ และการดำเนินงานในระดับยุทธศาสตร์ แต่เนื่องจากในทุกขั้นตอนในวงจรมีความเชื่อมโยงและไม่เป็นอิสระจากกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงครอบคลุมถึงองค์กรและระบบในส่วนของหน่วยงานปฏิบัติและหน่วยติดตามและประเมินผลด้วย

ข้าราชการพลเรือน (กพ.) เพื่อจัดทำแผนและนโยบาย และการวิเคราะห์เพื่อจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการตามแผน ยุทธศาสตร์ และนโยบายนั้น ยังขาดความเข้าใจประเด็นการพัฒนาหลักอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการพัฒนาที่คาบเกี่ยวกับหลายหน่วยงาน (Cross-cutting Issue) เพื่อจัดสรรงบประมาณในเชิงบูรณาการ

แม้ว่า สำนักงบประมาณจะได้กำหนดกลไกการทำงานในการเชื่อมโยงระหว่างแผน/ยุทธศาสตร์และงบประมาณ โดยได้ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการทั้งที่มีและไม่มีบทบัญญัติกฎหมายรองรับ เช่น คณะกรรมการจัดเตรียมงบประมาณในขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดเป็นปฏิทินงบประมาณ ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีรองรับ และการกำหนดคณะกรรมการและกระบวนการในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเชิงบูรณาการ เป็นต้น แต่ในทางปฏิบัติจริง ส่วนใหญ่มีลักษณะดำเนินการเพื่อให้ครบขั้นตอนและตามขั้นตอนทางกฎหมายเท่านั้น โดยในแต่ละขั้นตอนยังไม่มีมีการพิจารณาทบทวนผลการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อนำมาปรับปรุงหรือสนับสนุน อีกทั้งการวิเคราะห์ยังขาดความลุ่มลึก เนื่องจากกำหนดระยะเวลาดำเนินการสั้น ไม่สมเหตุสมผลกับกระบวนการทั้งหมด ประกอบกับยังไม่มีกลไกที่ดีเพียงพอในการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ และนโยบายรัฐบาล^๒ ซึ่งสำนักงบประมาณและหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการทำความเข้าใจกับทิศทางเป้าหมายและแนวทางตามยุทธศาสตร์ในระดับชาติให้ชัดเจนตรงกันก่อน ตลอดจนไม่มีการนำผลการประกอบการใช้จ่ายงบประมาณในระยะกลาง (Medium Term Expenditure Framework: MTEF) มาใช้อย่างจริงจังในการพิจารณาพื้นที่ทางการคลังที่จะสามารถใช้ในการดำเนินยุทธศาสตร์ได้ (Fiscal Space) อีกทั้งไม่มีการเปิดเผยให้คณะกรรมการชุดต่างๆ ได้รับทราบร่วมกัน ส่งผลให้การกำหนดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนา ยกลำบาก นอกจากนี้ ระยะเวลาของการกำหนดเป้าหมายของ MTEF กับแผนพัฒนาฯ ก็แตกต่างกัน โดยแผนพัฒนาฯ (ระยะเวลา ๕ ปี) ส่วน MTEF กำหนด ๑+๓ ปี เช่นเดียวกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้สอดคล้องกับวาระของรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้ง (๔ ปี) ทำให้การเชื่อมต่อของการบรรลุเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาฯ เกิดขึ้นได้ยาก

ปัญหาดังกล่าว ส่วนหนึ่งเกิดจากสายการบังคับบัญชา (Line of command) ของหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วางแผน/ยุทธศาสตร์ และหน่วยงานจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณและกำลังคน) มีความลักลั่น โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๙ การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี มีการกำหนดให้ส่วนราชการมีฐานะเทียบเท่าปลัดกระทรวงขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ได้แก่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ (สงป.) สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ซึ่งในหลักการหน่วยงานกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางระบบประสาท (Central nerve) ต้องมีอำนาจหน้าที่ (Authority) ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาประเทศในภาพรวม สามารถกำกับชี้ทิศทางการจัดสรรทรัพยากรตามการจัดลำดับความสำคัญประเด็นการพัฒนาให้สอดคล้องกัน (งาน เงิน และคน) แต่ในทางปฏิบัติ สำนักงบประมาณอยู่ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี ในขณะที่ สศช. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. อยู่ภายใต้การกำกับของรองนายกรัฐมนตรีแต่ละด้าน ทั้งๆ ที่ภายใต้ พรบ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๙ หน่วยงานเหล่านั้นต้องอยู่ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีโดยตรง การกำกับดูแลการดำเนินการของหน่วยงานกลางที่อยู่ภายใต้สายการบังคับบัญชาแตกต่างกันนี้ ส่งผลให้การกำกับดูแลการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์และการถ่ายโอนสู่การ

^๒ อ้างจาก : ข้อเสนอของ สนช. ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษา (ร่าง) พ.ร.บ. การเงินการคลังของรัฐ และ ร่าง พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ

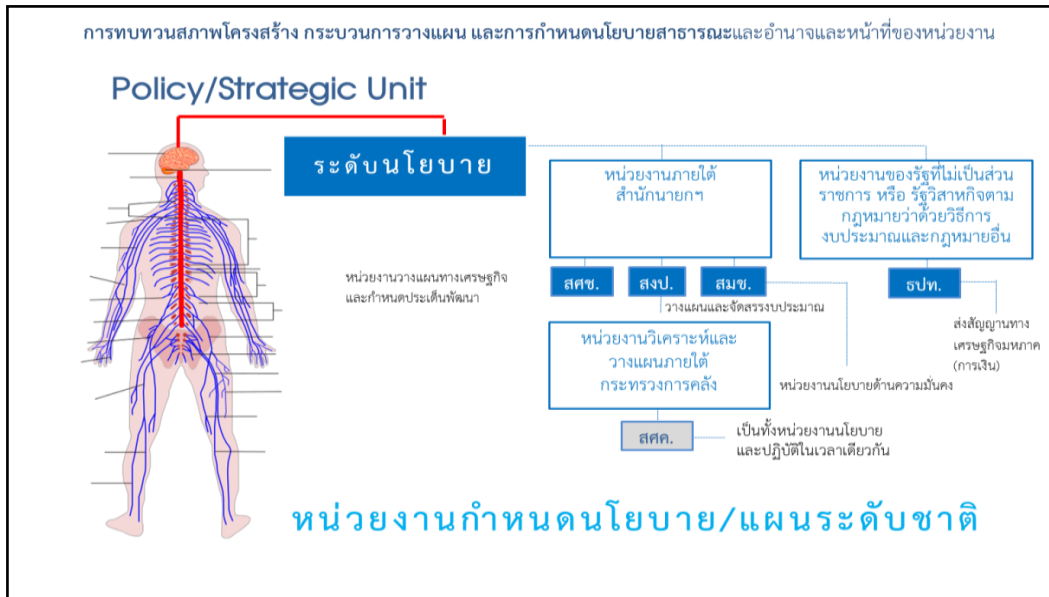
ปฏิบัติกระจายตัวแยกส่วน (Fragmentation) กระทบต่อการแบ่งปันข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ และทำให้เกิดความล้ากันในการทำงาน

๒) ระบบการบริหารจัดการด้านการคลัง ทั้งมิติการจัดเก็บและการบริหารรายจ่ายขาดการรวมเข้าด้วยกัน (Consolidate) ในระดับที่มีข้อมูลและการวิเคราะห์ที่มีการคาดการณ์สถานการณ์ทางการคลังมาสนับสนุนอย่างครบถ้วน ทำให้การกำหนดแผนงานและการส่งต่อไปยังหน่วยงานปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ (อ้างอิงจากผลการศึกษาของ สปท). โดยปัญหาของระบบบริหารจัดการด้านการคลังมีหลายด้าน ได้แก่ ด้านวินัยการคลัง ประกอบด้วย การตั้งและใช้จ่ายงบประมาณเกินความจำเป็น จากทั้งงบกลาง เงินสำรองกรณีฉุกเฉิน เงินคงคลัง และเงินนอกงบประมาณ และมีการเสนองบประมาณรายจ่ายในรัฐสภาที่พิจารณาในลักษณะงบประมาณแบบขาดรายจ่าย แต่ไม่ได้มีการเสนองบประมาณด้านรายรับ รวมทั้งขาดการจัดลำดับความสำคัญสำหรับการจัดสรรงบประมาณ ทำให้โครงการที่เป็นประโยชน์อาจถูกตัดออกไป ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดระบบที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ในขณะที่รายจ่ายด้านประชานิยมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายจ่ายด้านการลงทุนมีสัดส่วนลดลง กระทบต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านระบบงบประมาณ มีปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีระยะเวลานานจากขั้นตอนการจัดทำคำขออนุมัติงบประมาณล่วงหน้า จนถึงเวลาที่หน่วยงานได้รับงบประมาณจริงค่อนข้างยาว ดังนั้น การจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณจึงขาดความชัดเจนในเรื่องเป้าหมายของการดำเนินงาน ขาดความเข้าใจในการที่จะเปลี่ยนแปลงแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ อีกทั้งคำขออนุมัติทั้งหมดถูกส่งไปยัง สปท. โดยไม่มีการวิเคราะห์ประเมินผลก่อนดำเนินการ (Ex-ante Evaluation) และจัดลำดับความสำคัญ/ผลกระทบอย่างจริงจังจากระดับกระทรวงต้นสังกัด ตลอดจนขาดระบบการรายงานการเปลี่ยนแปลงงบประมาณในชั้นต่างๆ ของหน่วยงานที่ลงไปยังระดับพื้นที่หรือจังหวัด จังหวัดจึงไม่สามารถวางแผนพัฒนาจังหวัดได้อย่างมีบูรณาการและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้งบประมาณ เน้นการประเมินกิจกรรมมากกว่าเน้นที่ผลลัพธ์หรือผลกระทบในภาพรวม โดยมีการควบคุมเข้มข้น ทำให้ไม่ยืดหยุ่นกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วในปัจจุบัน และไม่สามารถป้องกันการเล็งกำไรระเบียบได้อย่างแท้จริง

ด้านการคลังท้องถิ่น ต้องเผชิญกับปัญหาที่สำคัญ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึ่งพางบประมาณผ่านการรับจัดสรร สูงถึงร้อยละ ๙๐ ขณะที่มีความสามารถในการจัดเก็บภาษียังต่ำ และอำนาจในการกำหนดอัตราภาษีถูกกำหนดโดยรัฐบาล อีกทั้งขาดระบบข้อมูลการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) บางส่วนดำเนินการอย่างไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใส และขาดประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่ดี ตลอดจน อปท. บางแห่งไม่มีศักยภาพในการบริหารการเงิน มีการก่อหนี้ระยะยาวเกินตัวเกินความจำเป็นและไม่คุ้มค่า ขาดวินัยทางการเงิน ไม่มีมาตรฐานทางการบัญชีและงบประมาณ และไม่มี ความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลด้านการเงินการคลัง

ด้านเงินนอกงบประมาณและเงินกองทุนของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน ได้แก่ การใช้เงินนอกงบประมาณ (เงินทุนหมุนเวียน เงินฝาก เงินที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ฯลฯ) มีความอิสระจากระบบการจัดสรรงบประมาณปกติ โดยไม่ต้องทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายเพื่อชี้แจงหรือเสนอต่อรัฐสภา จึงมีความเสี่ยงจากผลเสียหายหรือความไม่คุ้มค่า หลายกองทุนไม่สามารถหารายได้เป็นของตนเอง เกิดเป็นภาระงบประมาณสนับสนุนประจำปี รวม ๑.๔ แสนล้านบาท และข้อมูลเงินนอกงบประมาณในภาพรวมไม่มีความสมบูรณ์ และขาดระบบบริหารหรือกำกับดูแล หรือควบคุมที่เป็นรูปธรรม

๓) ตามกฎหมายมีหลายหน่วยงานที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการวางแผนและยุทธศาสตร์ทำให้เกิดความสับสนในเป้าหมายโดยรวม และการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายอาจเกิดความซ้อนทับไม่สอดคล้อง หรือถักถักกัน กล่าวคือ เมื่อพิจารณากฎหมายจัดตั้งของแต่ละกระทรวง และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ อาศัยอำนาจหน้าที่ตามความในมาตรา ๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเฉพาะใน กลุ่มกระทรวงเศรษฐกิจ อันได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพลังงาน พบว่า กระทรวงต่างๆ ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บท เพื่อการดำเนินงานของกระทรวง ในขณะที่องค์กรมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจ ภายใต้กระทรวง ก็มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่องซึ่งองค์กรนั้นมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และภาพรวม เพื่อใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติด้วยเช่นกัน เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ องค์กรมหาชนและรัฐวิสาหกิจ ทั้งหมด ๑๓ หน่วยงานมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ทั้งที่เป็นเฉพาะเรื่องและภาพรวม เช่น สำนักงานคณะกรรมการนวัตกรรมแห่งชาติ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมของประเทศ ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น

ข้อสังเกตที่สำคัญ คือ แม้ว่ากฎหมายได้ให้อำนาจหน่วยงานระดับกระทรวงในการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนของแต่ละหน่วยงาน และเสนอคณะรัฐมนตรี แต่ไม่ได้บัญญัติให้มีความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทของกระทรวง กับแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์ระดับชาติไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามระดับความเข้าใจของหน่วยงานต่างๆ ต่อลักษณะของแผนแต่ละระดับยังมีความแตกต่างกัน จึงทำให้แผน นโยบาย และยุทธศาสตร์หลายฉบับถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งแต่ละแผนมีการกำหนดค่าเป้าหมาย/และตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน ไม่มีค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัด ผลกระทบ (Desired Impact) ผลลัพธ์ (Desired Outcome) และผลผลิต (Desired Output) ร่วมกัน รวมทั้งไม่มีห้วงเวลาเป้าหมายของการเกิดผลที่ชัดเจน ดังนั้นการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานมุ่งการทำงานที่บรรลุเพียงเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง หรือระดับกรมที่วางไว้เท่านั้น ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวอาจไม่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นเพียงบางส่วนของยุทธศาสตร์ชาติ ส่งผลให้การขับเคลื่อน

แผน/ยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงานและระดับพื้นที่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายในภาพรวมหรือในระดับยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างเต็มที่

๔) กระบวนการกำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์ระดับชาติไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานประสบการณ์และฐานความรู้ที่เป็นสหวิชาการและทันสมัย ทำให้แผนพัฒนาชาติผลการวิเคราะห์เชิงลึกมาสนับสนุน ส่งผลต่อคุณภาพของแผน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การส่งต่อแผนไปยังหน่วยงานระดับปฏิบัติที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญ คือ (๑) ปัญหาศักยภาพหรือสมรรถนะ (Competency) ของบุคลากรทั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติการ ที่ยังมีข้อจำกัดทั้งด้านความรู้สหสาขาวิชาชีพ (multidisciplinary knowledge) และทักษะไม่เพียงพอ โดยเฉพาะบุคลากรด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการมองเห็นและเข้าใจภาพอนาคต (Foresight Thinking) และเครื่องมือใหม่ๆ ที่เหมาะสม (เช่น Policy Lab และ Big Data เป็นต้น) (๒) ขาดการประเมินก่อน (Ex-ante Evaluation) การจัดทำยุทธศาสตร์ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องและตรงกับสภาพความเป็นจริง (๓) องค์กรวางแผนในระดับยุทธศาสตร์ยังขาดความเข้มแข็ง และขาดทัศนคติหรือกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับองค์กรที่จะทำหน้าที่ชี้ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทำให้องค์กรวางแผนเหล่านี้ กำหนดทิศทาง การพัฒนาประเทศจากสภาพปัจจุบัน มากกว่าจากการมองภาพอนาคต

ดังนั้น แผนพัฒนาประเทศในปัจจุบัน จึงเป็นเพียงการกำหนดทิศทาง การพัฒนาที่มีขอบเขตกว้าง และไม่มีจุดเน้นที่เจาะจงเพียงพอ ไม่มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และแผนและนโยบายยังขาดจุดเน้น การจัดลำดับความสำคัญ ไม่มีการกำหนดประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของประเทศ แผนพัฒนาฯ จึงมักถูกใช้อ้างอิงในลักษณะที่เป็นเพียงคำสำคัญ (keyword) หรือรายการที่ต้องดำเนินการ (checklist) ของหน่วยงานปฏิบัติต่างๆ ในการเขียนแผนงาน/โครงการเพื่อจัดทำคำของบประมาณเท่านั้น ในขณะที่องค์กรวางแผนในระดับต่างๆ เช่น แผนจัดสรรงบประมาณ โดยเฉพาะแผนบูรณาการ และแผนปฏิบัติการกระทรวง แผนพัฒนาพื้นที่ ก็ยังไม่สามารถปรับให้สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเช่นกัน

๓.๒.๒ การขับเคลื่อนนโยบาย/แผนสู่การปฏิบัติ (Do)

หลักการสำคัญของการขับเคลื่อนแผน/ยุทธศาสตร์/นโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ คือ หน่วยงานกำหนดหรือจัดทำแผน ต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดระดับจากระดับ แผน นโยบายระดับชาติสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการของหน่วยงานปฏิบัติระดับกระทรวง/กรม ที่เปรียบเสมือนเป็นกระดูกสันหลังในการบริหารและขับเคลื่อนนโยบาย โดยในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีความมุ่งหมายที่จะลดปัญหาของความไม่สอดคล้องระหว่างแผนงานและแผนเงิน เพื่อให้การดำเนินของหน่วยงานต่างๆ มีบูรณาการมากขึ้น จึงได้กำหนดในมาตรา ๑๐ วรรคสาม ให้ส่วนราชการนำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี มาจัดทำแผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมถึงใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาภาค/จังหวัดแผนอำเภอแผนท้องถิ่น/ชุมชน เช่นกัน ทั้งนี้การจัดทำและขับเคลื่อนแผนในทุกระดับตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติลงมาถึงระดับพื้นที่จะต้องเน้นสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการในระดับพื้นที่ (Bottom-Up) และทิศทางในภาพรวมของระดับประเทศ (Top-Down) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Bottom-up และ Participatory Approach) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และมาตรา ๘ ในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐

สถานการณ์และสภาพปัญหาในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนสู่การปฏิบัติที่สำคัญ มีดังนี้

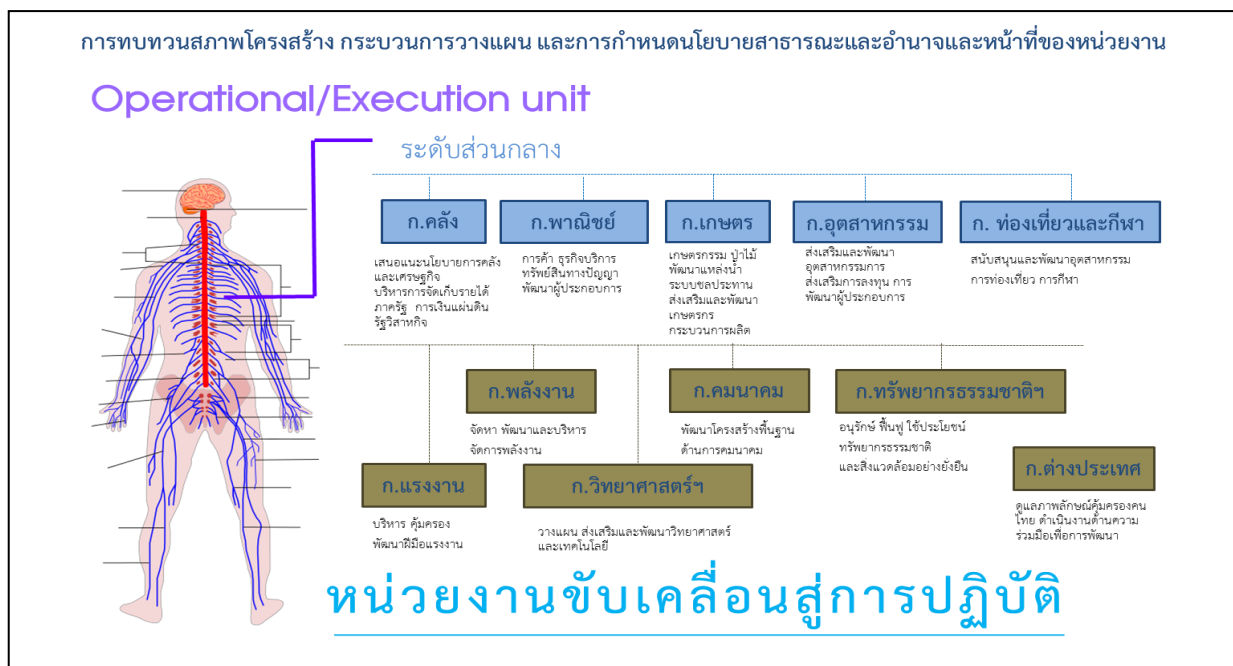
๑) (ร่าง) กฎหมายฉบับปรับปรุงของหน่วยงานจัดทำแผน ได้ระบุกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำหนดนโยบาย (สศช.) หน่วยงานจัดสรรงบประมาณ (สพ.) และหน่วยงานปฏิบัติไว้ชัดเจน โดย (ร่าง) พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ... มาตรา ๕/๑ ได้กำหนดให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานของรัฐ และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วง ๕ ปี และบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และมาตรา ๖ (๒) ระบุว่า ให้ สศช. เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและการถ่ายทอดสู่การพัฒนาในแต่ละช่วง ๕ ปี และ ตามมาตรา ๙ (๒) ที่กำหนดให้ สศช. พิจารณาแผนงาน/โครงการของกระทรวงหรือส่วนราชการ และจัดประสานแผนงาน/โครงการ ในขณะที่ สำนักงบประมาณมีบทบาทเชื่อมโยงกับหน่วยงานรับงบประมาณโดยตรง ได้ระบุในมาตรา ๒๕ ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.... กำหนดให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมีหน้าที่ยื่นคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณนั้นต่อผู้อำนวยการ สพ. และมาตรา ๒๗ การขอตั้งงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้ผู้ว่าราชการฯ มีหน้าที่ขอตั้งงบประมาณและยืนยันต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ สพ. กระบวนการของการวางแผนและการจัดสรรงบประมาณที่กฎหมายให้อำนาจหน้าที่แก่หน่วยงานไว้ จึงอาจทำให้เกิดช่องว่างระหว่างแผนและการจัดสรรงบประมาณได้

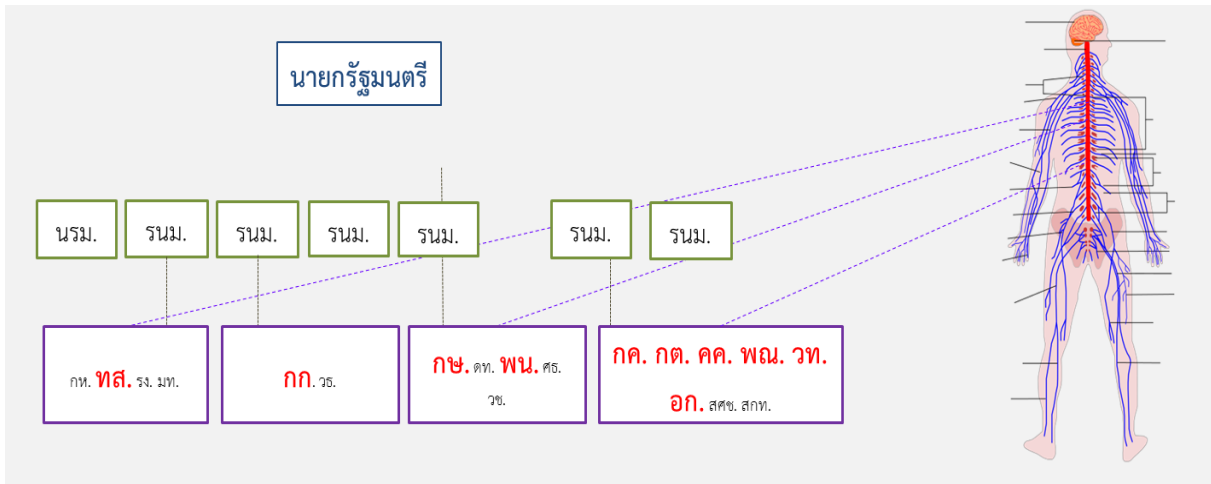
ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดกลไกเพื่อลดปัญหาดังกล่าว ในรูปคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการฯ และ สพ. สศช. กพร. สมช. เป็นฝ่ายเลขานุการทำหน้าที่ กำกับดูแลกระบวนการจัดทำ ขับเคลื่อน ติดตาม แต่ภารกิจจะเสร็จสิ้นทันทีเมื่อจัดทำงบประมาณ แล้วเสร็จเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายจะมีการกำหนดให้หน่วยงานระดับยุทธศาสตร์ เช่น สศช. มีหน้าที่ในการจัดทำยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานในระดับกระทรวงและพื้นที่นำยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาไปปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนงาน/โครงการ มาตรการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับพันธกิจและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน แต่กฎหมายของหน่วยปฏิบัติกลับไม่ได้ระบุกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยจัดทำแผนและหน่วยงานรับแผนไปปฏิบัติไว้ชัดเจน จึงไม่มีการร่วมมือกันในลักษณะส่งไม้ต่อกัน

๒) ในกระบวนการส่งต่อนโยบายจากแผนระดับประเทศ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปสู่การขับเคลื่อนแผนและนโยบาย โดยผ่านการจัดสรรงบประมาณ เพื่อถ่ายทอดการดำเนินการ (Cascade) ไปสู่แต่ละระดับของหน่วยงานปฏิบัติ ยังมุ่งเน้นการดำเนินการให้ครบตามขั้นตอน แต่ไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ที่สะท้อนผลจากกระบวนการดำเนินการ อีกทั้งไม่มีการกำหนดความรับผิดชอบ (Accountability) ในการดำเนินการตามแผน/นโยบายของหน่วยงานปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการจัดสรรงบประมาณ ที่เป็นกลไกสำคัญในเชื่อมต่อนโยบายไปสู่การขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การกำหนดเป็นปฏิทินงบประมาณไว้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับ “กระบวนการ” ในการทำความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมายการพัฒนาและแนวทางการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานวางแผนและหน่วยงานปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการหารือกัน เพื่อกำหนดลักษณะกิจกรรมที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน ไม่ซ้ำซ้อน และสามารถกำหนดแนวทางการทำงานที่สะท้อนเป้าหมายของการบรรลุผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในภาพรวมที่เชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายระดับประเด็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์ได้ จึงทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาในปัจจุบัน โดยการถ่ายทอดยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเทศไปสู่การดำเนินงานในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ซึ่งขาดความต่อเนื่อง ขาดความเชื่อมโยงอย่างชัดเจน (Blur and Confusing Cascading) โดยการกำหนดแผนงาน/โครงการ มาตรการและกิจกรรมของหน่วยงานปฏิบัติ ยังมุ่งเน้นการทำงานให้เสร็จ มากกว่าความสำเร็จที่ยั่งยืน และเป็นการกำหนดตามความเชี่ยวชาญและพันธกิจของหน่วยงานในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่มากกว่าการพิจารณาตามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เพื่อให้เกิดผลกระทบตามยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ ซึ่งกระบวนการถ่ายระดับของแผนสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ อาจจำเป็นต้องมีการดำเนินการในลักษณะห้องปฏิบัติการนโยบาย (Policy lab) หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ที่ระดับผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องให้ความสำคัญและมีส่วนร่วม ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีดำเนินการตามกระบวนการในลักษณะดังกล่าวอย่างแท้จริง หน่วยงานปฏิบัติในระดับกระทรวง และในระดับพื้นที่จึงยังขาดความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับผลที่คาดหวังจะให้เกิด การใช้งบประมาณจึงขาดประสิทธิภาพ แผนงาน/โครงการอาจซ้ำซ้อน หรืออาจกระจุกตัวเพื่อตอบสนองเพียงบางยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนาของประเทศ โดยบางยุทธศาสตร์หรือแนวทางอาจไม่มีแผนงาน/โครงการรองรับหรือมีน้อยจนไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ตามที่มุ่งหมายได้

๓) โครงสร้างของกลุ่มกระทรวงที่เป็นหน่วยปฏิบัติแยกเป็นสาขาและมีสายการบังคับบัญชาของรองนายกรัฐมนตรีที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๑๐ และ ๑๑ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของกระทรวง หรือทบวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงหรือทบวงแทนนายกรัฐมนตรี ซึ่งการมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับดูแลกลุ่มกระทรวง จะกำหนดเป็นรูปแบบและมีสัดส่วนตามรองนายกรัฐมนตรีแต่ละคนอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับหลักการและนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น ดังนั้น ในสถานการณ์ที่หน่วยงานปฏิบัติไม่สามารถตีโจทย์และความคาดหวัง (Desirable Outcomes/ Impacts) ของแผนและนโยบายระดับชาติในภาพรวมได้ ประกอบกับโครงสร้างการทำงานระหว่างหน่วยงานถูกจำกัดด้วยขอบเขต อำนาจหน้าที่ และสายการบังคับบัญชาตามกฎหมาย ทำให้การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงต่างๆ จึงมีลักษณะเป็นการทำงานแยกส่วนแบบไซโล (The Silo Mentality) ขาดวัฒนธรรมการทำงานแบบประสานงานกันข้ามหน่วยงาน รวมทั้งขาดเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและประเมินผลกระทบของแผนงาน/โครงการก่อนดำเนินโครงการ (Ex-ante Evaluation)

๔) การขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ อยู่ภายใต้การจ้ดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งกำหนดความเชื่อมโยงโครงสร้างระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น โดยในมาตรา ๕๒/๑ กำหนดให้จังหวัดมีอำนาจทำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากกระทรวง ทบวง ..... ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการหน่วยงานงานของรัฐที่ประจำอยู่ในเขตจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งมีการกำหนดหน้าที่ของจังหวัดในการจัดทำแผนพัฒนาในพื้นที่ด้วย โดยกำหนดในมาตรา ๕๓/๑ ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด.... และมาตรา ๕๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่เสนองบประมาณต่อกระทรวงที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอขอจัดตั้งงบประมาณต่อ สปป. และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และ มาตรา ๖๑/๑ ให้อำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการบริการร่วมกันของหน่วยงานของรัฐในลักษณะศูนย์บริการร่วม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการให้มีแผนชุมชน เพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และกระทรวง ทบวง กรม

ปัจจุบันในทางปฏิบัติได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการนโยบายภาคและพื้นที่ (กบภ.) มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมี สศช. สปป. กพร. และกระทรวงมหาดไทยเป็นฝ่ายเลขานุการ ทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่เชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำกับแผนงาน/โครงการ จากกระทรวงสู่พื้นที่ (Top down) ซึ่งในอดีตมีคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กนจ.) เป็นหน่วยขับเคลื่อนนโยบายในระดับพื้นที่ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมี กพร. สศช. สปป. กระทรวงมหาดไทยเป็นฝ่ายเลขานุการ ทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดที่ต้องเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภาค และมีหน้าที่กำกับแผนงาน/โครงการ จากกระทรวงสู่จังหวัด และกำหนดแผนงาน/โครงการ จากพื้นที่จังหวัดเสนอต่อกระทรวง (Bottom up) ด้วย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันอำนาจหน้าที่ของ กนจ. ได้ถูกผนวกเข้ากับ กบภ. ดังนั้น กบภ. จึงมีภารกิจหลักในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในพื้นที่ ตั้งแต่ระดับภาคไปจนถึงจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ที่ต้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาประเทศในระดับต่างๆ แต่ในทางปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ยังเผชิญปัญหาความไม่เข้าใจของหน่วยงานระดับจังหวัดในเป้าหมายของแผนและนโยบายที่กำหนดจากส่วนกลาง เนื่องจากแผนพัฒนาในระดับภาพรวมไม่มีจุดเน้นและลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ชัดเจน ส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการจึงถูกดำเนินการภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของจังหวัดเท่านั้น

๓.๒.๓ การติดตามและประเมินผล (Check)

หน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจและอำนาจหน้าที่ติดตามประเมินผลการพัฒนาโดยตรง แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ **ระดับที่ ๑** หน่วยงานติดตามประเมินผลระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งมี สศช. เป็นหน่วยงานหลักในการติดตามประเมินผลระดับยุทธศาสตร์ ตามกรอบพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยที่ผ่านมา สศช. ได้ติดตามการดำเนินการพัฒนาประเทศและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งประเมินทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของการพัฒนา ตลอดจนติดตามประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดและแผนภาคหรือระดับพื้นที่ด้วย (ซึ่งดำเนินการโดยสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค ทั้ง ๔ ภาคของ สศช.) นอกจากนี้ ยังมีการติดตามประเมินผลกระทบ (impact) การพัฒนาตามหลักการพื้นฐานของแผนพัฒนาของประเทศ เช่น การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบติดตามประเมินผล และตัวชี้วัดการพัฒนาที่เป็นตัวชี้วัดโดยรวม (Common KPIs) และตัวชี้วัดเฉพาะด้านหรือเฉพาะประเด็นการพัฒนา (Specific KPIs) ระดับที่ ๒ หน่วยงานติดตามประเมินผลระดับแผนงาน/โครงการ ประกอบด้วย (๑) สงป. มีหน้าที่ติดตามประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณในแต่ละปีของหน่วยงาน รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินโครงการตามนโยบายสำคัญ/เร่งด่วนของรัฐบาล (๒) สำนักงาน ก.พ.ร. ทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของส่วนราชการ และองค์กรมหาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๓) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ตรวจติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (๔) คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ซึ่งมีรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธาน และมี สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นกรรมการและเลขานุการหลัก มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แนวทาง การรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลในภาคราชการไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๕) คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (คตป. ประจำกระทรวง) ในทุกกระทรวง รวม ๒๐ คณะ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง คตป. ประจำกระทรวง มีหน้าที่กำกับ ดูแล ระบบการตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวงและการสอบทานกรณีปกติ แต่นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ เป็นต้นมา ได้มีการยกเลิกการสอบทานกรณีปกติ และเปลี่ยนมาให้ความสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการสำคัญของส่วนราชการและจังหวัดมากขึ้น

แม้ว่าจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลทั้งในระดับยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลค่าเป้าหมายเชิงผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcome) รวมทั้งระดับแผนงาน/โครงการที่มุ่งติดตามประเมินผลค่าเป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) แล้ว แต่ในทางปฏิบัติการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานยังไม่เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ซึ่งมีปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

๑) มีหน่วยงานด้านการติดตามประเมินผลหลายหน่วยงาน ทำหน้าที่ประเมินผลทุกระดับ แต่หน่วยงานในระดับต่างๆ มุ่งติดตามประเมินผลตามภารกิจของตนเท่านั้น โดยไม่มีการติดตามประเมินผลโดยรวมและขาดการวางระบบประเมินผลการพัฒนาที่มีความครอบคลุมทุกภาคส่วน เพื่อให้สะท้อนเป้าหมายที่ประเทศต้องการอย่างแท้จริง กล่าวคือ (๑) *สศช.* ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในภาพรวมและการดำเนินงานโครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล (๒) *สงป.* ทำหน้าที่ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ (๓) *สำนักงาน ก.พ.ร.* ทำหน้าที่ติดตามการปฏิบัติงานและประเมินสมรรถนะองค์กร รวมทั้งโครงการสำคัญของหน่วยงานต่างๆ (๔) *สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี* ทำหน้าที่ติดตามการแปลงนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติ และ (๕) *กรมบัญชีกลาง* ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการตรวจสอบภายใน

การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ติดตามประเมินผลการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย สศช. กพร. สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางระบบประเมินผลการพัฒนาที่มีความครอบคลุมและสะท้อนเป้าหมายที่ประเทศต้องการอย่างแท้จริงยังมีจำกัด แม้ว่าจะมีความพยายามในการจัดตั้งกลไกในการบูรณาการเพื่อการประเมินผล แต่ยังมีลักษณะเพื่อตอบโจทย์ตามภารกิจของหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในเรื่องนั้นๆ เท่านั้น ขาดการเชื่อมโยงผลและระบบประเมินผลระหว่างแผนในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ แผนการจัดสรรงบประมาณ และแผนระดับปฏิบัติ (กระทรวงและจังหวัด) โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดการเชื่อมต่อการประเมินผลในระดับผลกระทบและผลลัพธ์ลงมาสู่ระดับผลผลิต โดยตัวชี้วัดในทุกระดับยังกระจุกกระจายไม่สอดคล้องกัน และไม่สามารถสะท้อนผลสำเร็จของนโยบายประเทศได้อย่างเชื่อมโยงและชัดเจน ซึ่งสาเหตุสำคัญได้แก่ (๑) แผน/นโยบายในภาพรวมยังไม่มีจุดเน้น (Focus) หรือการจัดลำดับความสำคัญ และแผนงาน/โครงการถูกกำหนดมาเป็นแบบแยกส่วน (Segment) (๒) ขาดความชัดเจนในการระบุหน่วยงานเจ้าภาพ การกระจายความรับผิดชอบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดโดยรวมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานติดตามและประเมินผล การติดตามผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ มาตรการและกิจกรรม จึงไม่สอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (๓) ไม่มีการกำหนดกลไกติดตามประเมินผลแบบเชื่อมโยงการประเมินประเด็นบูรณาการหลายๆ หน่วยงานที่เป็นระบบและชัดเจน ทำให้หลายกลไกที่มีภารกิจซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมกัน (๔) ไม่มีการกำหนดปัจจัยสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้หน่วยงานสามารถทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลได้อย่างเต็มศักยภาพ และ (๕) ขาดการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทำให้การติดตามประเมินผลไม่ครอบคลุมผลการพัฒนาจากภาคีการพัฒนาอื่นๆ เช่น ภาคเอกชน ประชาสังคม ผลการประเมินจึงไม่สามารถสะท้อนสภาพปัญหาได้อย่างแท้จริง

๒) ไม่มีการประเมินผลในทุกขั้นตอนของวงจร PDCA ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ โดยในขั้นตอนการวางแผน (PLAN หรือ Policy Formulation) ยังขาดการประเมินผลก่อนการวางแผนและกำหนดนโยบาย (Ex-ante evaluation) และไม่มีการประเมินความเป็นไปได้ของนโยบาย (Feasibility Study) ทำให้ไม่ทราบถึงข้อจำกัดของหน่วยงานและอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลในขั้นการปฏิบัติ ในขณะที่ขั้นตอนดำเนินการ (DO หรือ Policy Implementation) ผ่านแผนงาน/โครงการ มาตรการต่างๆ ก็ไม่มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวทางในยุทธศาสตร์ก่อนดำเนินการ และถึงแม้การประเมินระหว่างการดำเนินงาน (Ongoing) โดยหน่วยงานต่างๆ และถึงแม้การประเมินระหว่างการดำเนินงาน (Ongoing) โดยหน่วยงานต่างๆ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งช่วยให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมในช่วงเวลาปฏิบัติจริงได้ส่วนหนึ่ง แต่ผลการประเมินก็ยังไม่สามารถสะท้อนปัญหาหรือข้อจำกัดในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ส่วนในขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล (CHECK หรือ Policy Evaluation) ถึงแม้จะมีระบบการประเมินผลหลังการดำเนินแผนงาน/โครงการ (Post Evaluation) แต่ขาดการติดตามผล (Follow-up) ในระดับผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินแผนงาน/โครงการ มาตรการ และกิจกรรม ซึ่งโดยมากไม่สามารถวัดผลได้ทันทีหลังเสร็จสิ้นโครงการ ส่งผลให้ผลการประเมินไม่สะท้อนความเป็นจริงเท่าที่ควร และไม่มีการนำผลการประเมินข้อมูลย้อนกลับไปยังหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ เพื่อนำไปประกอบการวางแผนหรือปรับแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป (Act)

๓) ขาดการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศสำหรับการประเมินผลกระทบจากการดำเนินงานในภาพรวมของภารกิจเชิงบูรณาการที่มีการทำงานของหลายหน่วยงานและในระดับพื้นที่ โดยหน่วยงานประเมินผลมักใช้เครื่องมือที่เน้นการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการปฏิบัติงาน (Execution) ในโครงการ มากกว่ารายงานผลการประเมิน (Evaluation) โดยการพิจารณาผลกระทบโครงการมักให้ความสำคัญกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย (expected) ที่คาดหวังกับค่าเป้าหมายที่เกิดขึ้นจริง (actual) ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานประเมินผลต่างๆ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สสว. สศช. กพร.

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลนโยบายใช้ค่าที่เก็บรวบรวมการดำเนินงานจริงตามเป้าหมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ซึ่งมักเป็นข้อมูลการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการ เช่น การใช้งบประมาณ การใช้พลังงาน การใช้กระดาษ หรือที่เรียกว่าข้อมูลระดับปัจจัยนำเข้า (input) และข้อมูลผลผลิต (output) เช่น จำนวนบุคลากรที่ผ่านการอบรม จำนวนครั้งของการประชุม จำนวนรายงาน เป็นต้น โดยไม่ได้มีการออกแบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่สามารถใช้ประมวลหรือวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์หรือความสำเร็จที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการโดยรวม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลระดับผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ระบบข้อมูลที่จัดเก็บจึงไม่สอดคล้องกับกลไกการจัดทำนโยบายที่เน้นการบูรณาการในหลายมิติและหลายหน่วยงาน (Agenda-based) และระดับพื้นที่ (Area Based) และไม่สามารถสนับสนุนการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของประเทศในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์สภาพปัญหา และการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนาในระยะถัดไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และต้องปรับปรุงและวางระบบของหน่วยงานด้านข้อมูลให้ทันสมัยมากขึ้น

๓.๒.๔ การนำผลการประเมินข้อมูลย้อนกลับไปยังหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ เพื่อนำไปประกอบการวางแผนในระยะต่อไป (Act/Adjust) ที่ผ่านมามาประเทศไทยยังขาดระบบการติดตาม (Monitoring System) ที่สามารถสะท้อนการตอบสนองต่อการรับผิดชอบ (Response for Accountability) จากรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี สุนายกรัฐมนตรี เพื่อการรับผิดชอบของส่วนราชการที่ชัดเจน ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานหรือกลไกกลางที่มีบทบาทหลักในการดำเนินงานในส่วนนี้ ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รับผลการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงยุทธศาสตร์หรือแผนงาน/โครงการให้เหมาะสมตามที่ควรเป็น (ACT) ซึ่งในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีกลไก “คณะกรรมการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลของรัฐบาล (คตป.)” มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละสองครั้ง และส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย แต่เป็นการรายงานผลการติดตามในส่วนที่ คตป. รับผิดชอบเท่านั้น โดยไม่ได้มีอำนาจตามกฎหมายที่บังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินนี้ไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการของหน่วยงานของตน

ในปัจจุบันภายใต้พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ สศช. มีอำนาจหน้าที่ในการติดตามประเมินผล และส่งผลการติดตามและประเมินผล เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา และให้ส่งไปหน่วยงานของภาครัฐ โดยมีการกำหนดเพื่อให้อำนาจหน้าที่แก่ สศช. ในหลายมาตรา ได้แก่ ในมาตรา ๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ หากคณะกรรมการฯ เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้คณะกรรมการฯ ขอความเห็นชอบ มาตรา ๒๔ กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อ สศช. ภายในเวลาและตามรายการที่ สศช. กำหนด และให้ สศช. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการฯ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย นอกจากนี้มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

นอกจากนี้ภายใต้ พ.ร.บ. ฉบับนี้ ได้กำหนดขั้นตอนของการติดตามและดักเตือน ตั้งแต่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ส่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี และแจ้งต่อประชาชน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนได้กำหนดระยะเวลาสำหรับการแก้ไขปรับปรุงและดำเนินการด้วย กล่าวคือ ในมาตรา ๒๕ หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการใดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและแก้ไขปรับปรุงโดยให้แจ้งคณะกรรมการภายใน ๖๐ วัน มาตรา ๒๖ กำหนดว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป และถ้าคณะรัฐมนตรีแจ้งแล้วหน่วยงานยังไม่ดำเนินการ ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาแล้วแต่กรณี มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขและแนวปฏิบัติใน พ.ร.บ. ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ภายใต้ พรบ. นี้ให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลนโยบายและการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง โดยมุ่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานให้เกิดผลตามบทบาทภารกิจที่กำหนดและใช้งบประมาณของแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้นในทุกด้าน โดยที่ประชาชนอยู่ดีมีสุขอันเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และที่สำคัญทำให้หลัก PDCA เปลี่ยนจากเส้นตรง (Linear) ไปเป็นวงจร (Cycle)

จากการวิเคราะห์กลไกและสถาบันด้านเศรษฐกิจที่ทำหน้าที่บริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนาตามกรอบ PDCA ข้างต้น สะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาที่บั่นทอนประสิทธิภาพของการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งระบบของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องมีการปฏิรูปในหลายประเด็น อย่างไรก็ตาม ยังมีสภาพปัญหาด้านอื่นที่เป็นพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้การปฏิรูปสถาบันด้านเศรษฐกิจประสบความสำเร็จ ได้แก่ ศักยภาพและภาวะผู้นำขององค์กร (Competency and Leadership) และเทคโนโลยีและระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)

๓.๒.๕ ภาวะผู้นำและศักยภาพของสถาบันด้านเศรษฐกิจ (Leadership and Competency)

เมื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นในตามการวิเคราะห์วงจร PDCA ดังกล่าว พบว่า อาจไม่ได้เกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้าง (Structure) ของกลไกต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการ (Process) ในการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันของกลไกต่างๆ เพียงเท่านั้น แต่**คุณูปการสำคัญที่เป็นเงื่อนไขหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศ คือ เงื่อนไขของศักยภาพและภาวะผู้นำขององค์กร (Competency and Leadership)** หากไม่มีการปฏิรูปเพื่อแก้ไขเงื่อนไขนี้ แม้ว่าจะมีการปฏิรูปโครงสร้างและกระบวนการของสถาบันที่ทำหน้าที่บริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศอย่างดีแล้วก็ตาม ก็อาจไม่สามารถทำให้เกิดการ “ปฏิรูป” หรือ “การพลิกโฉม” สถาบันทางเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่า สภาพปัญหาของภาวะผู้นำและศักยภาพขององค์กรที่อยู่ในระบบสถาบันการบริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนา มีดังนี้

๑) **ภาวะผู้นำ (Leadership)** คือการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทำให้มาตรฐานของการปฏิบัติงานและความสามารถสูงขึ้นและเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ปฏิบัติงานให้ถึงมาตรฐานนั้น และยอมรับนับถือความเป็นบุคคลของผู้ร่วมงานดูเอาใจใส่ตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงาน แสดงความชื่นชมในความสามารถของผู้ร่วมงาน รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรม มีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ตามมีความศรัทธา ให้ความไว้วางใจ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนปฏิบัติงานหรือการเปลี่ยนแปลงองค์การให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น ผู้นำที่เฉื่อยชามีแนวโน้มที่จะตอบสนองภายหลังจะเกิดปัญหาขึ้นทำให้ประสิทธิผลน้อยกว่าผู้นำที่มีความกระตือรือร้น ท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

รวดเร็ว ระบบราชการไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้ทันการณ์ และผู้นำในหน่วยงานราชการจะต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถสร้างองค์กรให้เข้มแข็ง มีสมรรถนะสูง และมีพลวัตสูง แต่ปัจจุบันระบบราชการไทยกำลังเผชิญปัญหาการขาดภาวะผู้นำองค์กรอย่างมาก ซึ่งมีสาเหตุที่สำคัญคือ การแต่งตั้งผู้บริหารส่วนราชการ มาจากการเลื่อนตำแหน่งจากคนภายในองค์กรเป็นหลัก โดยเฉพาะจากสายงานวิเคราะห์นโยบายและแผน หรือสายงานด้านวิชาการมาทำหน้าที่ผู้บริหารองค์กร ซึ่งกลุ่มผู้บริหารเหล่านี้ ส่วนใหญ่เติบโตมาจากสายวิชาการ และไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมและฝึกทักษะด้านการบริหารอย่างเป็นมืออาชีพ ที่มุ่งเน้นผลงาน (Result-based) มาโดยตรง ซึ่งการเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่มีภาวะผู้นำสูงต้องอาศัยความรู้ทักษะทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้บริหารองค์กรราชการบางท่านประสบความสำเร็จในงานด้านวิชาการ แต่กลับประสบความล้มเหลวในงานด้านบริหาร ประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญในเรื่องนี้คือ การปฏิรูประบบการพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำในกับบุคลากรในทุกระดับขององค์กร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มจากการพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร หากผู้บริหารระดับสูงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ การพัฒนาศักยภาพองค์กรก็จะเป็นไปได้มากที่จะประสบความสำเร็จ โดยการดำเนินการที่สำคัญ คือ การออกแบบการปฏิรูประบบการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารระดับกลางในการขึ้นสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในระบบราชการอย่างเข้มข้น ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่การส่งไปเข้าอบรมในหลักสูตรผู้บริหารเท่านั้น อาจจำเป็นต้องพิจารณาประกอบกับการปรับระบบประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย อย่างไรก็ตาม ประเด็นนี้เป็นเรื่องอ่อนไหว จึงจำเป็นต้องมีการออกแบบกลไกและระบบที่มีความรอบคอบและเหมาะสมกับลักษณะของแต่ละองค์กร

๒) ศักยภาพและองค์ความรู้ของบุคลากรในองค์กร สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจของหน่วยงานเกิดจากบุคลากรในองค์กรขาดศักยภาพหรือสมรรถนะหลัก (Core Competency) สำหรับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) ที่จำเป็นต่อพันธกิจหลักขององค์กร โดยสำหรับหน่วยงานด้านการวางแผน จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีลักษณะและศักยภาพ ๓ กลุ่ม คือ นักวางแผน นักแปลงแผนสู่การปฏิบัติ และนักประเมินผล ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก กล่าวคือ ต้องมีความรู้หลายด้าน (Generalist) และในขณะเดียวกันต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialist) ในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ให้ไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิเคราะห์จำเป็นต้องมีความรู้ในลักษณะสหสาขาวิชา (Multidisciplinary) มากขึ้น เนื่องจากลักษณะความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความหลากหลายตามทัศนคติ ค่านิยม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สะดวกรวดเร็วมมากขึ้น

๓) หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศทั้งระบบในวงจร PDCA ขาดเครื่องมือสนับสนุนกระบวนการวางแผนและการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับพลวัตทางเศรษฐกิจและความทันสมัยของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะกระบวนการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์อย่างมีพลวัต (Foresight Thinking) และไม่มีทักษะการใช้เครื่องมือเชิงนโยบายใหม่ๆ ที่เหมาะสม เช่น Policy LAB และ Big Data นอกจากนี้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินผลในระดับภาพรวมของประเทศ ยังขาดความรู้ความเข้าใจภาพรวมของการพัฒนาประเทศระดับสาขา (Sector) และระดับพื้นที่ (Area) รวมทั้งขาดการเรียนรู้ เข้าใจอย่างลึกซึ้งและถูกต้องในศาสตร์ของการจัดทำแผนงาน/โครงการ และการประเมินโครงการและนโยบาย รวมทั้งขาดมาตรฐานและระบบการรับรอง (Accredit) การประเมินผลที่ชัดเจน สำหรับหน่วยงานที่มีบทบาทในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้องานการพัฒนาด้านต่างๆ และสถานการณ์ปัญหาที่ชัดเจน

๓.๒.๖ เทคโนโลยีและระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)

เทคโนโลยีดิจิทัลปัจจุบันมีความก้าวหน้าและถูกใช้อย่างแพร่หลาย มีการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานทั้งในระดับภายในองค์กรและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างองค์กร ด้วยความสะดวกรวดเร็ว ลดภาระทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย ในการจัดทำและจัดเก็บเอกสาร ที่สำคัญคือข้อมูลที่เกิดขึ้นสามารถนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ได้รวดเร็วและดีกว่าระบบกระดาษ ส่งผลให้ในยุคนี้มีข้อมูลจำนวนมากมหาศาลถูกสร้าง ส่งต่อ จัดเก็บ ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และก่อให้เกิดระบบข้อมูลขนาดใหญ่ หรือ Big Data ขึ้น

สำหรับ Big Data จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ มีปริมาณข้อมูลจำนวนมาก (Volume) มีความหลากหลายของข้อมูล (Variety) และเป็นข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาหรือ Real Time (Velocity) โดย Big Data จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การขับเคลื่อนแผน และการติดตามประเมินผล นโยบายสำคัญๆ ได้อย่างเข้มข้น และตรงจุดตรงประเด็น สามารถมีข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อตอบโจทย์ที่หลากหลาย และตัดสินใจได้บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่จริง ไร้การปรุงแต่ง เช่น ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบของการจัดสรรงบประมาณกับการประเมินความสำเร็จของนโยบาย เพื่อสนับสนุนระบบการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันภาครัฐของไทยภาครัฐยังเผชิญปัญหาข้อจำกัดในการสร้าง Big Data ที่สำคัญคือ

๑) **ขาดความเข้าใจในการจัดทำ Big Data** การทำ Big Data นั้นไม่ได้หมายถึงการมีแค่ฐานข้อมูลหรือ Data Base ขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ต้องประกอบไปด้วยข้อมูล ๓ ลักษณะดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น คือ ปริมาณข้อมูลจำนวนมาก (Volume) มีความหลากหลายของข้อมูล (Variety) และเป็นข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาหรือ Real Time (Velocity) โดยปัจจุบันพบว่าหน่วยงานภาครัฐไปให้ความสำคัญกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือพัฒนาเทคโนโลยีเสียเป็นส่วนใหญ่ และมีการตั้งเรื่องของงบประมาณมาดำเนินการ โดยไม่ได้เตรียมวางรากฐานของระบบการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อรองรับการเป็น Big Data ซึ่งก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการลงทุน รวมถึงไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ

๒) **ขาดกรอบหรือแนวทางการบริหารจัดการข้อมูล** การทำ Big Data หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องวางระบบการจัดทำและบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีธรรมาภิบาล (Data Governance) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ และสามารถเชื่อมโยงและนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ได้ โดยไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล หรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ แต่ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดกรอบ หรือแนวทางด้านธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) ที่เป็นมาตรฐานกลางเพื่อให้แต่ละหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่อาจต้องมีการเชื่อมต่อหรือขอข้อมูลจากภาครัฐต้องพึงปฏิบัติ

๓) **ขาดวิสัยทัศน์ในการจัดทำระบบจัดเก็บและติดตามข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูล** ในอดีตข้อมูลส่วนใหญ่ที่ประเทศต่างๆ มีการจัดเก็บจะอยู่ในรูปแบบข้อมูลที่มีโครงสร้างชัดเจน (Structured data) แต่ปัจจุบันในต่างประเทศเกือบร้อยละ ๘๐ ของข้อมูล Big Data จะเป็นข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured data) หรือกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured) ขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในระบบ Big Data ได้สะดวกมากขึ้น เช่น ข้อมูล Twitter หรือ Web Crawler เป็นต้น ในขณะที่ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐไทยที่จัดเก็บส่วนมากยังเป็นข้อมูลที่มีโครงสร้างชัดเจน (Structured data) สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นรูปแบบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่ยังคงยึดติดเงื่อนไขและรูปแบบเดิม และในบางหน่วยงานยังมีวิธีการจัดทำหรือจัดเก็บข้อมูลต่างๆ อย่างกระจัดกระจาย ไม่เป็นระบบ เช่น จัดบันทึกในกระดาษ หรือเอกสารและเก็บในคลังเก็บเอกสาร เป็นต้น ทำให้ข้อมูลจำนวนมากไม่สามารถนำมาวิเคราะห์หรือใช้ประโยชน์ได้

ทั้งนี้ หากได้มีการส่งเสริมหรือพัฒนาให้เจ้าหน้าที่รัฐมีวิสัยทัศน์ในการออกแบบวิธีการทำงานและมีการนำเครื่องมือหรือเทคโนโลยีมาใช้ที่หลากหลาย จะทำให้ข้อมูลที่มีการจัดเก็บมีรูปแบบข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured data) หรือกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured) เพิ่มมากขึ้น เช่น การใช้ระบบ sensor หรือการติดตามข้อมูลพฤติกรรมการใช้งานเว็บไซต์ หรือจาก Social Media เป็นต้น

นอกจากนี้ แม้ว่าหน่วยงานรัฐจะมีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนมาก แต่ก็ยังเป็นข้อมูลที่นอนนิ่งและเอามาใช้วิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ได้น้อย เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐยังไม่มีทักษะในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างเต็มที่ เช่น ไม่สามารถตั้งโจทย์เพื่อตรวจสอบ ติดตาม คาดการณ์ในประเด็นต่างๆ ได้ เป็นต้น ประกอบกับในบางหน่วยงาน คำนึงกับการตัดสินใจบนพื้นฐานความเชื่อ ประสบการณ์จากความคิดเห็น และความรู้สึก มากกว่าการวิเคราะห์โดยใช้ Big Data

๔) **ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกันได้** สำหรับข้อมูลขนาดใหญ่หรือ Big Data ต้องมีลักษณะเปิด (Open Data) ที่พร้อมจะมีการเชื่อมโยงระหว่างกัน เนื่องจากการวิเคราะห์ประเด็นหนึ่งอาจต้องใช้ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ มากกว่า ๑ หน่วยงาน แต่หน่วยงานราชการส่วนใหญ่เก็บข้อมูลเป็นข้อมูลแบบปิด ประกอบกับการเลือกใช้เทคโนโลยีของแต่ละหน่วยงาน ที่มีผู้ให้บริการจากภาคเอกชนที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้

๕) **ขาดเทคโนโลยีสำหรับโครงสร้างข้อมูลแบบใหม่** การพัฒนา Big Data ทำให้ประเทศจะต้องลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลเพิ่มเติม ระบบการจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์แบบดั้งเดิมหรือ RDBMS ไม่สามารถจะรองรับข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured data) ได้ ดังนั้น หน่วยงานจำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงการลงทุนทางด้านระบบข้อมูลเชิงลึก (Business Intelligence) และเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ (Analytical Tool) ใดๆก็ดี การลงทุนดังกล่าวหน่วยงานต้องดำเนินการโดยมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง Big Data และมีการวางแผนและสร้างความพร้อมต่างๆ ในการจัดการด้านระบบข้อมูลของหน่วยงานก่อนด้วย

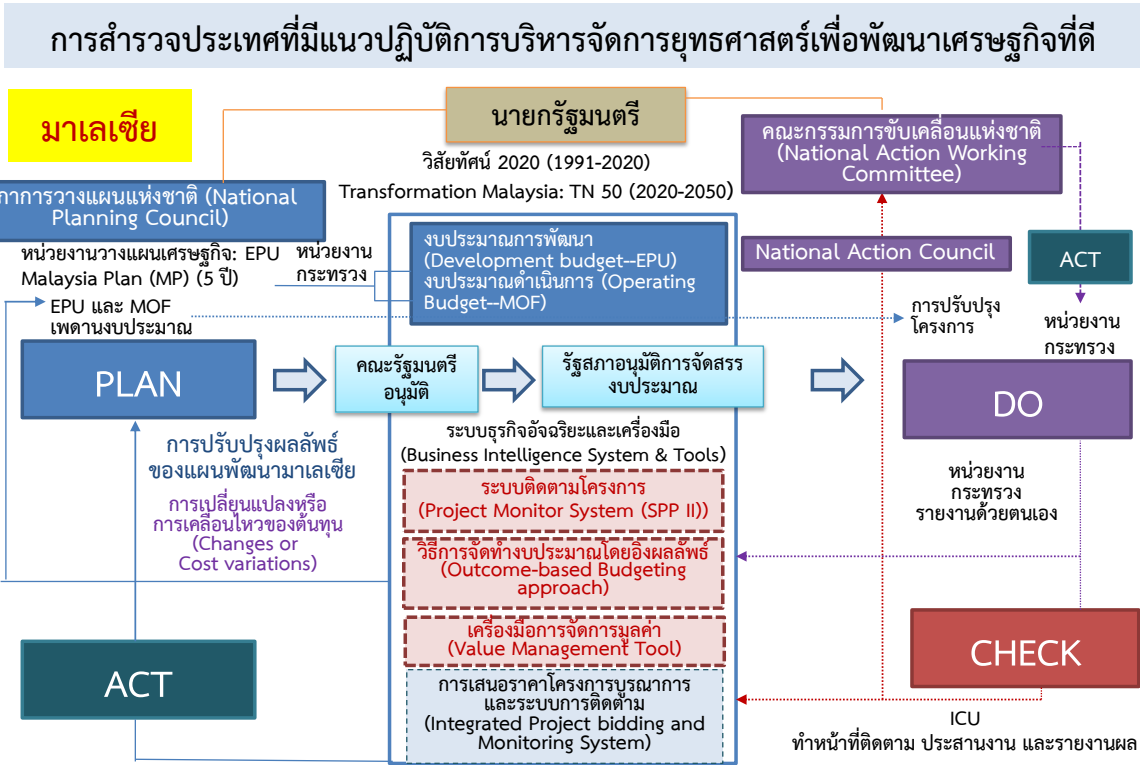
๖) **ขาดบุคลากรเพื่อรองรับการปรับสู่ระบบ Big Data** การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หรือ Big Data Analytics ต้องการบุคลากรที่เป็นมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ เป็นนักสารสนเทศศาสตร์ (Data Scientist) ไม่ใช่เพียงโปรแกรมเมอร์ (Programmer) หรือนักวิเคราะห์เชิงธุรกิจ (Business Analyst) เท่านั้น การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรกลุ่มนี้จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนเตรียมการอย่างเป็นระบบ และเร่งด่วน โดยในระยะเร่งด่วนหน่วยงานอาจใช้วิธีการดึงดูดบุคลากรที่มีทักษะด้านนี้เข้ามาในหน่วยงานก่อน แต่ในระยะต่อไปควรมีการพัฒนาและสร้างบุคลากรสำหรับเทคโนโลยี Big Data ในองค์กรขึ้นมาด้วย

๓.๓ กรณศึกษาแนวทางการปฏิรูปสถาบันเพื่อบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจที่ดี

การบริหารจัดการนโยบายสาธารณะสู่ความสำเร็จ เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการบริหารจัดการนโยบายเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายประโยชน์สูงสุดต่อประเทศและประชาชน โดยกระบวนการจัดทำนโยบาย (Planning) ต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และประชาชนอย่างเป็นธรรม และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติ (Doing) จนประสบความสำเร็จ มีระบบติดตามประเมินผล (Checking) ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีกระบวนการส่งข้อมูลผลการติดตามประเมินผลย้อนกลับ (feedback) เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการที่อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ หรือสำหรับการปรับปรุงในอนาคต (Acting) ซึ่งจะสร้างความน่าเชื่อถือของรัฐบาลและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนต่อนโยบายพัฒนาของประเทศ

ปัจจุบันประเทศกำลังพัฒนาที่สามารถบริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ บนพื้นฐานของวงจร PDCA ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ **ประเทศมาเลเซีย** ที่มีแนวปฏิบัติในการวางแผนพัฒนาระดับชาติที่ดีและครบวงจร โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเร็ว และมีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานวางแผนและหน่วยงานปฏิบัติผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ สถาปัตยกรรมการวางแผนระดับชาติมีการเชื่อมต่อระหว่างแผนพัฒนาระยะยาว ระยะกลาง และการนำแผนสู่การปฏิบัติ มีการออกแบบนโยบายและแผนงาน/โครงการร่วมกันแบบบนลงล่าง (Top-down) และล่างขึ้นบน (Bottom-up) โดยมีการทำงานร่วมกันในการกำหนดแผนงาน/โครงการระหว่างหน่วยงานวางแผน ส่วนกลาง (Economic Planning Unit: EPU) และระดับรัฐ (State Economic Planning Unit) กระทรวงการคลัง และหน่วยงานด้านการวางแผนและจัดสรรกำลังคนภาครัฐ รวมทั้งภาคีการพัฒนาต่างๆ ผ่านกลไกการวางแผนที่มีกฎหมายและอำนาจหน้าที่รองรับ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการกำหนดแผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาที่ต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศในช่วงเวลานั้นๆ และมีระบบการติดตามประเมินผลเพื่อสนับสนุนและปรับปรุงการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและทันสถานการณ์ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในขั้นการวางแผน (PLAN) ระบบการวางแผนพัฒนาระดับชาติของมาเลเซียมีการพัฒนาและการถ่ายระดับจากวิสัยทัศน์ระยะยาวจาก Outline Perspective Plan (OPP) ระยะ ๒๐ - ๓๐ ปี และวิสัยทัศน์ ๒๐๒๐ (Vision ๒๐๒๐) สู่วision ระยะกลาง ๕ ปี หรือที่เรียกว่า Malaysia Plan (MP) ซึ่งมี EPU เป็นหน่วยงานหลักในการยกร่างแผนฯ ผ่านกลไกการระดมสมองเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางระดับรัฐ และเขต ภาคเอกชนและผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ผ่านคณะทำงานด้านเทคนิคในการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน (Inter-Agency Planning Group Technical Working Group) และการประชุมกลุ่มย่อยมากกว่า ๑๔๐ กลุ่ม เพื่อประกอบการยกร่างก่อนการนำเสนอต่อคณะกรรมการวางแผนการพัฒนาระดับชาติ (National Development Planning Committee) ซึ่งมีเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (Chief Secretary to the Government) เป็นประธาน ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี และสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป กล่าวได้ว่าเป็นการวางแผนแบบ Top down และ Bottom up ซึ่งหน่วยงานวางแผนในส่วนกลาง และในระดับรัฐมีส่วนร่วมในการออกแบบแผนพัฒนา และกลั่นกรองแผนงาน/โครงการร่วมกัน มีการเปิดรับองค์ความรู้ เทคนิค และแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนจากภาคีการพัฒนาทั้งในประเทศและจากองค์กรระหว่างประเทศอย่างเป็นระบบ

สำหรับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ (DO) โดยการเชื่อมต่อระหว่างการวางแผนและการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการค้นพบข้อติดขัดในการดำเนินงาน และสนับสนุนการประสานงานระหว่างหน่วยงานปฏิบัติ EPU จะดำเนินการร่วมกับกระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่ในการประมาณการรายได้และกรอบการใช้จ่ายรายปี รวมทั้งกรอบงบประมาณระยะกลาง (Medium term expenditure framework : MTEF) ทั้งนี้ งบประมาณของมาเลเซียแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ งบประมาณสำหรับแผนงาน/โครงการเพื่อการพัฒนา (Development (capital) budget) และงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน (Operating budget) โดย EPU มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติแผนงาน/โครงการพัฒนา รวมทั้งงบประมาณดำเนินการ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาและกรอบวงเงินงบประมาณ (ceiling) สำหรับโครงการใหม่เป็นสำคัญ ส่วนงบประมาณดำเนินงานทั่วไปกระทรวงการคลังเป็นผู้จัดเตรียมและพิจารณาอนุมัติ โดยงบประมาณที่จัดสรรในการดำเนินแผนงาน/โครงการเป็นแบบราย ๒ ปี (two-year rolling plan cycle) แต่จะมีการทบทวนการดำเนินงานประจำปีเพื่อปรับปรุงและป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาและเป้าหมายภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้การเสนอโครงการทุกโครงการจะต้องทำผ่านระบบการติดตามโครงการ (Project Monitoring System II หรือ SPPII) เพื่อให้ EPU พิจารณาและอนุมัติ และเมื่อ EPU อนุมัติงบประมาณโครงการพัฒนาใหม่ (New Development (capital) budget) แล้ว กระทรวงการคลังจะประเมินกรอบงบประมาณเพื่อดำเนินงาน (Operating budget) หน่วยงานด้านการวางแผนและจัดสรรกำลังคนภาครัฐ (Public Service Department: The Civil Servant Agency) จะทำการประเมินกำลังคนที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงาน

สำหรับการติดตามประเมินผล (CHECK) ประเทศมาเลเซียมีหน่วยงานการติดตามการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation Coordination Unit : ICU) ทำหน้าที่ในการติดตามการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาทางกายภาพ (Physical projects) โดยเฉพาะ โดยมีการนำระบบสารสนเทศ SPPII เพื่อการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการ ซึ่งมาเลเซียใช้ระบบดังกล่าวมากกว่า ๒๐ ปีแล้ว โดยหน่วยงานต้องรายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง โครงการใดที่มีปัญหาการดำเนินงานล่าช้าต่ำกว่าเกณฑ์ที่

กำหนด ICU จะเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และหากโครงการใดมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงงบประมาณและต้นทุนการดำเนินงานต้องรายงานไปยังส่วนงานงบประมาณการพัฒนา (Development Budget Section) ภายใต้ EPU เพื่อพิจารณาทบทวนและอนุมัติ ซึ่งกระทรวงการคลังจะมีส่วนช่วยในการพิจารณา โดยพิจารณาประกอบกับงบประมาณในส่วนดำเนินการ (Operating budget) ด้วย เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ ผลการดำเนินงานจะถูกรายงานไปยัง EPU เพื่อทำการประเมินผลการดำเนินงาน (assessment) ทบทวนและวัดผลของการดำเนินงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ (evaluation) ต่อไป และเพื่อให้การบริหารงบประมาณรายจ่ายมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ระดับประเทศ มาเลเซียได้มีการปฏิรูปการบริหารงานโดยนำเครื่องมือการบริหารงานงบประมาณใหม่ๆ มาใช้ เช่น แนวทางงบประมาณที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based Budgeting Approach) และเครื่องมือการบริหารจัดการมูลค่า (Value Management Tool)

นอกจากนี้ ผลจากการติดตามและประเมินผลการดำเนินการที่ผ่านมาจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินแผนงาน/โครงการอย่างต่อเนื่องและทันสมัย (Act) โดยหลังจากการติดตามและค้นพบปัญหาในการดำเนินโครงการแล้ว ICU จะทำหน้าที่รายงานปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับชาติ (National Action Working Committee) ซึ่งมีเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นประธาน และต่อสภาขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับชาติ (National Action Council) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานตามลำดับ และต้องมีการทบทวนรายปีเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแผนและการปฏิบัติ ซึ่งผลการดำเนินงานโครงการในแต่ละปีจะเป็นข้อมูลประกอบและเป็นคู่เทียบ (Benchmark) ในการพิจารณาผลข้อเสนอแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานปฏิบัติเสนอในปีถัดไป ผลจากการมีกระบวนการจัดการวางแผนที่ดี ทำให้ประเทศมาเลเซียสามารถเพิ่มรายได้ต่อหัวได้สูงขึ้นและกำลังจะก้าวข้ามการเป็นประเทศรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศที่รายได้สูงและพัฒนาแล้วในระยะเวลาอันใกล้

ในขณะที่ประเทศมาเลเซียมีระบบนโยบายที่ครบวงจร PDCA แต่ประเทศไทยกลับยังมีกระบวนการบริหารจัดการนโยบายบนหลัก PDCA ที่ไม่ครบวงจร (Incomplete Cycle) ดังที่วิเคราะห์ข้างต้น ดังนั้นควรมีการปฏิรูปขั้นตอนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม สปท. ได้เสนอการปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังภาครัฐไปแล้ว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในขั้นตอนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์บนหลัก PDCA แต่เป็นบางส่วนของ การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรมีการปฏิรูปสถาบันการทางเศรษฐกิจที่เป็นหัวใจของระบบอย่างแท้จริง และรวมทั้งยังจะต้องศึกษาข้อเสนอปฏิรูประบบงบประมาณและการคลังภาครัฐที่ สปท. เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาต่อยอดและขับเคลื่อนการปฏิรูปนั้นให้ประสบผลสำเร็จ จะทำให้การบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาสามารถนำพาการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศรายได้สูงตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้

๓.๔ หลักการและข้อเสนอการปฏิรูป

ในการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปด้านสถาบันทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจได้กำหนดหลักการสำคัญของการปฏิรูป ก่อนที่จะพิจารณาจัดทำข้อเสนอแนะตามหลักการดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้

๓.๔.๑ หลักการสำคัญของการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

ในการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการยกระดับการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานหลักการสำคัญ คือ การมีกระบวนการบริหารจัดการนโยบายและยุทธศาสตร์แบบเป็นระบบครบวงจรของ PDCA และมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยต้องมีลักษณะ ดังนี้ (๑) เป็นระบบที่สามารถบริหารจัดการของยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ มีมาตรฐาน

และเป็นที่ยอมรับ ตั้งแต่ก่อนจัดทำยุทธศาสตร์ ขับเคลื่อนสู่ปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผล รวมทั้งการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องสามารถปรับตัวได้เร็ว โดยต้องสามารถปฏิรูป โครงสร้าง กระบวนการ ความเป็นผู้นำ อำนาจหน้าที่ในการสั่งการ และความเป็นอิสระให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงได้เร็ว (๒) เป็นระบบที่สามารถกำหนดประเด็นพัฒนาในลักษณะสหสาขา ทั้งประเด็นเชิงวาระยุทธศาสตร์ (Agenda based) ประเด็นเชิงพื้นที่ (Area based) และประเด็นเชิงภารกิจ (Function based) มุ่งให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในลักษณะที่เชื่อมโยงแผนงาน/โครงการระหว่างหน่วยงานปฏิบัติต่างๆ ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระดับภาพรวมของประเทศได้ (๓) เป็นระบบบริหารจัดการยุทธศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีบทบาทหลักในแต่ละขั้นตอนของวงจร PDCA ต้องถูกปฏิรูปให้มีลักษณะตามหลักการที่คาดหวังเพื่อการบริหารจัดการที่ดี (Guiding Principles) ดังนี้

๑) **หน่วยงานจัดทำยุทธศาสตร์/นโยบาย (Planning/ Strategic Unit)** ต้องสามารถทำหน้าที่เป็นสมองของประเทศ เป็นต้นหนที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ทิศทางภาพรวมการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง มีทักษะการใช้นวัตกรรม (Innovation) ในการจัดทำนโยบายที่หลากหลายและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างรวดเร็ว และมีการผนึกกำลังของหน่วยงานวางนโยบายและแผน (Synergy of Policy) รวมทั้งการออกแบบประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญ พร้อมถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

๒) **หน่วยงานจัดสรรงบประมาณ (Budgetary Unit)** ต้องสามารถจัดสรรงบประมาณไปสู่หน่วยงานปฏิบัติ โดยต้องเป็นกลไกหลักที่เชื่อมต่อระบบการกำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์ และระบบการขับเคลื่อนนโยบาย/ยุทธศาสตร์ให้สามารถบรรลุเป้าหมายโดยรวมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนการยกระดับเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีนัยยะสำคัญ ภายใต้กรอบการคลังที่ยั่งยืนในระยะยาวของประเทศ

๓) **หน่วยงานขับเคลื่อนนโยบาย (Execution Unit)** ให้มีกลไก กระบวนการหรือหน่วยงานเพื่อดำเนินการตามแนวทางที่รัฐกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยต้องดำเนินการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพเป็นสำคัญ (Result-Oriented and Efficiency) มีการจัดลำดับความสำคัญของการใช้ทรัพยากร (Resource Match Priority) สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานแบบบูรณาการ (Coordination and Integration) และมีความรับผิดชอบ (Accountability) โดยให้กระทรวงด้านเศรษฐกิจ มีหน้าที่ดำเนินการจัดทำขับเคลื่อน ติดตาม และติดตามผลแผนงาน/โครงการในลักษณะการหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และทำงานร่วมกับกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนประเด็นบูรณาการผ่านองค์กรอิสระ และมีองค์กรอิสระกลางที่เรียกว่า Implementation Collaboration Unit: ICU) เพื่อทำหน้าที่ประสานขับเคลื่อนบูรณาการในลักษณะที่เป็นธรรมาภิบาลผ่านความร่วมมือ (Collaborative Governance)

๔) **หน่วยงานติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation Unit)** ให้มีกลไกเพื่อเพิ่มศักยภาพและความอิสระในการดำเนินการติดตามประเมินผล พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลติดตามประเมินผลให้ถูกต้อง (Validity) สมบูรณ์ (Integrity) เชื่อถือได้ (Reliability) และย้อนกลับหรือป้อนกลับ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหรือเป็นข้อมูลต่อการจัดทำแผนงาน/โครงการและยุทธศาสตร์ต่อไปได้ (Relevant Feedback) ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผล ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาแผนของหน่วยงานตน (Culture of Self Improvement or Development)

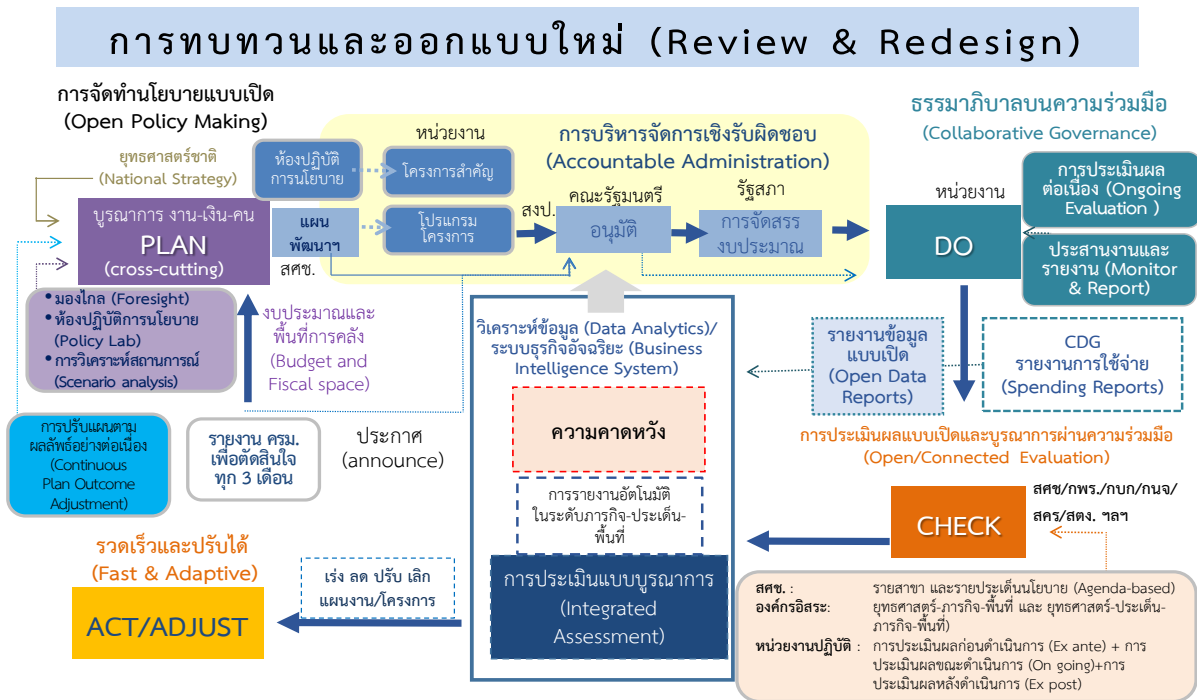
๕) **หน่วยงานนำผลการติดตามและประเมินผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแผนในระยะต่อไป** ต้องมีความรวดเร็วและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้ใช้ในขณะนั้น (Fast and Adaptive) อีกทั้งมีระบบตรวจสอบ

และวัดประสิทธิภาพของระบบประเมินผล (Audit) เพื่อทำให้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนงาน/โครงการ และยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๖) **หน่วยงานข้อมูลและสถิติของประเทศ (National Data Unit)** ต้องสามารถสร้างข้อมูลทุกด้านให้เพียงพอ หลากหลาย เรียกใช้ได้รวดเร็ว และสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการสร้างและใช้ Big Data เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจตลอดวงจรมาตรฐานนโยบายบนหลักการ PDCA

๓.๔.๒ ข้อเสนอการปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีข้อเสนอการออกแบบระบบและกระบวนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ใหม่ (Process/Procedure and System Redesign) ภายใต้แนวคิด หลักการ และขั้นตอน PDCA ที่ครบวงจร ดังนี้

๑) **ปรับเปลี่ยนระบบบริหารจัดการยุทธศาสตร์ครบวงจร PDCA ในระบบเปิด** โดยสร้างกลไกให้เกิดการบูรณาการ เชื่อมโยงที่แข็งแกร่ง (Process and Procedure) ซึ่งต้องมีการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ รวมทั้งกระบวนการทำงานของหน่วยงานด้านเศรษฐกิจต่างๆ โดย

- **ปรับกระบวนการเชื่อมต่อนโยบายระหว่างแผนงาน-แผนเงิน-แผนคน** โดยกำหนดสายบังคับบัญชาของหน่วยงานกลางที่อยู่ในกระบวนการแผนและยุทธศาสตร์ทั้งหมด ได้แก่ สศช. สบ. สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. อยู่ภายใต้สายการบังคับบัญชาเดียวกัน เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีบูรณาการระหว่างแผนงาน แผนเงิน และแผนคน และปรับบทบาทให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับแผนงาน/โครงการที่มีผลกระทบสูง (Flagship Project) ที่มีลักษณะคาบเกี่ยวกับหลายหน่วยงาน หรืองบประมาณแบบบูรณาการ (Agenda-based Budget) โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักงบประมาณต้องจัดสรรงบประมาณตามที่ สศช. ได้พิจารณาแล้ว ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณตามที่ สศช. พิจารณา สำหรับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในแผนงาน/โครงการตามภารกิจปกติ (Function-based Budget) และงบประมาณสำหรับพื้นที่ (Area-based Budget) ให้สำนัก

งบประมาณเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามเดิม ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการให้การจัดสรรงบประมาณสามารถตอบสนองเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างตรงประเด็นมากขึ้น

- **ปรับระยะเวลาของการกำหนดเป้าหมายของกรอบการใช้จ่ายงบประมาณในระยะกลาง (Medium term expenditure framework)** ให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นแผนระยะปานกลางที่ทำหน้าที่ถ่ายระดับ (Cascade) จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ลงสู่การปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

- **สร้างข้อตกลงร่วมของกลุ่มหรือฉันทามติ (Commitment)** ด้วยการใช้เทคนิค policy lab และประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างสะพานเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติหรือการถ่ายระดับ โดยให้ สศช. เป็นหน่วยงานประสานจัดประชุมร่วมกับ สงป. กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในแนวคิดหลักและทิศทางการพัฒนาของประเทศในภาพรวม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกันตั้งแต่เป้าหมายระดับผลกระทบ ผลลัพธ์ และผลผลิต ตลอดจนเข้าใจแนวทางการพัฒนาที่ตรงกันอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างแผนงาน แผนจัดเก็บ และบริหารรายจ่าย และการจัดเตรียมกำลังคนภาครัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนทั้งแผนจัดสรรงบประมาณเชิงบูรณาการ และแผนจัดสรรงบประมาณที่เป็นงานประจำ พร้อมทั้งให้มีการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และนำเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาส่งต่อหน่วยขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

- **สร้างกลไกการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แผน และนโยบายสำคัญ ผ่านความร่วมมือ (Collaborative Governance) โดยจัดตั้งเป็นองค์กรอิสระกลางที่เรียกว่าหน่วยงานขับเคลื่อนการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Implementation Collaboration Unit : ICU)** เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานในลักษณะเป็นหน่วยเดียว (single platform หรือ single network) เพื่อดำเนินการร่วมกัน โดย

- พิจารณาประเด็นการพัฒนาหลักที่มีผลกระทบต่อประเทศสูง และมีลักษณะคาบเกี่ยวหรือต้องบูรณาการการทำงานของหลายหน่วยงาน เช่น การยกระดับผลิตภาพ (Productivity) มาตรฐานนวัตกรรม หรือการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เช่น การปรับโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐานและนวัตกรรมแห่งชาติ และ ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดในประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ และ ๓.๔ ต่อไป

- จัดประชุมเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจเป้าหมาย ประเด็นพัฒนาสำคัญ และแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง (Cross-cutting Agenda) และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแต่ละกระทรวงโดยตรง ซึ่งอาจเป็นทั้งงานประจำและโครงการลงทุน เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการจัดแผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการของกระทรวง ที่ยึดโยงกับเป้าหมายและประเด็นพัฒนาประเทศโดยรวมได้อย่างสอดคล้องกัน

- **พัฒนาระบบติดตามประเมินผลแบบเปิดและบูรณาการระบบรายงานการประเมินผลผ่านความร่วมมือ (Open and Connected Monitoring and Evaluation)** โดยกำหนดกลไกหลักที่ทำหน้าที่ประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมของประเทศ ซึ่งต้องมีอำนาจตามกฎหมายที่สามารถสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้รายงานผลการดำเนินการและเสนอคณะกรรมการให้สั่งการหน่วยงานให้รับผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงยุทธศาสตร์หรือแผนงาน/โครงการให้เหมาะสมตามที่เสนอแนะได้ โดยอาจตั้งเป็น “คณะกรรมการขับเคลื่อนและประเมินผลแห่งชาติ” และให้มีสำนักงานคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานดำเนินงาน ซึ่งใน

ระยะแรกอาจให้ สศช. (สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา) ทำหน้าที่เป็นกลไกนี้ก่อน และในระยะต่อไปอาจพิจารณาจัดตั้งเป็นหน่วยงานประเมินผลกลางของประเทศ โดยแนวทางและรูปแบบการประเมินผลในภาพรวมจะต้องถูกออกแบบในลักษณะร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ในลักษณะที่มีการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ที่จะต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ในภาพรวมของประเทศ และมีการถ่ายทอด (Cascade) ตัวชี้วัดลงมาในระดับแผนงาน/โครงการของหน่วยงานปฏิบัติและในระดับพื้นที่/จังหวัด โดยต้องมีระบบรายงานฉบับเดียว (Single Report) เพื่อใช้ในการประเมินโดยรวม (รายละเอียดปรากฏในประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕)

๒) **พัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำ (Competency and Leadership)** ของหน่วยงานวางแผน/ยุทธศาสตร์และหน่วยงานปฏิบัติ โดย

- **ศึกษาวิจัยวงจรการบริหารจัดการนโยบายสาธารณะบนหลัก PDCA** ของประเทศพัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนา พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาระบบ PDCA ของไทยให้ครบวงจร (cycle) ซึ่งปัจจุบัน สศช. ร่วมกับ ธนาคารโลกศึกษาระบบ PDCA ของหลายประเทศเพื่อใช้เป็นบทเรียนให้กับประเทศไทย อีกทั้ง สศช. ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชนการวางแผน (Community of Planning) ของประเทศมาเลเซีย โดยการสนับสนุนจากธนาคารโลก และมีโครงการเป็นเจ้าภาพการประชุมเวทีหารือระดับสูงของหน่วยงานวางแผนระดับประเทศในสมาชิกอาเซียน เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานวางแผนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

- **สร้าง พัฒนา และใช้กลไกและเครื่องมือการกำหนดนโยบายใหม่ๆ** เช่น Policy Lab, Visionary, Futurist and Scenario Analysis, Policy Sandbox และอื่นๆ เพื่อใช้ในการกำหนดประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการ ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน (Cross-Cutting) โดยมุ่งให้เกิดการเชื่อมโยงประเด็นและเป้าหมายการพัฒนาตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฯ จนกระทั่งถึงแผนงาน/โครงการ และแผนปฏิบัติการของหน่วยงานปฏิบัติ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ ทั้งนี้ การทำ Policy Lab หรือ Policy Sandbox สำหรับประเด็นการพัฒนาแต่ละประเด็น จำเป็นต้องมีการออกแบบที่เหมาะสมกับบริบทของการพัฒนาและผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการพัฒนาด้วย

- **พัฒนาระบบบริหารบุคลากรภาครัฐให้ทันสมัย (Modernization and Human Resource Development)** และมีความเป็นมืออาชีพ (Professional) โดยปรับเปลี่ยนวิธีการในการสรรหาข้าราชการระดับสูงที่จะเป็นผู้นำองค์กร โดยประยุกต์ใช้วิธีการแบบองค์กรเอกชนหรือองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น ในตำแหน่งระดับสูงของข้าราชการให้สามารถสรรหาได้จากบุคคลภายนอก ที่ไม่จำเป็นต้องเลื่อนขั้นมาจากข้าราชการในหน่วยงานนั้น โดยใช้วิธีการสรรหาแบบเปิด (Open Recruitment) ที่เปิดโอกาสให้ทั้งคนภายในและภายนอกสมัครเข้าแข่งขันเพื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร และมีเงื่อนไขการทำงานแบบเป็นสัญญาที่มีช่วงระยะเวลาจ้างระบุชัดเจน โดยต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกปี เพื่อพิจารณาต่อสัญญาจ้าง ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานจะต้องมีพันธะผูกพัน (Commitment) ต่อการขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยงานอย่างเต็มศักยภาพ

๓) **พัฒนาและใช้ระบบ Big Data เป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการนโยบายและยุทธศาสตร์** ทั้งวงจร PDCA ตั้งแต่การจัดทำนโยบาย ขับเคลื่อน ตลอดจนติดตามประเมินผล เพื่อสนับสนุนการจัดทำนโยบายที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูล/หลักฐานเชิงประจักษ์ (Open Evidence-based Policy Making) และเป็นแบบเปิดและเชื่อมโยง (Open and Connected Policy Cycle) รวมทั้งสนับสนุนการใช้ระบบการจัดทำรายงานฉบับเดียว (single report) ด้วย โดยเครื่องมือ Big Data ที่พัฒนาขึ้นจะสามารถรวบรวมข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงาน

ตามแผนงาน/โครงการ ทั้งในด้านการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการในการดำเนินโครงการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่เชื่อมโยงไปสู่ผลที่คาดหวังในระดับยุทธศาสตร์ได้ ตลอดจนเป็นข้อมูลที่ตอบโจทย์ตามช่วงเวลาที่ทำ การประเมินทั้งก่อน ระหว่างดำเนินการ หลังแผนงาน/โครงการเสร็จสิ้นแล้ว และเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (Real Time)

๓.๕ เงินและแหล่งเงิน

.....

๓.๖ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

๓.๖.๑) เสริมสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (high performance economic)

๓.๖.๒) สร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ (more sustainable economic development)

๓.๖.๓) สถาบันเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจตามหลัก PDCA มีสมรรถนะสูง (high performance economic development management institution) และที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อน ประเด็นการปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๓.๗ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๑ ถึง ๕ ปี

๓.๘ ตัวชี้วัด

๓.๘.๑) ผลผลิต

๑) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรชั้นนำในการชี้ ทิศทางประเทศที่ชัดเจนและถ่ายทอดสร้างความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วนได้อย่างชัดเจน และเป็นแกนหลักในการ บริหารจัดการยุทธศาสตร์ทั้งวงจร PDCA มีโครงสร้างหน่วยงานที่มีความยืดหยุ่นสูง (Agility) พร้อมเปลี่ยนแปลงตาม บริบทโลกอย่างรวดเร็ว สามารถจัดทำนโยบายและกำหนดประเด็นพัฒนาแบบหลากหลายสาขาตามหลักฐานเชิง ประจักษ์ (Open – evidence based Policy and Issue Making) ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

๒) มีระบบและกระบวนการจัดสรรงบประมาณที่สามารถเชื่อมโยงและถ่ายระดับ (cascade) เป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับประเทศสู่ระดับปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

๓) มีระบบธรรมาภิบาลผ่านความร่วมมือ (collaborative Governance) กระทรวงเศรษฐกิจ ต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง และพื้นที่หรือจังหวัด เป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูงในการนำแผนหรือยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ โดย การจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลการดำเนินการผ่านกลไกบูรณาการที่ เน้นการบริหารสาธารณะในลักษณะรับผิดชอบ (Accountable Administration) และธรรมาภิบาลผ่านความ ร่วมมือ (collaborative Governance) รวมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในลักษณะรายงานฉบับเดียว (single report) เสนอต่อหน่วยงานด้านการประเมินผลภาพรวมของประเทศ ได้แก่ สศช. สงป. และสำนักงาน ก.พ.ร.

๔) มีการจัดตั้งหรือปรับโครงสร้างกลไกที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนงานโครงการเชิงบูรณาการ ใน ลักษณะหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านความร่วมมือ (Implementation Collaboration Unit) อย่างน้อย ๓ กลไกหลัก ได้แก่ จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐานและนวัตกรรมแห่งชาติ จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแห่งชาติ และปรับโครงสร้างสำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๕) มีเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น RIA และ Policy Lab เป็นต้น ที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสม ในการใช้กระบวนการจัดทำและประเมินผลยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ ก่อนการดำเนินการ (Ex-ante evaluation) ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ผ่านถ่ายระดับแผนระดับต่างๆ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูป และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมที่สามารถเชื่อมโยงแผนในระดับต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ (Open and Connected Monitoring and Evaluation)

๖) มีระบบ Big Data เพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ บนหลักการ PDCA สู่ความสำเร็จ รวมทั้งเป็นกลไกและกระบวนการบูรณาการสำหรับรายงานการติดตามประเมินผลแบบรายงานเดียว (Single Report System)

๗) มีระบบสรรหาผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กรแบบเปิด (Open Recruitment)

๓.๘.๒ ผลลัพธ์

- ๑) ผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้น
- ๒) GDP ของ SMEs ต่อ GDP โดยรวม สูงขึ้น
- ๓) อัตราการเติบโตโดยรวมของ GDP สูงขึ้น

.....

๓.๘ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูประบบสถาบันทางด้านเศรษฐกิจเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๑. สร้างความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนระบบกระบวนการ และกลไกในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจร่วมกัน ลดแรงต่อต้าน ป้องกันความสับสน และสร้างแนวร่วมในการปรับปรุงบทบาทของสถาบันทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง																					คณะกรรมการการปฏิรูปเศรษฐกิจ			<ul style="list-style-type: none"> ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าใจเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน และพร้อมร่วมมือ 	<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดประชุมรับฟังความเห็นทุกภาคส่วน ปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับประเด็นปฏิรูปได้รับการแก้ไข และคลี่คลายไปได้ ด้วยกระบวนการสร้างความเข้าใจระหว่างกัน
๒. ปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒.๑ กฎหมายเพื่อปรับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหลัก เช่น สศช. สงป. สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นต้น ๒.๒ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดตั้งหรือปรับปรุงกลไกให้เป็น Implementation Collaboration Unit (ICU) ได้แก่ พ.ร.บ. การมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้																					สศช. สงป. สำนักงาน ก.พ.ร. สศก.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอด PDCA			<ul style="list-style-type: none"> กลไกการวางแผนนโยบายและการจัดสรรงบประมาณมีโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ ที่เชื่อมต่อและสอดคล้องกัน และสามารถตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> มี พ.ร.บ. พ.ร.ฎ และกฎกระทรวงที่สนับสนุนให้เกิดการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ตลอดวงจร PDCA

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																					
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูประบบสถาบันทางด้านการเศรษฐกิจเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์																					
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔
เป็น พ.ร.บ. บริหารการ ส่งเสริมผลิตภาพ การ มาตรฐานและนวัตกรรม แห่งชาติ และ พ.ร.บ. ส่งเสริม SMEs พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้เป็น พ.ร.บ. บริหารการ ส่งเสริม SMEs พ.ศ... และ พ.ร.บ. สำนักงานขับเคลื่อน และประเมินผลแห่งชาติ เป็นต้น (รายละเอียดส่วนนี้ ปรากฏในประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ ๓.๔ และ ๓.๕)																					
๓. ปฏิรูปศักยภาพขององค์กร โดย เริ่มจากการปฏิรูประบบการคัด สรรผู้บริหารระดับสูง (หัวหน้าส่วน ราชการ) ในหน่วยงานสำคัญที่ เกี่ยวข้องกับระบบการบริหาร จัดการยุทธศาสตร์และแผนด้าน เศรษฐกิจของประเทศ เช่น สศช. สปป. กระทรวงการคลัง และ สำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อให้เป็นมือ อาชีพ และมี accountability โดย ๓.๑ ทำการศึกษารูปแบบ แนวทางให้ชัดเจนใน ระยะแรก ปี ๒๕๖๑																	สศช. สปป. กระทรวง การคลัง และ สำนักงาน ก.พ.ร.			<ul style="list-style-type: none"> • สร้างศักยภาพของ องค์กรให้สามารถ บริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ตลอด PDCA ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล • ผู้บริหารหน่วยงาน สำคัญด้านการวาง แผนเศรษฐกิจของ ประเทศ มีสมรรถนะ สูงและสามารถนำพา องค์กรไปสู่องค์กรที่มี ความเป็นมืออาชีพ และกลไกในการยก ระดับศักยภาพทาง 	<ul style="list-style-type: none"> • มีระบบสรรหา ผู้บริหารระดับสูง ของหน่วยงาน หลักด้านการ บริหาร ยุทธศาสตร์และ แผนของประเทศ ที่มีประสิทธิผล และได้รับการ ยอมรับ • มีการขยายผล การใช้ระบบสรร หาแบบใหม่ใน หลายหน่วยงาน มากขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																					
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูประบบสถาบันทางด้านการเศรษฐกิจเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์																					
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔
๓.๒ ทดลองดำเนินการจริงในระยะถัดไป (ปี ๒๕๖๒-๖๓) ๓.๓ ปรับปรุงระบบและนำไปใช้อย่างต่อเนื่องและในวงกว้างมากขึ้น ๓.๔ รายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ																				เศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีคุณภาพ	
๔. ปฏิรูประบบเทคโนโลยีและระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ๔.๑ กำหนดหน่วยงาน/กลไกเจ้าภาพในการสร้างระบบ Big Data ๔.๒ สำรองข้อมูลที่มีอยู่ในหน่วยงานต่างๆ ๔.๓ ออกแบบระบบและสร้างกลไกเชื่อมโยงข้อมูล ๔.๔ ทดลองใช้ และประเมินผลการดำเนินการเบื้องต้น ๔.๕ ปรับปรุงระบบและขยายผล																		กำหนดภายหลัง		ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ครบวงจร PDCA และมีประสิทธิภาพมากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> มีระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ของประเทศ ที่ทุกหน่วยงานสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดทำ ขับเคลื่อน และติดตาม ประเมินผลแผนได้อย่างเต็มที่

๓.๙ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการ
ทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

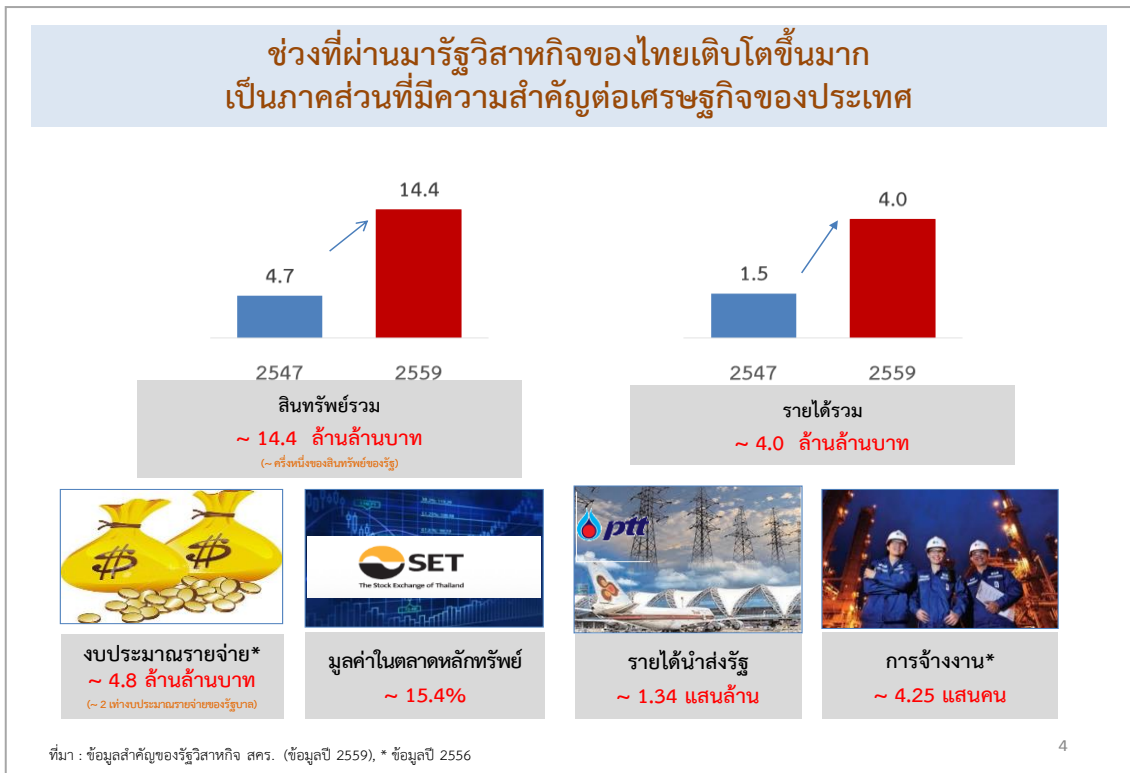
หัวข้อที่ ๓ : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย ๓.๒ : การปฏิรูปหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓.๒ : การปฏิรูปหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ (รัฐวิสาหกิจ)

๒.๑.๑ สภาพปัญหาและความสำคัญของรัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจเป็นภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นพิจารณาในมิติสินทรัพย์ที่ในปี ๒๕๕๙ มีมากถึง ๑๔.๔ ล้านล้านบาท ซึ่งคิดเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของสินทรัพย์ที่ภาครัฐมีทั้งหมด หรือในมิติรายได้ที่ในปี ๒๕๕๙ มีรายได้สูงถึง ๔ ล้านล้านบาท คิดเป็น ๒ เท่าของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลในแต่ละปี และแต่ละปีมีรายได้นำส่งรัฐประมาณ ๑ แสนล้านบาทต่อปี รวมทั้งเป็นผู้จ้างงานรายใหญ่ของประเทศ มีการจ้างงานกว่า ๔ แสนคน สำหรับในตลาดหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนที่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจมีสัดส่วนในเชิงมูลค่าถึงประมาณ ๑ ใน ๕ นอกจากนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง ปัจจุบันมีขนาดใหญ่โตขึ้นมากและมีความสำคัญต่อระบบการเงินของประเทศ

นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ครอบครอง “ทรัพย์สินเชิงยุทธศาสตร์” หรือ strategic assets ที่สำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะเป็น คลื่นความถี่ สนามบิน ท่าเรือ ทางพิเศษ ระบบราง และที่ผ่านมามีบ่อยครั้งถูกแทรกแซงจากการเมืองโดยมีขอบทั้งในเรื่องการแต่งตั้งกรรมการ และการใช้รัฐวิสาหกิจทำนโยบายประชานิยมที่ยั่งยืน นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจในปัจจุบันยังต้องเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้าง ไม่มีหน่วยงานที่มีภารกิจที่ชัดเจนในการทำ

หน้าที่เจ้าของที่จะคอยห่วงหาพันเป็นห่วงเป็นใยแทนประชาชน ปัญหาเหล่านี้ถ้าปล่อยทิ้งไว้ รัฐวิสาหกิจจะไม่สามารถบรรลุ พันธกิจด้านการให้บริการที่ดีมีคุณภาพ และเป็น “การเสียโอกาสการพัฒนา” ของประเทศ รวมทั้งจะเป็น “ต้นทุนที่แพงขึ้น” ของประชาชนทุกคน

**นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจยังเป็นผู้ครอบครอง strategic assets สำคัญของประเทศ
ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ**

คลื่นความถี่	สนามบิน	ทางพิเศษ	ท่าเรือ	ระบบราง
				

**ถ้าการบริหารจัดการทรัพย์สินเหล่านี้ขาดประสิทธิภาพเท่ากับเป็น
“การเสียโอกาสการพัฒนา” ของประเทศ และ “ต้นทุนที่แพงขึ้น” ของประชาชน**

การเติบโตและขนาดที่ใหญ่ขึ้นของรัฐวิสาหกิจ อาจจะไม่ได้หมายถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดี ที่ผ่านมารัฐวิสาหกิจหลายแห่งมีผลประกอบการไม่ด้นักเมื่อเทียบกับเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสาขาเดียวกันในต่างประเทศ และมีข้อสังเกตว่ารัฐวิสาหกิจที่มีกำไรส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดจะมีอำนาจผูกขาดทางธุรกิจ สำหรับอันที่มีการแข่งขันกับรายอื่นๆ ผลประกอบการจะไม่ดีหรือขาดทุน

ที่ผ่านมา อาจจะกล่าวได้ว่า รัฐวิสาหกิจไทยเผชิญกับ “ปัญหาเชิงโครงสร้าง” ในหลายด้าน ทำให้รัฐวิสาหกิจไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างประชาชนคาดหวัง ทั้งในมิติ “การให้บริการ” และ “การพัฒนาประเทศ” อาทิ

๑) มีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองที่ไม่รับผิดชอบ ตั้งแต่กระบวนการตั้งกรรมการเสนอโครงการ การตัดสินใจทำโครงการ

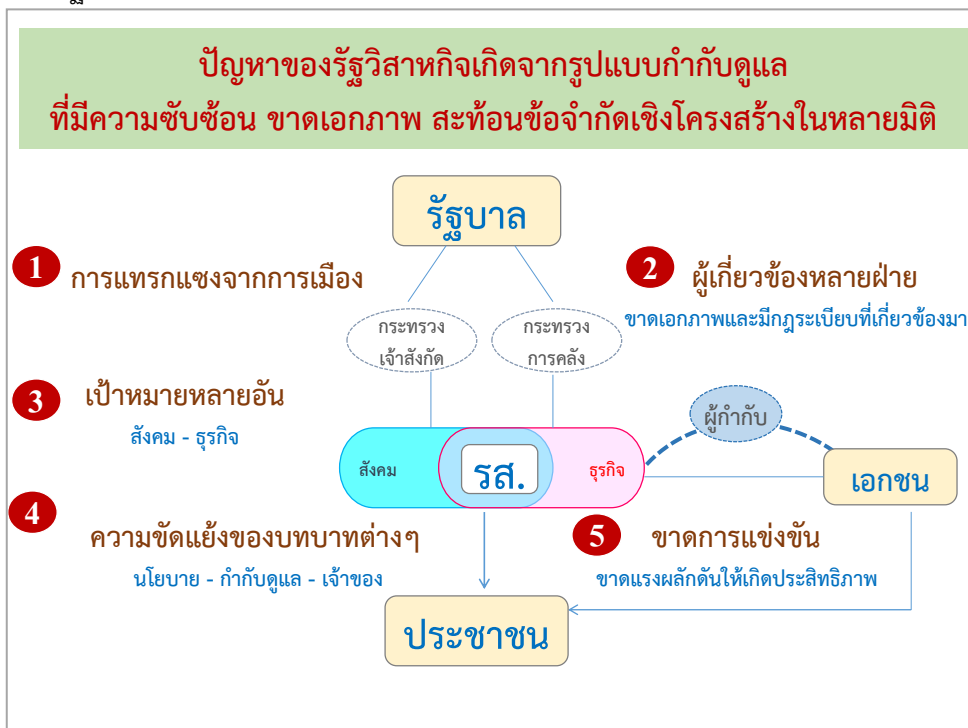
๒) มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลหลายหน่วยงาน และมีบทบาทที่อาจซ้ำซ้อนกัน ไม่ชัดเจน อาทิ กระทรวงเจ้าสังกัด กระทรวงการคลัง หน่วยงานกำกับดูแลรายสาขา จึงขาดเอกภาพ ขณะเดียวกัน รัฐวิสาหกิจมีกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องที่ต้องปฏิบัติตามจำนวนมาก ซึ่งกฎต่างๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย และ fragmented ยังผลให้การทำงานไม่คล่องตัว ขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถแข่งขัน

๓) เป้าหมายในการทำงานของรัฐวิสาหกิจมีหลายด้านและมีลำดับความสำคัญที่ไม่ชัดเจน ทั้งเป้าหมายด้านการบริการสังคมและเป้าหมายทางธุรกิจ

๔) ระบบรัฐวิสาหกิจยังไม่มีระบบแบ่งบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องออกจากกันให้ชัดเจน หลายกรณีมี conflict of roles รวมทั้งขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าของ (แทนประชาชน) ที่ปกป้องและรับผิดชอบต่อรัฐวิสาหกิจประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ดังที่ Magareth Thatcher อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษ พูดไว้ในช่วงปฏิรูปรัฐวิสาหกิจครั้งใหญ่ของอังกฤษว่า “When state owns, nobody owns. When nobody owns, nobody cares.”

๕) ในบางกรณี รัฐวิสาหกิจมีอำนาจผูกขาด รวมทั้งบางกรณีขาดการแข่งขันที่เท่าเทียม (competitive neutrality) ระหว่างรัฐ-เอกชน ซึ่งทำให้ขาดแรงผลักดันในการเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาระบบการบริหารงานอย่างเหมาะสม

๖) ภาครัฐขาดแนวทางและมาตรการในการพัฒนารัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยสรุปปัญหาของรัฐวิสาหกิจ ดังภาพ

๒.๑.๒ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ภายในระยะ ๕ ปีข้างหน้า หรือ ๒๕๖๕ รัฐวิสาหกิจไทยควรจะมีการปฏิรูปโดยมีเป้าหมาย ดังนี้

- ๑) ทำพันธกิจหลักที่ควรทำ มีบูรณาการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ
- ๒) ทำอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน
- ๓) ทำอย่างโปร่งใส ไม่ทุจริต และไม่รั่วไหล
- ๔) บริหารทรัพย์สินของชาติให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุด

๒.๑.๓ แนวทางการปฏิรูป

เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินภารกิจได้ตามที่ประชาชนคาดหวังจำเป็นต้องมีการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปใน ๔ มิติสำคัญ ดังต่อไปนี้

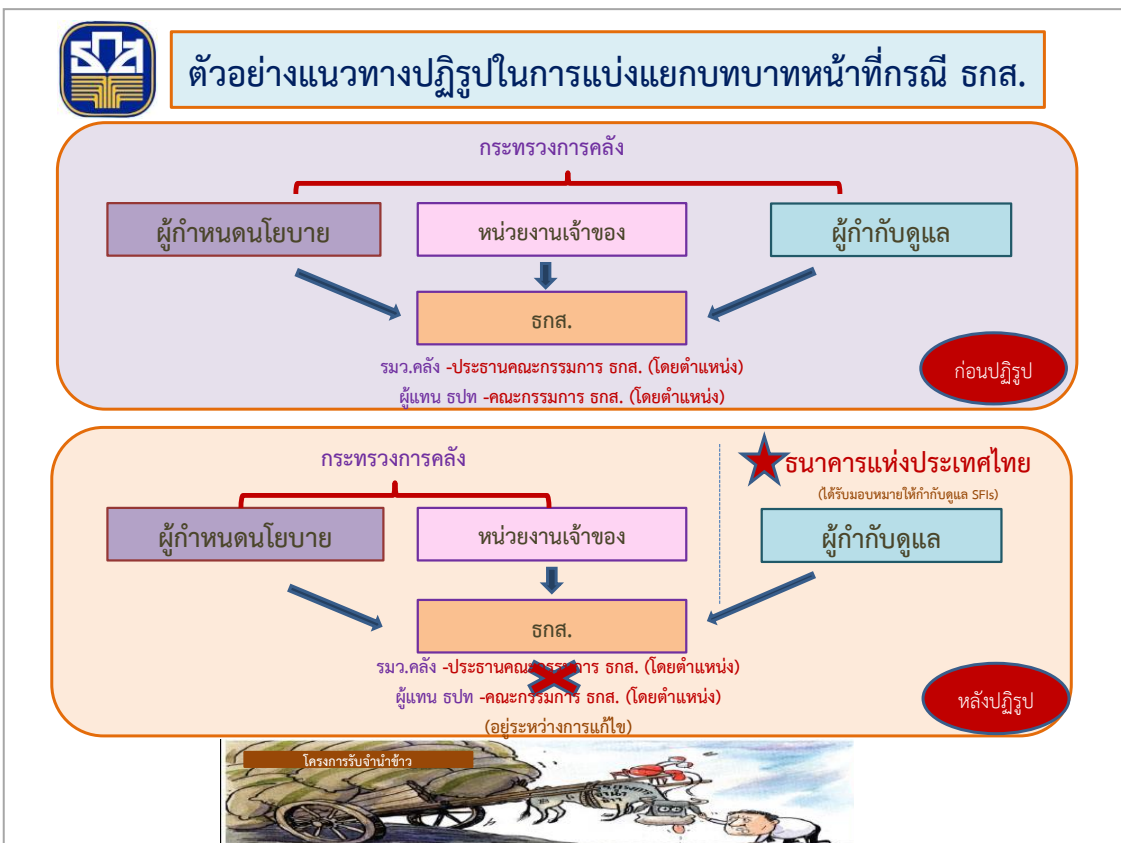
ด้านที่ ๑ : การแบ่งแยกหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องให้ชัดเจน ไม่ให้ขัด และทับซ้อนกัน กล่าวคือ

- กระทรวงเจ้าสังกัด มีหน้าที่ให้นโยบาย (Policy Maker) ในการดำเนินงาน รวมถึงการจ่ายค่าชดเชย (PSA/PSO) สำหรับการดำเนินนโยบายที่จะเกิดผลกระทบทางการเงินต่อรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญ
- หน่วยงานกำกับดูแลรายสาขา (Regulator) มีหน้าที่ดูแลให้มีการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการ
- องค์กรที่ทำหน้าที่เจ้าของแทนประชาชน (Owner) มีหน้าที่ดูแลความสำเร็จและความยั่งยืนของรัฐวิสาหกิจ ทั้งในด้านฐานะการเงิน การลงทุนและบริหารทรัพย์สิน และการบริหารองค์กร
- ผู้ให้บริการ (Operators) ซึ่งได้แก่รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง

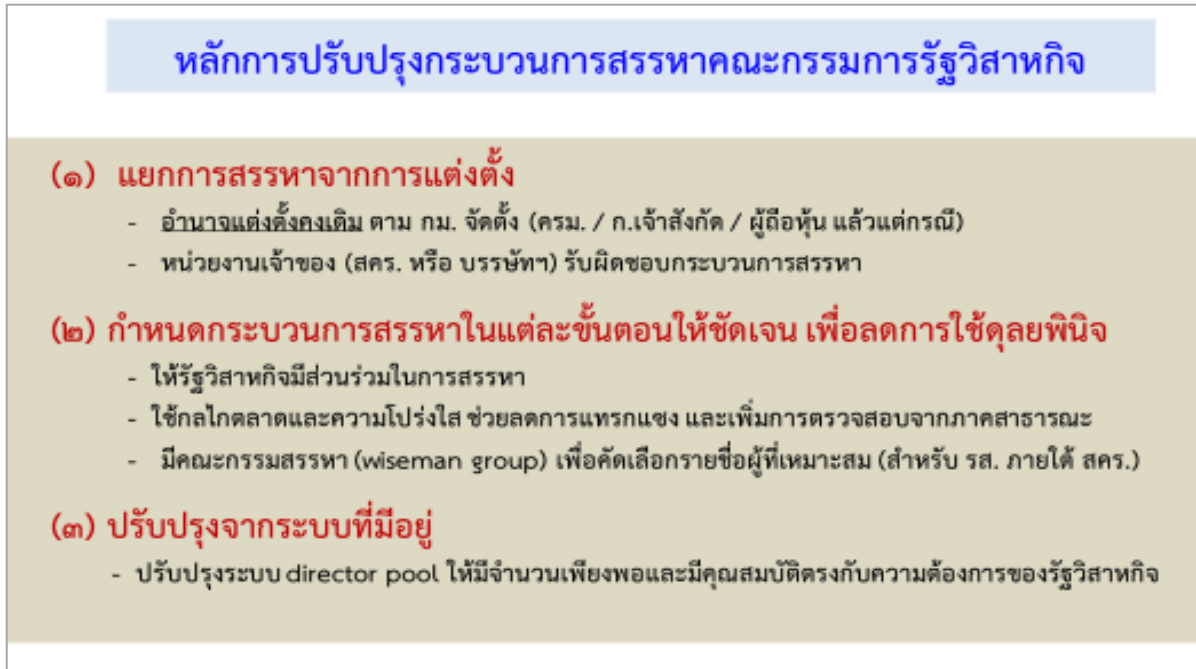

หนึ่งในตัวอย่างของผลของการมีบทบาทที่ทับซ้อน คือ กรณีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่ในช่วงที่มีการดำเนินนโยบายรับจำนำข้าวนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องสวมหมวกถึง ๓ ใบ ในคราวเดียวกัน กล่าวคือ (๑) การกำหนดนโยบาย (Policy Maker) (๒) การกำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ที่เป็นหน่วยงานเจ้าของ (Owner) และ (๓) การทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการของ ธ.ก.ส. (Operators) ซึ่งการขัดกันของทั้งสามบทบาทเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้ ธ.ก.ส. ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางคลังในช่วงการทำงานนโยบายรับจำนำข้าว

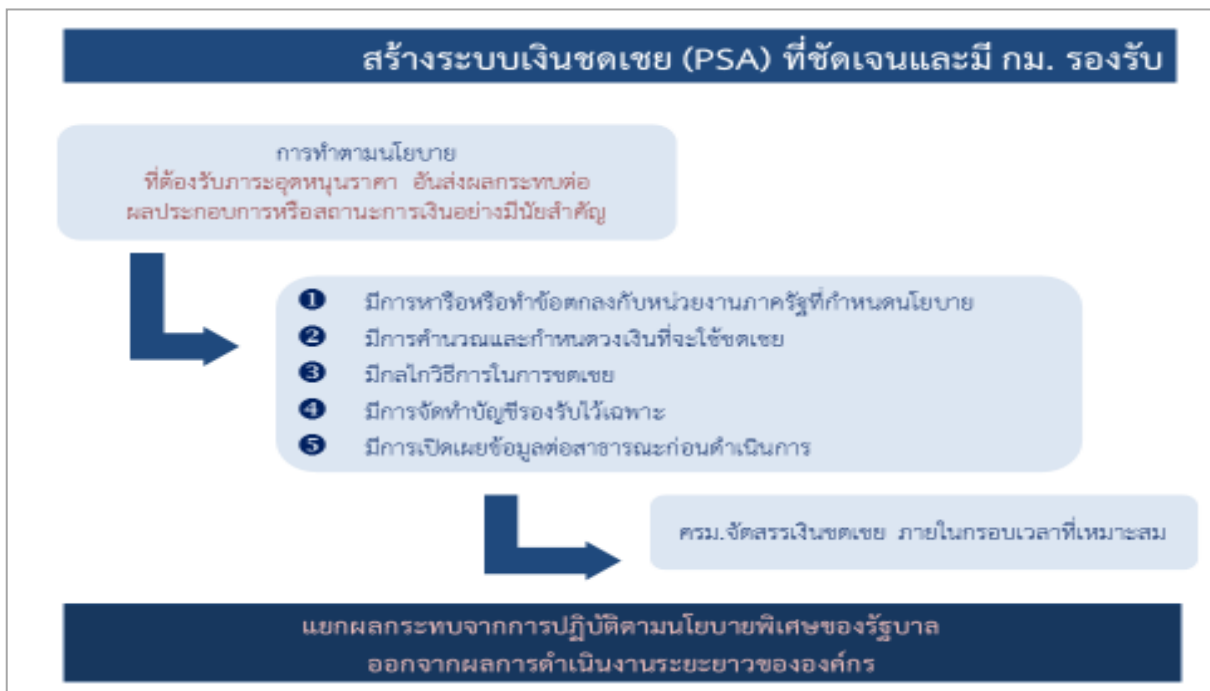

ด้านที่ ๒ : กำหนดกติการะหว่างผู้เกี่ยวข้องตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดี (good governance) ได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยให้อาชีวศึกษาเข้มแข็ง สามารถทำพันธกิจได้ตามที่ประชาชนคาดหวัง ซึ่งเรื่องที่สำคัญ อาทิ

▪ **การคัดเลือกกรรมการอาชีวศึกษา** – ปรับปรุงระบบการสรรหากรรมการให้ชัดเจน โปร่งใส ลดการใช้ดุลยพินิจ โดยแยกกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งออกจากกัน คณะกรรมการอาชีวศึกษาแต่ละแห่ง จะมีบทบาทในการสรรหากรรมการ ทั้งในการกำหนดคุณสมบัติและการสรรหา (skill matrix / nomination committee)

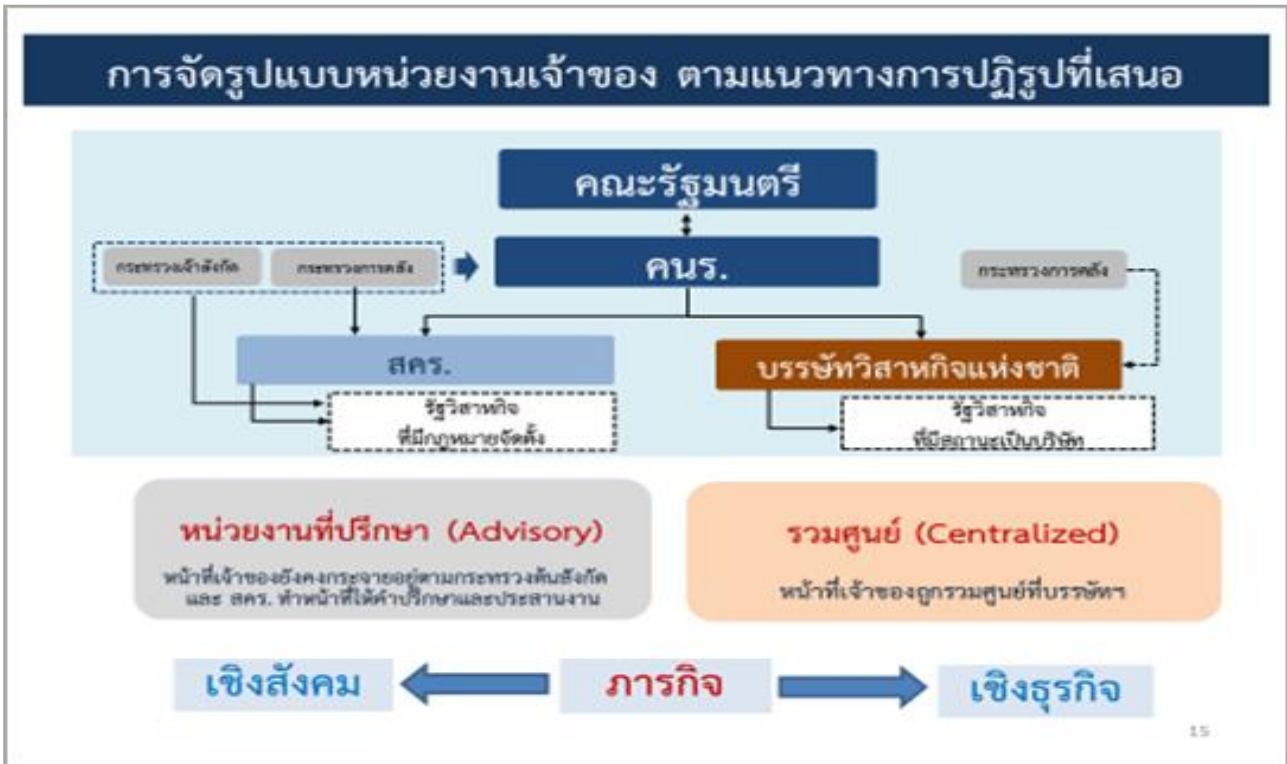

▪ **มาตรการป้องกันประชานิยมที่ไม่รับผิดชอบ** – ในกรณีที่อาชีวศึกษาถูกใช้ทำภารกิจที่ขาดทุน จะต้องมีการคำนวณงบประมาณที่ใช้ จัดทำบัญชี ให้ชัดเจน และจะได้รับการชดเชยงบประมาณคืนในระยะเวลาที่เหมาะสม

ด้านที่ ๓ : การปรับปรุงรูปแบบหน่วยงานเจ้าของ ซึ่งทำหน้าที่ “หวงแหน” และ “ปกป้อง” รัฐวิสาหกิจแทนประชาชน และช่วยให้การบริหารจัดการระบบรัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่า โดยแบ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกเป็น ๒ ส่วน

(๑) จัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่เจ้าของ (owner) สำหรับรัฐวิสาหกิจที่ประกอบการเชิงธุรกิจ (ถูกจัดตั้ง โดยกฎหมายเอกชน มีสถานะในรูปบริษัท) ทั้งนี้ หน่วยงานเจ้าของที่จะตั้งขึ้นมาควรมีสถานะและรูปแบบองค์กร ดังนี้

(๑.๑) เป็นหน่วยงานภายใต้กำกับของฝ่ายบริหาร – มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

(๑.๒) มีความเชื่อมโยงกับกระทรวงการคลัง เพื่อให้การบริหารทรัพย์สินและหนี้สิน (assets and liabilities) ของประเทศในภาพรวมมีเอกภาพ

(๑.๓) ต้องมีความคล่องตัวกว่ารูปแบบในระบบราชการ เพื่อสามารถสรรหาพนักงานที่มีทักษะและความสามารถตรงกับภารกิจ รวมทั้งเพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ

(๑.๔) ลดโอกาสการแทรกแซงของการเมือง ในขณะเดียวกัน ต้องมีความโปร่งใส มีกลไกการสร้างควมรับผิดชอบที่ดี อาทิ การรายงานต่อรัฐสภาและเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

(๑.๕) ควรมีกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งหน่วยงาน

ประเทศส่วนใหญ่ปรับรูปแบบหน่วยงานเจ้าของไปในทิศทางรวมศูนย์ (centralized)			
ประเทศ	ชื่อหน่วยงาน	ประเทศ	ชื่อหน่วยงาน
	อินโดนีเซีย Ministry of State Enterprises		ภูฎาน Druk Holding and Investments
	ฟินแลนด์ Ownership Steering Department		สิงคโปร์ State Holding Company
	ฝรั่งเศส Agence des Participations de l'Etat		มาเลเซีย Khazanah Nasional
	นอร์เวย์ Ownership Department		โชมบิก Institute for the Management of State Holdings
	โปแลนด์ Department of Ownership Supervision		เปรู Fonco Nacional de Financiamiento de la Actividad Empresarial del Estado
	แอฟริกาใต้ Department of Public Enterprise		แอฟริกาใต้ Fonco Nacional de Financiamiento de la Actividad Empresarial del Estado
	สหราชอาณาจักร Shareholder Executive		สิงคโปร์ Temasek Holdings
	ไต้หวัน Sistema de Empresas		เวียดนาม State Capital Investment Corporation
	จีน State-Owned Assets Supervision and Administration Commission (SASAC)		

ที่มา : Corporate Governance of State-owned Enterprises : A Toolkit, ธนาคารโลก, 2557

(๒) องค์กรเจ้าของสำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีลักษณะการประกอบการเชิงสังคมและไม่มี การประกอบการเชิงธุรกิจ (รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดย กม. เฉพาะ หรือ จัดตั้งโดยมติ ครม.) ซึ่งงานในส่วนนี้สามารถมอบหมายให้ “สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ” (สคร.)

ด้านที่ ๔ การกำกับดูแลด้วยกลไกตลาด ที่มีความเท่าเทียม (competitive neutrality) ไม่บิดเบือน มีผลวัดต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจมีการพัฒนาการดำเนินงานและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๔ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ประมาณ ๒ ปี คือ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒

๒.๑.๕ ตัวชี้วัด

- ๑) พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ....
- ๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของ (บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ) เพื่อดูแลรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่มีภารกิจเชิงธุรกิจ และมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของหน่วยงานนี้อย่างเพียงพอ

๒.๑.๖ เงินและแหล่งเงิน

งบประมาณในการจัดตั้งองค์กรใหม่ประมาณ ๑-๒ พันล้านบาท แหล่งเงินจากงบประมาณแผ่นดิน

๒.๑.๗ ข้อเสนอและความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการอื่น

คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ได้ศึกษาและจัดทำแนวทางปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ โดยมีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. .... ซึ่งจะช่วยวางรากฐานการกำกับดูแลที่ดี ทั้งมิติการแต่งตั้งกรรมการ การเปิดเผยข้อมูล และการส่งผ่านนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยลดโอกาสที่รัฐวิสาหกิจจะถูกใช้ทำนโยบายประชานิยมที่ไม่รับผิดชอบเหมือนอย่างที่ผ่านมา รวมทั้ง จะมีการจัดตั้งหน่วยงานเจ้าของแทนประชาชน ดูแลบริหารสินทรัพย์ให้เพิ่มมูลค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งถ้าสำเร็จจะเป็น platform การปฏิรูปเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งของประเทศในระยะข้างหน้า

๒.๑.๘ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๒ : การปฏิรูปหน่วยงานบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ (รัฐวิสาหกิจ)																								
	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔				
๑) ผลักดันให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.																					คนร. สคร. กระทรวงการคลัง			พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ....ประกาศใช้
๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของ (บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ) เพื่อดูแลรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่มีภารกิจเชิงธุรกิจ และมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของหน่วยงานนี้อย่างเพียงพอ																					คนร. สคร. กระทรวงการคลัง	๑-๒ พันล้านบาท	งบประมาณประจำปี	มีการจัดตั้ง บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ เกิดขึ้น และมีโครงสร้างการบริหารงานที่คล่องตัว รวมทั้งมี งบประมาณที่เพียงพอ

* วงเงินงบประมาณนี้เป็นตัวเลขข้อเสนอเบื้องต้นเสนอโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาต่อไป

๒.๑.๘ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการ
ทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๓ : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย ๓.๓ : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓.๓ : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)

๒.๑.๑ สภาพปัญหา

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศของทุกประเทศทั่วโลก ความสามารถในการแข่งขันของประเทศจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของภาคการผลิตและบริการของประเทศ ที่จะต้องสามารถผลิตและขายได้ โดยเฉพาะสามารถขายได้ในตลาดต่างประเทศอย่างเหนือกว่าประเทศคู่แข่ง ซึ่งในการแข่งขันด้านการค้านั้น หัวใจหลักอยู่ปัจจัย ๓ ประการ คือ “คุณภาพ (Quality)” “ต้นทุน (Cost)” และ “การส่งมอบสินค้า (Delivery)” โดยในเรื่องคุณภาพนั้น จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพที่เอื้ออันประกอบด้วย มาตรวิทยา (Metrology) การกำหนดมาตรฐาน (Standard) การทดสอบ (Testing) การบริหารคุณภาพ (Quality Management) หรือที่เรียกว่า MSTQ หรือ “การมาตรฐาน”

สำหรับปัจจัยด้านต้นทุน และการส่งมอบสินค้านั้น หมายถึง “การมีประสิทธิภาพ (Efficiency)” ซึ่งจะนำไปสู่ “การเพิ่มผลผลิต” หรือ “ผลิตภาพ (Productivity)” และส่งผลต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันอย่างไรก็ตาม นอกจาก “ประสิทธิภาพ” แล้ว ยังมีปัจจัยที่สำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพอีกปัจจัยหนึ่ง คือ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) ซึ่งสิ่งที่จะช่วยทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้ที่สำคัญคือ นวัตกรรม (Innovation) นวัตกรรมจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่จะต้องเกิดจากการยกระดับผลิตภาพของประเทศ เป็นเสมือนเป้าหมาย (ends) ของการพัฒนา ส่วนการมาตรฐานและนวัตกรรมเปรียบเสมือนเป็นวิธีการ (means) หรือเครื่องมือที่จะนำไปสู่การยกระดับผลิตภาพของประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการทั้งระบบ ครอบคลุมทั้ง การมาตรฐาน การพัฒนาผลิตภาพ และการพัฒนาระบบนวัตกรรมให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน สถานการณ์และสภาพปัญหาด้านการมาตรฐาน ผลิตภาพ และนวัตกรรมของประเทศไทยในปัจจุบันมีดังนี้

๑. **สถานการณ์ด้านการมาตรฐาน** ประเทศที่มีการจัดโครงสร้างด้านการมาตรฐาน (Quality Infrastructure) ได้อย่างเหมาะสมจะสามารถนำกิจกรรมด้านการมาตรฐานไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพิ่มผลิตภาพ และเพิ่มมูลค่า คู่ครองผู้บริโภค สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค หรือผู้ซื้อสินค้าและบริการ รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและลดความซ้ำซ้อน ลดต้นทุนการผลิต และยังอำนวยความสะดวกทางการค้าอีกด้วยนอกจากนี้ ในปัจจุบันการมาตรฐานยังมีบทบาทสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศ โดยหลายประเทศใช้ประเด็นเรื่องมาตรฐานเป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้า ซึ่งหากประเทศใดไม่มีการดูแลในการบริหารจัดการระบบการมาตรฐานของประเทศก็อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้

ประเทศไทยมีการดำเนินงานในด้านการมาตรฐานมาเป็นเวลานาน โดยหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนหรือหน่วยงานวิชาชีพ ทั้งที่มีและไม่มีกฎหมายรองรับการดำเนินงาน แต่ละหน่วยงานมีการ

ดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานอย่างเป็นระบบ การทำงานมีความซ้ำซ้อน ไม่มียุทธศาสตร์และนโยบายด้านการมาตรฐานระดับชาติที่ชัดเจน อีกทั้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานด้านการมาตรฐานของประเทศยังที่อยู่อย่างกระจัดกระจาย ไม่มีการจัดเก็บหรือเชื่อมโยงบูรณาการกันอย่างเป็นระบบ สถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้ประเทศไทยไม่สามารถใช้ประโยชน์จากระบบการมาตรฐานที่มีอยู่ เพื่อการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ภารกิจด้านการมาตรฐานของโลกยังมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเกินกว่าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบงานในด้านการมาตรฐานของประเทศไทยจะสามารถรับมือหรือปรับตัวได้ทันกาล ระบบ “การมาตรฐาน” ของประเทศไทยจึงอ่อนแอ ไม่มีพลังในการใช้ออกของมาตรฐานให้เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับผลิตภาพและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและของประเทศได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเห็นได้จากผลการศึกษาจัดอันดับการพัฒนาด้านการมาตรฐานหรือโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศต่างๆ จำนวน ๕๓ ประเทศทั่วโลกที่สถาบัน PTB (the Physikalisch-Technische Bundesanstalt หรือ The National Metrology Institute of Germany) ประเทศเยอรมันจัดทำ เมื่อปี ๒๕๕๕ ประเทศไทยมีการพัฒนาอยู่ในอันดับที่ ๔๑ เป็นรองประเทศมาเลเซีย (อันดับที่ ๓๖) และสิงคโปร์ (อันดับที่ ๓๘) ซึ่งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังสูญเสียโอกาสในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ ทั้งๆ ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศในด้านที่เกี่ยวข้องกับการมาตรฐานต่างๆ มากกว่า ๑๐ แห่ง เช่น ISO IEC เป็นต้น การพัฒนาที่เห็นได้ชัดมีเพียงในกลุ่มผู้ประกอบการเอกชนรายใหญ่ ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาและใช้ประโยชน์จาก “การมาตรฐาน” เพื่อการยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ ซึ่งช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าในระดับระหว่างประเทศได้อย่างเต็มที่ แต่สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ซึ่งเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ของประเทศยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการมาตรฐานได้ ประกอบกับปัจจุบันเรื่องมาตรฐานมีความครอบคลุมหลากหลายสาขามากขึ้น ไม่ได้จำกัดเพียงเฉพาะมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเท่านั้น ยังมีมาตรฐานอีกหลายด้าน เช่น ด้านเกษตร บริการ การค้า วิชาชีพ แรงงาน การบิน การสื่อสารโทรคมนาคม การท่องเที่ยว การพลังงาน การศึกษา การป่าไม้ นิติเวช การจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนมาตรฐานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และการป้องกันการทุจริตประพตมิชอบ เป็นต้น ดังนั้น จึงถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการมาตรฐานอย่างจริงจัง ต้องมีการทบทวนระบบ “การมาตรฐาน” ทั้งระบบของประเทศ และต้องมีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในลักษณะที่เป็น Single Agency มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการมาตรฐานของประเทศ ที่ครอบคลุมด้านการกำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรอง และมาตรฐานในทุกภาคส่วน ซึ่งต้องมีการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกันอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือหรือแพลตฟอร์ม (Platform) การทำงานที่เข้มแข็ง อีกทั้งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการมาตรฐานของประเทศทั้งระบบโดยรวม

๒. **สถานการณ์ด้านผลิตภาพ (Productivity)** ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน โดยต้องเกิดจากผลิตภาพของภาคส่วนต่างๆ ในประเทศ ไม่เฉพาะภาคการผลิตและการบริการเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงผลิตภาพของภาครัฐ และภาคประชาชนด้วย ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ นับตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) เป็นต้นมา ก็ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพ และมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการเพิ่มผลิตภาพตลอดมา โดยในระยะเริ่มต้นยังจำกัดขอบเขตอยู่ในภาคการเกษตร โดยได้กำหนดเป้าหมายเพิ่มผลิตภาพภาคเกษตรในอัตราร้อยละ ๔.๕ ต่อปี และต่อมาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕- ๒๕๔๙) ได้ให้ความสำคัญอย่างชัดเจนกับ “ผลิตภาพ” โดยได้กำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาหลักของประเทศ รวมทั้งกำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และกำหนดเป้าหมายการเพิ่มผลิตภาพการผลิตรวมของภาคเกษตรเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๐.๕

ต่อปี ผลผลิตภาพการผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยร้อยละ ๒.๕ ต่อปี และผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยร้อยละ ๓.๐ ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕- ๒๕๔๙) ผลผลิตภาพการผลิตโดยรวมของภาคอุตสาหกรรมเติบโตอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ ๑.๔ ต่อปีเท่านั้น

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน คือ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔) ยังคงกำหนดให้การเพิ่มผลิตภาพของประเทศเป็นเป้าหมายสำคัญ โดยระบุภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัดด้านผลิตภาพ ประกอบด้วย ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิต (Total Factor Productivity: TFP) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี และผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน (Labour Productivity) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี

แม้ว่าในทุกแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมา จะให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพ มีการกำหนดเป้าหมายด้านผลิตภาพไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการของประเทศ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มผลิตภาพยังคงเป็นคอขวดสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ซึ่งเห็นได้จากผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิต หรือ TFP ในภาพรวมของประเทศ และรายสาขา ที่ผ่านมายังคงอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอดดังปรากฏตามตารางด้านล่าง

สถานะของผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิต (Total Factor Productivity) โดยรวมและรายสาขาของไทย

ปี	ค่าเฉลี่ย Total Factor Productivity (TFP) โดยรวมของประเทศ	ค่าเฉลี่ย TFP ภาคเกษตร	ค่าเฉลี่ย TFP ภาคอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย TFP ภาคบริการ
๒๕๒๕-๒๕๒๙	-๐.๑๐	๑.๑๘	-๐.๑๕	-๐.๘๖
๒๕๓๐-๒๕๓๔	๒.๓๘	๑.๓๖	๑.๓๕	๑.๖๑
๒๕๓๕-๒๕๓๙	-๐.๐๓	-๓.๓๗	๐.๔๔	-๑.๖๘
๒๕๔๐-๒๕๔๔	-๑.๗๔	-๑.๒๙	๐.๕๐	-๓.๗๗
๒๕๔๕-๒๕๔๙	๓.๓๒	-๐.๕๑	๔.๔๒	๒.๕๐
๒๕๕๐-๒๕๕๔	๐.๒๘	-๑.๙๕	๐.๕๕	๐.๔๔
๒๕๕๕-๒๕๕๘	๑.๗๓	-๐.๓๔	-๐.๐๕	๒.๗๐

ที่มา : สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การดำเนินการเพื่อยกระดับผลิตภาพของประเทศที่ผ่านมายังไม่สามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสะท้อนว่าการเพิ่มผลิตภาพจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการเพื่อไปสู่เป้าหมายการเพิ่มผลิตภาพที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ และเป็นอุปสรรคต่อก้าวข้ามไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ซึ่งปัญหาสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภาพของประเทศ คือ การขาดการบูรณาการในการขับเคลื่อนการเพิ่มผลิตภาพของประเทศ ที่ยังไม่เป็นระบบครบวงจร

ในการพัฒนาผลิตภาพของประเทศนั้น จำเป็นต้องมีพัฒนาทั้งด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) ซึ่งจะต้องพัฒนาทั้งด้านคุณภาพปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม การออกแบบและความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาทักษะฝีมือ โดยต้องมีการบูรณาการ การดำเนินการของหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพ ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากมายที่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพในระดับอุตสาหกรรม และสาขาการผลิตต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

๑) กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระดับมหภาค พื้นที่เฉพาะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และอุตสาหกรรมรายสาขา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เป็นกลไกขับเคลื่อน เศรษฐกิจเพื่ออนาคต รวมทั้งการขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลนโยบาย ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้เห็น ความสำคัญของการเพิ่มผลิตภาพ จึงได้มีการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ การผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อต่อยอดการพัฒนาผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมไทย ไปสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ (Industry ๔.0) และสอดคล้องกับแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ โดยมุ่งเน้นการดำเนินการใน ๓ ส่วน คือ การเพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการ โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และระบบการบริหารจัดการ สมัยใหม่ มาใช้ในการผลิต พร้อมทั้งสนับสนุนการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต ซึ่งถือเป็นการปรับกระบวนการผลิตสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ การเพิ่มผลิตภาพแรงงานหรือบุคลากรของ ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการเพิ่มผลิตภาพด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม (Enabling Factor) ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการ พัฒนาอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร และแผนปรับ โครงสร้างการเกษตร ที่มุ่งเน้นเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรมาโดยตลอด โดยในแผนพัฒนา การเกษตร ฉบับปัจจุบันได้จัดทำเพื่อรองรับการขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อเพิ่มผลผลิตไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เพื่อลด ต้นทุนการผลิตและสร้างโอกาสในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และกระทรวงเกษตรฯ ได้มีการดำเนินโครงการต่างๆ มากมาย เพื่อเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิตของสาขาการเกษตรต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านการลด ต้นทุน การพัฒนากระบวนการผลิตและเก็บเกี่ยว การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร เป็นต้น

๓) สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ซึ่งจัดตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และเปิดดำเนินการอย่าง เป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยปัจจุบันมีสถานะเป็นสถาบันเครือข่าย ภายใต้กำกับของกระทรวงอุตสาหกรรม ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติที่ให้บริการด้านการพัฒนาการจัดการและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการฝึก อบรม ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเพิ่มผลิตภาพ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขัน ของภาคอุตสาหกรรมไทย

๔) กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานสำคัญอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการสนับสนุนการ ยกระดับผลิตภาพแรงงาน ผ่านโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานต่างๆ แต่ไม่ได้มีการกำหนดเป็นแผนหรือแนวทางเฉพาะ สำหรับการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

จะเห็นได้ว่า หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ มีการจัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลิตภาพ และมีการขับเคลื่อนผ่านโครงการต่างๆ มากมาย แต่การดำเนินการยังมีลักษณะแยกกันทำ ตามขอบเขตเฉพาะด้านที่อยู่ภายใต้บทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น โดยขาดการเชื่อมโยง ต่อยอด หรือประสานกัน ส่งผลให้ งบประมาณที่รัฐบาลลงทุนในโครงการยกระดับการเพิ่มผลิตภาพต่างๆ ไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ (Outcome) และ ผลกระทบ (Impact) ที่ช่วยยกระดับผลิตภาพแรงงาน และผลิตภาพโดยรวมของประเทศตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้

รวมทั้งยังไม่มี การติดตามและประเมินผลการดำเนินการด้านการเพิ่มผลิตภาพโดยรวมของประเทศ และรายสาขาอย่างจริงจัง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาในระยะต่อไป

๓. **ด้านนวัตกรรม** นวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างผลิตภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคราชการ ภาคประชาชน จากคำนิยามของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ นวัตกรรม หมายถึง “สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม” นวัตกรรมต้องมีความใหม่ มีการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และการใช้ข้อเท็จจริงและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรม โดยกำหนดเป้าหมายด้านการวิจัยและพัฒนาไว้ ที่สำคัญได้แก่ สัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ เพิ่มขึ้นเป็น ๗๐ : ๓๐ สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศ : งานวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้าง/สะสมองค์ความรู้ : ระบบโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบมาตรฐาน เพิ่มขึ้น ๕๕ : ๒๕ : ๒๐ โดยในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนวัตกรรม และการวิจัยมีมากมาย เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น รวมทั้งมีกองทุนสนับสนุนการวิจัยและระบบนวัตกรรมของประเทศ เช่น กองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ต่างมีภารกิจเพื่อส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และการสร้างปัจจัยแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม (ecosystem) โดยบางหน่วยงานรับผิดชอบทั้ง ๒ ภารกิจ เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ทำให้ในบางครั้งเกิดปัญหาความลักลั่นในการขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยของประเทศ เช่น เป็นหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และเป็นผู้ทำวิจัยด้วย ก็อาจเกิดการจัดสรรทุนให้กับหน่วยงานของตนเป็นหลัก นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาการทำงานแบบแยกส่วนต่างคนต่างทำ รวมทั้งปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในภาพรวมของการกำหนดเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนและเป็นระบบครบวงจร โดยเมื่อพิจารณาในเรื่องนวัตกรรม ส่วนใหญ่พิจารณาที่การวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างนวัตกรรม แต่ยังไม่เพียงพอในการยกระดับศักยภาพทางเทคโนโลยีและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยปัจจุบันมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศอยู่ในระดับประมาณร้อยละ ๐.๔๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเท่านั้น ซึ่งยังห่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ที่ตั้งไว้ร้อยละ ๑.๕ อย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพด้านนวัตกรรมและการวิจัยและพัฒนา ให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วางแผนและขับเคลื่อนการพัฒนา ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมที่มีความเป็นกลาง และมีความคล่องตัวในการขับเคลื่อนนวัตกรรมของประเทศอย่างมีบูรณาการ

จากสถานการณ์และสภาพปัญหาทางการมาตรฐานการเพิ่มผลิตภาพ และนวัตกรรมของประเทศดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาหลัก คือ การขาดหน่วยงานกลางในการบูรณาการทั้งระบบ ทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาไม่นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาในภาพรวมของประเทศได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนา ทั้งด้านผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และระดับรายสาขา ครอบคลุมทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ ภาคแรงงาน ภาคราชการ ซึ่งต้องมีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบครบวงจร รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ เพื่อให้รัฐบาลใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางและจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม และจะเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเสริมสร้างการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งของประเทศโดยรวมในท้ายที่สุด

๒.๑.๒ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

๑) ภายในปี ๒๕๖๒ จะต้องมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วางแผน และขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภาพและการมาตรฐานของประเทศในภาพรวม และรายสาขาอย่างมีบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒) ภายในปี ๒๕๖๓ จะต้องมีแผนแม่บทการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐานแห่งชาติ ที่มีการกำหนดทิศทางพัฒนาที่ชัดเจน และครอบคลุมแนวทางการพัฒนาการเพิ่มผลิตภาพและการมาตรฐานในทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจไทย และสามารถใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการรองรับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อไปสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ ได้ รวมทั้งจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการขับเคลื่อนแผนแม่บทนี้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๓) ภายในปี ๒๕๖๔ ต้องมีการบูรณาการหน่วยงานด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม เป็นหน่วยงานเดียวกันที่มีเอกภาพในลักษณะ Single Agency เพื่อทำหน้าที่ในการบูรณาการระดับนโยบาย การขับเคลื่อนนโยบาย และการติดตามประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมทั้งระบบของประเทศ เพื่อจะนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการของประเทศ

๔) ภายในปี ๒๕๖๕ สถานการณ์ด้านผลิตภาพ ระบบการมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศไทยมีระดับดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาค

๒.๑.๓ แนวทางการปฏิรูป

เพื่อให้สามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการบูรณาการการทำงานด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศให้เป็นระบบครบวงจร จึงมีข้อเสนอแนวทางให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแนวทางการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ ขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งติดตามสถานการณ์ และประเมินผลการดำเนินนโยบายและโครงการต่างๆ ด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และระดับรายสาขาภาคการผลิตและบริการ โดยเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลาง และไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง โดยดำเนินการดังนี้

ในระยะแรก ควรจัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ” เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับกระทรวงใด กระทรวงหนึ่ง มีลักษณะเป็น Single Agency เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในการบูรณาการและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ในระยะแรกอาจพิจารณาย้ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งปัจจุบันอยู่ภายใต้ส่วนราชการต่างๆ ที่มีความพร้อมมารวมอยู่ในสำนักงานฯ นี้ ได้แก่ (๑) สำนักงานคณะกรรมการการมาตรฐานแห่งชาติ (ปัจจุบันเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม) (๒) สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (ปัจจุบันเป็นสถาบันเครือข่าย ภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม) ในขณะเดียวกัน ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน Accreditation Body (AB) เพื่อทำงานในบางประเด็นสำคัญด้านการมาตรฐาน ในลักษณะที่เป็นเครือข่ายแบบ platform หรือ network โดยเฉพาะระหว่างหน่วยงานในกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจร่วมกันในระบบการทำงานที่จะเป็น Single Agency ด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ เพื่อที่จะมีความพร้อมในการมารวมอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน คือ สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติต่อไปในอนาคต

ระยะที่ ๒ เมื่อหน่วยที่ปฏิบัติการกิจด้านการรับรอง (Accreditation Body: AB) ที่ปัจจุบันอยู่ในสังกัดหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (กระทรวงสาธารณสุข) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) มีความพร้อมในการรวมอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติแล้ว ก็ควรดำเนินการย้ายมารวมอยู่ภายใต้สำนักงานฯ นี้ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของสำนักงานฯ ให้มีความคล่องตัว และมีความเชี่ยวชาญในด้านการมาตรฐานและการเพิ่มผลผลิตในหลากหลายสาขา และในช่วงระยะที่ ๒ นี้ควรเริ่มให้มีการศึกษาและหารือในรายละเอียดกับหน่วยงานที่มีภารกิจด้านนวัตกรรม เพื่อกำหนดภารกิจที่ควรโอนย้ายมาอยู่ภายใต้สำนักงานฯ ดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับความพร้อมและความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๓ เมื่อหน่วยที่มีภารกิจด้านการส่งเสริมนวัตกรรมของประเทศ เช่น สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ฯลฯ มีความพร้อมที่จะถ่ายโอนภารกิจหรือหน่วยงานของตน มารวมอยู่กับสำนักงาน คณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ ก็ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม

ในการจัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ” นี้ ควรดำเนินการโดยการปรับปรุงจากพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้เป็น “พระราชบัญญัติการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.....” โดยต้องปรับปรุงสาระสำคัญ คือ

(๑) ปรับ “คณะกรรมการการมาตรฐานแห่งชาติ (กมช.)” เปลี่ยนเป็น “คณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ”

(๒) ปรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ให้ครอบคลุมภารกิจด้านการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ

(๓) ปรับองค์ประกอบคณะกรรมการ โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีกรรมการเป็นหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม เป็นกรรมการ ซึ่งจะทำให้สถานะของสำนักงานฯ มีความชัดเจน มั่นคง และต่อเนื่อง และให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐานแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ และที่สำคัญที่สุดคือ สำนักงานฯ นี้จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและหลักการในการทำงานจากหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) เป็นหน่วยงานชี้นำด้านนโยบาย (Policy Advisor) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐานของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคผลิตและบริการ (Competitiveness Facilitator)

๒.๑.๔ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

๒.๑.๕ ตัวชี้วัด

๑) พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับการปรับแก้ไข โดยเปลี่ยนเป็น “พระราชบัญญัติการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.....”

๒) มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ และมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของหน่วยงานนี้อย่างต่อเนื่อง

๓) มีแผนแม่บทการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และหน่วยงานทุกภาคส่วนให้การยอมรับและนำไปปฏิบัติ

๒.๑.๖ วงเงินและแหล่งเงิน

.....

๒.๑.๗ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)																											
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑					๒๕๖๒					๒๕๖๓					๒๕๖๔						๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๑) ปรับแก้พระราชบัญญัติการมาตรฐาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้เป็น “พระราชบัญญัติการบริหารการ ส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และ นวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ....”																						อก./ สำนักงาน ก.พ.ร. /สกค.				พ.ร.บ. การ บริหารการ ส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรม แห่งชาติ พ.ศ.... ประกาศใช้	
๒) จัดตั้งองค์กรใหม่ คือ “สำนักงาน คณะกรรมการบริหารการส่งเสริม ผลิตภาพ การมาตรฐาน และ นวัตกรรมแห่งชาติ” โดยรวม สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานฯ (จาก สมอ.) และสถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ (จาก ก.อุตสาหกรรม) เข้า มาอยู่ในโครงสร้าง และหน่วยงาน กลางที่ทำหน้าที่ด้านการรับรอง ระบบงาน โดยร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาเพื่อพิจารณาออกแบบ รูปแบบองค์กรที่เหมาะสม																						อก./ สำนักงาน ก.พ.ร. /สกค.				มี “สำนักงาน คณะกรรมการ บริหารการ ส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และ นวัตกรรมแห่งชาติ” เกิดขึ้น และมี โครงสร้างการ บริหารงานที่ คล่องตัว	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)																								
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๓) ส่งเสริมให้มีกระบวนการทำงานแบบ Platform/Network เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานสำคัญด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมของประเทศ โดยเฉพาะ อก. กษ. และ วท. รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในแนวทางทำงานที่ต้องมีบูรณาการ และวางรากฐานสำหรับการรวมส่วนงานด้านนวัตกรรม เข้ามาอยู่ในสำนักงานฯ ในระยะต่อไป (ซึ่งในปัจจุบันเริ่มมีการดำเนินการบางส่วน เช่น การจัดทำบัญชีนวัตกรรมของประเทศ การจัดทำมาตรฐานป่าไม้ยั่งยืน เป็นต้น)																				อก. กษ. วท.				มีรูปแบบการทำงานแบบ platform ในประเด็นที่สำคัญในการเพิ่มผลิตภาพและการมาตรฐาน อย่างน้อย ๕ platforms
๔) โอนย้ายหน่วยงานเฉพาะที่มีทำหน้าที่ด้านการรับรองระบบงาน (Accreditation Body: AB) ที่ในปัจจุบันสังกัดอยู่ในหลายหน่วยงาน (มอกช กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์บริการ) มารวมอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ																				อก./ สำนักงาน ก.พ.ร. /สคก.				สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ มีบทบาทเป็น Single Agency ด้านการมาตรฐาน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
																									อย่างครบถ้วน
๕) โอนย้ายหน่วยงานด้านนวัตกรรมมารวมอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพการมาตรฐานและนวัตกรรมแห่งชาติ																									สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพการมาตรฐานและนวัตกรรมแห่งชาติ มีบทบาทเป็น Single Agency อย่างเต็มรูปแบบ
๖) พัฒนาระบบข้อมูลในลักษณะ Big Data เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติด้านการเพิ่มผลิตภาพและการมาตรฐาน โดยให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพการมาตรฐานและนวัตกรรมแห่งชาติเป็นเจ้าภาพหลัก โดยร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง																					อก. กษ. วท.			สร้าง Big Data ที่จะสามารถนำไปสู่การวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดนโยบายภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบายด้าน	๑. ระบบ FIS (Foresight Intelligence System) ๒. ระบบ PIS (Productivity Intelligence System) ๓. ระบบ TCSI (Thailand Citizen Satisfaction Index)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)

กิจกรรมขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
																						การเพิ่ม ผลผลิตและ การมาตรฐาน ของประเทศ ของประเทศไทย และรายสาขา	๔. ระบบข้อมูล มาตรฐาน ต่างประเทศใน รายสาขาการ ผลิตและบริการที่ สำคัญ ๕. มีระบบที่ สามารถ matching ความ ต้องการของ ผู้ประกอบการ สาขาต่างๆ กับ มาตรฐาน ระหว่างประเทศ ที่กำหนดสำหรับ รายสาขา และ ตามรายประเทศ นำเข้า

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)

กิจกรรมขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๗) จัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการยกระดับผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมทั้งระบบของประเทศ ทั้งใน ภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคการศึกษา และภาคประชาชน โดยดำเนินการ ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ																					สำนักงาน คณะกรรมการ บริหารการ ส่งเสริมผลิต ภาพและการ มาตรฐาน แห่งชาติ (ที่ จะตั้งขึ้นใหม่) ร่วมกับ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง			มีทิศทางและ แนวทางใน การขับเคลื่อน การพัฒนา การเพิ่ม ผลผลิตและ การมาตรฐาน ของประเทศ ที่ชัดเจน และ มีระบบการ ขับเคลื่อน และติดตาม และประเมิน ผลที่มี ประสิทธิภาพ	๑. แผนแม่บท/ ยุทธศาสตร์การ ส่งเสริมผลิตภาพ และการมาตรฐาน ของประเทศ ๒. เครื่องมือ/ ระบบในการ ติดตามและ ประเมินผลตาม แผนแม่บท/ ยุทธศาสตร์
๘) ปรับระบบและแนวทางการติดตาม และประเมินผลการเพิ่มผลิตภาพและการมาตรฐานของประเทศ โดยร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการผลักดัน ติดตามและประเมินผลตามนโยบาย และแผนระดับชาติด้านการเพิ่มผลิตภาพ การมาตรฐาน และนวัตกรรมที่																					สำนักงาน คณะกรรมการ บริหารการ ส่งเสริมผลิต ภาพ การ มาตรฐานและ นวัตกรรม แห่งชาติ (ที่			เพิ่มขีด ความสามารถ ในการแข่งขัน ของประเทศ	๑. แผนงาน/ โครงการตามแผน แม่บทการส่งเสริม ผลิตภาพและการ มาตรฐานของ ประเทศในทุก ภาคส่วนสามารถ ปฏิบัติและ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๓ : : การปฏิรูปสถาบันด้านการส่งเสริมผลิตภาพ (Productivity) การมาตรฐาน (Standardization) และนวัตกรรม (Innovation)																								
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (ปี พ.ศ./ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
ทุกหน่วยงานของรัฐจะต้อง ดำเนินการตามแนวทางและเครื่องมือ ที่กำหนด																					จะตั้งขึ้นใหม่) ร่วมกับ สำนักงาน ก.พ.ร. และ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง			บรรลุผลตาม เป้าหมายมากกว่า ร้อยละ ๘๐ ๒. ผลิตภาพการ ผลิตโดยรวม และ ผลิตภาพแรงงาน ของประเทศ ยกระดับขึ้นตาม เป้าหมายของ แผนฯ ๑๒

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome) และเป้าหมาย (Goal) ในการขับเคลื่อนการเพิ่มผลผลิตของประเทศ

ตัวชี้วัด	เป้าหมายระยะ ๕ ปี	ข้อมูลอ้างอิง (ปัจจุบัน)	แหล่งข้อมูล
อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity and Efficiency)	อันดับที่ ๒ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	อันดับที่ ๓ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	IMD
คะแนนการประเมินด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity and Efficiency)	ระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	ค่าเฉลี่ย ๕ ปี เท่ากับ ๔๑.๘๐	IMD
ผลการจัดอันดับบรรยากาศการลงทุน	อันดับที่ ๒ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	อันดับที่ ๓ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	World Bank
การเติบโตของผลิตภาพโดยรวมของประเทศ (Multi-Factor Productivity Growth)	MFP เติบโต ๒.๕% ในช่วง ๕ ปี	ไม่มีข้อมูล (ประเทศเกาหลี อัตราการเติบโตของ MFP ประเทศเกาหลี ระหว่างปี ๒๕๔๓-๒๕๕๕ เท่ากับ ร้อยละ ๑.๕๙)	http://www.asiaklems.net

๒.๑.๘ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๑) แก้ไขพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้รองรับการจัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐานแห่งชาติ” ให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานด้านการบริหารนโยบายการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐานโดยรวมของประเทศ ขับเคลื่อนผลักดันการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผลิตภาพและการมาตรฐานของประเทศ และรายสาขาทั้งนี้ต้องมีการแก้ไขหลักการของบทบาทสำนักงานฯ จากบทบาทในการกำกับดูแล เป็นการส่งเสริมและพัฒนา ให้มีความสอดคล้องตามหลักการของการมาตรฐานสากล

๒) ให้อำนาจทางกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐโดยคงสิทธิพื้นฐานส่วนบุคคลและไม่ละเมิด ข้อกำหนดทางธุรกิจเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติว่าด้วยผลิตภาพ

ส่วนที่ ๒

เรื่องและประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๓ : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย ๓.๔ : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก SMEs

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓.๔ : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก SMEs

การปฏิรูปหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริม SME โดยจะลดความซ้ำซ้อนและปรับบทบาทหน่วยงานรัฐให้ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริม SME อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ของหน่วยงานที่มีกลไกสนับสนุนและส่งเสริม SME ด้วยการวัดผลกระทบจากมาตรการ/กลไกที่ดำเนินการ

๒.๑.๑ บทนำ

๑) บริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มุ่งหวังให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งกลไกของ “การปฏิรูปประเทศ” เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริงภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายแห่งรัฐในการส่งเสริมและจัดให้มีกลไกหรือมาตรการเพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังระบุไว้ในหลายมาตรา อาทิ

มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด

มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงานได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชนในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

นอกจากนี้ ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศในภาพรวมไว้ใน

มาตรา ๒๕๗ โดยมุ่งให้ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ

มาตรา ๒๕๘ ฉ. ได้กำหนดประเด็นปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก คือ (๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล และ (๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

จากบริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญข้างต้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจจึงได้กำหนดกรอบการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คือ การปฏิรูปประเทศอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทุกมิติ โดยมุ่งให้เกิดการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เกิดการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจระดับฐานราก และเร่งความเร็วในยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างจริงจังผ่านการปฏิรูป ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านที่ ๑ ความสามารถในการแข่งขันและผลิตภาพ ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และด้านที่ ๓ การปฏิรูปด้านสถาบันเศรษฐกิจ

๒) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ นอกจากพิจารณากำหนดกรอบการปฏิรูปที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังได้พิจารณาความสอดคล้องและเชื่อมโยงที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ

(๒.๑) (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐^๓

เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ที่กำหนดให้ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจมีความยั่งยืนและครอบคลุมทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ ๒ : การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีกรอบแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุนพัฒนาสู่ชาติการค้า (๒) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ เสริมสร้างฐานการผลิตเข้มแข็ง ยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่การเกษตรยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๓) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนา SMEs (๔) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและการเมือง พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ (๕) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา (๖) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ

(๒.๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน พัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและทั่วถึง เพื่อมุ่งสู่การมีรายได้สูงอย่างมีเสถียรภาพ เป็นธรรม และยั่งยืนด้วยนวัตกรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญใน ๒ เรื่อง คือ (๑) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม และ (๒) การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม รุกไปข้างหน้าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นก้าวหน้า ให้สนับสนุนการสร้างมูลค่าของสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย สร้างโอกาสการเข้าถึงและนำเทคโนโลยีไปใช้ให้กับเกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนานวัตกรรมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และเพิ่มคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบูรณาการระบบบริหารจัดการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญใน ๓ เรื่อง คือ (๑) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม (๒) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี และ (๓) พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

เมื่อพิจารณาคณะกรรมการระดับชาติที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมภาคเอกชน และพัฒนา SMEs ในปัจจุบัน ประกอบด้วย ๔ คณะ ได้แก่ (ตารางที่ ๑)

^๓ฉบับ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐

(๑) คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม^๔ มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเลขานุการ

(๒) คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ^๕ มีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ^๖ มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ เป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๔) คณะกรรมการสานพลังประชารัฐส่งเสริม SMEs & Productivity (D๒) มีนายอุตตม สาวนายน เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ นายสุพันธุ์ มงคลสุธี และนายกลินท์ สารสิน เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน

ตารางที่ ๑ คณะกรรมการระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SMEs

ชื่อคณะกรรมการ	ประธานกรรมการ	เลขานุการ
(๑) คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	นายกรัฐมนตรี	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(๒) คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ	ปลัดกระทรวงการคลัง	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
(๓) คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)	นายกรัฐมนตรี	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(๔) คณะกรรมการสานพลังประชารัฐส่งเสริม SMEs & Productivity (D๒)	หัวหน้าทีมภาครัฐ : นายอุตตม สาวนายน หัวหน้าทีมภาคเอกชน : นายสุพันธุ์ มงคลสุธี นายกลินท์ สารสิน	กระทรวงอุตสาหกรรม

ดังนั้น การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ SME คณะกรรมการระดับชาติต่างๆ จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้อย่างทรงพลัง โดยควรสามารถทำงานประสานกันได้ทั้งหมดอย่างไม่มีรอยตะเข็บ มีการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อน ขั้นตอนไม่ยุ่งยาก และง่ายต่อการประกอบ

^๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๕๖ ง. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ). ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^๕ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๑/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

^๖ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๘๒/๒๕๕๙ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ในคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ. ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๗.

ธุรกิจ เพื่อเร่งขยายตลาดและการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์และบริการของ SME ไปยังต่างประเทศได้ตรงกับตลาดเป้าหมาย โดยมีอำนาจการต่อรองอย่างสมเหตุสมผล

๓) ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้ประมวลผลการศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ซึ่งพบว่า มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจเพื่อ วิสาหกิจ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และ ผู้ประกอบการธุรกิจใหม่ (Startup) พอสมควร โดยแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ (๑) ข้อเสนอการออกกฎหมายใหม่/ปรับปรุงกฎหมายเดิม (๒) การปรับปรุง/จัดระบบมาตรการ กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ (๓) การจัดตั้งองค์กรใหม่ จำแนกได้เป็น ๓ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปเศรษฐกิจ คือ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มผลิตภาพ การสร้างความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมของระบบเศรษฐกิจ และระบบนิเวศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

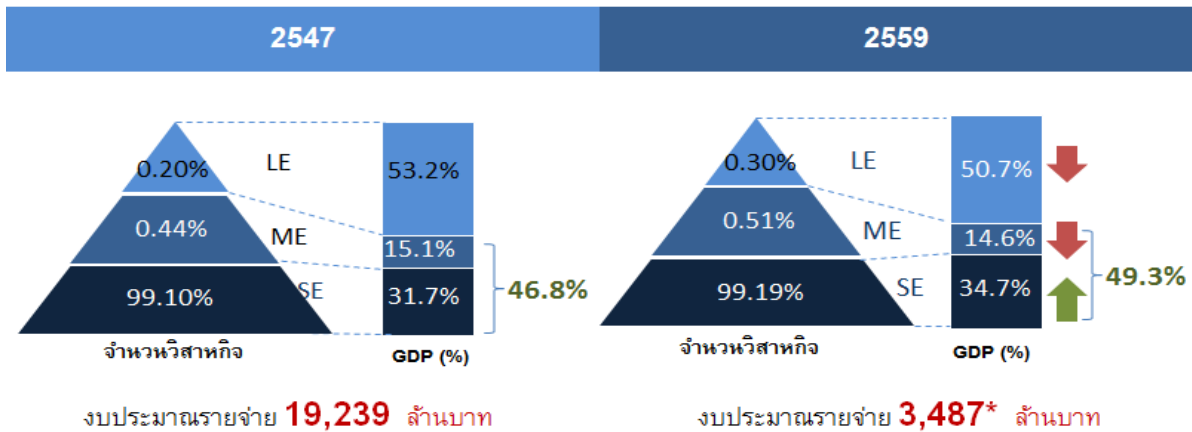
ประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับ SMEs	ออกกฎหมายใหม่/ปรับปรุงกฎหมายเดิม	ปรับปรุง/จัดระบบมาตรการ กลไก	จัดตั้งองค์กรใหม่
ด้านความสามารถในการแข่งขันและผลิตภาพ (Competitiveness/Productivity)			
• การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก		✓	
• การสร้างสังคมผู้ประกอบการ	✓	✓	
• การปฏิรูปเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)	✓	✓	
การสร้างความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Equality & Inclusive Growth)			
• เศรษฐกิจเพื่อสังคม (Social Economy)	✓	✓	
• การปฏิรูปการเงินฐานราก	✓		
ด้านระบบนิเวศ (Cross-cutting Issues) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ			
• การปฏิรูประบบนิเวศและการลงทุนในเศรษฐกิจกระแสใหม่	✓	✓	✓

การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ SMEs ได้นำผลการศึกษาและข้อเสนอของ สปช. และ สปท. ในแต่ละประเด็นที่มีรายละเอียดของสถานการณ์หรือข้อจำกัดของการขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ตอบสนองต่อเศรษฐกิจอย่างชัดเจนมาสังเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนผลการศึกษาและข้อเสนอการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของ สปท. ให้มีความคมชัดและสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนให้ภาพรวมที่เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

๒.๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้ม

ในปี ๒๕๕๙ ประเทศไทยมีจำนวนผู้ประกอบการรวมประมาณ ๓.๐ ล้านราย ในจำนวนนี้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประมาณ ๓ ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗ ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด โดยมีการจ้างงานรวม ๑๑.๗๔ ล้านราย คิดเป็น ๑ ใน ๓ ของผู้มีงานทำทั้งประเทศ ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่มีเพียงร้อยละ ๐.๓๐ (๙,๐๒๕ ราย) แต่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศสูงถึงร้อยละ ๕๐.๗ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา SMEs สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศดีขึ้นจากร้อยละ ๔๖.๘ ต่อ GDP ในปี ๒๕๔๗ เป็นร้อยละ ๔๙.๓ ในปี ๒๕๕๙ แต่เป็นการเพิ่มขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐยังไม่ใช้การแก้ปัญหาที่ตรงจุด ทั้งที่มีการจัดสรรงบประมาณให้ความช่วยเหลือ SMEs ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี (ภาพที่ ๑)

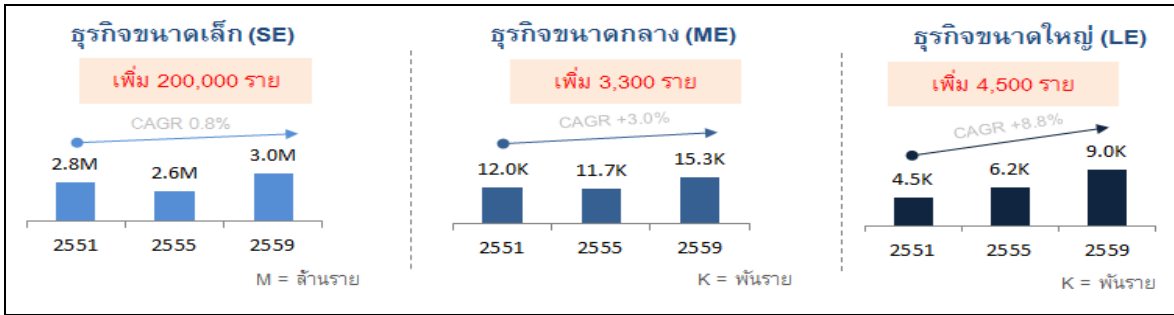
ภาพที่ ๑ สถานภาพของธุรกิจและสัดส่วนการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อประเทศ ปี ๒๕๔๗ และ ๒๕๕๙

ที่มา : รวบรวมโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ๒๕๖๐.

เมื่อพิจารณาการเพิ่มขึ้นของธุรกิจจำแนกตามขนาดในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นในธุรกิจขนาดเล็ก (เพิ่มขึ้นราว ๒๐๐,๐๐๐ ราย) โดยธุรกิจขนาดกลางมีการเพิ่มขึ้นประมาณ ๓,๓๐๐ ราย ซึ่งต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีจำนวนราว ๔,๕๐๐ ราย นั้นแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจขนาดกลางที่เติบโตไปเป็นธุรกิจขนาดใหญ่มีการปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและผลิตภาพที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กไม่สามารถก้าวกระโดดและเติบโตไปเป็นธุรกิจขนาดกลางได้มากนัก อีกทั้งการเข้าสู่ธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการ (Startup) เป็นการเริ่มต้นจากธุรกิจขนาดเล็กในสัดส่วนที่สูงมาก (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจในช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๙

ที่มา :

รวบรวมโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ๒๕๖๐.

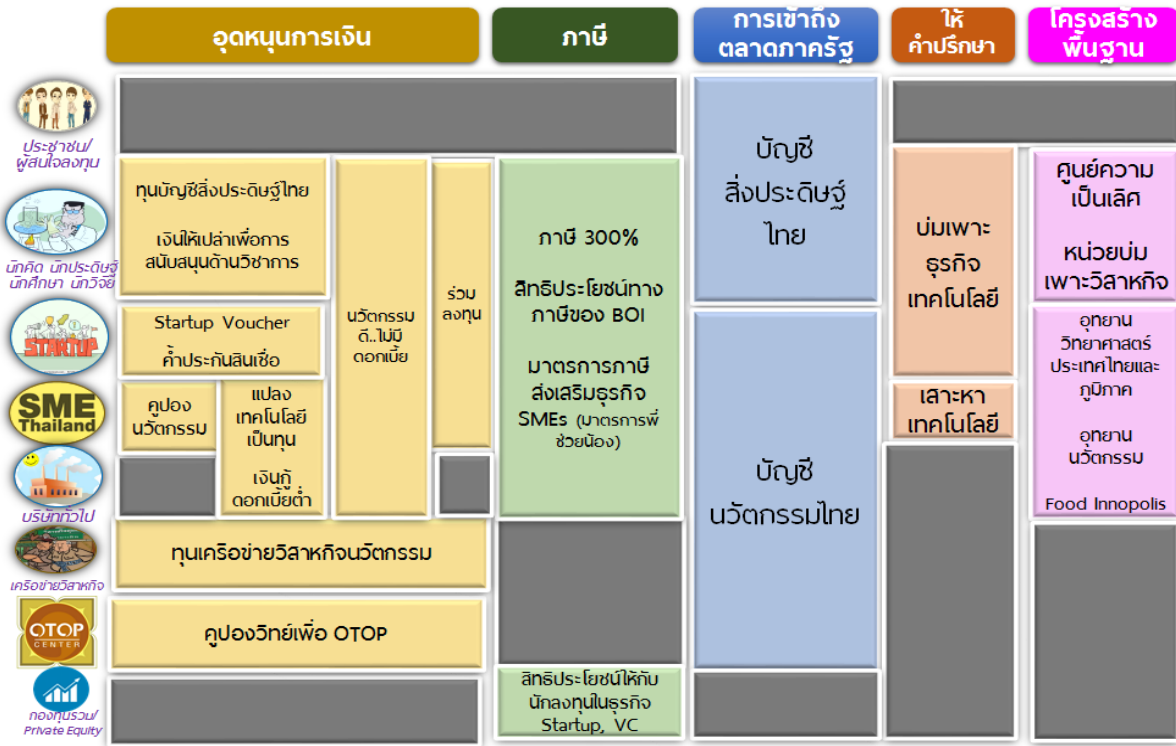
๒.๑.๓ ประเด็นปัญหา

๓.๑ มาตรการและกลไกสนับสนุนเป็นไปอย่างกระจัดกระจายและไม่มีการเชื่อมต่อ

จากการรวบรวมมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไทยของหน่วยงานภาครัฐพบว่า รัฐได้มีความพยายามในการพัฒนากลไกสนับสนุนและส่งเสริมแก่ผู้ประกอบการ SME ทั้งด้านการอุดหนุนการเงิน มาตรการทางภาษี การเข้าถึงตลาดภาครัฐ การให้คำปรึกษา และโครงสร้างพื้นฐานสำหรับ SME อย่างครบถ้วน แต่การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างกระจัดกระจายและดำเนินการภายใต้บทบาทของแต่ละหน่วยงาน การกำหนดยุทธศาสตร์เกิดขึ้นในหลายระดับทั้งระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับหน่วยงานย่อย ทำให้การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานแยกส่วน มุ่งการทำงานที่บรรลุเพียงเป้าหมายที่วางไว้ และขาดความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์หลักของประเทศ ยุทธศาสตร์ระดับประเทศมีเป้าหมายที่ค่อนข้างกว้าง และต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การขาดบูรณาการระหว่างหน่วยงานและความไม่ต่อเนื่องของโครงการกระทบต่อการดำเนินงานตามเป้าหมาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมดำเนินงานบางรายการขาดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดและผู้รับผิดชอบในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด อีกทั้งการขาดข้อมูลและเครื่องมือการประเมินผลกระทบจากการดำเนินงาน รายงานที่หน่วยงานจัดทำส่วนใหญ่เป็นรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการมากกว่ารายงานประเมินผลกระทบ

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการที่ขอรับการส่งเสริมมีจำนวนน้อย สะท้อนให้เห็นว่า SME ค่อนข้างมากที่ไม่ทราบถึงมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ เนื่องจากขาดการการจัดการมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเป็นระบบที่มีการเชื่อมต่อและสอดประสานของแต่ละมาตรการที่ทำให้ไม่สามารถสร้างผลกระทบเชิงเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ (ภาพที่ ๓ และตารางที่ ๒) การส่งเสริมและพัฒนา SME ดำเนินการแบบแยกส่วนตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีการส่งต่อผู้รับบริการให้มีความเชื่อมโยงตลอดวงจรการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจ การพัฒนาผู้ประกอบการ การตลาด และการได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงาน ทำให้ผู้ประกอบการยังมีศักยภาพไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

ภาพที่ ๓ สถานภาพของมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภาคเอกชนไทย

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. ตุลาคม ๒๕๖๐.

ตารางที่ ๒ หน่วยงานที่สนับสนุนและส่งเสริม SMEs ของภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน	กระทรวง	นโยบาย	การเงิน			เพิ่มขีดความสามารถ					พัฒนาระบบนิเวศเพื่อ SME				
		กรรมการ นโยบาย ระดับชาติ	สินเชื่อ	ค้ำ ประกัน หนี้	ส่งเสริม เข้าถึง แหล่ง ทุน	ผลิต ภาพ	มาตรฐาน + การ ทดสอบ ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี	นวัตกรรม	บุคลากร / กำลังคน	การ เข้าถึง ตลาด และคู่ สากล	ส่งเสริม การ รวมกลุ่ม+ เครือข่าย	สร้าง StartUp ที่มี มูลค่าสูง	พัฒนา กลไก การ ส่งเสริม	ทบทวน ปรับปรุง กฎหมาย
บริษัทประกันสินเชื่อ อุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)	กค.			●											
กรมส่งเสริมการเกษตร	กษ.					●									
สำนักงานมาตรฐานสินค้า เกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)	กษ.						●								
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	อก.												●		
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อก.					●									
สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	อก.					●									
สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	อก.						●								
ธนาคาร SME (ธพว.)	อก.		●												
กองทุนส่งเสริม SME	ธพว./อก.		●		●										
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	พณ.										●				
กรมส่งเสริมการค้าระหว่าง ประเทศ	พณ.										●				

ชื่อหน่วยงาน	กระทรวง	นโยบาย	การเงิน			เพิ่มขีดความสามารถ					พัฒนาระบบนิเวศเพื่อ SME				
		กรรมการ นโยบาย ระดับชาติ	สินเชื่อ	ค้ำ ประกัน หนี้	ส่งเสริม เข้าถึง แหล่ง ทุน	ผลิต ภาพ	มาตรฐาน + การ ทดสอบ ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี	นวัตกรรม	บุคลากร / กำลังคน	การ เข้าถึง ตลาด และสู่ สากล	ส่งเสริม การ รวมกลุ่ม+ เครือข่าย	สร้าง StartUp ที่มี มูลค่าสูง	พัฒนา กลไก การ ส่งเสริม	ทบทวน ปรับปรุง กฎหมาย
สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์ แห่งชาติ (สทน.)	วท.						●								
สำนักงาน คณะกรรมการนโยบาย วทน. แห่งชาติ (สวทน.)	วท.									●				●	
สำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา	ศธ.									●					
สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา	ศธ.									●					
สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา	สธ.						●								
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	สธ.						●								
คณะกรรมการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม	สนย.	●													
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)	สนย.	สำนักงาน เลขาฯ			●									●	●

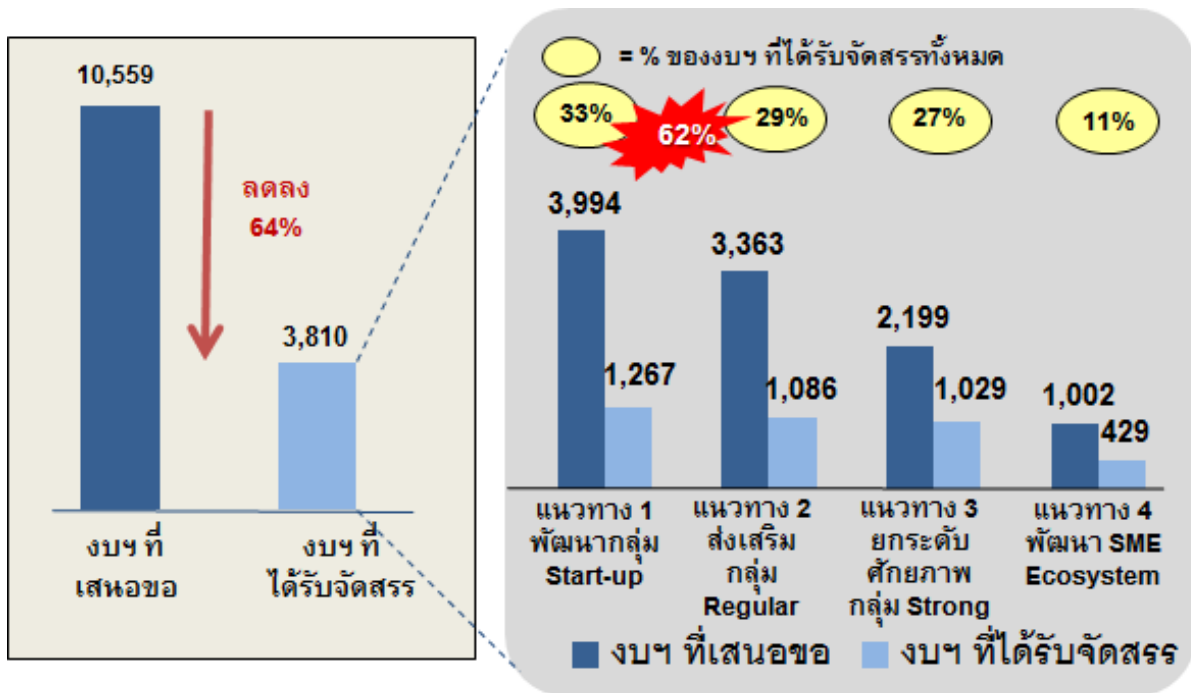
ที่มา : รวบรวมโดย ทวีศักดิ์ กอนันตกุล. ๒๕๖๐.

๓.๒ การจัดสรรงบประมาณเพื่อ SME ไม่สามารถเอื้อให้เติบโตได้จริง

หากพิจารณาประเภทของการจัดสรรงบประมาณบูรณาการส่งเสริม SME ในปี ๒๕๖๑ โดยได้รับจัดสรรงบประมาณรวม ๓,๘๑๐ ล้านบาท ในจำนวนนี้ เป็นการจัดสรรงบประมาณที่มุ่งเน้นเป้าหมายรายโครงการ ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างผลกระทบจากการดำเนินโครงการที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายภาพรวมของประเทศ โดย ๖๒% เป็นงบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการสำหรับผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ทั่วไป โดยไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างระบบนิเวศเพื่อผู้ประกอบการ SME (จัดสรรงบประมาณเพียง ๑๑% ของงบประมาณทั้งหมด) (ภาพที่ ๔)

ภาพที่ ๔ การจัดสรรงบประมาณบูรณาการส่งเสริม SME ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ที่มา: รวบรวมโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. ๒๕๖๐.

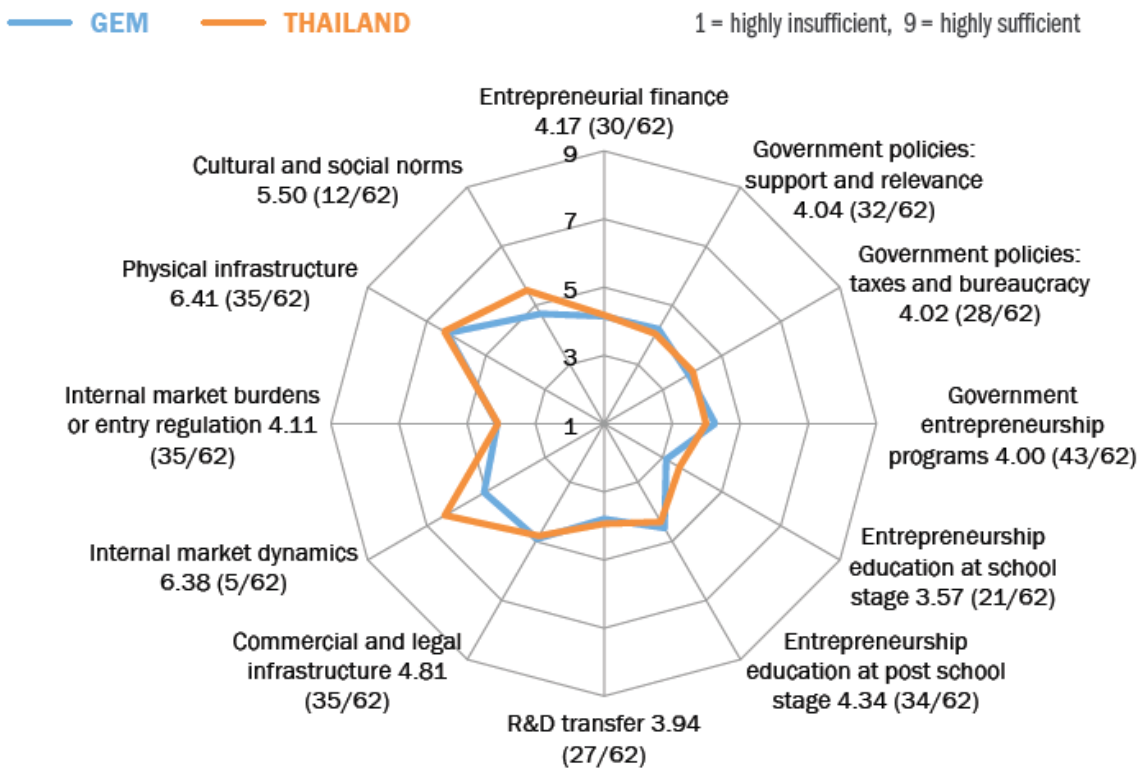
๓.๓ การส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไม่สอดคล้องกับประโยชน์ของภาคธุรกิจ

แม้ว่าสิทธิบัตรการออกแบบของไทยมีจำนวนสูงกว่าสิทธิบัตรการประดิษฐ์มาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยมีศักยภาพด้านการออกแบบสูง แต่ขณะที่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ได้รับการส่งเสริมการลงทุนค่อนข้างน้อย เช่น อุตสาหกรรมแฟชั่น เครื่องดนตรี การพิมพ์ ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด อุตสาหกรรมบางประเภทไม่ได้รับการส่งเสริม ได้แก่ ทัศนศิลป์ ทัศนกรรม และภาพยนตร์ นอกจากนี้ เงื่อนไขการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ยังเป็นอุปสรรคทำให้ SME ไม่สามารถเข้าถึงมาตรการส่งเสริมได้ ทั้งที่ SME มีโอกาส/ข้อได้เปรียบทางธุรกิจด้านนี้ เนื่องจากมีกระบวนการผลิตที่ลดข้อจำกัดเรื่องทรัพยากรและเงินทุน ไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่โรงงานขนาดใหญ่ แรงงานการผลิตจำนวนมาก แม้กระทั่งเครื่องจักรประสิทธิภาพสูง เพียงแต่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสินค้าและบริการ เพื่อการสร้างมาตรฐานและคุณภาพที่ดี อีกทั้ง SME มีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด การผลิตได้รวดเร็วและสอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งข้อได้เปรียบนี้ ทำให้ SME สามารถลุกขึ้นมา

เริ่มต้นใหม่ได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ ยังขาดการส่งเสริมการพัฒนาในรูปแบบสินค้าเพื่อดึงดูดความสนใจให้ซื้อมากขึ้น แม้ว่าสินค้านั้น ๆ จะเป็นสินค้าที่ดีเพียงใดก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รูปแบบสินค้าในกลุ่มโอท็อปซึ่งมีวัตถุดิบจากทรัพยากรชีวภาพและมีฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากขาดการนำนวัตกรรมในการออกแบบสินค้าเข้ามาช่วยพัฒนาให้สินค้ามีรูปปลักษณ์ที่น่าสนใจและดึงดูดผู้ซื้อ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าต่าง ๆ ได้อย่างมาก นอกจากนี้ กฎระเบียบและการให้บริการของภาครัฐบางประการยังเป็นภาระสำหรับ SME เนื่องจากใช้เวลานานเกินไป มีค่าใช้จ่ายสูงเกินไป หรือเปลี่ยนแปลงไม่ทันบริบททางธุรกิจของ SME

ภาพที่ ๕ ระบบนิเวศเพื่อผู้ประกอบการของประเทศไทย

Expert Ratings of the Entrepreneurial Eco-system (rank out of 62 recorded in brackets)

ที่มา : Global Entrepreneurship Monitor ๒0๑๕/๑๖ Global Report.

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญพลิกโฉมเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลกอย่างฉับพลัน เครื่องมือดิจิทัลจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) อยู่อย่างกระจุกกระจายในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ให้สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความซับซ้อน (data analytics) และทำให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีภาคเอกชนเป็นกลไกสำคัญในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ ทั้งนี้ภาครัฐจึงควรเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการคิดค้นนวัตกรรมและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ โดยมีภาครัฐเป็นหน่วยให้การสนับสนุน ซึ่งนับเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญต่อประเทศไทย

๒.๑.๔ ประเทศที่มีแนวปฏิบัติการบริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนา SMEs ที่ดี

๑) นโยบายส่งเสริม SMEs ของประเทศสวีเดนให้ความสำคัญกับการกระตุ้นการแข่งขันในประเทศ ส่งเสริมให้เกิดการเปิดเสรีและยกระดับการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ พัฒนาความเข้มแข็งของระบบการศึกษา การวิจัยและนวัตกรรม การสร้างสภาพแวดล้อมทางด้านกฎระเบียบให้ส่งเสริมการประกอบการ รักษาระดับอัตราการจ้างงานที่สูง การสร้างสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม

๒) ยุทธศาสตร์สำคัญ ๕ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การลดขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ประเมินผลกระทบและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกฎระเบียบ (๒) การพัฒนาสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ Startup บริการจดทะเบียนบริษัทและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง และรักษาความปลอดภัยของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (๓) การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนของ Startup โดยการให้การประกันทางธุรกิจ (๔) การเข้าถึงตลาดโดยสร้างความมั่นคงและสภาพคล่องให้แก่ผู้ส่งออกผ่านการให้ประกันใบเสร็จรับเงินที่ได้รับการรับรองกับธนาคาร และให้คำปรึกษา (๕) การจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยให้โอกาสแก่ SMEs และผู้ที่สนใจ และ (๖) การสร้างวิจัยและนวัตกรรมโดยใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ของศูนย์วิจัยสาธารณะต่างๆ

๒.๑.๕ ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

เสนอแผนการปฏิรูปสถาบันด้าน SME ต่อคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเนื่องจากแนวทางการปฏิรูปมีความเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ การปรับโครงสร้างองค์กร และการพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้

๑) ปฏิรูปกฎหมาย

๑.๑) ปรับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓

- ให้ทำหน้าที่ส่งเสริมให้ครอบคลุมในทุกสาขาธุรกิจ ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้า และบริการ
- ครอบคลุมวิสาหกิจขนาดกลาง วิสาหกิจขนาดย่อม วิสาหกิจขนาดขนาดย่อม
- จำแนกวิสาหกิจตามระดับรายได้ หรือจำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
- ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขึ้นทะเบียนองค์การเอกชนและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อที่จะเชื่อมโยงกับกฎหมายล้มละลาย

๑.๒) ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ/ขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคและเพื่อการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยการ แก่กฎระเบียบของการดำเนินงานภาครัฐ ให้สามารถนำสิทธิที่ภาครัฐช่วยเหลือเป็นของผู้ประกอบการ เพื่อนำไปต่อยอดทางธุรกิจได้ การเพิ่มช่องทางการตลาดให้ SMEs โดยปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อาทิ การกำหนดสัดส่วนวงเงิน (โควตา) ที่หน่วยงานต้องจัดซื้อจัดจ้าง SMEs และการกำหนดวงเงิน/ประเภทของการจัดซื้อจัดจ้างที่ให้เฉพาะ SMEs เป็นผู้มีโอกาสเข้าแข่งราคา (ในกรณีของสหรัฐฯ ร้อยละ ๒๓ และประเทศจีน ร้อยละ ๓๐ ของงบประมาณจัดซื้อจัดจ้าง ต้องจัดซื้อจัดจ้างจาก SMEs)

๒) ปฏิรูปองค์กร

๒.๑) ปรับโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) โดยจัดตั้ง OSS ทำหน้าที่ให้บริการและติดต่อประสานเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานอื่นตั้งแต่ระดับนโยบาย กระทรวง หน่วยปฏิบัติ และพื้นที่ อย่างครบวงจรตามหลัก PDCA โดย หน่วยงานระดับนโยบายมีหน้าที่จัดทำ ยุทธศาสตร์กำหนดเป้าหมาย แนวทางดำเนินงาน และตัวชี้วัด ตลอดจนจัดทำแนวทางและกลยุทธ์ที่สามารถ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานโครงการในลักษณะบูรณาการที่ต้อง อาศัยความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานมาร่วมกันพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่คาดหวัง และ หน่วยงานระดับนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และผู้รับผิดชอบ รวมทั้งมีระบบส่งต่อ SME ที่รับบริการแล้วจากโครงการหนึ่งให้ไปรับความช่วยเหลือจากอีกโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้บริการความช่วยเหลือ ที่มีให้กับ SMEs เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒) ปรับบทบาทหน่วยงานสนับสนุนส่งเสริม SME ให้มีความสามารถดำเนินการจัดการจัดทำ ติดตาม ประเมินผล และติดตามผล (Follow up) แผนงาน/โครงการ และส่งผลงานให้กับ OSS/สสว. เพื่อใช้เป็น ข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลกระทบและผลลัพธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ SME

๓) ปฏิรูปบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากระบวนการบริหารงานส่งเสริมสนับสนุน SME ให้ทันสมัยและเปลี่ยนแปลงทันบริบททาง ธุรกิจของ SMEs โดยนำเครื่องมือและเทคนิคทางนโยบายใหม่ๆ เช่น Policy Lab, Scenario Analysis, RIA มาใช้ เพื่อยกระดับศักยภาพจัดทำ วิเคราะห์ ติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการ ตั้งแต่ก่อน กำลังดำเนินการ และหลัง โครงการเสร็จสิ้น รวมทั้งติดตามผลเพื่อตรวจวัดผลลัพธ์และผลกระทบ

๔) ปฏิรูประบบข้อมูลสำหรับ SMEs

การพัฒนากระบวนการสำหรับ SMEs เพื่อใช้บริหารจัดการนโยบายและยุทธศาสตร์ SMEs โดย รวบรวม วิเคราะห์ และจำแนกรายการข้อมูลตามประเภทธุรกิจ พัฒนาระบบแพลตฟอร์มและเชื่อมต่อข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานที่ให้บริการ SMEs ทุกประเภท และรวบรวมข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ทั้งในด้านการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงานโครง ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่เชื่อมโยงผลจาก โครงการไปสู่ผลที่คาดหวังในระดับยุทธศาสตร์ ตลอดจนให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสอดคล้องตามช่วงเวลาทำการ ประเมินทั้งก่อน ระหว่างดำเนินการ หลังแผนงาน/โครงการเสร็จสิ้นแล้ว และการติดตามผล

๒.๑.๖ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

๑) มีศูนย์บริการ SME แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service for SMEs) ที่สามารถเข้าถึง แก้ปัญหา และเชื่อมโยงมาตรการและกลไกสนับสนุนต่าง ๆ ของภาครัฐ

๒) เศรษฐกิจไทยจะ SME มืออาชีพ ที่มาพร้อมกับการปรับตัว รับมือกระแสการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างทันถ่วงที มีความรอบรู้ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถจับต้องได้

๓) SME ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและผลิตภาพที่เพิ่มขึ้นได้อย่างก้าวกระโดดด้วยการ จัดทำคลังข้อมูลภาครัฐ (Big Data) ที่ช่วยในการวิเคราะห์ (Data Analytics) และเชื่อมต่อระบบข้อมูลทุกประเภท ของหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนของรัฐ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ (Open Data and Connected Government) โดยพัฒนาแพลตฟอร์มกลางเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคธุรกิจให้ สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอด อันเป็นการช่วยให้ SME สามารถเข้าถึงข้อมูลภาครัฐในการนำไปพัฒนาต่อยอดที่ สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศอย่างยั่งยืน

๒.๑.๗ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕)

๒.๑.๘ ตัวชี้วัด**๑) ผลผลิต**

- ๑.๑) มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
- ๑.๒) มีแผนแม่บทบูรณาการ

๒) ผลลัพธ์

- ๑.๑) งบประมาณของรัฐที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนและส่งเสริม SME ลดลง
- ๑.๒) SME ไทยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจรวมไม่น้อยกว่า ๙๐,๐๐๐ ล้านบาท

ภายใน ๕ ปี

๑.๓) ระบบข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้บริการภาครัฐมีการเชื่อมต่อและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ

- ๑.๔) อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจดีขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๐ อันดับ ภายใน ๓ ปี

๒.๑.๙ วงเงินและแหล่งเงิน

.....

๒.๑.๑๐ ขั้นตอนการดำเนินการ (ตัวอย่างเบื้องต้น)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๔ : ปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อ SMEs																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑) การรวบรวม วิเคราะห์ และจำแนก ประเภทของข้อมูล ดังนี้ ๑.๑) รายชื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ใน การสนับสนุนและส่งเสริม SMEs ทั้งหมด ๑.๒) รายการมาตรการและกลไก สนับสนุนและส่งเสริม SMEs ทั้ง ระบบ																					สสว.			มีศูนย์บริการ SME แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุด เดียว (One Stop Service for SMEs) ที่สามารถเข้าถึงแก้ ปัญหา และเชื่อมโยง มาตรการและกลไก สนับสนุนต่างๆ ของรัฐ	มีทะเบียนรายชื่อ และรายการ มาตรการ กลไก สนับสนุนและ ส่งเสริม SMEs อย่างครบถ้วน
๒) ปรับปรุง ยกเลิกภารกิจและ งบประมาณของหน่วยงานที่ทำ หน้าที่ซ้ำซ้อน																					สสว.			ลดความซ้ำซ้อนของ หน่วยงานรัฐที่ให้บริการ SMEs	ไม่มีการขอ งบประมาณ เพิ่มเติมรายปี (เว้น แต่งบประมาณเพื่อ แก้ปัญหาภัยพิบัติ)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๔ : ปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อ SMEs																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๓) จัดตั้ง OSS ทำหน้าที่ให้บริการ และสามารถติดต่อ ประสาน เชื่อมโยงไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ตามหลัก PDCA ๓.๑) หน่วยงานระดับนโยบายซึ่งมีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย แนวทาง ดำเนินงาน และตัวชี้วัด ๓.๒) หน่วยงานระดับนโยบาย จัดทำแนวทางและกลยุทธ์ที่สามารถดำเนินการให้บรรลุ เป้าหมายของยุทธศาสตร์ได้ ๓.๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำ แผนงานโครงการในลักษณะบูรณาการที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของ แต่ละหน่วยงานมาร่วมกันพัฒนา																					สสว.			SMEs สามารถติดต่อ ขอรับบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ ทั้งการยื่น ขอเอกสาร มาตรการ สนับสนุนและส่งเสริม (ทางการเงิน การคลัง การให้คำปรึกษา การ เข้าถึงตลาดภาครัฐ ฯลฯ) ได้ ณ จุดเดียว	กำหนดให้มี SLA ในการ ประสานงานตั้งแต่ เริ่มต้น จน ดำเนินการแล้ว เสร็จไม่เกิน ๑ สัปดาห์

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๔ : ปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อ SMEs																										
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
และแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ที่คาดหวัง ๓.๔) หน่วยงานระดับนโยบายและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และ ผู้รับผิดชอบ ๓.๕) การจัดระบบส่งต่อ SME ที่ รับบริการแล้วจากโครงการหนึ่งให้ ไปรับความช่วยเหลือจากอีก โครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้บริการ ความช่วยเหลือที่มีให้กับ SMEs เกิดประโยชน์สูงสุด																										
๔) พัฒนาระบบการรายงาน ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการ ให้บริการ SMEs และให้ทุก																					สสว.			มีระบบการรายงาน สถานการณ์ และ ประเมินผลการ	มีรายงานเป็น รายวันที่สามารถ เผยแพร่แก่	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๔ : ปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อ SMEs																								
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
หน่วยงานรายงานผลอย่างต่อเนื่อง																							ให้บริการ SMEs	สาธารณชนอย่าง ทั่วถึง
๕) ทบทวน พัฒนา ปรับปรุงมาตรการ และกลไกต่าง ๆ รวมทั้งกำหนด KPI จากการจัดสรรงบประมาณของ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการ ยกระดับความสามารถและเพิ่มผลิต ภาพให้แก่ SMEs																							SMEs เป็นกลไกสำคัญ ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม ต่อระบบเศรษฐกิจไม่ น้อยกว่า ๖๐% ต่อ GDP	SMEs สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่มต่อ ระบบเศรษฐกิจไม่ น้อยกว่า ๙๐,๐๐๐ ล้านบาท
๖) พิจารณาเพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุง ยกเลิก กฎหมาย กฎ ระเบียบให้ เอื้อต่อการสร้างระบบนิเวศแก่ SMEs อาทิ ๖.๑) ปรับแก้ไข พรบ. สสว. โดยให้ สสว. มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการ และเรียกร้องข้อมูลจากทุก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ																							มีระบบนิเวศที่ครบ วงจรในการเอื้อต่อการ ประกอบธุรกิจ SMEs	SMEs สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่มต่อ ระบบเศรษฐกิจไม่ น้อยกว่า ๙๐,๐๐๐ ล้านบาท

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๔ : ปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อ SMEs																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
สนับสนุนและส่งเสริม SMEs ๖.๒) แก้ไขนิยามของคำว่า SMEs ๖.๓) ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนเพื่ออำนวยความสะดวก ความสะดวกในการประกอบธุรกิจ																									

๒.๑.๑๑ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๑) (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ....

๒) ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๕

๓) ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ เช่น การแก้กฎระเบียบของการดำเนินงานภาครัฐ ให้สามารถนำสิทธิที่ภาครัฐช่วยเหลือเป็นของผู้ประกอบการเพื่อนำไปต่อยอดทางธุรกิจได้ การเพิ่มช่องทางการตลาดให้ SMEs โดยปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (เช่น การกำหนดสัดส่วนวงเงิน (โควตา) ที่หน่วยงานต้องจัดซื้อจัดจ้าง SMEs และการกำหนดวงเงิน/ประเภทของการจัดซื้อจัดจ้างที่ให้เฉพาะ SMEs เป็นผู้มีสิทธิเข้าแข่งราคา)

ส่วนที่ ๒

เรื่องประเด็นปฏิรูป

หัวข้อที่ ๓. : การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจ

หัวข้อย่อย ๓.๕ ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ

๒.๑ เรื่องและประเด็นย่อยการปฏิรูปที่ ๓.๕ การปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ (Oversight Body)

๒.๑.๑ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญในปัจจุบัน

ประเทศไทยมีกระบวนการจัดทำและพัฒนานโยบายสาธารณะ ๔ ขั้นตอนคือ การกำหนดประเด็นปัญหาและประเด็นพัฒนา และการยกร่างแผนพัฒนาประเทศ แล้วจึงนำแผนสู่การปฏิบัติ สุดท้ายก็คือ การติดตามประเมินผลแผน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันหน่วยงาน ติดตามและประเมินผลการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะในส่วนยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการ มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานงบประมาณ (สงป.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.) สำนักปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) กรมบัญชีกลาง (บก.) ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผต.) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) ประจำกระทรวง ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐราชการ (คตป.) ที่มีบทบาทในการติดตามและประเมินผลจากการดำเนินงานยุทธศาสตร์สำคัญ แผนงาน/โครงการ ทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค ระดับกระทรวง และระดับประเทศ ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะดำเนินการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ

การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นภารกิจของหน่วยงานที่สำคัญดังนี้

๑.๑) สศช. ตาม กรอบ (http://www.nesdb.go.th/download/article/article_๒๐๑๕๐๗๓๑_๑๕๓๑๔๔.pdf) พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ และระเบียบว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ระบุหน้าที่การประเมินผลที่สำคัญดังนี้ แบ่งเป็นดังนี้

- การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังคมไทยได้ตระหนักและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ จนถึงปัจจุบัน สศช. ได้มีการติดตามและประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตและงานของทุกภาคส่วน โดยใช้วิธีการสำรวจ ได้แก่ ออกแบบสอบถามและส่งไปทั่วประเทศ ลงสำรวจและสัมภาษณ์หน่วยงานภาคสนาม และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ทุกภาคส่วนตื่นตัวและประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง เช่น ภาครัฐ ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารประเทศในหลายระดับ มีการกำหนดนโยบายที่เหมาะสม รัดกุมมากขึ้น วางแผนดำเนินการลงทุนโครงการขนาดใหญ่บนพื้นฐานวิเคราะห์อย่างรอบคอบทั้งในศักยภาพด้านการเงิน มีความพร้อมในการดำเนินการ ตามความต้องการของประชาชน ความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ (ดูรายละเอียด http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=๓๕๕๓&filename=evaluate_develop)

- **การประเมินผลกระทบการพัฒนาด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย** สศช. ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขของสังคมไทย เพื่อใช้ประเมินผลกระทบจากการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ในภาพรวม เนื่องจากทิศทางการพัฒนาประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนไปสู่การสร้างความสุขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) และสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) การใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือ GDP เป็นเครื่องมือชี้วัดการพัฒนาจึงไม่เพียงพอ และไม่สะท้อนมูลค่าและต้นทุนทางสังคมอื่นๆ ที่สูญเสียไปจากการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูง ไม่ได้หมายความว่าประชาชนมีความสุขในระดับสูงตามไปด้วย สศช. จึงได้พัฒนา “ดัชนีความอยู่ดีมีสุข” ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ และฉบับที่ ๙ แต่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐-๑๑ วิสัยทัศน์และเป้าประสงค์หลักในการพัฒนาประเทศมุ่งสู่การสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย การใช้ดัชนีความอยู่ดีมีสุขเป็นเครื่องมือวัดผลกระทบการพัฒนาจึงไม่เพียงพอ สศช. จึงได้ขยายแนวทางการพัฒนาจากดัชนีความอยู่ดีมีสุขมาเป็น “ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” ประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ การมีสุขภาพ ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล และสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล (รายละเอียดดู http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=evaluate_develop) ประกอบด้วย ๓๙ ตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม สศช. นโยบายจะพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงในปี ๒๕๖๐ เพราะด้วยบริบทการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาทิ Sustainable Development Goals: SDGs, Digital Economy ส่งผลให้นิยามความสุขของคนเปลี่ยนแปลงไป

- **การติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** ปัจจุบัน สศช. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินการบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาทั้งในระดับ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ทั้งภาพรวมและรายยุทธศาสตร์ โดย (๑) **การประเมินผลการบรรลุเป้าหมายโดยรวมของแผนพัฒนาฯ** เป็นการติดตามประเมินผลความสำเร็จของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานในหัวข้อที่กำหนดเป็นเป้าหมายต่างๆ ในแผนพัฒนาฯ และเปรียบเทียบข้อมูลกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ว่า บรรลุเป้าหมายหรือไม่ เพียงใด (๒) **ประเมินผลสำเร็จระดับยุทธศาสตร์** เป็นการติดตามประเมินผลโดยการวิเคราะห์การพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด และ (๓) **ติดตามผลการดำเนินงานตามแนวทางหลักภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ** เป็นการติดตามประเมินผลจากการดำเนินงานโครงการสำคัญของหน่วยงานระดับกระทรวงทั้ง ๒๐ กระทรวง ที่สอดคล้องกับแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ โดยรายงานตามแบบที่ สศช. กำหนดให้ (สศช., ๒๕๕๙)

● การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดและแผนภาคหรือระดับพื้นที่ (สำนักภาค) สศช. ได้พัฒนาระบบติดตามประเมินผล เรียกว่า Common KPIs และ Specific KPIs แต่ยังไม่มียระบบประเมินผลอย่างเป็นทางการ (สศช. ๒๕๕๖)

๑.๒) **หน่วยงานอื่นๆ** ที่มีบทบาททางอ้อมที่ส่งผลต่อหน่วยงานจัดทำยุทธศาสตร์แผนงาน/โครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ได้แก่ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) ประจำกระทรวงหรือหน่วยงานเทียบเท่า มีหน้าที่ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาระบบราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง ในขณะที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานแผนการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤตินโยบายของส่วนราชการในสังกัดและการคุ้มครองจริยธรรม ซึ่งทั้งสองแผนนี้ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศเช่นกัน

ระดับที่ประเมิน	ระดับพื้นที่	ระดับกระทรวง	ระดับยุทธศาสตร์
สิ่งที่มุ่งประเมิน	Effectiveness Impact Outcome Output	Effectiveness Impact Outcome Output	Effectiveness Impact Outcome Output
หน่วยงานประเมิน	สศช. (สำนักภาค) อ.คตป.กลุ่ม จังหวัด	คตป.กระทรวง ผู้ตรวจราชการ กระทรวง	สศช. (สปผ.)/ ฝ่ายเลขานุการ อ. คตป.กลุ่ม๔ ด้าน การตรวจราชการ
เทคนิค/วิธีการ	กลุ่มจังหวัด (สำนักงาน กพร.) ใช้คู่มือตาม ค. ต.ป. สศช. (สำนักภาค) พัฒนาระบบติดตาม ประเมินผล	กลุ่มกระทรวงใช้ คู่มือตาม ค.ต.ป.	สศช. (สปผ.) -ประเมินผลกระทบการ พัฒนาด้วยดัชนีชี้ความอยู่ เย็นเป็นสุข -ประเมินผลสำเร็จการ พัฒนาตามการบรรลุ เป้าหมายในยุทธศาสตร์ของ แผน -ประเมินผลการทำงาน ตามแผนงานโครงการสำคัญ ที่สอดคล้องกับมาตรการ

ภาพที่ ๓ ระบบการติดตามประเมินผลกระทบบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศที่ผ่านมา

๒) การติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงหรือติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการ กระทรวงและหรือหน่วยงานเทียบเท่า

๒.๑) คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้ (๑) การวางนโยบาย แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลในภาคราชการ รวมถึงกำหนดประเด็นหัวข้อการ ตรวจสอบและประเมินผล (๒) ให้ความเห็นชอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลตามที่คณะอนุกรรมการและ หน่วยงานกลางที่มีภารกิจด้านการตรวจสอบและประเมินผลเสนอ (๓) ส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน และเสนอแนะ มาตรการ เพื่อให้แต่ละส่วนราชการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและประเมินผลภาค ราชการ และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (๔) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละสองครั้ง และส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งคณะกรรมการนี้ มีรัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธาน และเลขาธิการ กพร. เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่วางนโยบายแนวทางตรวจสอบและ ประเมินผลในภาคราชการ และได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อคตป.) เพื่อปฏิบัติ หน้าที่ต่างๆ ตามที่ คตป. มอบหมาย ๑๐ คณะ คือ หนึ่ง อคตป. เกี่ยวกับการกำหนดแนวทาง วิธีการตรวจสอบและ ประเมินผลภาคราชการ สอง อคตป. เฉพาะกิจเกี่ยวกับการกำหนดแนวทาง วิธีการบูรณาการระบบการตรวจสอบและ ประเมินผลของหน่วยงานกลางที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร สาม อคตป. กลุ่มกระทรวงด้านเศรษฐกิจ สี่ อคตป. กลุ่มกระทรวงด้านสังคม ห้า อคตป. กลุ่มกระทรวงด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ หก อคตป. กลุ่ม กระทรวงด้านบริหารและส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง เจ็ด อคตป. กลุ่มจังหวัดคณะ ที่ ๑ (มีห้ากลุ่ม คือ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑) แปด อคตป. กลุ่มจังหวัดคณะที่ ๒ (มีสี่กลุ่ม คือ กลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ และกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง ๒) เก้า อคตป. กลุ่มจังหวัดคณะที่ ๓ (มี ๕ กลุ่มคือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒) สิบ อคตป. กลุ่มจังหวัดคณะที่ ๔ (มีสี่กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่ม จังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒

๒.๒) **สำนักงาน กพร.** จะตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการไทยตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้มีกลไก การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ได้ดำเนินการที่สำคัญ

- การประเมินแผนพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เพื่อปรับปรุง และพัฒนาระบบการดำเนินงานของส่วนราชการในการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาและ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเพื่อเพิ่มศักยภาพของส่วนราชการในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ รวม

ทั้งใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการให้คุณให้โทษต่อหน่วยงานและผู้บริหารซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญของรัฐบาลและการดำเนินงานตามภารกิจหน่วยงานของรัฐ

- **การประเมินองค์กรมหาชนและผู้อำนวยการองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ** เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง (Functional Based) และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามภารกิจยุทธศาสตร์ (Agenda Based) ประสิทธิภาพการทำงานในพื้นที่ (Area Based) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงาน (Innovation based) และศักยภาพหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ (Potential Based)

๒.๓) **คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง** (คตป. ประจำกระทรวง) ในทุกกระทรวง รวม ๒๐ คณะ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง คตป. ประจำกระทรวง มีหน้าที่กำกับ ดูแล ระบบการตรวจสอบและประเมินผลของกระทรวง และหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ คตป. กำหนด อย่างไรก็ดี คตป. ได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการเป็น ๒ กรณีคือ การสอบทานกรณีปกติมี ๕ ด้านคือ การตรวจราชการ การตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ รายงานการเงิน และการสอบทางกรณีพิเศษ เป็นการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการของส่วนราชการและจังหวัด (http://www.opdc.go.th/special.php? spc_id=๓&content_id=๖๖๔)

โดยในปี ๒๕๕๙ มีนโยบายยกเลิกสอบทานกรณีปกติ มาให้ความสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการสำคัญของส่วนราชการและจังหวัด ซึ่งมี ๓ กลุ่มโครงการหลัก คือ โครงการประเภทที่ ๑ โครงการตามยุทธศาสตร์สำคัญ อย่างน้อย ๑ โครงการ และ ๑ แผนบูรณาการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ กลุ่มโครงการประเภทที่ ๒ โครงการสำคัญตามที่ คตป. กำหนด ซึ่งได้กำหนดให้ คตป. ประจำกระทรวง อคตป. กลุ่มกระทรวง และอคตป. กลุ่มจังหวัด ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล แผนงานบูรณาการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่มโครงการประเภทที่ ๓ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัจจุบัน คตป. ได้ให้ คตป. ประจำกระทรวง ๒๐ คณะ และอคตป. กลุ่มกระทรวง ๔ คณะ ทำการติดตามตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการตามมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศในส่วนที่แต่ละกระทรวงได้รับอนุมัติโครงการให้มาดำเนินการทั้งหมด นอกจากนี้ได้กำหนดให้ อคตป. กลุ่มจังหวัด ๔ คณะ ทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ละ ๕ ล้านบาท

อย่างไรก็ดีในอนาคตการประเมินสัมฤทธิ์ในลักษณะนี้จะมีความสำคัญมากขึ้น โดยจะมีคู่มือตาม คตป. เพราะวัตถุประสงค์ของการประเมินที่สำคัญคือ เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการว่า เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ เพียงใด และต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อตรวจติดตามความคงอยู่ ความก้าวหน้า และผลการพัฒนา ซึ่งจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจว่า ควรจะมีการปรับปรุง แก้ไขสานต่อ หรือยุติโครงการ โดยมีวิธีการประเมินทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ และประสิทธิผลของโครงการ โดยมีประเด็นการประเมินในแต่ละระดับดังนี้คือ

- **การประเมินผลผลิต** ต้องพิจารณา หนึ่ง การดำเนินงานตามโครงการ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์โครงการเรื่องอะไรบ้าง และบรรลุผลมากน้อยเพียงใด สอง ความสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ ที่ได้รับ

จากการดำเนินโครงการ คือเรื่องใดบ้าง และประสบผลสำเร็จอย่างไร สาม ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ/ไม่บรรลุผล คือเรื่องอะไร และมีสาเหตุหลักมาจากเรื่องใด เพราะอะไร สี่ ผลผลิตของโครงการ เมื่อเทียบกับงบประมาณที่ใช้ดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด อย่างไร และบรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามวัตถุประสงค์โครงการมากน้อยแค่ไหน อย่างไร ห้า ผลผลิตของโครงการ เมื่อเทียบกับระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด อย่างไร และ หก ผลผลิตของโครงการ มีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด อย่างไร เมื่อเทียบกับงบประมาณ และประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

- **การประเมินผลลัพธ์โครงการ** ให้พิจารณา หนึ่ง การดำเนินงานตามโครงการ เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร และมีการดำเนินการในเรื่องใดบ้าง ที่ไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด สอง การดำเนินโครงการ เกิดผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดคิด/คาดการณ์ล่วงหน้าไว้ ในเรื่องใดบ้าง และวางแผนงานในการป้องกัน หรือมีการแก้ไขผลลัพธ์ในทางที่ไม่ประสงค์ไว้อย่างไร หรือไม่ สาม การดำเนินโครงการเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใด อย่างไรบ้าง สี่ ผลลัพธ์จากโครงการมีผลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นหรือไม่ อย่างไร เพียงใด ห้า ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ เมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินงานตามทางเลือกอื่น ๆ เป็นอย่างไร หก ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มีผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายมากน้อยเพียงใด อย่างไร เจ็ด การจากการดำเนินโครงการ มีผลต่อกลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย ในมิติเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต อย่างไรบ้าง แปด ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มีความยั่งยืน หรือความรุนแรงหรือไม่อย่างไร และจะสามารถแก้ไข/ป้องกันได้หรือไม่

- **การประเมินผลกระทบโครงการที่เกิดขึ้นทางบวกและทางลบใน ๗ ด้าน** ได้แก่ ด้านนโยบายรัฐบาล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้านประชาชน/ชุมชนในพื้นที่ และด้านอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

- **การประเมินประสิทธิผลโครงการ** ได้แก่ หนึ่ง โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ มีระดับการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โครงการ /มาตรฐานที่กำหนดไว้ตามโครงการ มากน้อยแค่ไหน เพียงใด สอง การมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน ในพื้นที่โครงการ มีระดับของการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด และเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการอย่างไร สาม โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ มีระดับความเสี่ยงของการดำเนินการในเรื่องใดบ้าง มากน้อยแค่ไหน อย่างไร สี่ ความยั่งยืนของโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ มีระดับของความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด อย่างไร ห้า ระดับความพึงพอใจของประชาชน/ชุมชนในพื้นที่โครงการ เป็นอย่างไร หก โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน/ชุมชนในพื้นที่โครงการได้มากน้อยเพียงใด อย่างไร เจ็ด โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ มีความเป็นไปได้ในการนำไปขยายผลโครงการได้มากน้อยเพียงใด หรือสามารถนำไปต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าโครงการได้หรือไม่ อย่างไร และ แปด โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อเทียบกับโครงการอื่นในลักษณะเดียวกัน (รูปแบบโครงการ/ลักษณะโครงการ/งบประมาณ /ระยะเวลา/ประโยชน์ที่ได้รับ) มีความคุ้มค่า หรือไม่ อย่างไร

๒.๔) สศช. ได้ติดตามผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้อง

มาตรการและแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อรายงานผลการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อตอบสนองเป้าหมายและแนวทางภายใต้ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากปัจจัยนำเข้า ผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการสำคัญที่ตอบโจทย์ในแต่ละยุทธศาสตร์ภายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Flagship Project) รวมทั้งแผนการใช้งบประมาณและปัญหาอุปสรรคที่ต้องเผชิญ

นอกจากนี้ยังร่วมกับสำนักงาน กพร. ผ่าน อ.คตป. กลุ่มจังหวัดได้ใช้คู่มือตาม คตป. และแบบสอบถาม กำหนดในการติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ

๒.๕) **สำนักงบประมาณ** มีการติดตามประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ ซึ่งแบ่งเป็น

- ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ครอบคลุมทั้งในระดับผลผลิต/โครงการ กิจกรรมและรายการ โดยเฉพาะการติดตามและรายงานความก้าวหน้าสำหรับงบประมาณลักษณะบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ และรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรี ปัจจุบันได้มีระบบฐานข้อมูลแผน/ผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ (BB EvMIS)
- ประเมินผลการใช้งบประมาณในแต่ละปีของหน่วยงาน โดยการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้งบประมาณ (PART) เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจในกระบวนการจัดการงบประมาณ และเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจรัฐ
- การติดตามประเมินผลโครงการตามนโยบายสำคัญ/เร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จในการดำเนินโครงการ/งาน/กิจกรรมตามนโยบายรัฐบาลในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งครอบคลุมการติดตามความก้าวหน้าในการใช้จ่ายและการกระจายตัวของงบประมาณ กิจกรรมสำคัญ และประเด็นปัญหาเชิงลึกจากการดำเนินการ

๒.๖) **สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย** ทำหน้าที่ตรวจติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณ ความก้าวหน้าโครงการ และรวบรวมผลผลิตจากโครงการ ตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เท่านั้น ยังไม่ได้มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ (สศช., ๒๕๕๖)

ตารางที่ ๑ ระบบติดตามและประเมินผลกระทบยุทธศาสตร์สำคัญที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ประเด็น	การติดตาม ประเมินผล การประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การประเมินผลกระทบการพัฒนา ด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกันในสังคมไทย	การประเมินผล การพัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)	การตรวจสอบและประเมินผลภาค ราชการไทย	การติดตาม ประเมินผลระดับ พื้นที่ (Area Based)	ระบบการติดตามประเมินผลของ สำนักงานประมาณ
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินผล การประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของทุกภาคส่วน	เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบ่งชี้ สถานะของประเทศ แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลง และใช้ประเมินผลกระทบ สุดท้ายของการพัฒนา รวมทั้ง นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับทิศ ทางการพัฒนาประเทศ และกำหนด นโยบายให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข	เพื่อประเมินการบรรลุเป้าหมาย ของแผนฯ ๑๑ ในระดับผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ของการ พัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ทั้งภาพรวมและรายยุทธศาสตร์	เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานของส่วนราชการในด้าน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า และคุณภาพการปฏิบัติงาน ตลอดจนมี ความโปร่งใสในการบริหารงาน และช่วย สร้างความเข้มแข็งของส่วนราชการให้มี ระบบการกำกับดูแลตนเองที่ดี	เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของการ ดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ใน ระดับพื้นที่	เพื่อติดตามประเมินในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในการดำเนินงาน ของส่วนราชการ องค์การบริหารรูปแบบ พิเศษรัฐวิสาหกิจ กองทุนและเงินทุน หมุนเวียนด้านการบริหาร ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม ในมิตียุทธศาสตร์ มิติ หน่วยงาน และมิติพื้นที่
ประเด็น การ ประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการ - ผลผลิต - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ - ปัญหา อุปสรรค 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ 	ติดตามประเมินผล การพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ของ แผนพัฒนาฯ <ul style="list-style-type: none"> - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ 	๑. โครงการตามยุทธศาสตร์สำคัญของ กระทรวง <ul style="list-style-type: none"> - ความเหมาะสมของโครงการ - กระบวนการดำเนินงาน - ผลผลิต / - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ / - ประสิทธิผล ๒. โครงการสำคัญตามที่ ค.ต.ป. กำหนด (Top Down) <ul style="list-style-type: none"> - ความเหมาะสม ของโครงการ - กระบวนการดำเนินงาน - ผลผลิต / - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ / - ประสิทธิผล ๓. ประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ <ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิต / - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ / - ประสิทธิผล - ความยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิต - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ - ประสิทธิผล 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิต - ผลลัพธ์ - ผลกระทบ

ประเด็น	การติดตามประเมินผล การประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	การประเมินผลกระหนการพัฒนา ด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกันในสังคมไทย	การประเมินผล การพัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)	การตรวจสอบและประเมินผลภาค ราชการไทย	การติดตาม ประเมินผลระดับ พื้นที่ (Area Based)	ระบบการติดตามประเมินผลของ สำนักงานประมาณ
วิธีการที่ใช้	- แบบสอบถาม - กรณีศึกษา	- ข้อมูลitudinary ที่มีอย่างต่อเนื่อง	- ข้อมูลitudinary ที่มีอย่างต่อเนื่อง - รายงานผลการดำเนินงานที่สำคัญของหน่วยงานภาครัฐ (๒๐ กระทรวง และ ๓ หน่วยงาน)	- การสำรวจติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลโดยค.ต.ป.ประจำกระทรวง อ.ค.ต.ป.กลุ่มกระทรวงอ.ค.ต.ป.กลุ่มจังหวัด และหน่วยงานเจ้าของโครงการระดับกรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- การสำรวจผลการดำเนินงาน	- การสำรวจผลการดำเนินงาน
เครื่องมือที่ใช้	- แบบสอบถาม	- ข้อมูลitudinary ที่มีอย่างต่อเนื่อง	- รายงานผลการดำเนินงานที่สำคัญของหน่วยงานภาครัฐ (๒๐ กระทรวง และ ๓ หน่วยงาน)	- คู่มือการติดตามประเมินผล(แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลรายปี)	- คู่มือการติดตามประเมินผล	- คู่มือการติดตามประเมินผล
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	- สศช.	- สศช.	- สศช.	- สศช. - กพร. - สงป. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- สศช.	- สงป.

๒.๑.๒ สภาพปัญหาและความสำคัญ

ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลหลายหน่วยงาน และเมื่อพิจารณาบทบาทของแต่ละหน่วยงานควบคู่ไปกับระบบติดตามประเมินผลตามวงจรนโยบาย (Policy cycle) พบว่า บทบาทของการติดตามประเมินผล ยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญหลายประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่มีบทบาทประเมินผลมีค่อนข้างจำกัด เช่น สศช. สำนักงาน กพร. และสปป. เป็นต้น ต่างคนต่างทำ เพื่อตอบโจทย์ของหน่วยงานตนเองเท่านั้น ขาดการพิจารณาแบบเชื่อมโยงทำให้เป็นภาระของหน่วยงานทั้งในระดับกระทรวงและพื้นที่ ที่ต้องจัดทำรายงานหลายฉบับเพื่อส่งให้หน่วยงาน ประกอบกับขาดระบบการติดตามประเมินผลก่อนดำเนินการ (Ex-ante Evaluation) ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับแผนงานโครงการ ซึ่งในหลักการติดตามประเมินผลต้องดำเนินการ ๓ ระยะคือ ก่อน กำลัง และหลังดำเนินเสร็จสิ้นแล้ว หน่วยงานประเมินผลในประเทศไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลเมื่อโครงการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่า สศช. ติดตามและประเมินผลภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภาค และจังหวัด รวมทั้งศึกษาแผนงาน/โครงการสำคัญของหน่วยงานปฏิบัติที่สอดคล้องแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ประเทศ ในขณะที่ สำนักงาน กพร. ติดตามผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการระดับกระทรวง ส่วน สปป. ให้ความสำคัญกับการประเมินผลเพื่อจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น จึงทำให้ระบบการติดตามประเมินผลเน้นการประเมินผลหลังที่แผนงาน/โครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วเป็นส่วนใหญ่ โดย ในช่วงแผนฯ ๑-๑๑ ให้ความสำคัญการติดตามแผนงาน/โครงการที่ไม่ใช่กฎหมาย (non-regulation) ก่อนนำไปปฏิบัติ (Ex-ante Evaluation) ซึ่งแบ่งเป็นแผนงาน/โครงการลงทุนขนาดใหญ่ เช่น การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานต้องศึกษาความเป็นไปได้ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ก่อนเสนอ ครม. ในขณะที่แผนงาน/โครงการที่ใช้เงินลงทุนไม่มากจะเป็นลักษณะวิเคราะห์ที่ให้ความเห็น โดยอาจไม่ต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าที่เป็นตัวเงิน ก่อนเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาอนุมัติ ในขณะที่กฎหมาย แม้จะมีการประเมินผลกระทบก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ แต่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และไม่มี การติดตามประเมินผลกระทบในขณะที่ปฏิบัติ และหลังจากดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว จึงทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนและกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในหลายกรณี ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้ทำการละกฎหมายและให้มีการนำเครื่องมือ Regulatory Impact Assessment มารองกฎหมายเก่าและใหม่ จะทำให้ลดค่าใช้จ่ายภาครัฐลงได้อีกมาก

สำหรับการติดตามประเมินผลหลังที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว มีการดำเนินการใน ๓ ส่วน คือ ระดับกระทรวง/หน่วยงานเทียบเท่า เป็นผู้ประเมินทั้งสามระดับคือผลกระทบ ผลลัพธ์ และผลผลิต ผ่านกลไก คตป. และระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด ผ่านกลไกคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กนจ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และเลขาธิการ กพร. เป็นกรรมการและเลขานุการ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นเลขาธิการ สศช.) และคตป. กลุ่มจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะของการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ในขณะที่ สศช. ในช่วงแผนฯ ๑-๘ เป็นผู้ประเมินภาพรวมในลักษณะเชิงบรรยายด้วยการใช้ข้อมูลผลการประเมินแผนงาน/โครงการที่ได้รับจากกระทรวง/หน่วยงานเทียบเท่าแต่ในช่วงแผนฯ ๙-๑๐ สศช. ได้เพิ่มการพัฒนาตัวชี้วัดร่วม (Composite Index) เพื่อวัดผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานของแผนฯ และมีการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะตั้งแต่แผนฯ ๘ จนถึงแผนฯ ปัจจุบัน และต่อไปจนถึงแผนฯ ๑๒ สศช. ได้ใช้หลักปรัชญานี้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

กระบวนการจัดทำและการพัฒนาโยบายสาธารณะของประชาชนเพื่อประชาชน

จากจุดนี้ก็จะเห็นได้ว่าการขาดการบูรณาการทำงานระหว่าง สศช. สำนักงาน กพร. สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขาดระบบการติดตามประเมินผลก่อนดำเนินการ ทำให้ขาดการถ่ายทอดเชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดและแนวทางของยุทธศาสตร์ประเทศสู่การจัดทำแผนงาน/โครงการของหน่วยปฏิบัติ ส่งผลให้ผลของการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการในขณะดำเนินงานไม่สามารถสะท้อนกลับไปที่หน่วยงานปฏิบัติให้มีการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้ และผลการติดตามประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้วไม่สามารถสะท้อนกลับไปที่หน่วยงานปฏิบัติและหน่วยงานจัดทำยุทธศาสตร์ได้ นอกจากนี้แม้ว่าจะมีการติดตามประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงาน แต่เป็นการติดตามของแต่ละหน่วยงานเพื่อตอบสนองการใช้งานตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเอง ดังนั้นจึงมีเทคนิคและวิธีการประเมินผลที่ไม่เหมือนกัน

อีกทั้งยังไม่มีระบบการติดตามผลงาน (Follow up) เพื่อประเมินผลลัพธ์และผลกระทบในระดับพื้นที่ ปัจจุบันในการประเมินผลกระทบจึงเป็นการพิจารณาเปรียบเทียบค่าเป้าหมายที่คาดหวังกับค่าเป้าหมายที่เกิดขึ้นจริง ที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ค่าที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากความสำเร็จที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ผ่านมาใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สสว. สศช. กพร. แต่ไม่ได้เกิดจากการรวบรวมข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินการตามแผนงาน ทำให้ไม่สามารถประเมินได้ว่าความสำเร็จหรือ

ล้มเหลวที่เกิดขึ้นเกิดจากโครงการใด ดังนั้นกระบวนการจัดทำนโยบายและแผนของประเทศไทยจึงมีลักษณะเป็นเส้นตรงมากกว่าเป็นวงจร

๒) ขาดหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่มีความเป็นอิสระ ในการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และดำเนินการให้เกิดการกำหนดค่าเป้าหมายในระดับยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งในการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน เพราะยุทธศาสตร์ระดับประเทศมีเป้าหมายที่ต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ปัจจุบันจากการประเมินผลกระทบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ พบว่า แม้ว่า สศช. ในฐานะผู้จัดทำยุทธศาสตร์แต่ยังไม่มีอำนาจในการสั่งการให้ สงป. กพร. และหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่รับเป้าหมายไปปฏิบัติ จึงทำให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในหลายระดับทั้งระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับหน่วยงานย่อยอื่น ๆ รวมทั้งระดับพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานมุ่งการทำงานที่บรรลุเพียงเป้าหมายที่วางไว้เท่านั้น ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว อาจไม่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นเพียงบางส่วนของยุทธศาสตร์ชาติเท่านั้น ส่งผลให้การประเมินผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานในระดับหน่วยงานและระดับพื้นที่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ผลกระทบในระดับยุทธศาสตร์ได้ อีกทั้งมีการกำหนดเป้าหมายที่ค่อนข้างกว้าง ทำให้การดำเนินการหลายโครงการทั้งในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ได้โดยตรงส่งผลให้ไม่สามารถประเมินผลลัพธ์ในลักษณะที่เชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการได้

ดังนั้นการประเมินผลความเชื่อมโยงระหว่างผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจึงไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบ จึงยังไม่สามารถอธิบายได้ว่าเป็นผลจากการลงทุนในแผนงาน/โครงการของรัฐไหน อย่างไร ตัวอย่างเช่น การศึกษา SMEs พบว่าไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายร่วมกัน เพราะไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก แต่ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้ log frame เชื่อมโยงผลลัพธ์และผลกระทบที่กำหนดโดย สศช. สสว. สงป. ภายใต้คณะกรรมการบูรณาการฯ นอกจากจะทำให้การกำหนดค่าเป้าหมายขาดความเชื่อมโยงระหว่างผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบแล้ว การกำหนดค่าเป้าหมายบางค่ามีขอบเขตกว้าง จึงทำให้การวัดค่าดังกล่าวดำเนินการได้ยากเช่น การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ต้องมาตีความร่วมกันว่าขีดความสามารถในการแข่งขันคืออะไร ช้ำซ้อนกับค่าเป้าหมายตัวอื่น ๆ หรือไม่ เช่น จำนวน SMEs ที่มีการทำการวิจัยและพัฒนาสินค้า เป็นต้น ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในขั้นตอนของการจัดทำ Policy Lab อันนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หน่วยปฏิบัติเสนอแผนงาน/โครงการแบบไหน อย่างไร ก็เข้าเกณฑ์ เพราะขาดการตีความในความหมายที่กำหนด

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันภายใต้พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ สศช. มีอำนาจหน้าที่ในการติดตามประเมินผล และส่งผลการติดตามและประเมินผล เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา และให้ส่งไปหน่วยงานของภาครัฐ โดยบทบัญญัติมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี หรือในกรณีสถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ หากคณะกรรมการฯ เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้คณะกรรมการฯ ขอความเห็นชอบ รวมทั้งบทบัญญัติมาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อ สศช. ภายในเวลาและตามรายการที่ สศช. กำหนด และให้ สศช. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการฯ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้อง

ระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้
เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย นอกจากนี้มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ
และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทาง
ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

นอกจากนี้ภายใต้ พรบ. นี้ ได้กำหนดเป็นขั้นเป็นตอนของการติดตามและตักเตือนตั้งแต่
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ส่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี และแจ้งต่อ ประชาชน ซึ่งในแต่ละช่วงเวลานับว่าเป็นการให้
เวลาในการแก้ไขปรับปรุงและดำเนินการอยู่แล้ว โดยในมาตรา ๒๕ หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการใดที่สอดคล้อง
กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่
สอดคล้องและแก้ไขปรับปรุงโดยให้แจ้งคณะกรรมการภายใน ๖๐ วัน โดยที่ในมาตรา ๒๖ กำหนดว่าในกรณีที่
หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบ
ภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
ทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป และถ้าคณะรัฐมนตรีแจ้งแล้วหน่วยงานยังไม่
ดำเนินการ ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาแล้วแต่กรณี มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับ
แต่วันที่ได้รับเรื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ภายใต้ พรบ. นี้ชี้ให้เห็นถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการติดตามและ
ประเมินผล ก็เพื่อที่จะให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานให้เกิดผลตามบทบาทภารกิจที่กำหนดและการใช้
งบประมาณของแผ่นดินมีประสิทธิภาพที่จะส่งผลให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้นในทุกด้าน โดยที่ประชาชนอยู่
ดีมีสุขอันเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ แต่องค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อน ติดตาม และ
ประเมินผลไม่ควรอยู่ สศช. เพราะจะทำให้เกิด conflict of interest แต่ควรแยกตัวออกและเป็นอิสระในการ
ติดตามและประเมินผล

๓) ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับกระทรวงและพื้นที่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเขียน
สาระสำคัญของโครงการในแต่ละหัวข้อ เช่น ความแตกต่างระหว่างวัตถุประสงค์กับเป้าหมายของโครงการ ผลผลิต
ผลลัพธ์ และผลกระทบ รวมทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบและการเขียนรายงานการ
ประเมิน เช่น การใช้ CIPP MODEL ประเมินโครงการที่เสร็จสิ้นแล้ว หรือการเขียนรายงานประเมินในลักษณะสำรวจ
เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานมากกว่าผลการประเมินโครงการ เช่น การรายงานผลในเชิงเปรียบเทียบค่าที่เกิดจากการ
ดำเนินงานจริงกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจุบัน การดำเนินงานติดตามและประเมินผลยังเป็นการติดตามผล
จำกัดอยู่กับการใช้จ่ายงบประมาณและความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการเป็นส่วนใหญ่ ขาดการ
ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และขาดหลักวิชาการในการสนับสนุนผลการประเมิน เช่น การประเมินแผนงาน/
โครงการในระดับกระทรวงยังขาดการใช้เทคนิคการประเมินผลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ทำ
หน้าที่ประเมินขาดความรู้ทักษะ ขาดพื้นฐานวิชาการรองรับ เป็นปัญหาเรื่องวิวิธวิทยา ระเบียบวิธีในการกำหนด
รูปแบบการประเมินผล และมีการเลือกปฏิบัติในการประเมิน ขาดเครื่องมือที่จะวัดความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เช่น การ
วัดผลการพัฒนาจากตัวชี้วัดที่ สศช. กำหนดขึ้น ยังไม่มีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานโครงการสำคัญของหน่วยงาน
ขาดการศึกษาว่าผลที่ได้รับจากโครงการนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนการพัฒนาได้
หรือไม่เพียงใด และโครงการใดที่ตอบสนองยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ และยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวอย่างแท้จริง

๔) ระบบประเมินผลขาดการควบคุมมาตรฐานการประเมินผล โดยเฉพาะขาดเกณฑ์ ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดร่วม เพราะขาดหน่วยงานกลางที่มีความเป็นอิสระในการควบคุมมาตรฐานการประเมินผลตั้งแต่ระดับ แผนงาน โครงการ และระดับยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ ในช่วงแผนฯ ๑-๑๐ ขาดการกำหนดตัวชี้วัด ทั้งในระดับชาติ กระทรวง และจังหวัด แม้จะมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนแล้วก็ตาม ในขณะที่แผนฯ ๑๑ มีการกำหนดตัวชี้วัดแต่ขาดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัวชี้วัด และขาดการพัฒนาตัวชี้วัดร่วม ทั้งในระดับกระทรวงที่ เรียกว่า ตัวชี้วัดผลผลิตร่วม (Output JKPI) ในระดับแผนพัฒนาฯ มีประเด็นพัฒนา เรียกว่า ตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วม (Outcome JKPI) และในระดับชาติที่ เรียกว่า ตัวชี้วัดผลกระทบร่วม (Impact JKPI) นอกจากนี้การประเมินผล สามารถดำเนินการในลักษณะ Insight-out หรือเรียกว่ามีการทำการประเมินผลแบบหน่วยงานทำเองหรือ ประเมินเอง และOutsight-in หรือเรียกว่ามีการทำการประเมินผลที่ให้หน่วยงานที่เป็นกลางมาเป็นผู้ประเมิน ปัจจุบันส่วนใหญ่การประเมินผลยังมีลักษณะภาครัฐเป็นผู้ประเมินเอง หรือเป็นบุคคลที่ภาครัฐเป็นผู้ให้เข้ามา ดำเนินการประเมินผล เพื่อให้โครงการมีรูปแบบเป็นที่ยอมรับ หวังผลให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน จึง ทำให้เกิดการประเมินผลแบบเข้าข้างตัวเองและไม่มีมาตรฐาน บางครั้งอาจเกิดการประเมินแบบบิดเบือน เช่น การ ประเมินผลแบบเลือกประเมินเฉพาะแง่มุมที่ดี เพราะพยายามที่จะทำให้แผนงาน/โครงการที่ล้มเหลวเป็นที่ยอมรับ หรือเป็นการประเมินผลเพื่อทำงานโครงการที่ไม่ขึ้นขอบ แม้ว่าโครงการจะมีประสิทธิผลดี เป็นต้น เช่น นอกจากนี้ เครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ เน้นการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการปฏิบัติงานใน โครงการมากกว่ารายงานผลการประเมิน และข้อคำถามส่วนใหญ่ในเครื่องมือติดตามผล เป็นข้อคำถามปลายเปิดที่ให้ ผู้รายงานระบุความสำเร็จ เช่น ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานระบุความสำเร็จตามความ เข้าใจของตนเอง โดยขาดการเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายหรือผลก่อนหลังดำเนินโครงการ

๕) การไม่มีข้อมูลที่เพียงพอ ขาดข้อมูลที่ต่อเนื่อง ทันสมัย และน่าเชื่อถือ โดย การไม่มีข้อมูลที่ เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการประเมินผล เช่น การรายงานผลความสำเร็จของโครงการในเชิงคุณภาพ ขาดการรายงาน ตามตัวชี้วัดโดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่ได้รับมอบหมาย และขาดข้อมูลที่ต่อเนื่องทุกปี กรณีที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลที่ต้องการจะต้องมีการจัดเก็บเป็นประจำทุกปี แต่ข้อมูลบางตัวอาจมีการจัดเก็บเพียงบางช่วงแล้วเลิกจัดเก็บ หรือจัดเก็บเป็นระยะเวลาที่ห่างกันจนเกินไป เช่น ทุก ๕ ปี ทุก ๑๐ ปี เป็นต้นหรือเป็นข้อมูลที่ไม่มีหน่วยงานใดจัดเก็บ อีกทั้งข้อมูลที่มีขาดความน่าเชื่อถือ กรณีที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลที่มีอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากขาดความน่าเชื่อถือ อาทิ เป็นข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นหรือความพึงพอใจ ซึ่งมีลักษณะเป็นอัตวิสัย และมีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ใน การสำรวจไม่มากพอ ขาดผลการประเมินที่สะท้อนบางตัวชี้วัด หรือไม่มีโครงการที่ตอบตัวชี้วัดที่วางไว้ หรือตัวชี้วัดไม่ ตรงกับชื่อโครงการ ตลอดจน ข้อมูลล่าช้า ทำให้การประเมินผลไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลที่ต้องใช้ในการประเมินผลมี กำหนดในการเก็บข้อมูลไม่ตรงกับกำหนดเวลาในการเผยแพร่ผลการประเมิน ทำให้ไม่สามารถทำการประเมินผลได้ทัน ตามกำหนดเวลา หรือข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องเตือนภัย (Warning) ได้ (สศช., ๒๕๕๖)

๖) ระบบการติดตามและประเมินผลขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การละเลยความ คิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้การประเมินผลกระทำในวงจำกัด ไม่น่าเชื่อถือ และขาดการยอมรับจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง และไม่ได้รู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญและไม่ยอมรับผลของการ ประเมินผล จึงทำให้ผลการประเมินไม่ได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ ทั้งในระดับปฏิบัติและ ระดับยุทธศาสตร์ และทำให้การประเมินผลไม่ครอบคลุมผลการพัฒนาจากภาคีการพัฒนาอื่นๆ อาทิ ภาคเอกชน ประชาสังคม อาจเป็นเพราะภาคีอื่นๆ มีการนำยุทธศาสตร์ไปแปลงสู่การปฏิบัติค่อนข้างน้อย การมีส่วนร่วมจากทุก ภาคส่วนมีความสำคัญต่อการประเมินผลโดยเฉพาะการประเมินผลก่อนการดำเนินการ จะทำให้เกิดการมองภาพ อนาคตร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางพัฒนาในระดับยุทธศาสตร์ และมีการ

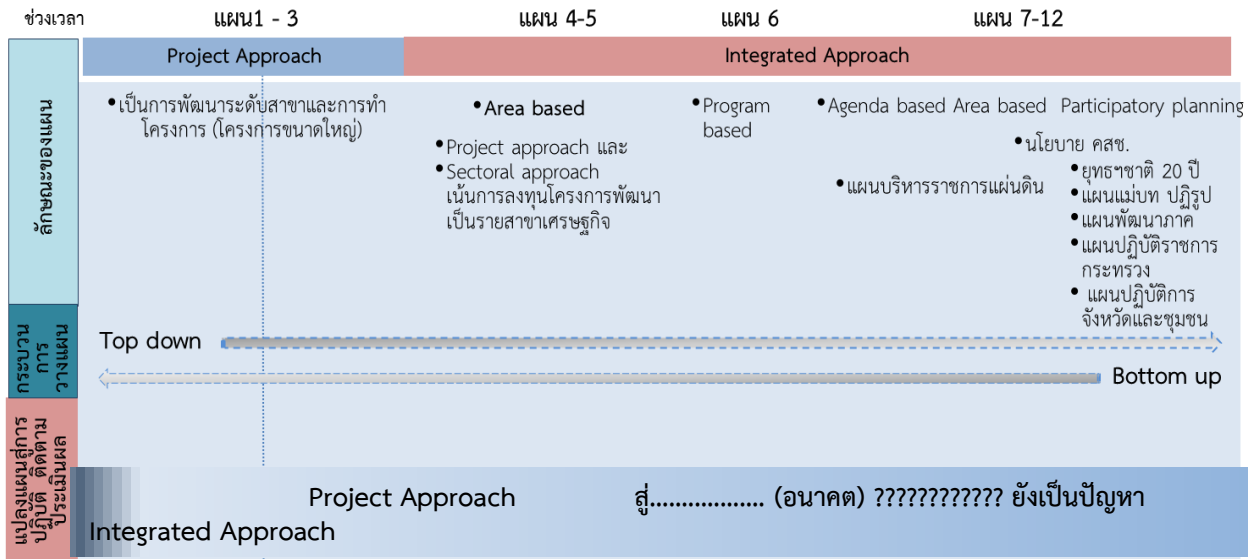
กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดและกิจกรรมในแผนงานโครงการร่วมกัน นำไปสู่การสร้างการยอมรับร่วมกันหรือข้อตกลงร่วมกัน ที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายร่วมกันในที่สุด ปัจจุบันแม้ว่าภาคเอกชนและภาคประชาชนเริ่มมีความตื่นตัวในการร่วมกันกำหนดแผน และมีการประเมินผลตนเองมากขึ้น แต่ยังไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นทางการที่สามารถนำมาประกอบการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ อย่างเป็นทางการ สศช. มีนโยบายจะสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติมากขึ้น จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อน ผ่าน (๑) เป็นกรรมการในคณะกรรมการสำคัญของกระทรวงและหน่วยงานเทียบเท่า เช่น คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการกระทรวงและพื้นที่ เป็นต้น (๒) เป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์งบประมาณประจำปี ของ สป. ในแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ จะมีแผนงาน/โครงการ กิจกรรม ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาให้บรรลุ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และในปี ๒๕๖๐ สศช. สป. กพร. ร่วมกับกระทรวง/หน่วยงานเทียบเท่าที่เกี่ยวข้องปรับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแผนฯ ๑๒ นอกจากนี้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่แผนฯ ได้แก่ แผนฯ ๑๒ ฉบับประชาชน ฉบับผู้บริหาร และแผนผังความคิด อินโฟกราฟฟิค และวีดิทัศน์ เป็นต้น อีกทั้งเพื่อให้อัตราการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติมีความเร็วมากขึ้น สศช. จึงได้วางแผนจะดำเนินการร่วมกับเครือข่ายภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนแผนฯ ๑๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแผนฯ ๑๒ และมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนงาน/โครงการเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกัน โดยภาคเอกชนผ่านกลไกประชารัฐ ภาคการศึกษาผ่านที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย และภาคประชาชนผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

๗) ระบบติดตามประเมินผลไม่สามารถพัฒนาได้สอดคล้องกับลักษณะของแผนที่เน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการ ทำให้ไม่สามารถตอบผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมได้ว่าที่ผ่านมาผลการพัฒนาประเทศและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประสบความสำเร็จในระดับใด โดยนับตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรอบทิศทางพัฒนาประเทศรวมทั้งสิ้น ๑๑ ฉบับ กำลังดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยในแผนฯ ๑-๓ เป็นแผนพัฒนาฯ ที่มีลักษณะเป็นแผนงาน/โครงการ (Project Based) ต่อมาในแผนฯ ๔-๕ ได้เพิ่มแนวคิดในเชิงพื้นที่ (Area Based) เช่น มีการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก (Eastern Seaboard) เพื่อการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค แต่เนื่องจากเกิดปัญหาการถ่วงดุลระหว่างแผนงาน/โครงการ ทำให้เกิดการใช้งบประมาณซ้ำซ้อน ดังนั้นในแผนฯ ๖-๗ จึงให้ความสำคัญกับการบูรณาการ เน้นการพัฒนาในลักษณะโปรแกรม (Program based) (การพิศัญญ์, ๒๕๕๓) และในช่วงแผนฯ ๘-๑๑ ให้ความสำคัญกับการบูรณาการที่เข้มข้นขึ้น เพิ่มแนวทางบูรณาการอีก ๒ มิติ คือ ประเด็นพัฒนาที่สำคัญ และพัฒนาเชิงพื้นที่ ประกอบกับกระบวนการจัดทำแผนก็ปรับเปลี่ยนจากบนสู่ล่าง (Top down) มาเป็นจากล่างสู่บน (bottom up) เพราะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกชั้นตอนอย่างเป็นทางการ ทำให้กระบวนการจัดทำแผนเน้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมมากขึ้น ส่งผลให้ตั้งแต่แผนฯ ๘-๑๑ มีลักษณะกว้าง ครอบคลุมทุกเรื่อง และมีเป้าหมายไม่ชัดเจน ที่ผ่านมามีหน่วยงานราชการต่างๆ มีการจัดทำแผนงาน/โครงการจำนวนมากที่ใช้หลักการเดิมๆ แผนงานเดิมๆ ที่มีกิจกรรมไม่ชัดเจน และพยายามปรับให้สามารถอ้างว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นเหตุผลหนึ่งที่จะช่วยให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน (สศช. ๒๕๕๒)

ดังนั้น ในช่วงแผนฯ ๑-๑๐ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการและคุณลักษณะของแผนยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ ยังคงเป็นการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อของงบประมาณแบบเดิมๆ การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ยังคงมีลักษณะเป็น แผนงาน/โครงการ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า แผนพัฒนาฯ มีความยุ่งยากมากขึ้น กว้างมาก และครอบคลุมทุกเรื่อง หน่วยงานปฏิบัติมีความเข้าใจใน

แผนพัฒนาฯ น้อย เนื่องจากการสื่อสารระหว่าง สศช. กับหน่วยงานระดับกระทรวง และหน่วยงานระดับจังหวัดยังมีช่องว่างมาก และระหว่างหน่วยภายในกระทรวง/หน่วยงานเทียบเท่าก็ยังมีปัญหา อย่างไรก็ตามในช่วงกลางแผนฯ ๑๑ เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการจัดสรรงบประมาณเชิงบูรณาการ เพราะมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อใช้เป็นเวทีในการสื่อสารผ่านการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ โดยท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการฝ่ายเลขานุการ มีปลัดกระทรวง และหน่วยงานที่เทียบเท่ากระทรวง เป็นกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ ท่านนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ สศช. จัดทำยุทธศาสตร์ประเทศและแผนปฏิบัติการ ยุทธศาสตร์ประเทศเชิงบูรณาการ ซึ่งในแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศเน้นการพัฒนาในลักษณะประเด็นสำคัญ (Agenda based) ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดร่วมใน ๓ ระดับ คือ ตัวชี้วัดผลกระทบ ตัวชี้วัดผลลัพธ์ และตัวชี้วัดผลผลิต (Joint Key Performance Indicator: JKPI)

วิวัฒนาการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่แผนที่มีลักษณะเป็นโครงการลงทุน (Project approach) และเปลี่ยนเป็นลักษณะบูรณาการ (Integrated approach) อยู่ในรูปของแผนงาน (Program) แผนเชิงพื้นที่ (Area based) และแผนประเด็นพัฒนา (Agenda based)อีกทั้งมีความครอบคลุมประเด็นพัฒนาใหม่ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และแรงกดดันจากประเด็นพัฒนาในระดับนานาชาติมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ ระบบการจัดสรรงบประมาณ กระบวนการถ่ายระดับ เปลี่ยนแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติของหน่วยงาน และระบบประเมินผลเปลี่ยนแปลงไม่ทัน ดังนั้น การปฏิรูประบบและสถาบันการพัฒนาเศรษฐกิจจึงมีความจำเป็น

เพื่อให้มีการแปลงแผนยุทธศาสตร์ประเทศสู่การปฏิบัติ สศช. ร่วมกับสำนักงานงบประมาณ (สงป.) ได้จัดประชุมหัวหน้าหน่วยงานระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า เพื่อปรับระบบการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้หน่วยงานระดับกระทรวงปรับแผนปฏิบัติการกระทรวง และหน่วยงานระดับจังหวัดปรับแผนปฏิบัติการจังหวัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง รัฐบาลยังเห็นความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเชิงบูรณาการ ได้สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเชิงบูรณาการ โดยให้ สงป. ร่วมกับ สศช. ร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นบูรณาการเพื่อการจัดสรรงบประมาณ และมีการประชุมเพื่อกำหนดกิจกรรมร่วมกันที่ต้องดำเนินการไปสู่เป้าหมายของประเด็นพัฒนาที่กำหนด เช่น ในปี ๒๕๖๐ ได้มีการกำหนดประเด็นพัฒนาไว้ทั้งหมด ๒๕ ประเด็น (รายละเอียดปรากฏในเว็บไซต์ของ สงป.) แต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านยังมีปัญหาอุปสรรคมาก ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร สศช. และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอก สศช. พบว่า บุคลากรบางส่วนยังขาดความเข้าใจคำว่า บูรณาการ ดังนั้นแม้ว่าแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการจะไม่สมบูรณ์ในทุกประเด็น แต่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สร้างกระบวนการเรียนรู้การจัดสรรงบประมาณเชิงบูรณาการ และมั่นใจว่าในปีต่อไปจะพัฒนามากขึ้น

อย่างไรก็ตามจะประเมินผลสำเร็จอย่างไร เป็นคำถามที่ต้องศึกษาและพัฒนา ซึ่งในปัจจุบัน การตรวจสอบและติดตามประเมินผลการดำเนินงานภาคราชการในระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า กลุ่มกระทรวง เศรษฐกิจและสังคม และกลุ่มจังหวัด เป็นบทบาทที่สำคัญของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการหรือสำนักงาน กพร. ในขณะที่ สศช. เป็นผู้ประเมินผลภาพรวมการพัฒนาประเทศและภาค รวมถึงมีการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการสำคัญบางส่วนตามนโยบายรัฐบาล ส่วนสำนักงานงบประมาณ (สงป.) จัดสรรงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ในระยะ ๕ ปี จากการวิเคราะห์

ในเชิงลึก พบว่าการดำเนินงานของ สศช. สำนักงาน กพร. สงป. ยังไม่เชื่อมโยงกัน และเน้นการดำเนินการติดตามและประเมินผลด้วยตัวเอง รวมทั้งเทคนิคในการประเมินผลยังไม่ได้มาตรฐานและขาดการมีส่วนร่วม เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีการขยายการดำเนินงานในแนวกว้างตามแผนพัฒนาฯ ที่มีลักษณะกว้างและครอบคลุมในทุกมิติตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในช่วงแผนฯ ๘-๑๑ เช่น มีการจัดตั้งหน่วยงานราชการใหม่ๆ ขึ้นจำนวนมาก อาทิ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นต้น ประกอบกับระบบการสื่อสารระหว่างผู้จัดทำแผนกับผู้รับแผนไปปฏิบัติไม่เปลี่ยนแปลง ทำให้หน่วยงานปฏิบัติและ/หรือ สศช. ต้องจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้านตามคำสั่งคณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรี และได้จัดตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อรับผิดชอบภาระงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้บุคลากรภาครัฐต้องทำงานหลายด้าน และไม่สามารถทำงานประจำที่รับผิดชอบได้เต็มที่ รวมทั้งขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง

๘) ขาดนำผลการประเมินข้อมูลย้อนกลับไปยังหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ เพื่อนำไปประกอบการวางแผนในระยะต่อไป (Act) ในระยะที่ผ่านมา ประเทศไทยยังขาดระบบการติดตาม (Monitoring System) ที่แสดงการตอบสนองการรับผิดชอบ (Response for accountability) จาก รัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี สุนายกรัฐมนตรี เพื่อการรับผิดชอบต่อกระทรวงที่ชัดเจน ทั้งนี้ สศช. ต้องเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ตั้งแต่ศึกษาและกำหนดประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวง ส่งต่อให้ สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามและประเมินผล และรายงานผลเข้าสู่ ครม. เพื่อให้เกิดการสั่งการ อาจจะใช้ช่องทางผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล โดย สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ เป็นผู้ตั้งเรื่องขึ้นไปก็ได้ แต่หน่วยงานเหล่านั้นต้องมีอำนาจตามกฎหมาย สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินผลไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงยุทธศาสตร์หรือแผนงาน/โครงการ แม้แต่ ค.ต.ป. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีอย่างน้อย ปีละสองครั้ง และส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย แต่เป็นการรายงานผลการติดตามในส่วนที่ คตป. รับผิดชอบเท่านั้น และไม่ได้มีอำนาจตามกฎหมายที่บังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินนี้ไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระบบการติดตามประเมินผลไม่สามารถพัฒนาได้สอดคล้องกับลักษณะของแผนที่เน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการ ทำให้ไม่สามารถตอบผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมได้ว่า ที่ผ่านมาผลการพัฒนาประเทศ และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประสบความสำเร็จระดับไหน ทั้งๆที่การดำเนินแผนงาน/โครงการของภาครัฐ จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของประเทศมากมาย ทั้งบุคลากร งบประมาณ และเวลาที่เสียไปในการดำเนิน ตลอดจนบางครั้งอาจเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งบวกและลบ ประกอบกับในอนาคตประเทศไทยจะมียุทธศาสตร์ชาติระยะยาว ๒๐ ปี เป็นกรอบทิศทางหรือเส้นทางที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนระยะปานกลางที่ถ่ายทอดเป็นช่วงๆละ ๕ ปี แผนฯ ๑๒ จะเป็นฉบับแรกของยุทธศาสตร์ชาติ และจะเป็นกึ่งแผนปฏิบัติการ เพราะมีการกำหนดเป้าหมายและประเด็นพัฒนาที่ชัดเจนกว่าทุกแผน ปัจจุบันนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ฯ มีคำสั่งให้หน่วยงานทุกกระทรวงหรือเทียบเท่าปรับแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นพัฒนาในแผนฯ ๑๒ และเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ ซึ่ง สงป. กำลังเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือน

กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า แผนฯ ๑๒ ได้ถูกแปลงสู่การปฏิบัติในปี ๒๕๖๐ แล้ว สศช. จึงต้องพัฒนาปรับปรุงกระบวนการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ ให้สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์การพัฒนาที่ถูกต้อง ชัดเจน ทันทต่อสถานการณ์ มีเทคนิค วิธีการ และเครื่องมือการวัดผลที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา

ดังนั้นควรมีการปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง (ดูตารางที่ ๑) จะทำให้กระบวนการจัดการยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนประเทศสู่การเป็นประเทศรายได้สูงตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดไว้

ตารางที่ ๑ ปรับขั้นตอนปฏิรูปหน่วยงาน และระบบ ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแบบเปิดและบูรณาการระบบรายงานการประเมินผลผ่านความร่วมมือ (Open and Connected Monitoring and Evaluation)

แบบเก่า	แบบใหม่	หน่วยงานรับผิดชอบ
ระบบติดตามประเมินผลแบบเปิดและบูรณาการระบบรายงานการประเมินผลผ่านความร่วมมือ (Open and Connected Monitoring and Evaluation)		
ปรับการทำงานและบทบาทขององค์กรจัดทำนโยบาย (Authority)		
	<p>มีคณะกรรมการขับเคลื่อนและประเมินผลแห่งชาติ</p> <p>มีสำนักงานประเมินผลแห่งชาติ มีหน้าที่เป็น Oversight Agency ที่มีหน้าที่ตรวจสอบระบบติดตามและประเมินผลให้ได้มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับ และประเมินผลภาพรวม ในลักษณะ Strategic-Area /Strategic Agenda และ Strategic Function ที่ประสาน เชื่อมโยง และสร้างความร่วมมือ กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผล และนำเสนอ ครม. ซึ่งปัจจุบันแม้ว่าจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามประเมินผล แต่กระจัดกระจายในที่ต่างๆ เช่น สศช. กพร. สงป. สำนักงานรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการติดตามประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานเป็นหลัก ทำให้หน่วยงานปฏิบัติต้องใช้เวลาในการทำเอกสารรายงานผลเสนอต่อหน่วยงานดังกล่าว และไม่มีการนำผลการประเมินไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและยกเลิก มาตรการ แนวทาง แผนงาน โครงการ นอกจากนี้ยังขาดการรวมเป็น Single Paper ที่เชื่อมโยงผลการดำเนินการตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูป และแผนระดับกระทรวง และพื้นที่ เพื่อเสนอ ครม. .</p> <p>ยิ่งไปกว่านั้นประเทศยังขาดการตรวจวัดระบบติดตามและประเมินผลให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อสร้างการยอมรับ ในต่างประเทศมีหน่วยงานในลักษณะนี้ จึงทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ซึ่งควรเป็นหน่วยงานดำเนินการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและประเมินผลขึ้น เพื่อกำกับการดำเนินการ ซึ่งในเบื้องต้นให้ตั้งไว้ใน สศช. ก่อนจนกว่าจะสามารถตั้งเป็นองค์กรอิสระได้ ● พัฒนาและปรับโครงสร้างสำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. (ปรับ พรบ. สศช.) เพื่อเตรียมยกระดับสำนักฯ ให้เป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรงกับท่านนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นหน่วยงาน oversight body

แบบเก่า	แบบใหม่	หน่วยงานรับผิดชอบ
ไม่มี	ปรับ พรบ. สศช. ให้มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการ ในลักษณะ Cross Cutting เพื่อเสนอ ครม. เพื่อให้เกิดการสั่งการ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของ เจ้าหน้าที่ สศช. ให้สามารถทำการประเมินผลยุทธศาสตร์ก่อนดำเนินการ (Ex-ante evaluation) ใช้ RIA หลักอนาคตศาสตร์ในการคาดการณ์อนาคตที่แม่นยำ พร้อมทั้งพัฒนาระบบและหลักสูตรอบรมเรื่อง ระบบ RIA และผลักดันให้มีการใช้ RIA ในการประเมินผลอย่างถูกต้องกฎหมาย และจัดอบรมเจ้าหน้าที่ทั้งในและนอก สศช.	สศช. และคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย
ไม่มี	ส่งเสริมองค์กรกลางที่มีความเป็นมืออาชีพ เป็นผู้ประเมินผลแบบ Outside-in	ให้เป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรงกับท่านนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ดำเนินงาน
สร้างกลไกและกระบวนการบูรณาการระบบสำหรับรายงานการประเมินผลแบบรายงานเดียว (Process of integrated evaluation for Single Report System)		
ไม่มี	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือ Policy Lab เพื่อพัฒนานวัตกรรมด้านนโยบายและวิเคราะห์ร่วมกันกับ สงป. และ กพร. กพ. เกี่ยวกับลักษณะกิจกรรมที่สะท้อนว่าต้องการให้เกิดและความเชื่อมโยงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบอะไร หรือออกแบบค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดมากำกับแผนงาน/โครงการ เพื่อใช้เป็นค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัด รวมทั้งเพื่อถ่ายระดับค่าเป้าหมายที่กำหนดสู่หน่วยงานปฏิบัติ โดย ส่งมอบค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัด และกำหนดเจ้าภาพหลัก เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (แผนงาน/โครงการ) ทั้งในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่	สศช. เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับ สงป. กพร. หน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ (ปรับ พรบ. และ กฎกระทรวง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการถ่ายระดับค่าเป้าหมายไปสู่การดำเนินงานในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ และสามารถปฏิบัติงานในลักษณะ Cross cutting)
มี ทั้งที่เป็นกฎหมายและไม่ใช่มิใช่กฎหมาย แต่เป็นเพียงให้ความเห็นที่ไม่ได้ประเมินความคุ้มค่า ยกเว้นโครงการลงทุนขนาดใหญ่	ประเมินผลแผนงาน/งานโครงการก่อนการปฏิบัติการหรือก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante) และ RIA ใช้หลักการอนาคตศาสตร์เป็นเครื่องมือประกอบการประเมิน ซึ่งควรเป็นข้อกำหนดที่สำคัญของการของบประมาณ โดย กระทรวง/หน่วยงานระดับพื้นที่ จัดทำรายงานประเมินผลแผนงาน/โครงการก่อนการปฏิบัติการ และส่งให้ สงป. เพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ	หน่วยงานปฏิบัติหรือหน่วยงานขับเคลื่อนทั้งในระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ (ปรับ พรบ. สศช. สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
ไม่มี	ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินของแผนงาน/โครงการ โดยกระทรวง/หน่วยงานในระดับพื้นที่ จัดทำรายงานติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง ยกเลิก แผนงาน/โครงการ เป็น Learning curve ที่สำคัญ และจัดทำรายงานการประเมินผลสำเร็จของโครงการ ส่งให้ สศช. เพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานเสนอ ครม. (พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ)	หน่วยงานปฏิบัติหรือหน่วยงานขับเคลื่อนทั้งในระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ (ปรับ พรบ. สศช. สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
ไม่มี	ให้องค์กรอิสระ ที่ขึ้นตรงกับ นรม. จัดทำแผนระบบติดตามและประเมินผลภาพรวมแบบมีส่วนร่วม และขับเคลื่อนระบบ RIA .ใน	สศช สงป. กพร กพ และ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง. (ปรับ

แบบเก่า	แบบใหม่	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ประเทศไทย เพื่อให้มีการติดตามประเมินผลตามห้วงเวลา ก่อน กำลัง และหลังดำเนินการเสร็จสิ้น พร้อมพัฒนาและจัดทำแผนสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วม ผ่านเวทีสาธารณะ และมีการกำหนด Joint KPIs ที่ตอบเป้าหมายการพัฒนาโดยรวม และมีระบบติดตามรายงาน การใช้งบประมาณ ประสิทธิภาพของหน่วยงาน และความสำเร็จของ แผนงาน/โครงการที่สะท้อน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่ชัดเจน รวมทั้งให้มีการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และให้นำเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พรบ.เพื่อให้หน่วยงาน ดำเนินการ.)
ไม่มี	หน่วยงานปฏิบัติ จัดทำรายงานประเมินผลแผนงาน/โครงการก่อนการ ปฏิบัติการ และส่งให้ สศช. ซึ่งมีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ที่ เรียกว่า Sectoral-based และรับผิดชอบหลักใน Agenda-based ที่ เกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงค่าเป้าหมายของแผนงาน/ โครงการที่กำหนดกับค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ และจัดทำรายงานผลวิเคราะห์ประเมินผลรายสาขา ส่งให้องค์กรอิสระ ภายใต้อธิบดี สศช. เพื่อทำหน้าที่จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์และ ประเมินผลแผนงานโครงการในลักษณะ Strategy-Function-Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็นจากผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย เสนอ ครม. เพื่อพิจารณา ส่งให้ สกป. ไปใช้เป็นกรอบ ในการจัดสรรงบประมาณต่อไป	สศช. กบภ. กนจ. สกป.และ หน่วยงานปฏิบัติหรือ หน่วยงานขับเคลื่อนทั้งใน ระดับกระทรวง และระดับ พื้นที่ (ปรับ พรบ. สศช. สกป. และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง)
ไม่มี	หน่วยงานปฏิบัติ จัดทำรายงานประเมินผลแผนงาน/โครงการระหว่าง ดำเนินของแผนงาน/โครงการ และส่งให้ สศช. เพื่อให้หน่วยงานภายใต้อธิบดี สศช. ทำรายงานการติดตามประเมินผลในลักษณะ Sectoral-Function-Area และ Agenda-Function-Area และส่งให้ องค์กรอิสระ ภายใต้อธิบดี สศช. เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติและ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนงาน/ โครงการที่ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามในลักษณะ Strategy-Function-Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอ ครม. เพื่อ พิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปปรับปรุง ยกเลิก แผนงาน/โครงการ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับผลการ ประเมิน	สศช. กบภ. กนจ. (ปรับ พรบ. สศช.) อาจต้อง ยกระดับสำนักติดตามและ ประเมินผล ภายใต้อธิบดี สศช. ให้ เป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรง กับท่านนายกรัฐมนตรี เพื่อ ความเป็นอิสระเป็น หน่วยงาน Oversight body
มีการประเมินแผนงาน/โครงการที่มีใช้กฎหมายเบื้องต้น เน้นติดตามความก้าวหน้าขาดหลักวิชาการ	หน่วยงานปฏิบัติ จัดทำรายงานประเมินผลแผนงาน/โครงการที่ ดำเนินการเสร็จสิ้น และส่งให้ สศช. เพื่อให้หน่วยงานภายใต้อธิบดี สศช. ซึ่งมี หน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ที่เรียกว่า Sectoral-based และ รับผิดชอบหลักใน Agenda-based ที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายงานการ ติดตามประเมินผลในลักษณะ Sectoral-Function-Area และ Agenda-Function-Area และส่งให้ องค์กรอิสระภายใต้อธิบดี สศช. เพื่อทำ หน้าที่ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการที่ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามในลักษณะ Strategy-Function- Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็น จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปปรับปรุง ยกเลิก แผนงาน/โครงการ ที่มี	สศช. กบภ. กนจ. (ปรับ พรบ. สศช.) อาจต้อง ยกระดับสำนักติดตามและ ประเมินผล ภายใต้อธิบดี สศช. ให้ เป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรง กับท่านนายกรัฐมนตรี เพื่อ ความเป็นอิสระและเป็น หน่วยงาน Oversight body

แบบเก่า	แบบใหม่	หน่วยงานรับผิดชอบ
	อยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับผลการประเมิน	
ไม่มี	ดำเนินการติดตามผลงาน (follow up) เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์และผลกระทบในระดับแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง และเชื่อมโยงกับผลลัพธ์และผลกระทบที่ตั้งไว้ในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ โดย กระทรวง/หน่วยงานในระดับพื้นที่ จัดทำรายงานติดตามผลงานของแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และส่งให้ สศช. เพื่อให้หน่วยงานภายใต้ สศช. ที่เกี่ยวข้องทำการประเมินผลผลการติดตามในลักษณะ Sectoral-Function-Area และ Agenda-Function-Area และองค์อิสระ สศช. เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผลผลลัพธ์/ผลกระทบของยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สามารถเชื่อมโยงกับที่ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามในลักษณะ Strategy-Function-Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอ กรม. เพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย แผนงาน/โครงการใหม่ต่อไป	สศช. กบภ. กนจ. สงป.และหน่วยงานปฏิบัติหรือหน่วยงานขับเคลื่อนทั้งในระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ (ปรับ พรบ. สศช. สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
พัฒนาสมรรถนะในการทำงาน (Competency)		
ไม่มี	พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลที่สามารถเชื่อมโยงตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูป และแผนปฏิบัติการกระทรวง ภาคและจังหวัด ที่สะท้อนความเชื่อมโยงระหว่าง ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ	สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. กำลังดำเนินการร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และส่งมอบให้องค์กรอิสระที่กำลังจะจัดตั้งขึ้น
ไม่มี	พัฒนาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการยุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูป แผนปฏิบัติการกระทรวง ภาค และจังหวัด รวมทั้งจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำขับเคลื่อน และติดตามประเมินผล	สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์การวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้พัฒนา และส่งมอบให้องค์กรอิสระ
พัฒนาระบบ Big Data เพื่อบริหารจัดการนโยบายและยุทธศาสตร์		
มีแต่น้อย และกระจาย	พัฒนาระบบ Big Data เพื่อขับเคลื่อน และประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูป แผนปฏิบัติการกระทรวง ภาค และจังหวัด รวมทั้งพัฒนารูปแบบของการรายงานผลการติดตามประเมินผลเพื่อเสนอกรม.	สำนักประเมินผล สศช. เป็นผู้ดำเนินการ และส่งมอบให้องค์กรอิสระที่กำลังจะจัดตั้งขึ้น

การติดตามและประเมินผลจะมีบทบาทสำคัญที่แทรกตลอด PDCA เพราะระบบติดตามประเมินผลที่ดีต้องมีการออกแบบยุทธศาสตร์ ค่าคาดหวังเป้าหมาย/ตัวชี้วัดที่ดี หรือเรียกว่า การติดตามประเมินผลก่อนดำเนินการ ถ้าหากออกแบบได้ดี จะทำให้การดำเนินการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ และแผนงาน/โครงการ ในขณะที่ดำเนินการ และในที่สุดเมื่อโครงการสิ้นสุดดำเนินการได้ง่าย และต้องมีการประเมินผลขั้นสุดท้ายที่เรียกว่า การติดตามผลงานเพื่อตรวจสอบผลลัพธ์และผลกระทบในระดับแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว คาดการณ์ไว้ตั้งแต่เริ่มแผนงาน/โครงการ ที่ต้องเชื่อมโยงกับผลลัพธ์และผลกระทบที่ตั้งไว้ในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ ระบบติดตามประเมินผลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังมีจุดอ่อนหลายประการ เนื่องจากระบบการจัดการไม่ได้ถูกพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโลก และความต้องการของพื้นที่ ที่เน้นการบูรณาการในหลายมิติ และเปลี่ยนแปลงเร็ว เพราะขาดการพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดทำกลไกและเครื่องมือขับเคลื่อน และการติดตามประเมินผล และขาดการดำเนินการที่เรียกว่าสังคายนากฎหมาย (Regulatory Guillotine) เพื่อปรับบทบาทหน่วยงาน ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการทบทวนระบบและกระบวนการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลเดิมที่มีอยู่ (Review) เพื่อออกแบบระบบและกระบวนการ บริหารจัดการระบบขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลใหม่ (Redesign) ภายใต้แนวคิด หลักการ และขั้นตอนในการติดตามประเมินผล โดยมีข้อเสนอที่สำคัญดังนี้

๑) แนวคิดการติดตามประเมินผลในระบบปิดมาสู่การประเมินผลในระบบเปิด โดย

๑.๑) เป็นระบบที่จะใช้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของแผนพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ ตั้งแต่ก่อนจัดทำนโยบาย แผนงาน/โครงการ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสม กำลังขับเคลื่อนสู่ปฏิบัติงาน และการดำเนินการสิ้นสุดแล้ว

๑.๒) เป็นระบบประเมินผลในเชิงบูรณาการ ที่มุ่งเสนอผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในลักษณะ Agenda based, Area based, และ Function based เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและทบทวนมาตรการ นโยบาย แผนงาน โครงการ ทั้งในระดับภาพรวม กระทรวง/หน่วยงานเทียบเท่า และจังหวัด ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

๑.๓) เป็นระบบประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสิทธิประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒) หลักการการติดตามประเมินผลและตัวชี้วัด

๒.๑) หน่วยงานติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation Unit) ต้องมีลักษณะขององค์กรหรือพนักงานในองค์กรที่คาดหวังจะให้ปฏิบัติ (Guiding Principles) คือ ต้องมีกลไกเพื่อเพิ่มศักยภาพและความอิสระในการดำเนินการติดตามประเมินผล พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลติดตามประเมินผลให้ถูกต้อง (Validity) สมบูรณ์ (Integrity) เชื่อถือได้ (Reliability) และย้อนกลับหรือป้อนกับจนเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหรือเป็นข้อมูลต่อการจัดทำแผนงาน/โครงการและยุทธศาสตร์ต่อไปได้ (Relevant Feedback) ตลอดจนเชื่อว่า การติดตามประเมินผลเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาแผนของตนเอง (Culture of self improvement or

development) และนำผลการติดตามและประเมินผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแผนในระยะต่อไป ต้องมีความรวดเร็วและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้ใช้ในขณะนั้น (Fast and Adaptive) อีกทั้งมีระบบตรวจสอบและวัดประสิทธิภาพของระบบประเมินผล (Audit) เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนงาน/โครงการ และยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๒) **การประเมินผล** เป็นเครื่องมือที่สำคัญการวัดผลสำเร็จของผลการดำเนินงาน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากได้ผ่านกระบวนการวางแผน การปฏิบัติตามแผนมาแล้ว ซึ่งประกอบ ๒ ส่วนคือ

- **การติดตาม (Monitoring)** เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานการจัดสรรทรัพยากร เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรกับผลผลิตในแผนงาน/โครงการ ร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงาน

- **การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation)** เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน ซึ่งในทางปฏิบัติจะจำแนกเป็น ๓ ประเภทคือ (๑) การประเมินก่อนการปฏิบัติงานหรือก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante evaluation) เป็นการประเมินสถานการณ์และสำรวจข้อเท็จจริง เช่น ความต้องการของประชาชน ตรวจสอบศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ เป้าหมาย การประเมินต้นทุน-ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ (๒) การประเมินผลระหว่างดำเนินการ (On-going Evaluation) เป็นการติดตามประเมินถึงความก้าวหน้าของโครงการในระยะเวลาที่ดำเนินงาน เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกที่จะมีผลต่อโครงการ จะแก้ไขอย่างไร เป็นการปรับปรุงโครงการ (๓) การประเมินผลหลังการดำเนินงาน (Ex-post Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อรวมสรุป ว่าเมื่อได้ดำเนินโครงการจนสิ้นสุดแล้วได้รับความสำเร็จ มีผลผลิต ผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นอะไร เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผลเพื่อรับทราบว่าการทำงานได้ผลตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีเหตุผลใดที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว ประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบว่าคุ้มค่างกับต้นทุนหรือไม่ มีแนวทางอื่นๆ ที่ดีกว่า ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ และผลกระทบ เพื่อให้รับทราบว่าผลผลิตหรือผลลัพธ์จากการดำเนินตามเป้าหมายที่กำหนดไว้วันนี้มีผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม และกลุ่มเป้าหมายต่างๆ อย่างไร (เกิดแก้ว, ๒๕๔๐)

๒.๒) **ตัวชี้วัดการประเมินผล** ถ้าการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับหรือเป้าหมายที่กำหนด สิ่งที่ใช้วัดก็คือตัวชี้วัด ซึ่งโดยทั่วไปตัวชี้วัด เป็นได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และต้องมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการกำหนดระดับความสำเร็จเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ที่ได้จากทฤษฎีวิจัยและหลักการ และหรือได้จากการเปรียบเทียบกับผลงานในกลุ่มต่างๆ นอกจากนี้ต้องมีช่วงเวลาและสถานที่ที่ชัดเจนเพื่อใช้เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวของตัวชี้วัดนั้นๆ ซึ่งสามารถจำแนกตัวชี้วัดได้ดังนี้

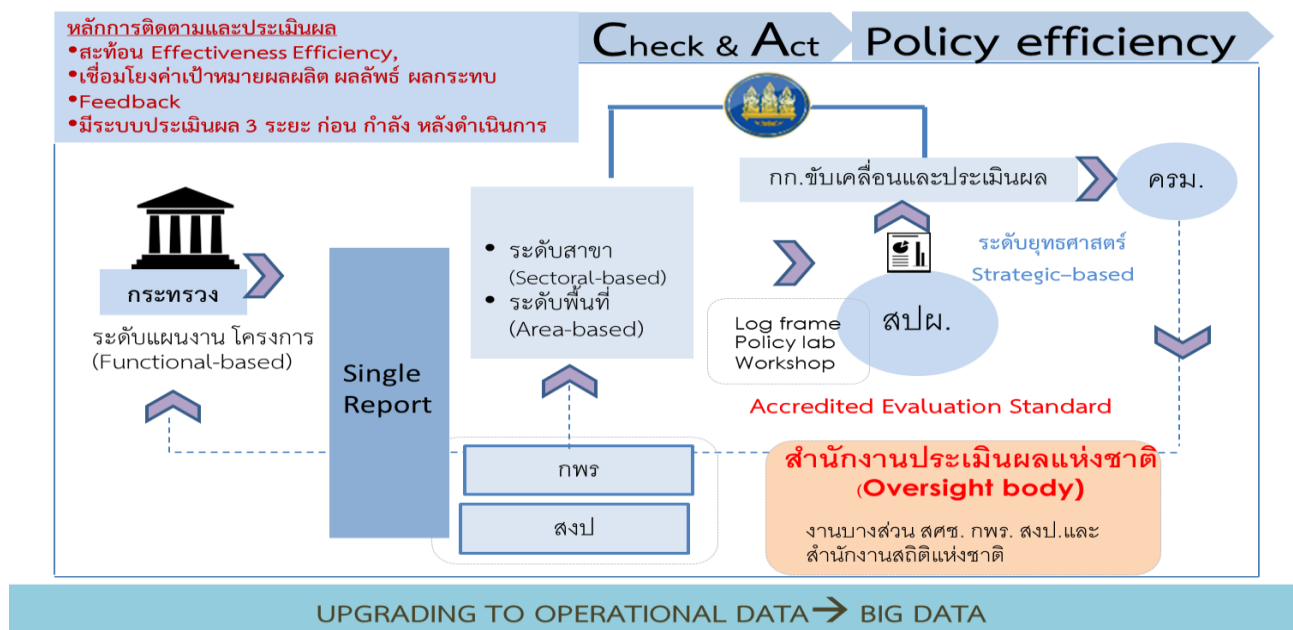
- **ตัวชี้วัดของปัจจัยนำเข้า (Input indicators)** ใช้วัดทรัพยากรที่ใช้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวัดความสำเร็จในเชิงประสิทธิภาพ

- **ตัวชี้วัดของกระบวนการ (Process indicators)** ใช้วัดจำนวนครั้งของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ

- ตัวชี้วัดผลงานหรือผลผลิต (Output indicators) ใช้วัดผลงานหรือผลผลิตซึ่งสามารถใช้เป็นองค์ประกอบของการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้ชี้วัดว่าผลงานได้ใช้ค่าใช้จ่ายที่ลงทุนคุ้มค่าหรือไม่
- ตัวชี้วัดของผลลัพธ์ (Outcome indicators) จะแสดงออกมาในรูปของการเปลี่ยนแปลง โดยประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือเป้าหมาย
- ตัวชี้วัดของผลกระทบ (Impact indicators) เป็นการวัดผลขั้นสุดท้าย ซึ่งอาจใช้เวลาในการที่จะเกิดผลกระทบที่พึงปรารถนาหรืออาจต้องใช้หลายแผนงาน/โครงการดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลกระทบเดียวกัน

๒.๓) มีการประเมินด้วยตนเองเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และติดตามผลอย่างใกล้ชิด (Inside-out) ควบคู่ไปกับการให้หน่วยงานหรือสถาบันที่เป็นกลางทำหน้าที่ประเมินผล (Outside-In) เพื่อความถูกต้องและเป็นกลาง ปราศจากอคติและเลือกปฏิบัติ

๒.๔) การดำเนินการติดตามและประเมินผลต้อง เน้นการบูรณาการ เชื่อมโยง และมีกระบวนการเชื่อมโยงที่แข็งแกร่ง (Process and Procedure) สร้างกลไกการบูรณาการผ่านความร่วมมือ และมีระบบติดตามประเมินผลแบบเปิดและเชื่อมโยง รวมทั้งใช้ระบบ Big data เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เพื่อสร้างระบบ Single Report

๒.๕) การมีส่วนร่วม (Participation) ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมสิทธิประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และมาตรา ๘ ใน พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวและชุมชน

๒.๑.๔ **ปรับปรุงขั้นตอนระบบการติดตามและประเมินผลแบบเปิดและบูรณาการระบบรายงานการประเมินผลผ่านความร่วมมือ (Open and Connected Monitoring and Evaluation)** มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

○ **วางแผนการติดตามและประเมินผล** โดย สศช. วางแผนการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ระบบประเมินผลเป็นกลไกสำคัญในการสร้างเชื่อมโยงระหว่างค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์ในทุกระดับ (ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แผนปฏิบัติการกระทรวง ภาค จังหวัด และชุมชน) และย้อนกลับในลักษณะวงจรรอบรอบ รวมทั้งกำหนดประเด็นพัฒนาสำคัญที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหรือหลายกระทรวง (Crosscutting Agenda) เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนจัดสรรงบประมาณเชิงบูรณาการของ สงป. รวมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความเชื่อมโยงกันในระดับยุทธศาสตร์ตั้งแต่ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ด้วยเทคนิค Logical framework และ Policy Lab หรือ Workshop เป็นต้น พร้อมทั้งมีการประเมินผลยุทธศาสตร์ก่อนดำเนินการ กำลังดำเนินการ และหลังดำเนินการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการระดมความคิดเห็น และให้นำเสนอ กรม. เพื่อพิจารณาส่งให้ สงป. ดำเนินการต่อไป

○ **กำหนดให้มีการประเมินผลยุทธศาสตร์ และแผนงาน/งานโครงการ** ตามหลักการการติดตามประเมินผลที่ต้องดำเนินการ ๓ ระยะเวลา (รัตนะ บัวสนธ์, ๒๕๔๐) คือ **หนึ่ง ส่งเสริมให้มีความวิสัยทัศน์การประเมินผลก่อนการปฏิบัติการหรือก่อนเริ่มโครงการ** อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นการประเมินถึงสถานการณ์และสำรวจข้อเท็จจริง สมมติฐานความเป็นไปได้ในขั้นตอนการจัดเตรียมนโยบาย ทั้งรูปของกฎหมายและมีใช้กฎหมายเพื่อกลั่นกรองโครงการ เช่น ศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ ต้นทุน **สอง การประเมินผลระหว่างดำเนิน** เป็นการติดตามประเมินผลถึงความก้าวหน้าในระยะที่กำลังดำเนินงาน เพื่อเป็นศึกษาว่ามีปัญหา อุปสรรคใดบ้างในการดำเนินงาน ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่ผลกระทบต่อการทำงาน จะเน้นแก้ไขปรับปรุงแผนงาน/โครงการ **สาม การประเมินผลหลังการดำเนินงาน** เป็นการประเมินผลเพื่อรวมสรุปจนสิ้นสุดแผนแล้วได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด มีผลผลิต ผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นภายหลังจากสิ้นสุดแผน เป็นการวิเคราะห์ถึงประสิทธิผล^๗ ประสิทธิภาพ^๘ ตลอดจนผลกระทบ^๙ ทั้งในทางบวกและลบ โดย

๒.๑) **ประเมินผล ยุทธศาสตร์ และแผนงาน/งานโครงการก่อนการปฏิบัติการหรือก่อนเริ่มโครงการ** ซึ่งควรเป็นข้อกำหนดที่สำคัญของการของงบประมาณ โดย กระทรวง/หน่วยงานระดับพื้นที่ จัดทำรายงานประเมินผลแผนงาน/โครงการก่อนการปฏิบัติการ และส่งให้ สงป. กภบ. และ กนจ. เพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และให้ สศช. ซึ่งมีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ที่เรียกว่า Sectoral-based และรับผิดชอบหลักใน Agenda-based เพื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงค่าเป้าหมายของแผนงาน/โครงการที่กำหนดกับค่าเป้าหมายของยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ และจัดทำรายงานผลวิเคราะห์ประเมินผลเสนอ กรม. เพื่อพิจารณาส่งให้ สงป. ไปใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณต่อไป

^๗ **ประสิทธิผล (Effectiveness)** เป็นการวัดเพื่อทราบว่าการทำงานได้ผลตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด มีเหตุผลอะไรที่ทำให้การปฏิบัติงานนั้นประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

^๘ **ประสิทธิภาพ (Efficiency)** การวัดเพื่อให้ทราบว่าการทำงานนั้นได้ผลคุ้มค่ากับต้นทุนหรือไม่ และมีแนวทางอื่นที่ดีกว่าที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด เป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการผลิต/ผลงานที่ใช้ปัจจัยหรือต้นทุนการดำเนินงาน (Input) โดยเทียบกับผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output)

^๙ **ผลกระทบ (Impact)** เป็นพิจารณาผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ว่ามีผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมและกลุ่มเป้าหมายต่างๆ อย่างไร

๒.๒) **ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินทั้งในระดับยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการ** โดยกระทรวง/หน่วยงานในระดับพื้นที่ จัดทำรายงานติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ และส่งให้ สศช. เพื่อให้หน่วยงานภายใต้ สศช. ทำการติดตามประเมินผลในลักษณะ Sectoral-Function-Area และ Agenda-Function-Area และส่งผลการติดตามประเมินผลนี้ให้สำนักติดตามประเมินผล สศช. เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผล ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการที่ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามในลักษณะ Strategy-Function-Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปปรับปรุง ยกเลิก แผนงาน/โครงการ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับผลการประเมิน

๒.๓) **ประเมินผลหลังจากที่โครงการเสร็จสิ้นแล้ว** โดย กระทรวง/หน่วยงานในระดับพื้นที่ จัดทำรายงานติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการและส่งให้ สศช. เพื่อให้หน่วยงานภายใต้ สศช. ทำการติดตามประเมินผลในลักษณะ Sectoral-Function-Area และ Agenda-Function-Area และส่งผลการติดตามประเมินผลนี้ให้สำนักติดตามประเมินผล สศช. เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการที่ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามในลักษณะ Strategy-Function-Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปปรับปรุง ยกเลิก แผนงาน/โครงการ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกัน

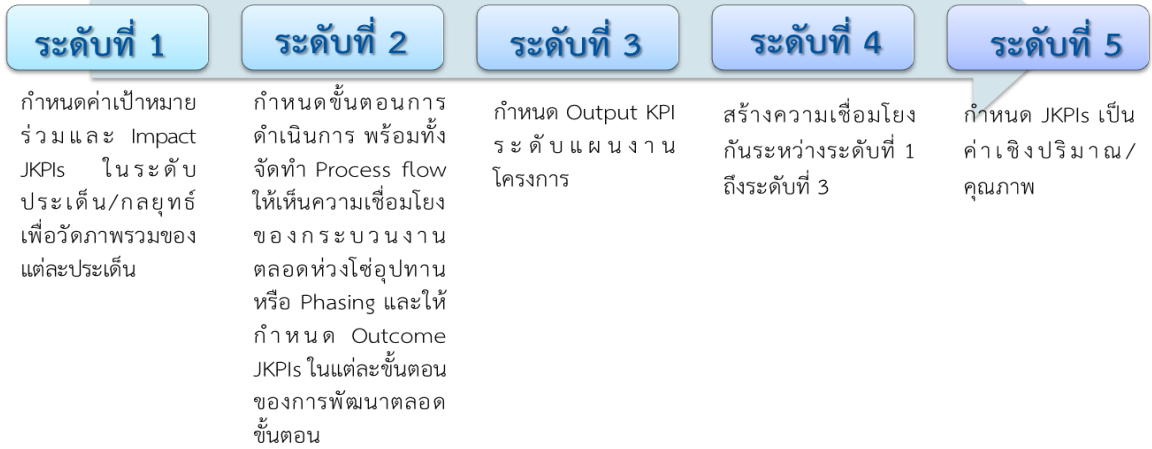
๒.๔) **ดำเนินการติดตามผลงาน (follow up) เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์และผลกระทบในระดับแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว** เพื่อประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง และเชื่อมโยงกับผลลัพธ์และผลกระทบที่ตั้งไว้ในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ โดย กระทรวง/หน่วยงานในระดับพื้นที่ จัดทำรายงานติดตามผลงานของแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และส่งให้ สศช. เพื่อให้หน่วยงานภายใต้ สศช. ที่เกี่ยวข้องทำการประเมินผลผลการติดตามในลักษณะ Sectoral-Function-Area และ Agenda-Function-Area และส่งผลการติดตามประเมินผลนี้ให้สำนักติดตามประเมินผล สศช. เพื่อทำหน้าที่ติดตามประเมินผลผลลัพธ์/ผลกระทบของยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สามารถเชื่อมโยงกับที่ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามในลักษณะ Strategy-Function-Area และ Strategy-Agenda-Function-Area พร้อมระดมความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย แผนงาน/โครงการใหม่ต่อไป

๓) **พัฒนาตัวชี้วัดและตัวชี้วัดร่วมให้ได้มาตรฐานสากล (Joint Key Performance Indicator: JKPI)** เพื่อประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสามารถวัดทั้งรูปของ ตัวชี้วัดผลกระทบร่วม ตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วม และตัวชี้วัดผลผลิตร่วม โดยมีขั้นตอนในการจัดทำดังนี้

หลักการ แนวคิด ในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

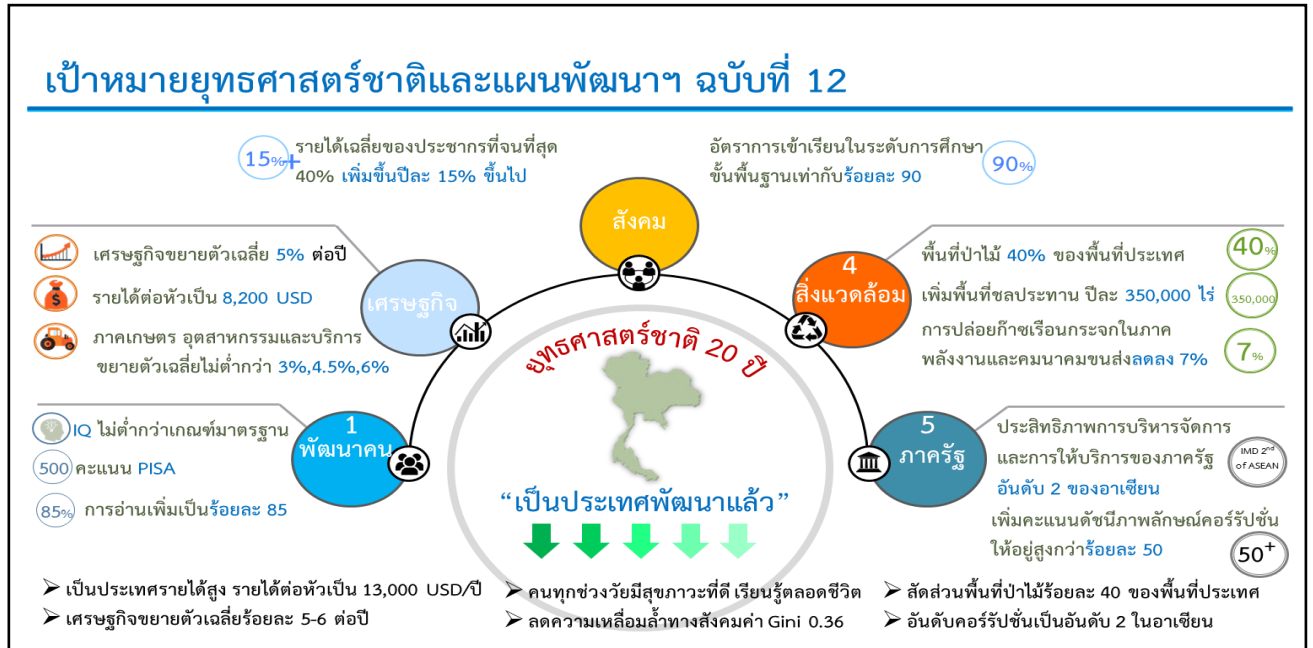

การจัดทำตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๓.๑) **กำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัด** ซึ่งในแต่ละตัวชี้วัดจะต้องมีเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสากล และสะท้อนคุณลักษณะของภาคราชการ เนื่องจากการดำเนินแผนงาน/โครงการของภาครัฐมีลักษณะการให้บริการสาธารณะ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงผลกำไร แต่คำนึงถึงผลประโยชน์ของคน/สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ดังนั้นเกณฑ์ในการประเมินผลจะมีขอบเขตที่กว้างกว่าของภาคเอกชน โดย**ด้านเศรษฐกิจ** ต้องเป็นเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างแข่งขัน เช่น GDP ต้องเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างนวัตกรรม และมีรายได้ต่อหัวสูงเพื่อก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง รวมทั้งต้องมีการกระจายรายได้และผลประโยชน์อย่างทั่วถึงเป็นธรรม และการเติบโตต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับ**ในด้านสังคม** คนต้องมีโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ เป็นคนดีและเก่ง เคารพในสิทธิของผู้อื่น ในขณะที่**ด้านสิ่งแวดล้อม** ต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ที่ยั่งยืน และดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและชุมชน ส่วน**ภาครัฐ** เน้นการให้บริการอย่างเพียงพอ มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน ความเร็ว ทันเวลา และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และเป็นธรรมเสมอภาค รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและจรรยาบรรณ

๓.๒) **บริหารจัดการตัวชี้วัดผลกระทบร่วม (Impact JKPI)** โดย **การศึกษาเป้าหมายและตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ชาติ ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า** ที่ต้องการให้ประเทศไทย เป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยมีคุณลักษณะของตัวชี้วัดที่สำคัญดังนี้คือ เป็นประเทศรายได้สูง รายได้ต่อหัวเป็น ๑๕,๐๐๐ USD/ปี เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕-๖ ต่อปี มีความสามารถในการแข่งขันในทางเศรษฐกิจสูงขึ้นไป ๑ ใน ๑๐ คนทุกช่วงวัยมีความสุขที่ดี เรียนรู้ตลอดชีวิต (HDI) ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมค่า Gini ๐.๓๖ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ และอันดับคอร์รัปชันเป็นอันดับ ๒ ในอาเซียน ที่ต้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดผลกระทบภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภาพรวมที่ต้องดำเนินการให้สำเร็จภายใน ๕ ปีของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งปัจจุบันมีลักษณะกึ่งแผนปฏิบัติการที่ถ้ายกระดับมาจากยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๒) บริหารจัดการตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วม (Outcome JKPI) โดย

- กำหนดประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายและตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ชาติ โดยใน (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้มีการกำหนดประเด็นพัฒนาที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติไว้ชัดเจน ตัวอย่างของประเด็นพัฒนา เช่น ในยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีประเด็นพัฒนาที่สำคัญ เช่น ปรับเปลี่ยนคนในสังคมให้มีความนิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม พัฒนาเพิ่มศักยภาพเด็กปฐมวัย พัฒนาความรู้และทักษะแรงงานให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน เป็นต้น ในขณะที่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เช่น สร้างโอกาส อาชีพ รายได้ และให้ความช่วยเหลือที่เชื่อมโยงการเพิ่มผลิตภาพสำหรับประชากรกลุ่มร้อยละ ๔๐ รายได้ต่ำสุด ผู้ด้อยโอกาสสตรี และผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องการพัฒนาคนทุกช่วงวัย
- จัดหาตัวชี้วัดที่ใช้กันในระดับสากลและเป็นที่ยอมรับ โดยศึกษาตัวชี้วัดที่มีการดำเนินการโดยองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ (ขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เช่น IMD world competitiveness center World Economic Forum (WEF) และ Ease of doing business) ตัวชี้วัดด้านคน เช่น Human development index ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม เช่น SDG ตัวชี้วัดคอร์รัปชัน เช่น Corruption Perception Index เป็นต้น
- บริหารจัดการตัวชี้วัดย่อยขององค์กรระหว่างประเทศ โดยวางซ้อนเพื่อตรวจสอบตัวชี้วัดซ้ำซ้อนกัน (Overlay for decreasing Overlap) แล้วแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านภาครัฐ ตัวอย่างเช่น WEF ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ทั่วโลกจำนวน ๑๓๓ ประเทศ และได้ใช้เกณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งหมด ๑๑๐ ตัวชี้วัดย่อย ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ชี้วัดนี้มาจากสองทาง คือ หนึ่ง ข้อมูลเชิงประจักษ์ในรูปสถิติ (Secondary Data หรือ Hard Data) ที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งสถาบันเครือข่ายต่างๆ จำนวน ๓๒ เกณฑ์ คิดเป็นสัดส่วน

ประมาณร้อยละ ๓๐ และสอง ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ๗๘ เกณฑ์ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๐ จากจำนวนเกณฑ์ทั้งหมด ๑๑๐ เกณฑ์ เป็นต้น

- **การแปลงรูป (Mapping) ตัวชี้วัดย่อยขององค์ระหว่างประเทศกับประเด็นพัฒนาที่สำคัญ ในยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒** ซึ่งปัจจุบัน สกป. ได้ใช้เป้าหมายและประเด็นพัฒนาที่สำคัญในแผนฯ ๑๒ ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายร่วมในการจัดสรรงบประมาณในรูปแบบของ Functions, Agendas, Areas ซึ่งจะทำให้ แผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการจะต้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัด ที่จัดทำโดยองค์ระหว่างประเทศดังกล่าวทั้งหมด ผลประโยชน์ที่จะได้รับก็คือประเทศไทยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน ได้มาตรฐาน และสามารถเทียบเคียงกับต่างประเทศได้ในยุคที่มีการแข่งขันสูง ตัวอย่าง ประเด็นวิจัยพัฒนาการดัดแปลงและต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยียุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญ ตัวชี้วัดย่อยของ WEF เช่น Firm-level technology absorption และ FDI and technology transfer และ Production process sophistication ในขณะที่ของ IMD Technological cooperation และ Development and application of Technology หรือ High tech exports เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ถูกกำหนดร่วมระหว่าง สกช. สกป. และ สำนักงาน กพร. ร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมากกว่าหนึ่งกระทรวง/หน่วยงานเทียบเท่า **ปัจจุบัน สกช. กำลังดำเนินการบริหารจัดการข้อมูลของ WEF และ IMD นำไปใช้เป็นตัวชี้วัดขีดความสามารถในการแข่งขัน** โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ ส่วน หนึ่งกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดให้ทันสมัยและเปลี่ยนช่วงเวลาจัดเก็บให้ตรงกับที่หน่วยงานเหล่านี้ดำเนินการประเมินผล เพื่อทำให้ตัวเลขมีความเป็นปัจจุบันมากขึ้น สองประสาน Thailand Management Association และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะหน่วยงานในประเทศไทยที่ดำเนินการเกี่ยวกับแบบสอบถามให้กับผู้บริหารระดับสูงของประเทศไทยตอบ เพื่อเก็บข้อมูลในลักษณะความคิดเห็น (Perception)

๓.๓) การบริหารจัดการตัวชี้วัดผลผลิตร่วม (Output JKPI) แบ่งเป็น ๒ ระดับคือ

- ระดับกระทรวง โดย สกช. สกป. สำนักงาน กพร. ร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง กำหนดกิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินการให้เห็นความเชื่อมโยงของกระบวนการทำงาน (Process Flow) ตลอดห่วงโซ่อุปทาน หรือ กำหนดกิจกรรมเป็นระยะ (Phasing) ตัวอย่างเช่น ประเด็นพัฒนาเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถในการท่องเที่ยว ภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ตัวชี้วัดที่เป็นผลลัพธ์ JKPI คือรายได้จากการท่องเที่ยว ๒ ล้านล้านบาท ซึ่งมีการกำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการไว้ ๕ กิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นตัวชี้วัด ผลผลิตร่วม JKPI ได้แก่ หนึ่ง ความต้องการตลาดและศักยภาพการท่องเที่ยว สอง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สาม การสร้างมูลค่าทางการท่องเที่ยว สี่ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ห้า การส่งเสริมการตลาด ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีกลุ่มแผนงาน/โครงการของกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวข้องกับ ๔ กระทรวง ได้แก่ ท่องเที่ยว แรงงาน ต่างประเทศ และ ICT เป็นต้น และในแผนงาน/โครงการต้องกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด ๓ ระดับ คือ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ซึ่งผลลัพธ์ต้องสอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ และผลกระทบสอดคล้องกับเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ชาติ คือ GDP ร้อยละ ๕ เป็นต้น

การบูรณาการแผนงาน/โครงการ

การเพิ่มขีดความสามารถในการท่องเที่ยว

หน่วยงานเจ้าภาพกระทรวงการท่องเที่ยว

JKPIs

ลักษณะ

มุ่งสร้างรายได้จาก
การท่องเที่ยว 2 ด้านอันมา

JKPI	JKPI	JKPI	JKPI	JKPI
1.3 วัตถุประสงค์ ของภาค และศักยภาพของ การท่องเที่ยว	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	สร้างมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจ	พัฒนาปัจจัยสนับสนุน ด้านกาท่องเที่ยว	พัฒนาแหล่งเสริม การตลาด
ความประสงค์เบื้องต้น 1. การจัดทำบัญชีประชาชาติ ด้านการท่องเที่ยว Tourism Satellite Account KPI..... ผล 1. การศึกษาพื้นที่เพื่อจัดทำ แนวทางการพัฒนาศักยภาพ การค้า การลงทุน และการ ท่องเที่ยวตามเส้นทางความ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมใน อาเซียน KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น 1.การจัดทำแผนที่ท่องเที่ยว ด้วยระบบสารสนเทศทาง ภูมิศาสตร์ KPI.....	ความประสงค์เบื้องต้น 1. พัฒนาศูนย์แหล่งท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพ เช่น กลุ่มธรรม วรรณล้านนาภาคเหนือ ถนน กลุ่มท่องเที่ยวมรดก โลกเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ เป็นต้น KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น 1. โครงการพัฒนาศูนย์ OTOP เพื่อการท่องเที่ยว KPI.....	ความประสงค์เบื้องต้น 1. พัฒนาศูนย์แหล่งท่องเที่ยว สีเขียว R12 2. โครงการท่องเที่ยวภาคใ มหิดลจอร์จทาวน์ภูเก็ต OTOP KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น 1. ส่งเสริมการเชื่อมโยง เส้นทางท่องเที่ยวทาง น้ำกับประเทศเพื่อน บ้าน KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น 1. พัฒนาศูนย์แหล่งท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น พัฒนาประเทศไทยให้เป็น ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ KPI.....	ความประสงค์เบื้องต้น 1. โครงการ Charger Flight 2. เก็บความปลื้มอกปลื้มใจแก่ นักท่องเที่ยว 3. พัฒนาศูนย์มาตุภูมิบ้าน เกิดจอร์จทาวน์ชาวจีน KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น อบรมแรงงานในกาท่องเที่ยวเพื่อ ยกระดับฝีมือแรงงานจอร์จ ทาวน์ KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น ศึกษาวิธีเป็นความสะอาดใ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าออก ประเทศ KPI..... ความประสงค์เบื้องต้น การให้บริการฟรี Wi-Fi ในสถานที่ ท่องเที่ยว KPI.....	ความประสงค์เบื้องต้น 1.โครงการ Amazing Thailand Luxury KPI..... 2. ประสิทธิภาพนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเมือง มรดกโลกใน ต่างประเทศ และ ส่งเสริมภาคเอกชน สู่ระดับของเมืองมรดก โลกในระดับนานาชาติ 3. โครงการ Thailand to the World 6. โครงการมหัศจรรย์วัน ธรรมดา 5. โครงการเที่ยวเมืองไทย 5 ภาค 6. โครงการเที่ยวไทย 12 เดือน ชั้นเลิศ เที่ยวธุรกิจ

- การดำเนินงานที่ดำเนินการด้านการท่องเที่ยว มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ความสำคัญของการบูรณาการแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานที่มุ่งสร้างรายได้จาก 2 ด้านอันมา
- ความสำคัญของการบูรณาการแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานที่มุ่งสร้างรายได้จาก 2 ด้านอันมา

NSRF

1

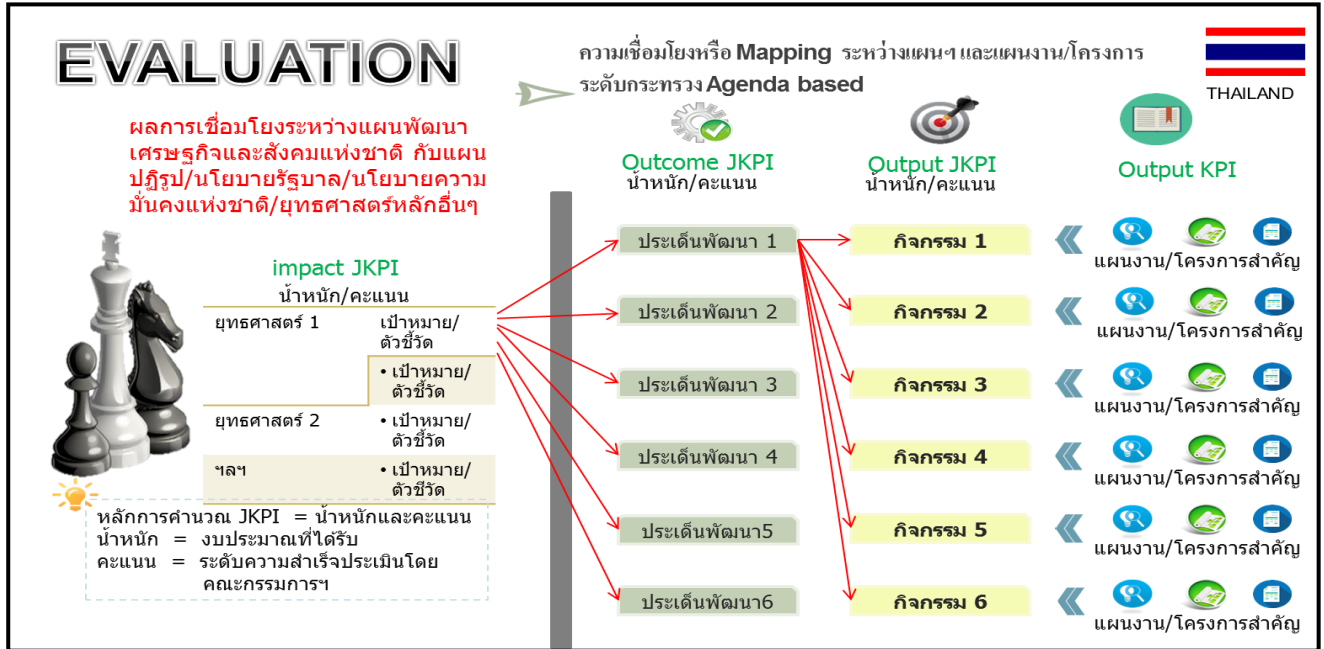
และจัดทำตัวชี้วัดในระดับกระทรวง โดยเริ่มจากการจัดทำตัวชี้วัดในระดับ

แผนงาน/โครงการภายใต้แผน ปฏิบัติการกระทรวงทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ ที่ต้องกำหนด ตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ซึ่งถ้าต้องการประเมินผลในลักษณะ Agenda based ต้องเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับ เป้าหมายร่วมและกิจกรรม (ตัวชี้วัดผลผลิตร่วมหรือกลุ่มแผนงาน/โครงการ: Output JKPI) ที่เชื่อมโยงกับประเด็น พัฒนา (ตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วมหรือกลุ่มกิจกรรม: Outcome JKPI) ใน ๑๐ ยุทธศาสตร์ของแผนฯ ๑๒ ที่เชื่อมโยงกับ ตัวชี้วัดผลกระทบร่วมหรือกลุ่มประเด็นพัฒนา: Impact JKPI ของยุทธศาสตร์ชาติ

- **ระดับจังหวัด/พื้นที่** เป็นการจัดทำตัวชี้วัดในลักษณะ Area based โดย

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ๔ ภาค ร่วมกับ กภ. กนจ. อคตป. กลุ่มจังหวัด กำหนดเป้าหมายและประเด็น พัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายและประเด็นพัฒนาในแผนฯ ๑๒ ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะมีจุดเน้น ของประเด็นพัฒนาต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและภูมิสังคมของแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การ บริหารจัดการที่ดินชุมชนในจังหวัดอุทัยธานีหรือที่เรียกว่าอุทยานโมเดล โดยมีเป้าหมาย ลดปัญหาการบุกรุกทำลาย ป่า และเพิ่มโอกาสให้คนจนร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดในจังหวัดอุทัยธานีให้สามารถสร้างรายได้ ซึ่งถือว่าเป็น ประเด็นพัฒนาที่สำคัญของแผนพัฒนาจังหวัด ที่มีความเชื่อมโยงกับประเด็นพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไข การบุกรุกที่ดินของรัฐของแผนฯ ๑๒ และเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการเพิ่มสัดส่วนพื้นที่ไม้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำ โดยเริ่มจากการกำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการได้แก่ การจัดหาที่ดิน ๔๘๖ แปลง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ประปา ไฟฟ้า การปรับพื้นที่เพาะปลูกด้วยการขุดตอยุคาลิปออก ขุดสระ เป็นต้น) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (ด้านเกษตรและนอกเกษตร) พัฒนากลไกและการขับเคลื่อนสหกรณ์ปฏิรูปที่ดิน

จำกัด ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งกระทรวงซึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนงาน/โครงการ ที่ต้องกำหนดตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ซึ่งผลผลิตจะต้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมภายใต้ประเด็นพัฒนาของจังหวัด และประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งจุดนี้สามารถเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการระหว่างจังหวัดและกระทรวง เพื่อลดความซ้ำซ้อนได้

๓.๔) **คำนวณตัวชี้วัดผลผลิตร่วม (Output JKPI) ผลลัพธ์ร่วม (Outcome JKPI) และตัวชี้วัดผลกระทบร่วม (Impact JKPI) Ffpสช.** ร่วมกับสถาบันการศึกษา พัฒนาเทคนิคการคำนวณตัวชี้วัดร่วมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยมีขั้นตอนการคำนวณดัชนีรวม (Composite Index) คือ (๑) คัดเลือกตัวชี้วัดตามหลักวิชาการ และมีการตรวจสอบคุณสมบัติของตัวชี้วัด (๒) กำหนดค่าเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแต่ละตัวชี้วัดเพื่อใช้เปรียบเทียบในการคำนวณค่าตัวชี้วัดเป็นร้อยละ ซึ่งการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ใช้เป้าหมายของแผนหรือยุทธศาสตร์เป็นเกณฑ์มาตรฐาน หรือ ใช้เกณฑ์มาตรฐานขององค์กรระหว่างประเทศหรือเกณฑ์มาตรฐานระดับนานาชาติ เป็นต้น (๓) **คำนวณ** ทำได้โดยการนำค่าที่วัดได้มาคำนวณเปรียบเทียบกับค่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยปรับให้เป็นค่าร้อยละ ซึ่งสามารถคำนวณได้หลายวิธี เช่น คำนวณร้อยละผลต่างจากค่าเกณฑ์มาตรฐาน การวัดผลสำเร็จโดยทั่วไปและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายจะวัดจากผลงานที่ทำได้เทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และคำนวณออกมาเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการพัฒนามีค่าเข้าใกล้ ๑๐๐ แสดงว่าการพัฒนามีความสำเร็จมากขึ้น เป็นต้น (๔) **การกำหนดค่าน้ำหนัก** แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้ **กรณีให้น้ำหนักเท่ากันทุกองค์ประกอบ** เป็นการหาค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดทุกตัวในแต่ละองค์ประกอบ จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยที่ได้ของทั้ง ๖ องค์ประกอบมาหาค่าเฉลี่ยอีกครั้งให้เป็นดัชนีรวมเพียงค่าเดียว เช่น ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนี ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ ๗๐ ๗๕ ๘๐ ๘๕ ๙๐ ๙๕ เท่ากับ $(๗๐+๗๕+๘๐+๘๕+๙๐+๙๕)/๖ = ๘๒.๕$ **กรณีให้น้ำหนักไม่เท่ากันทุกองค์ประกอบ** การคำนวณดัชนีรวม หากต้องการให้ความสำคัญแก่แต่ละองค์ประกอบไม่เท่ากัน อาจกำหนดค่าน้ำหนักของแต่ละองค์ประกอบให้ต่างกันได้ โดยนำค่าน้ำหนักไปคูณกับค่าดัชนีก่อนที่จะทำการเฉลี่ย เช่น ค่าเฉลี่ยของค่าดัชนี ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ ๗๐

๗๕ ๘๐ ๘๕ ๙๐ ๙๕ โดยให้น้ำหนักไม่เท่ากัน ได้แก่ ๐.๓ ๐.๑ ๐.๑ ๐.๒ ๐.๑ ๐.๒ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจะเท่ากับ $(๗๐ * ๐.๓) + (๗๕ * ๐.๑) + (๘๐ * ๐.๑) + (๘๕ * ๐.๒) + (๙๐ * ๐.๑) + (๙๕ * ๐.๒) = ๘๐.๕$

๔) การจัดเตรียมองค์กรกลางที่มีความเป็นมืออาชีพ มีความชำนาญและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย (neutral organization) เพื่อให้มีจัดทำ ขับเคลื่อน และการติดตามประเมินผลมีความเป็นสากล ถูกต้องตามหลักวิชาการ เชื่อถือได้ เป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจนโยบาย และการดำเนินงานภาครัฐ โดย

๔.๑) พัฒนาหน่วยงานที่มีอยู่ในกระทรวงและพื้นที่ที่สามารถและมีหน้าที่ในจัดทำ วิเคราะห์ ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการทั้งก่อน กำลังดำเนินการ และหลังดำเนินการ รวมถึงติดตามผล (follow up) เพื่อวิเคราะห์และกระตุ้นให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากโครงการ ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เชื่อถือได้ และเป็นสากล กำหนดแนวทางการประเมินอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีศักยภาพในการจัดทำ รายงานการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการ เพื่อส่งให้ สศช. นำไปใช้ประกอบการประเมินผลในระดับยุทธศาสตร์ต่อไป

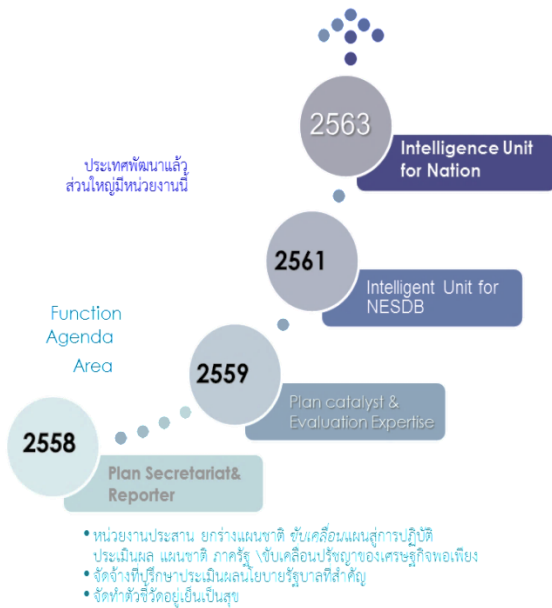
๔.๒) พัฒนาสำนักยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ ภายใต้ สศช. ให้มีศักยภาพและหน้าที่ในการจัดทำ วิเคราะห์ ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน และประเด็นพัฒนาสำคัญได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อสามารถดำเนินการตลอด PDCA ภายใต้วิสัยทัศน์นโยบาย เช่น ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น รวมทั้งมีศักยภาพในการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน เพื่อส่งให้ สำนักประเมินผล สศช. นำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ เพื่อเสนอ ครม. พิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผลการประเมินไปใช้ประกอบการปรับปรุงยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการต่อไป

๔.๓) ยกระดับสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคทั้ง ๔ ภาค สศช. ให้มีศักยภาพและหน้าที่ในจัดทำ วิเคราะห์ ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ภาคและจังหวัดได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อสามารถดำเนินการตลอด PDCA ภายใต้วิสัยทัศน์นโยบาย และการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ภาคและจังหวัด เพื่อส่งให้ สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. นำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ

๔.๔) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและประเมินผลแห่งชาติ และพัฒนายกระดับสำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. ให้เป็นสำนักงานประเมินผลแห่งชาติ หรือ ให้เป็นองค์กรอิสระ oversight body มีหน้าที่สำคัญคือ

- ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญที่เชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานทั้งในระดับสาขา (Sector) กระทรวง ภาค จังหวัด ชุมชน และ การนำเสนอผลการติดตามประเมินผล ให้ ครม. พิจารณาสั่งการให้หน่วยงานผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติ และหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณรับผลการประเมินไปปรับปรุงนโยบาย แผนงานและโครงการต่อไป และให้ทุกฝ่ายได้รับทราบทั้งประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และสาธารณชนผู้สนใจได้รับทราบผลการประเมิน

Positioning: Evaluation today leads to change tomorrow

1. มีความเข้าใจในกระบวนการติดตามประเมินผลและเครื่องมือชี้วัดผลการพัฒนาของนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านต่างๆ จนสามารถชี้้นำการพัฒนาประเทศ
2. พัฒนาระบบติดตามประเมินผลและเครื่องมือชี้วัด โดย โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยตามหลักวิชาการมากขึ้น ให้ตอบสนองความต้องการและประเด็นท้าทายใหม่ๆ
3. ให้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อส่งสัญญาณกับสำนักงานฯ ในและนอก สศช. เกี่ยวกับทำแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ที่จะหรือกำลังมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
4. ทำงานร่วมกับร่วมกับสำนักใน สศช. และหน่วยงานกลาง กพร. สงป. กนจ. ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำนโยบายสาธารณะ และทำงานร่วมกับสำนักพื้นที่และศูนย์ฯ ใน สศช. เพื่อร่วมมือกันสร้างกระบวนการประเมินผลชุดแผนงาน/โครงการให้มีประสิทธิภาพสูง
5. มีระบบ Intelligence Infrastructure
6. ศึกษากำหนดรูปแบบ Intelligence Unit for the Nation

ปรับบทบาทและภารกิจของ สศช. ในด้านการติดตามและประเมินผล

1. พัฒนาและจัดทำแนวทาง/ระบบประเมินผลการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับลักษณะของนโยบายที่เน้นการบูรณาการในหลายมิติ
2. พัฒนาเครื่องมือชี้วัดผลการพัฒนา
3. ศึกษาจัดตั้ง Oversight body RIA และพัฒนา Platform ของการมีส่วนร่วมศึกษาวิจัย เทคนิคการแปลงแผน การประเมินผล รวมทั้งเผยแพร่

● หน่วยวิจัยและพัฒนา เช่นการ พัฒนาตัวชี้วัดและตัวชี้วัดร่วมให้ได้

มาตรฐานสากลเพื่อประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสามารถวัดทั้งรูปของ ตัวชี้วัดผลกระทบร่วม ตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วม และตัวชี้วัดผลผลิตร่วม โดยมีขั้นตอนในการจัดทำ ดังนี้ กำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัด ซึ่งในแต่ละตัวชี้วัดจะต้องมีเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสากล และสะท้อนคุณลักษณะของภาคราชการ เนื่องจากการดำเนินแผนงาน/โครงการของภาครัฐมีลักษณะการให้บริการสาธารณะ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงผลกำไร แต่คำนึงถึงผลประโยชน์ของคน/สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ดังนั้นเกณฑ์ในการประเมินผลจะมีขอบเขตที่กว้างกว่าของภาคเอกชน และการบริหารจัดการตัวชี้วัดผลผลิตร่วม (Output JKPI) แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับกระทรวง โดย สศช. สงป. สำนักงาน กพร. ร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง กำหนดกิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินการให้เห็นความเชื่อมโยงของกระบวนการทำงาน (Process Flow) ตลอดห่วงโซ่อุปทาน หรือ กำหนดกิจกรรมเป็นระยะ (Phasing) ระดับภาค/จังหวัด เป็นการจัดทำตัวชี้วัดในลักษณะ Area based โดย สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคทั้ง ๔ ภาค ร่วมกับ กทบ. กนจ. อกตป. กลุ่มจังหวัด กำหนดเป้าหมายและประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนาจังหวัดให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายและประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะมีจุดเน้นของประเด็นพัฒนาต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและภูมิสังคมของแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งกระทรวงซึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนงาน/โครงการ ที่ต้องกำหนดตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ซึ่งผลผลิตจะต้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมภายใต้ประเด็นพัฒนาของจังหวัด และประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งจุดนี้สามารถเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการระหว่างจังหวัดและกระทรวง เพื่อลดความซ้ำซ้อนได้ คำนวณตัวชี้วัดผลผลิตร่วม (Output JKPI) ผลลัพธ์ร่วม (Outcome JKPI) และตัวชี้วัดผลกระทบร่วม (Impact JKPI) สศช. ร่วมกับสถาบันการศึกษา พัฒนาเทคนิคการคำนวณตัวชี้วัดร่วมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

● วางระบบการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลตามช่วงเวลาที่ทำ การประเมินทั้งก่อน (Ex-ante Evaluation) ระหว่าง (On-going Evaluation) หลัง (Ex-post Evaluation) และการติดตามผล (Follow-up Evaluation) การจัดทำรายงานควรทำรายงานที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้

ส่วนเสีย เช่น สศช. ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ สงป. ใช้ผลการประเมินในการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้นผู้รับผิดชอบด้านการประเมิน ควรจัดทำรายงานการประเมินที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดกลไกให้มีการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนงาน/โครงการ

- **ฝึกอบรม** เช่น จัดฝึกอบรม เทคนิค วิธีการ หลักการ แนวคิดในการประเมินผลแผนงาน/โครงการก่อนปฏิบัติ เช่น การนำ Regulatory Impact Assessment ที่ใช้ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เป็นเครื่องมือในการประเมินก่อนออกกฎหมาย Policy Lab

- **ตรวจสอบมาตรฐานระบบติดตามและประเมินผล** เพื่อให้ระบบฯ มีมาตรฐานสากล และพัฒนาให้ทันสมัย

- **คัดเลือกองค์กรกลางที่จะมาทำหน้าที่ประเมินผลที่เรียกว่า ประเมินผลแผนงานโครงการจากภายนอก (Outside-in)** ต้องเป็นผู้ที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นหน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไร มีความชำนาญเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย มีโครงสร้างแบบภาคี ประกอบด้วย ชุมชน วุฒิสภา ประชาชนชาวบ้าน สถาบันวิชาการ สศช. สำนักงาน กพร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินงานภายใต้ระบบที่มิดชิด

- **พัฒนาระบบ RIA** เช่น จัดทำคู่มือ Public consultation guideline เพื่อเพิ่ม Stakeholder engagement ทำให้เกิดความรับผิดชอบ (Accountability) ในการจัดทำ ดำเนินการ และติดตามประเมินผลแผนและนโยบาย ด้วยความโปร่งใส (Transparency) และจัดตั้ง **ส่วนงาน RIA** เพื่อขับเคลื่อนการใช้คู่มือ RIA ในการประเมินผลกฎหมาย สู่การปฏิบัติ และพัฒนาให้เป็น Oversight body

- **เวทีสาธารณะ** เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้มีเวทีแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเปิดเผยและโปร่งใส ตรวจสอบได้ ที่เน้นการสื่อสารแบบสองทาง เน้นการสื่อสารแบบ Dialogue มากกว่า Monologue และให้มีคู่เจรจาโดยตรง เช่น ระหว่างกลุ่มเป้าหมายและผู้กำหนดนโยบาย เป็นต้น นอกจากนี้สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการประเมินผล

- **การนำเสนอผลการติดตามประเมินผล** เป็นการนำเสนอผลการประเมินให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ ทั้งประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงานนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ตลอดจนสาธารณชนผู้สนใจได้รับทราบผลการประเมิน

๕) **พัฒนาระบบข้อมูลและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี** เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประเมินผล โดยให้ สศช. กพร. และสงป. ร่วมกัน จัดทำระบบข้อมูล เข้าถึงข้อมูล วิเคราะห์และการนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสม เพิ่มประสิทธิภาพ นำข้อมูลการประเมินไปใช้ในการกำหนดทางเลือกนโยบาย และสร้างนวัตกรรมในการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล และเน้นข้อมูลแบบ Real Time มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ในระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

๖) **พัฒนาระบุบุคลากรภาครัฐให้ทันสมัย มีคุณภาพ และปริมาณ (Modernization and Humand Resource Development)** ที่เพียงพอกับปริมาณงานที่กำลังจะเกิดขึ้นใหม่ และคุณภาพกำลังคนที่มีอยู่ยังขาดองค์ความรู้ที่สำคัญหลายด้าน ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจใหม่ ในด้าน ด้านสถิติหรือสถิติ

เพื่อการวิจัย ที่สามารถใช้เครื่องมือหรือเทคนิคทางสถิติ เพื่อการวิเคราะห์ การติดตามประเมินผลการพัฒนา การพัฒนาดัชนีเพื่อการพัฒนา การจัดทำระบบข้อมูล รวมทั้ง สามารถใช้โปรแกรมในการประมวลผลข้อมูล อาทิ SPSS, Microsoft Excel และด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค เพื่อสามารถติดตามประเมินผลการพัฒนายุทธศาสตร์แผนพัฒนาดังนั้น ถ้ามีนโยบายที่จะปรับโครงสร้าง สศช. และยกระดับงานในสำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนาให้เป็นสำนักงานขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแห่งชาติ เป็นองค์อิสระ จะมีกำลังคนและรับบุคลากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวในอนาคตฯ และต้องมีระบบสรรหาแบบเปิด (Open Recruitment) ที่เปิดโอกาสให้คนแข่งขันในตำแหน่ง เพราะมีการปรับเปลี่ยนและปลดง่ายเมื่อกระทำผิด

๒.๑.๕ ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนตามข้อเสนอแนะนโยบาย โดย

๑) เสนอแผนการจัดทำ พรบ. คณะกรรมการขับเคลื่อนและการประเมินผลแห่งชาติ พ.ศ. ....

๒) เสนอแผนการปฏิรูปองค์กร โดย

๒.๑) เสนอแผนปรับโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของ สศช. โดย ปรับบทบาทของ/สำนักยุทธศาสตร์ สศช. ให้มีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เฉพาะด้านเพื่อจัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลรายยุทธศาสตร์ เนื่องจากการประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญในรูปแบบใหม่ต้องอาศัยความรู้ลึกเฉพาะด้านและความรู้ทั่วไปในสาขาอื่นๆ โดยประสานกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมการรายงานการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการกระทรวง รวมทั้งกำหนดประเด็นพัฒนาในลักษณะ cross cutting ส่งให้สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. เพื่อใช้เป็นประกอบการจัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๒) ปรับบทบาทสำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สศช. และยกระดับให้เป็นสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแห่งชาติ ให้เป็นหน่วยงานที่เรียกว่า oversight body เพื่อ (๑) จัดทำแผนการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ (๒) ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนจัดสรรงบประมาณ แผนปฏิบัติการ (แผนงาน/โครงการ) ทั้งในระดับกระทรวงและพื้นที่ เสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์พิจารณาก่อนเสนอ ครม. (๓) ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการติดตามประเมินผล กำกับ ดูแล และกำหนดมาตรฐานการติดตามประเมินผล และเครื่องมือใหม่ๆ เพื่อประสิทธิภาพการติดตามและประเมินผล (๔) บทบาทหลักในการถ่ายทอดประเด็นพัฒนา และค่าเป้าหมายผลกระทบ ผลลัพธ์ และผลผลิต เพื่อสร้างข้อตกลงร่วมระหว่าง สศช. สงป. สำนักงาน กพร. และ กพ. และมีบทบาทสนับสนุน สงป. ในการถ่ายทอดประเด็นพัฒนา และการถ่ายระดับค่าเป้าหมายระหว่างหน่วยงานยุทธศาสตร์และหน่วยงานปฏิบัติ พร้อมทั้งกำหนดเจ้าภาพหลักและเจ้าภาพรอง ผ่านกลไก เช่น Policy Lab หรือ workshop policy sandbox เป็นต้น (๕) สนับสนุนให้หน่วยงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติให้มีการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผล ๓ ระยะเวลา ก่อน กำลัง และหลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น พร้อมทั้งติดตามผลงาน รวมทั้งให้มีการใช้ RIA เป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบกฎหมายด้วย (๖) จัดฝึกอบรมบุคลากรภาครัฐและเอกชนให้มีความรู้ความสามารถในการติดตามประเมินผล

ตลอดจนจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลกระทบบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศแก่รัฐบาล มีเทคนิค วิธีการ และเครื่องมือประกอบต่างๆ เช่น Policy Lab และ futurist เป็นต้น (๗) **ควบคุมมาตรฐานการติดตามประเมินผลทั้งในระดับยุทธศาสตร์ และในระดับแผนงาน/โครงการ** (๘) **พัฒนาระบบ Big data** (๙) สนับสนุนให้หน่วยงานดำเนินการ **จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** เช่น การจัดทำคู่มือการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

๒.๓) **ปรับบทบาทหน่วยงานภายใต้กระทรวงหรือหน่วยงานเทียบเท่าให้มีความสามารถดำเนินการตั้งการ จัดทำ ติดตาม ประเมินผล และติดตามผล (Follow up) แผนงาน/โครงการ และส่งผลงานให้กับ สศช. เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลกระทบบและผลลัพธ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญ**

๒.๔) **ปรับบทบาท ค.ต.ป. ให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการนำระบบการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติและแผนฯ ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ภายใต้สถาปัตยกรรมนโยบายใหม่**

๓) **การปฏิรูประบบการบริหารงานบุคคลของภาครัฐ ทั้งการฝึกอบรมและสรรหา** โดย กพ. สศช. กพร. สงป. ร่วมกันศึกษาการสรรหาได้จากบุคลากรวิธีการสรรหาแบบเปิด (Open Recruitment) ที่เปิดโอกาสให้คนแข่งขันกัน เพราะการสรรหาจะเป็นการคัดเลือกบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถและเหมาะสม เข้าเป็นบุคลากรขององค์การ ที่ต้องมี **คุณสมบัติ/คุณลักษณะที่จำเป็น** ดังนี้

๓.๑) **ความรู้** ที่ต้องมี คือ ความรู้พื้นฐาน ด้านนโยบายสาธารณะ สถิติพื้นฐานเพื่อการวิจัย คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มหภาค หลักการ/ทฤษฎีการประเมินผล (ซึ่งความรู้นี้มีเพียงพอ) แต่ปัจจุบันความรู้มีความหลากหลายมากขึ้นและล้ำสมัยเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาและเรียนรู้ตลอดเวลา นอกจากนี้ต้องมีความรู้ที่จำเป็นต่อบทบาทและหน้าที่ใหม่ คือ สหสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม รูปแบบวิธีการหลักการในการวัดผลและจัดทำตัวชี้วัด ตามหลักวิชาการ มีเทคนิคและออกแบบระบบประเมินผลระดับจุลภาคและมหภาคตามหลักวิชาการ โดยอาศัยทฤษฎีและแบบจำลองให้สามารถวิเคราะห์เพื่อชี้ปัญหาหรือผลกระทบต่อการพัฒนา รวมทั้งการทำวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ สืบค้น รวบรวม และประมวลผลข้อมูลเชิงสถิติใช้ประโยชน์ในการประเมินผลและพัฒนาตัวชี้วัด และเชื่อมโยงตัวชี้วัดของโครงการ งบประมาณ ผลลัพธ์ของโครงการ ความรู้ เทคนิคการวิเคราะห์ สร้างความเชื่อมโยงการพัฒนา กับทีมงาน สามารถจัดทำรายงานผลการพัฒนา ซึ่ง นบส. มีความรู้ในลักษณะสหวิชา เพราะตอนไปเรียนที่ประเทศออสเตรเลียได้เรียนวิชาที่เรียกว่า multidisciplinary เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในหนึ่งพื้นที่ (มีความรู้เพียงพอ)

๓.๒) **ทักษะและประสบการณ์** โดยทักษะที่สำคัญคือ สามารถกำหนดปัญหาหรือหัวข้อการวิจัย ที่อาศัยการเชื่อมโยงความรู้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาระบบประเมินผลและพัฒนาตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับสถานะปัจจุบัน และกำหนดกรอบการประเมินผลและแปลงกรอบการทำงานไปสู่การปฏิบัติ การถ่ายทอดระบบประเมินผลและตัวชี้วัดสู่การปฏิบัติในสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคทั้ง ๔ สำนักของ สศช. และพื้นที่ ใช้โปรแกรมการประมวลผลต่างๆ เป็นอย่างดี โปรแกรมการนำเสนอที่มีความสามารถถ่ายทอด

สื่อสารได้ ถ่ายทอดความรู้ เทคนิคการวิเคราะห์ สร้างความเชื่อมโยงการพัฒนา กับทีมงาน สามารถจัดทำรายงานผลการพัฒนา (ต้องพัฒนาเพิ่มเติม) ในขณะเดียวกันต้องมีประสบการณ์ด้านการวางแผนติดตามประเมินผล พัฒนาตัวชี้วัด และพัฒนาเครื่องมือในการประเมินผลและตัวชี้วัด วิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

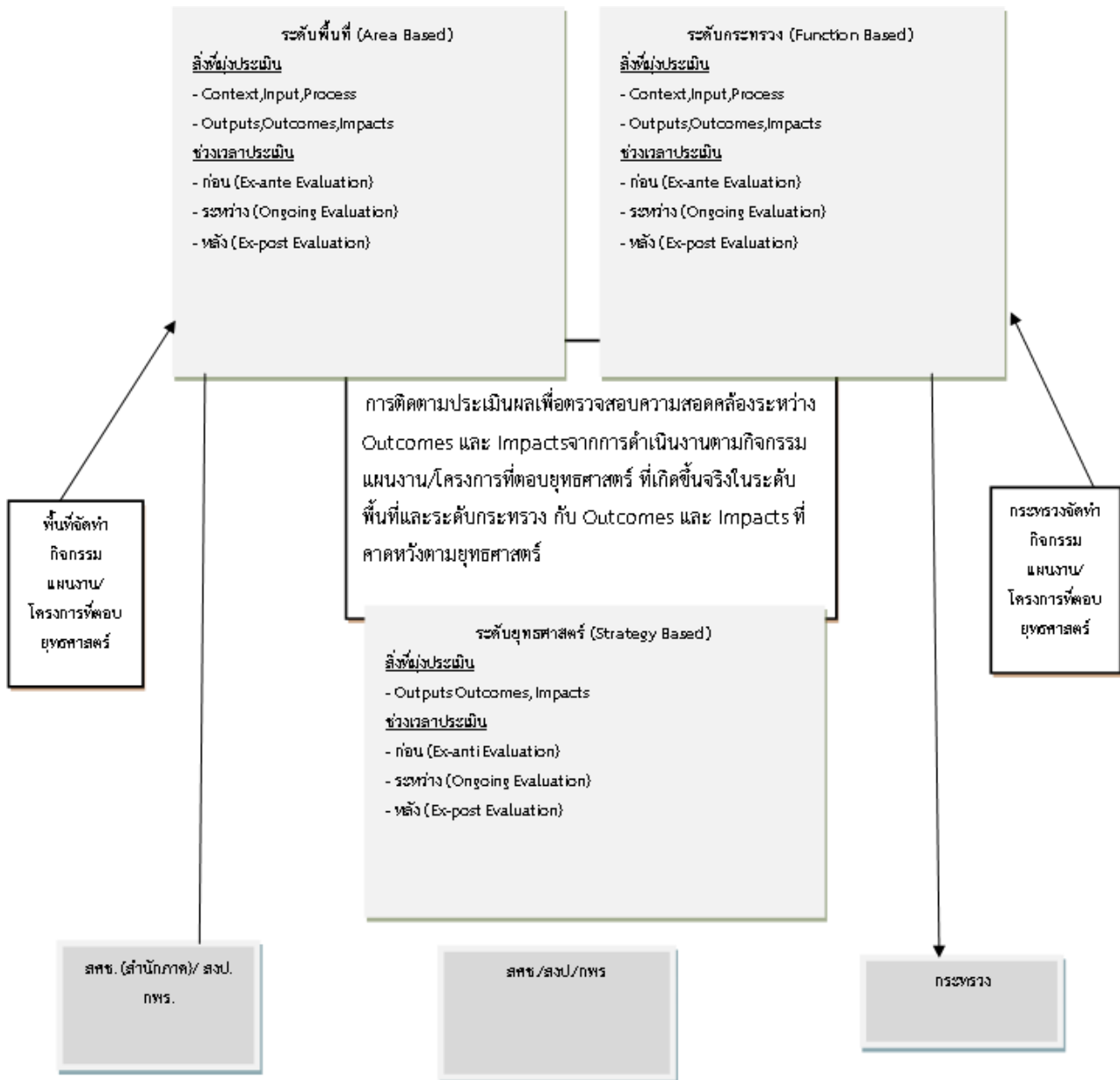
๓.๓) **ความสามารถหลายด้าน** ได้แก่ (๑) การทำงานเป็นทีม สื่อสารและประสานงาน หน่วยงานรับผิดชอบ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งในและนอก สศช. สร้างความร่วมมือ มีความมุ่งมั่น การมีส่วนร่วมกับทีมงาน พัฒนาความสัมพันธ์ บริหารความขัดแย้ง ความฉลาดทางอารมณ์ สร้างเครือข่ายและพันธมิตร (ต้องพัฒนาเพิ่ม) (๒) การวางแผนและจัดระบบงาน บริหารเวลา จัดสรรทรัพยากร พยากรณ์ คาดการณ์ และร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก สศช. ในการติดตามประเมินผล แผนฯ นโยบาย และมาตรการต่างๆ ที่ตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ และที่รัฐบาลกำหนดขึ้น (๓) การสร้างสรรค์ผลงาน ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ค้นคว้าวิจัย ใฝ่รู้ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ ประยุกต์ใช้ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งระบบการประเมินผลและตัวชี้วัดใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับทิศทางการกำหนดและขับเคลื่อนแผนฯ (๔) การตัดสินใจและการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ สามารถเผชิญกับข้อจำกัดและแรงกดดัน รู้ทันความเสี่ยง และมีความสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ (ต้องพัฒนาเพิ่ม)

๔) **การปฏิรูประบบเทคโนโลยีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)** โดย การวางแผนระบบฐานข้อมูลและกำหนดตัวชี้วัดสำหรับใช้ในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ ที่เชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ในระดับภาพรวมกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการในระดับกระทรวงและจังหวัด รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานปรมาณ (สปป.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบบริหารจัดการยุทธศาสตร์ของประเทศต่อไป การวางระบบฐานข้อมูลดิจิทัล จากภาพที่ระบบฐานข้อมูลและการกำหนดตัวชี้วัดสำหรับใช้ในการเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ในระดับภาพรวมกับแผนงานโครงการ และการติดตามประเมินผลที่ดำเนินการในระดับกระทรวงและจังหวัด รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของ สศช. สปป. และสำนักงาน กพร. เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศต่อไป พบว่า มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑) ระบบฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อน และการประเมินในระดับยุทธศาสตร์ (Strategy Based) ประกอบด้วย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุประสงค์ ค่าเป้าหมายผลผลิตที่คาดหวัง (Desired Outputs) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Desired Outcomes) และผลกระทบที่คาดหวัง (Desired Impacts) และตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์สำคัญ รวมทั้งแนวทาง/มาตรการยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องในระดับยุทธศาสตร์ ในส่วนของการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จควรกำหนดโดยผู้เกี่ยวข้องทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกัน ในการถ่ายทอดเป้าหมายยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ และจัดทำรายงานประเมินผลลัพธ์และผลกระทบในระดับยุทธศาสตร์ คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และนำเสนอ กรม.

๔.๒) ระบบฐานข้อมูลการจัดทำโครงการและประเมินในระดับกระทรวง (Function Based) ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ค่าเป้าหมายผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) และตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการดำเนินงานโครงการ/แผนงาน กิจกรรม และมาตรการที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยในส่วนของ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จควรเป็นตัวชี้วัดเดียวกับระดับยุทธศาสตร์ เพียงแต่ลดหลั่นลงมา หน่วยงานหลักที่ รับผิดชอบการจัดการแผนงาน/โครงการ และการจัดทำรายการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในระดับ กระทรวง คือ หน่วยงานภายในกระทรวง นำเสนอ สศช. กพร. สงป.(การประเมินผลก่อนเกิดโครงการ)

๔.๓) ระบบฐานข้อมูลการจัดทำโครงการในระดับพื้นที่ (Area Based) ประกอบด้วย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) และตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการดำเนินงานโครงการ/แผนงาน กิจกรรม และมาตรการที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยในส่วนของ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จควร เป็นตัวชี้วัดเดียวกับระดับยุทธศาสตร์ เพียงแต่ลดหลั่นลงมา หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดทำแผนงาน/โครงการ และรายงานประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบในระดับพื้นที่ คือ กบภ. และ กนจ. เพื่อเสนอ สศช. กพร. และ สงป.

๔.๔) การจัดทำระบบฐานข้อมูลและตัวชี้วัดความสำเร็จในการประเมินผลกระทบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญ จะเป็นการทำงาน โดย องค์กรอิสระ เพื่อประสานร่วมกันระหว่าง ๓ หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สชช. สงป. และกพร. โดยผ่านชุดเครื่องมือ (Tools) ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

- ระบบการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ พร้อมคู่มือการใช้ระบบ
- แนวทางการจัดทำระบบฐานข้อมูลและตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ระดับกระทรวง และระดับพื้นที่
- ข้อมูลเกี่ยวข้องกับผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) และตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์สำคัญ

- แบบวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ กับโครงการ/แผนงาน กิจกรรมและมาตรการในระดับกระทรวงและพื้นที่
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวข้องกับผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) และตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการดำเนินงานโครงการ/แผนงาน กิจกรรม และมาตรการที่ เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์สำคัญในระดับกระทรวง
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวข้องกับผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) และตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการดำเนินงานโครงการ/แผนงาน กิจกรรม และมาตรการที่ เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์สำคัญในระดับพื้นที่

๒.๑.๖ เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) ระบบประเมินผลการพัฒนาประเทศมีความสอดคล้องกับลักษณะของนโยบายที่เน้นการ บูรณาการในหลายมิติและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- ๒) แนวคิด วิธีการ และสร้างตัวแบบ และระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้สะท้อน ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาที่ถูกต้อง ชัดเจน ทันต่อสถานการณ์ และมีมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- ๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ ให้สามารถมีเทคนิค วิธีการ และเครื่องมือการวัดผลที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ
- ๔) ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศที่ได้มาตรฐานสากล โดยเฉพาะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๒.๑.๗ กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน

๓ ปี

๒.๑.๘ ตัวชี้วัด

- ๑) มีสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแห่งชาติ เป็นองค์กรอิสระที่ทำ หน้าที่ขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศที่มีความเป็นอิสระ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาระบบ ติดตามประเมินผล และเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และหลังการยุทธศาสตร์ เช่น มี การใช้ระบบ RIA เป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบกฎหมาย เป็นต้น รวมทั้งมีระบบการตรวจสอบระบบ ประเมินผลให้ได้มาตรฐานสากล

๒) มีระบบในการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมที่สามารถเชื่อมโยงแผนในระดับต่างๆ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูป แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติการทั้งในระดับกระทรวง ภาค และจังหวัด (Open and Connected Monitoring and Evaluation)

๓) มีระบบ RIA เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินผล โดยเฉพาะประเมินกระทบกฎหมาย รวมทั้งมีระบบรายงานการติดตามประเมินผลตามช่วงเวลาทำการประเมินทั้งก่อน (Ex-ante Evaluation) ระหว่าง (On-going Evaluation) หลัง (Ex-post Evaluation) และการติดตามผล (Follow-up Evaluation)

๔) มีหลักสูตรเพื่อพัฒนาระดับศักยภาพเจ้าหน้าที่ของสถาบันและกระทรวงเศรษฐกิจตลอด PDCA เช่น หลักสูตรการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการที่เชื่อมโยงระหว่างผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ และหลักสูตร Policy lab, Design thinking, scenario analysis เพื่อใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ และการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ เป็นต้น

๕) มีเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น RIA และ Policy Lab เป็นต้น ที่ใช้ประกอบการจัดทำ และประเมินผลยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ ก่อนการดำเนินการ (Ex-ante evaluation) ถ่ายทอด ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูป และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) มีระบบ Big Data เพื่อการบูรณาการการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล สำหรับรายงานการติดตามประเมินผลแบบรายงานเดียว (Single report system)

๒.๑.๙ งบประมาณและแหล่งเงิน

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																		ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕			(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒						๓	๔
๑) ปฏิรูปกฎหมาย จัดทำ พรบ. สำนักงานขับเคลื่อนและ ประเมินผลแห่งชาติ ๑.๑ จัดประชุมร่วมคณะกรรมการ ปฏิรูปเศรษฐกิจและ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ๑.๒ ประเมินผลกระทบจากการ ปรับเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้วย RIA ๑.๓ Mapping stakeholder ๑.๔ จัดประชุมร่วมระหว่าง คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด ๑.๕ จัดประชุมสัมมนาเพื่อระดม ความคิดเห็น ๑.๖ ติดตามประเมินผลการ																					สศช. สำนักงาน ก.พ.ร.			<ul style="list-style-type: none"> สร้างองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ oversight body ทำให้ระบบขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล 	มี พรบ. สำนักงาน คณะกรรมการ ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล แห่งชาติ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																										
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูป ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
ดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อ รายงานความก้าวหน้าให้ คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ เพื่อพิจารณา																										
๒) ปฏิรูปองค์กร ๒.๑ ปรับโครงสร้างและบทบาท หน้าที่ของ สศช. โดย การปรับ บทบาทสำนักยุทธศาสตร์เฉพาะ ด้านให้มีหน้าที่ ติดตามและ ประเมินผลยุทธศาสตร์สาขา ประเด็นพัฒนา และปรับ บทบาทสำนักประเมินผลและ เผยแพร่การพัฒนา ให้เป็น หน่วยงาน Oversight body พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนและประเมินผลให้ กำกับดูแล และตั้งหน่วยวิจัย และพัฒนา ■ จัดประชุมคณะกรรมการ ปฏิรูปเศรษฐกิจกับ สศช. กพ.																					สศช และ สำนักงาน กพร..			<ul style="list-style-type: none"> • สร้างศักยภาพขององค์กรให้สามารถติดตามและประเมินผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล • สร้างองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ oversight body ทำให้ระบบขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล 	<ul style="list-style-type: none"> • มีสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแห่งชาติ 	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																								
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูป ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					บาท				แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
กพร. สงป. ■จัดทำ Road Mapping ปรับ โครงการ เพิ่มกำลังคน และ องค์กรความรู้ ■พัฒนาหลักสูตรที่จำเป็น พร้อมฝึกอบรม ■จัดทำยุทธศาสตร์การ ขับเคลื่อนและประเมินผล ยุทธศาสตร์สำคัญ ■รายงานผลการดำเนินงานให้ คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ ๒.๒ ปรับบทบาทหน่วยงานปฏิบัติ ให้ ติดตาม ประเมินผล ติดตาม ผล แผนงานโครงการ รวมทั้ง จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ในลักษณะ Functional based ■จัดประชุมคณะกรรมการ ปฏิรูปเศรษฐกิจกับ กพร. กพ. และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ■จัดทำ Road Mapping ปรับ โครงการ เพิ่มกำลังคน และ																					●สศช. ร่วมกับ หน่วยงาน ปฏิบัติที่ เกี่ยวข้อง			

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																					
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																					
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔					
<p>องค์ความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ เลือกกระทรวงเพื่อใช้เป็น Role Model ■ พัฒนาหลักสูตรที่จำเป็น พร้อมฝึกอบรม ■ รายงานผลการดำเนินงานให้ คณะกรรมการปฏิรูป เศรษฐกิจเพื่อพิจารณา <p>๒.๓ ปรับบทบาท คตป. ให้เป็น กลไกสนับสนุนการนำระบบ ติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ ชาติ แผนในระดับต่างๆ ไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จัดประชุมคณะกรรมการ ปฏิรูปเศรษฐกิจกับ กพร. สศช. ■ จัดทำ Road Mapping ปรับบทบาทของ คตป. ■ รายงานผลการดำเนินงาน ให้คณะกรรมการปฏิรูป เศรษฐกิจ 																					

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๓) ปฏิรูประบบการคัดสรรบุคลากรที่ ศักยภาพสูง และระบบฝึกอบรมให้ ทันสมัย เพื่อเตรียมกำลังคน และมี การขับเคลื่อน ติดตาม และ ประเมินผลที่เป็นมืออาชีพ และมี accountability (โดยทำการศึกษา ออกแบบแนวทางให้ชัดเจนใน ระยะแรก ปี ๒๕๖๑ และทดลอง ดำเนิน การจริงในระยะถัดไป (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓) จากนั้นจึงปรับปรุง และนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง โดย																					สศช. กพ. กพร.			<ul style="list-style-type: none"> ได้บุคลากร มี สมรรถนะสูงและมี ความเป็นมืออาชีพใน การติดตาม และ ประเมินผลได้อย่างมี คุณภาพ 	มีระบบสรรหา บุคลากรสำหรับ สำนักงาน คณะกรรมการ ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล แห่งชาติ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๔) วางระบบในการติดตาม ประเมินผลแบบมีส่วนร่วมที่ สามารถเชื่อมโยงแผนในระดับ ๕) ต่างๆ ตั้งแต่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผน แม่บท แผนปฏิรูป แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติการทั้งในระดับ กระทรวง ภาค และจังหวัด <ul style="list-style-type: none"> ▪ ร่วมกับสถาบันการศึกษา และ องค์กรระหว่างประเทศ ศึกษา และพัฒนา Model การติดตาม ประเมินผล ▪ ทดสอบ Model กับประเด็น พัฒนาที่เลือก ▪ ขยายผลให้ครอบคลุมแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ยุทธศาสตร์ชาติ ▪ วางระบบการติดตามประเมินผล ควบคู่ไปกับการวางระบบ ฐานข้อมูลในลักษณะ Big data 																					สศช.			<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาระบบในการ ติดตาม ประเมินผล ที่เชื่อมโยง ยุทธศาสตร์และ แผนในทุกระดับ 	มีระบบติดตาม ประเมินผลที่ เชื่อมโยง ยุทธศาสตร์ชาติ แผนในระดับต่างๆ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
<ul style="list-style-type: none"> ▪ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ 																									
<p>๖) พัฒนาหลักสูตรอบรมระบบและเครื่องมือ เพื่อการติดตามประเมินผลทั้งในระดับยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ร่วมกับสถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศ พัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผล ตั้งแต่ก่อน กำลังดำเนินการ และหลังดำเนินการ ▪ เลือกกระทรวงหรือ จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด เพื่อจัดฝึกอบรมให้มีความสามารถในการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ▪ ขยายผลการอบรมไปยังกระทรวง จังหวัด และกลุ่มจังหวัดอื่นๆ 																					สศช.			<ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการติดตามและประเมินผลที่ได้มาตรฐานสากล 	มีหลักสูตรฝึกอบรมเครื่องมือในการติดตามประเมินผลใหม่ๆ ที่ได้มาตรฐานสากล

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																									
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			๓	๔		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อทราบ 																									
๗) วางระบบมาตรฐานการติดตามและประเมินผล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ <ul style="list-style-type: none"> ▪ ร่วมกับสถาบันการศึกษาและองค์กรระหว่างประเทศ พัฒนาระบบกาดตรวจสอบระบบประเมินผล ▪ ทดสอบระบบ ▪ และขยายผลไปยังทุกกระทรวงและพื้นที่ ▪ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อทราบ 																					สศช.			<ul style="list-style-type: none"> • ระบบติดตามประเมินผลมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ 	มีระบบติดตามประเมินผลที่ได้มาตรฐานสากลยอมรับ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓.๕ : ปฏิรูปหน่วยงาน ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจ																								
กิจกรรมขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปฯ ไปสู่การปฏิบัติ	ระยะเวลา (พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๘) ผลักดันให้มีการนำระบบ RIA มา ใช้อย่างเต็มรูปแบบ และได้ มาตรฐานต่างประเทศ <ul style="list-style-type: none"> ▪ ทบทวนระบบ RIA ของประเทศไทย เพื่อเปิดช่องว่างระหว่างระบบ RIA มีอยู่ในประเทศกับที่ใช้ในประเทศ พัฒนาแล้ว ▪ พัฒนาเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อให้ ระบบ RIA มีมาตรฐานสากล ▪ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อ ขับเคลื่อนให้มีการใช้เครื่องมือ ใน การประเมินผลกระทบกฎหมาย ทั้ง ก่อน กำลัง และหลังจากที่ได้มี การประกาศใช้ ▪ ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อวางระบบ RIA ให้กับประเทศไทย ▪ พัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมให้มี การนำ RIA ไปใช้ในการออก กฎหมาย โฉะหรือปรับปรุง กฎหมายเก่า 																					ส ศ ช . ร ่วม กั บ สำ น ก ง า น ก ฤ ช ฎี ก า		<ul style="list-style-type: none"> • ทำให้ประเทศไทยมี กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ที่ มีความโปร่งใส เป็น ธรรม • ลดปัญหา Corruption 	มีระบบ RIA ที่ได้ มาตรฐานสากล

๒.๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

(ระบุสาระสำคัญของกฎหมายที่เพียงพอต่อการจัดทำร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งระบุมาตรการทางการบริหารอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล)

๑)

๒)

..)